Herkese "KÜÇÜK GÜN IŞIĞIM" ve "RÖNESANS" filmlerinin afişi

sinema

SAYI: 2007-04 5YTL
KKTC Fiyatı: 6.5 YTL

MERKEZ
ISSN 1304-5695

GUILLERMO DEL TORO'DAN
KARANLIK BİR MASAL
PAN'IN LABİRENTİ

BİR MODERN KLASİĞİN ANALİZİ
ANGEL HEART

BÜTÜN FİLMLERİYLE
TAKESHI KITANO

26. ULUSLARARASI
İSTANBUL FİLM FESTİVALİ
40 FİLM ÖNERİSİ VE YÖNETMENLERLE SÖYLEŞİLER

SÖYLEŞİLER
OSMAN SINAV'LA
PARS: KİRAZ OPERASYONU
FERZAN ÖZPETEK'LE
BİR ÖMÜR YETMEZ

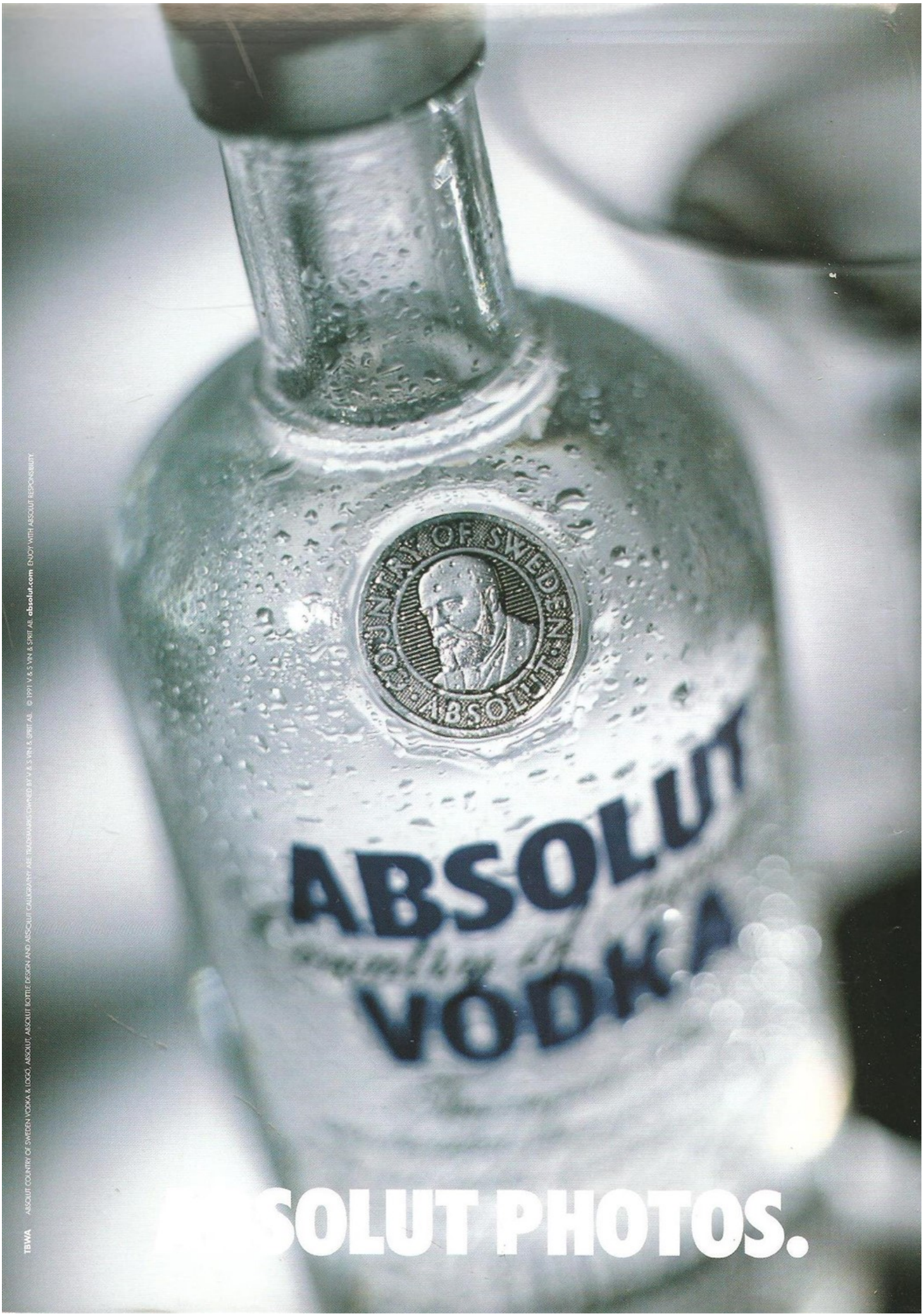

TBWA ABSOLUT COUNTRY OF SWEDEN VODKA & LOGO, ABSOLUT, ABSOLUT BOTTLE DESIGN AND ABSOLUT CALLIGRAPHY ARE TRADEMARKS OWNED BY V & S VIN & SPRIT AB. © 1991 V & S VIN & SPRIT AB. **absolut.com** ENJOY WITH ABSOLUT RESPONSIBILITY

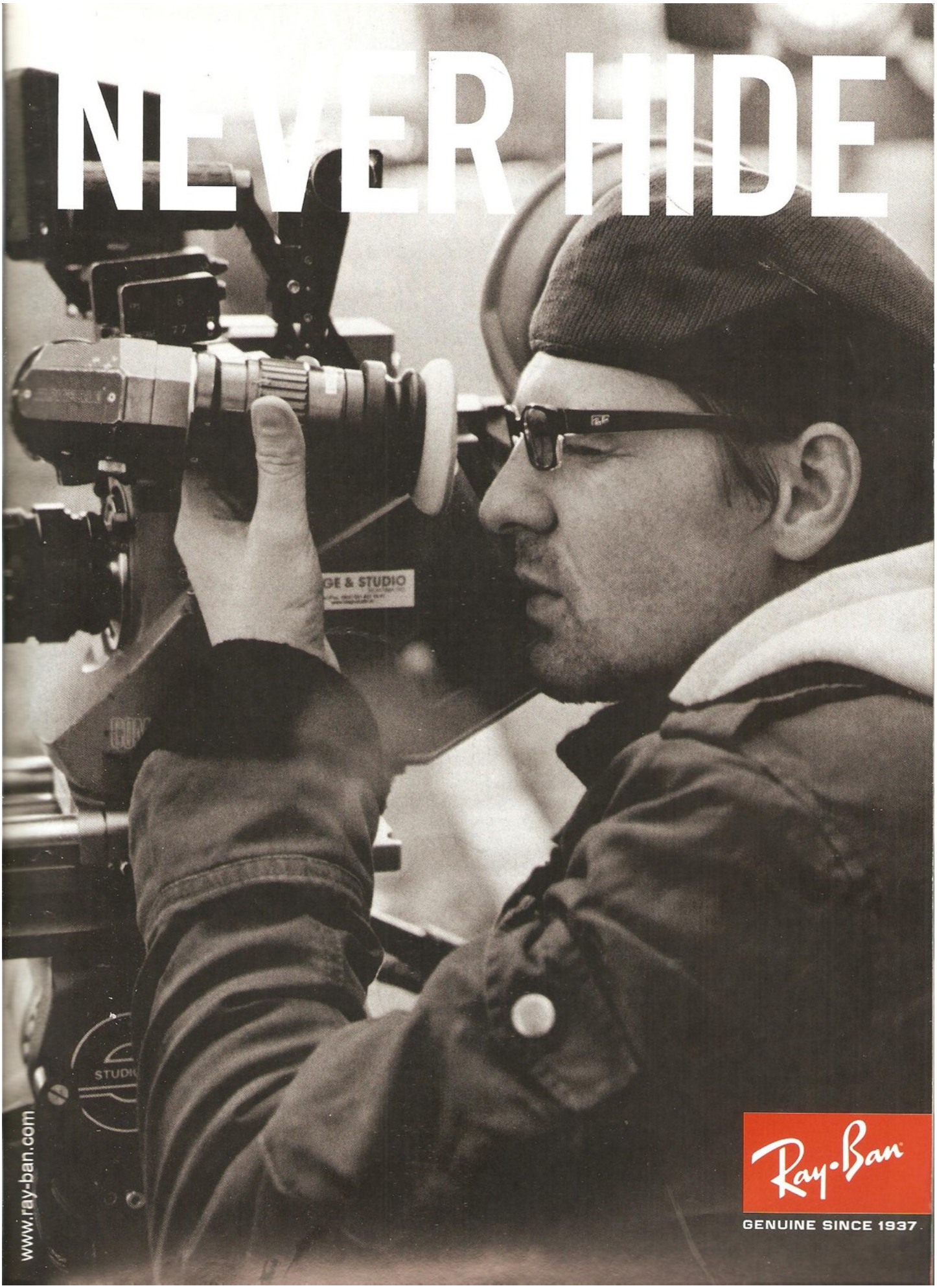
NEVER HIDE
www.ray-ban.com
Ray-Ban
GENUINE SINCE 1937

sinema
MERKEZ

Sahibi
Merkez Gazete Dergi Basım Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. adına
Turgay Ciner

Medya Grup Başkanı
M. Kenan Tekdağ

Tüzel Kişi Temsilcisi
Fercan Aykutlu

Genel Müdür
Mehmet E. Demirel

Yayın Direktörü
Özge Sarıkadılar

Genel Yayın Yönetmeni
Senem İşmen

Sorumlu Müdür
Yusuf Yazıcıoğlu

Görsel Yönetmen
Uğur Güç

Editörler
Ebru Çeliktuğ
Müjde Işıl, Murat Emir Eren

Yönetim

Genel Müdür Yardımcısı
Yonca Ertürk

Üretim Planlama Müdürü
Gamze Cin Demir

Kreatif Direktör: Naci Yavuz
Fotoğraf Editörü: Mehmet Tel
Tanıtım Müdürü: Engin Erdem
Teknik: Engin Altuntaş
Ofset Hazırlık: Ercan Karaaslan

REKLAM SATIŞ PAZARLAMA

Genel Müdür
Rana Karlıdağ
Grup Başkan Yardımcısı (Operasyon)
Erhan Özdemir
Genel Müdür Yardımcısı
Hakan Yonsul
Reklam Koordinatörü
Gülcan Avuka
Reklam Müdürü
Elif Kulaoğlu
Rezervasyon
Tel: (0212) 354 33 61/63/65
Fax: (0212) 354 33 75
Ankara Bölge Reklam Müdürü: Elif Ezer
Tel: (0312) 292 51 53
Fax: (0312) 292 51 43

Yazı ve fotoğrafların tüm hakları SINEMA MERKEZ Dergisi'ne, yayınlanan ilanların sorumluluğu ilan sahiplerine aittir.

Merkez Dergi Tel: (0212) 411 20 00
Fax: (0212) 354 47 85
Yazışma: Merkez Dergi Grubu
Tevfik Bey Mahallesi, 20 Temmuz Caddesi, No: 24, 34295 - Sefaköy / İstanbul
Yönetim Yeri: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 153, 80700 Beşiktaş İstanbul
Yayının Türü: Yerel Süreli
Basıldığı Tarih: Mart 2007
Dağıtım
Merkez Dağıtım Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş.
(0216) 585 91 00 (PBX)
Basımcı: Apa Uniprint Basım Sanayii ve Ticaret A.Ş.
Adres: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 153, 80700 Beşiktaş İstanbul

Basıldığı Yer:
Ömerli Köyü Mevkii
34555 Hadımköy/İstanbul

İşletme Müdürü: Kemal Erginsoy
Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

MERKEZ DERGİ ABONE HİZMETLERİ
Tel: 0216 651 5 651
e-mail: abone@merkezdergi.com.tr
(Hafta içi 09:00-18:00saatleri arasi hizmet verilmektedir)
www.merkezabone.com

serdine@ merkezdergi.com.tr

Denemeye değmez mi?

İstanbul'da baharın yaklaştığını nereden anlarız? Havaların ısınması ve günlerin yavaş yavaş uzamaya başlaması ilk işaretlerdir evet, ama çoğunlukla zincirleme sorumluluklarla örülü hayat rutinimize öyle gömülmüşüzdür ki biz işaretlerini göremeden bahar gelir geçer. Oysa yılın bu zamanı rutin hayattan iki haftalık bir mola alıp filmden filme koşturmayı alışkanlık haline getirmiş sinemasever için, gözden kaçması neredeyse imkansız bir işareti daha vardır baharın: İstanbul Film Festivali. Mart'ın sonlarına doğru festival kitapçığının piyasaya çıkması ve bilet rezervasyonu yapmak için son tarihin açıklanmasıyla birlikte festivalci sinemasever, kışın mahmurluğunu bir çırpıda üzerinden atar. Zira, izlemek istediği filmlerin biletleri tükenmeden programını yapmak ve rezervasyon formunu teslim etmek üzere hemen harekete geçmelidir.

Yıllardır festivali takip edenlere ve film seyretmeyi sevenlere festivalden alacakları tadı ve faydayı anlatmaya lüzum yok. Onlar, bir festival deneyiminin beklentiler, seçimler, o yılki programın içeriği ve bunun gibi daha birçok etkene bağlı olarak farklılık göstereceğini ve herkesin deneyiminin birbirinden farklı ve hatta eşsiz olacağını zaten bilir. Ancak yıllardır gözlemlediğim kadarıyla, sinema salonlarındaki hareketliliğe uzaktan bakan, festival filmleri ve festival izleyicisi hakkında olumsuz önyargıları bulunan bir kesim de var. Filmleri sıkıcı ve anlaşılmaz, izleyiciyi havalı görünmek için festivali takip eden samimiyetsiz bir kitle olarak görme eğilimindeler genel olarak. Gösterilen onca film içinde, başkasının bayıldığı ya da çok önemli bulduğu ama sizin hiç hoşunuza gitmeyen ve hatta sıkıntıdan dakikaları saymanıza sebep olan bir filme rastlama olasılığınız vardır elbette. Ne istediğini ve izleyeceği filmden ne beklemesi gerektiğini iyi bilen deneyimli ve birikimli bir sinema izleyicisi bile, yeni şeyler keşfetmek üzere yola çıktığında aynı riskle karşı karşıyadır. Ne var ki, bu riski göze alıp sabır gösterirseniz hayatınızın filmiyle de karşılaşabilirsiniz. Üstelik o filmi festivalden başka hiçbir yerde izleme şansınız yoktur. Denemeye değmez mi?

Dergimiz piyasaya çıktığında rezervasyon süresi dolmuş olacak, ama yine de geç kalmış sayılmazsınız. Hala filmlerin çoğuna bilet bulabilirsiniz. Bu yılki festival programı hem filmler hem de diğer etkinlikler açısından son derece zengin. Biz de bu sayımızda seçim yapmanızı kolaylaştırmak için kaçırmak istemeyeceğinizi tahmin ettiğimiz filmlerden oluşan bir seçki hazırladık. Söylediğim gibi herkesin festivalden beklediklerinin ve yaşayacağı festival deneyiminin kendine özel olacağı muhakkak. Hayalkırıklığını en aza indirebilmek için bu yıl izleyici beklentilerini kabaca kategorize etmeye ve her kategoriye ayrı filmler önermeye çalıştık. İçlerinde izleyip beğendiklerimiz de var, merakla beklediklerimiz de... Klasikler için öneriye gerek yok. İlgilenenler zaten kaçırmayacaktır. Festivalde filmi gösterilecek yönetmenlerle yaptığımız özel röportajları da ilgi çekici ve yol gösterici bulmanızı umuyoruz (Bu röportajlarda yönetmenlerle iletişimimizi sağlayan İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı Kurumsal İletişim departmanının sihirbazlarından Ayşe Bulutgil'e çok teşekkür ederiz). Sözünü ettiğim sürpriz faktörünü de göz önünde bulundurmanızı rica ederek hepinize iyi seyirler diliyorum. Dilerim kalabalığın içine karışıp, filmler arasında özgürce dolaşarak baharın ve sinemanın keyfini çıkardığınız, unutulmaz film deneyimleriyle dolu bir festival olur.

Şunu da eklemeliyim ki, yakın tarihlerde yalnızca İstanbul'da değil Ankara'da da festival heyecanı yaşanıyor olacak. Ankaralı sinemaseverleri unuttuğumuzu düşünmeyin. Bu ayki sayımızda, 18. Ankara Uluslararası Film Festivali ve festivalin öne çıkan filmleriyle ilgili bilgi de bulacaksınız.

Ve son olarak, Şubat ve Mart sayılarımızla birlikte hediye ettiğimiz Kült Filmler kitabına gösterdiğiniz yoğun ilgiye çok teşekkürler. Sizden gelen olumlu tepkiler Sinema Merkez kitaplığı projemizi devam ettirmek için çok önemli bir itici güç oldu bizim için. Yeni kitaplarla ilgili önerilerinizi değerlendiriyoruz. Ancak kitapların hazırlığı bir hayli emek ve dolayısıyla zaman istiyor. O nedenle sizden biraz izin istiyoruz. Dergimizin hangi bölümündeki yazıların kitaplaştırılmasını istediğinizi bize yazmaya devam edin lütfen.

Görüşmek üzere.

Senem İşmen

TÜRKİYE'NİN EN KOLAY UÇURAN KARTI

Bulduğunuz yere değil, istediğiniz yere, istediğiniz havayoluyla uçun.
Üstelik alan vergisini de Wings ödesin.

Wings'le aynı anda hem Mil Puan hem de chip-para kazanın.
İsterseniz chip-para'larınızı Mil Puan'a çevirin bedava biletinizi daha hızlı alın.
İsterseniz avans Mil Puan kullanın, biletinizi hemen alın.
Uçak biletinizi 444 25 25'ten Wings'inizle satın aldığınızda uçuşunuzdan da Mil Puan kazanın.
Havaalanında aracınızı valeye park ettirin. Otopark ücretini %55 indirimli ödeyin.
İç ve dış hatlarda ücretsiz "Wings Primeclass Lounge" konforunu yaşayın.
Tüm bunların yanında, Wings'inizle yüzbinlerce Axess üye işyerinde taksit olanaklarından yararlanın.

Bu hayatta her istediğinde uçmak gerek.
Wings'le uçmak bu yüzden özgürlük demek.

4 25 25 www.wingscard.com.tr AKBANK

İÇİNDEKİLER

sinema@merkezdergi.com.tr

GÜNDEM

Masumiyetin gücü 54

Bu kez İspanya İç Savaşı fonunda geçen karanlık ve hüzünlü bir masal anlatan Guillermo del Toro, Meksika'nın yetiştirdiği en yaratıcı sinemacılardan olduğunu bir kez daha kanıtlıyor. "Pan'ın Labirenti"ni kaçırmayın.

Verhoeven'ın dönüş filmi 58

"Showgirls" ve "Hollow Man"den sonra Hollywood'daki kredisini tükettiği söylenen ve uzun bir sessizliğe gömülen Paul Verhoeven, memleketi Hollanda'da çektiği yeni filmi "Zwartboek" ile karşımızda.

Siyah beyaz bir gelecek 66

Fransız animasyon sanatçısı Christian Volckman'ın filmi "Rönesans" görselliğiyle akıl çelen modern bir kara film.

İstanbul film olup aksa... 68

26. İstanbul Film Festivali, 230 filmlik zengin programı ve ilginç konuklarıyla iştah uyandırıyor. Seçim yapmanızı kolaylaştırmasını umduğumuz festival dosyamızda, yönetmenlerle yaptığımız özel söyleşiler ve kaçırmak istemeyeceğinizi tahmin ettiğimiz filmlerden oluşan bir seçki yer alıyor.

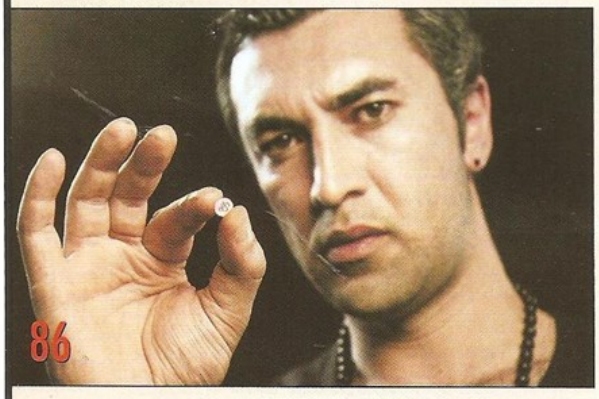

60 Mütevazı, sıcakkanlı ve eğlenceli

Jonathan Dayton ve Valerie Faris'in, başarı öyküsü Oscar ödüllerine kadar uzanan ilk uzun metraj filmleri "Küçük Gün Işığım"ını izledikten sonra "normal" kavramına yüklediğiniz anlamı yeniden gözden geçireceksiniz.

62 Satürn'ün dersi

Bu yıl İstanbul Film Festivali ilk kez bir Türk yönetmenin filmiyle açılıyor: "Bir Ömür Yetmez". Ferzan Özpetek'le yeni filmini ve bundan sonraki planlarını konuştuk.

86 "Seyirci hayal kırıklığına uğramayacak"

Osman Sınav bu kez kamerasını uyuşturucu dünyasına çevirdi. Dört bölüm olarak planlanan bir serinin ilk halkası olan "Pars : Kiraz Operasyonu" hakkında merak ettiğiniz her şey yönetmenle yaptığımız söyleşide.

90 Başkent baharı festivalle karşılıyor

12-22 Nisan tarihleri arasında 18'incisi gerçekleştirilecek olan Ankara Uluslararası Film Festivali, sinemaseverlere dopdolu bir program sunuyor. Festivalin öne çıkan filmleri dosyamızda.

Panasonic
ideas for life

HD
Ev Sineması Projektörü

PT-AX100E

Gerçek Renkleri Keşfedin!

Evinizde gerçek sinema keyfini yaşamak istiyorsanız, PT-AX100E tam size göre.
Evde kullanım için özel olarak üretilen PT-AX100E ile evinizin salonu, artık sinema salonu olacak.

HD ready

Renk sistemi PANASONIC HOLLYWOOD LABORATUVARI'nda geliştirilmiştir.

HOLLYWOOD TUNING

3 LCD 16:9 Panel - 6.000:1 Kontrast Oranı - 2000 Lümen - 1280 x 720 Çözünürlük - 2x Optik Zoom - HD Ready

ADANA TEKBİZ (0322) 458 39 52 **ANKARA** DEMİR HOME (0312) 441 72 93 / GAYEM ELEKTRONİK (0312) 213 69 54 / GÜRELLER HOME CINEMA (0312) 442 56 53 / **SVS** (0312) 472 13 21 **ANTALYA** DİJİTAL SES (0242) 322 50 52 **BURSA** ÖZATEŞ (0224) 225 10 46 **ESKİŞEHİR** ÖZATEŞ (0222) 231 52 53 **GAZİANTEP** TEKBİZ (0342) 232 58 22 **İSTANBUL** AKUSTA-AKMERKEZ (0212) 282 18 96 / AKUSTA-KANYON (0212) 353 07 85 / ATASOY ELEKTRONİK (0212) 528 58 08 / **AVITEC** (0212) 274 33 34 ENKAY-SUADİYE (0216) 373 80 99 / MODERN ELEKTRONİK (0212) 212 72 72 / PROKARE-BAĞDAT CAD (0216) 363 09 90 / PROKARE-OKMEYDANI (0212) 320 23 40 STAGE HOME ELEKTRONICS (0212) 263 88 02 / TEKNİK SAAT (0216) 348 03 39 / TEKNO TEKNOLOJİ (0216) 355 09 10 / TUNÇ ELEKTRONİK (0212) 282 03 31 VISIONS (0212) 297 97 10 **İZMİR** EGEMEN (0232) 482 10 10 / HAMZA RÜSTEM (0232) 484 81 37 **TRABZON** TEKOFİS (0462) 323 12 82

tekofaks

www.panasonic.com.tr

İÇİNDEKİLER

sinema@merkezdergi.com.tr

DOSYA

On parmağında on marifet 94

Dünya Sinemasının Ustaları bölümünde bu ay Japon sinemasının önemli yönetmenlerinden Takeshi Kitano var.

Cehennemi bir yolculuk 104

Alan Parker'ın 1987 tarihli çarpıcı dedektiflik/korku filmi karışımı "Angel Heart", esin kaynakları ve modern sinemaya katkılarıyla mercek altında.

HER AY

26 Box office
...ve eleştirmenlerin yıldız tablosu.

28 Seyir Defteri

30 Eleştiriler
"Pan'ın Labirenti", "Başkalarının Hayatı", "Apokalipto", "Adem'in Trenleri".

38 Sinemadan Çıkmış İnsan
"Başkalarının Hayatı", "Umudunu Kaybetme", "Skandal", "Pan'ın Labirenti".

40 Özel Seans
Yeni filmler, haberler, festival izlenimleri, 3 On'luk liste.

52 Işık ve Gölge
Atilla Dorsay

112 Soundtrack Analiz
"Rocky Balboa"

113 DVD Rehberi

128 Gömülü Hazineler
"Tales From the Gimli Hospital"

129 Klasik Sahne
"Zelig"

ARMAĞANLAR

Koleksiyon kartı: "Trendeki Yabancı"
Afişetler: "Altın Çiçeğin Laneti", "Başkalarının Hayatı", "Adem'in Trenleri", "Kirli Sırlar"
Büyük boy afiş: "Rönesans", "Küçük Gün Işığım"

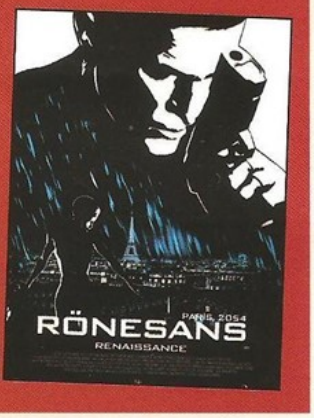

ayın filmleri

Ölümle Dans, Ayrılık Günleri, Pan'ın Labirenti, Esma'nın Sırrı, Kimseye Söyleme, Bir Başkan'ın Ölümü, Sıradışı, Bir Ömür Yetmez, Aura, Kara Kitap, Zincirbozan, Norbit, The Messengers, Sevgilim İstanbul, Ben Sana Söylemiştim, Asterix Vikingler'e Karşı, Yaz Yağmuru, Pars: Kiraz Operasyonu, Kusursuz Yabancı, Next, Hasat Zamanı, Çılgın Motorcular, Rönesans, Küçük Gün Işığım, Beethoven'ı Anlamak, Sherry Baby.

ULUSLARARASI
İSTANBUL FİLM FESTİVALİ
2007 SPONSORU
EN İYİ
Erkek Oyuncu
EN İYİ
Kostüm
EN İYİ
Görüntü
Yönetmeni
EN İYİ
Kadın Oyuncu
EN İYİ
Yönetmen
26. ULUSLARARASI
İSTANBUL
FİLM FESTİVALİ
31 MART
15 NİSAN
Geleceğin sinemacıları bu salonlardan çıkacak.
Destekliyoruz.
26. Uluslararası İstanbul Film Festivali Sponsoru Akbank
25 25
akbank.com
AKBANK

AYIN FİLMLERİ

ÖLÜMLE DANS

LIVING & DYING

Yönetmen: Jon Keeyes. Oyuncular: Edward Furlong, Michael Madsen, Arnold Vosloo, Bai Ling, Tamer Karadağlı, Yelda Reynaud, Deniz Akkaya, Jordana Spiro, Brandy Little, Maurice Ripke. Senaryo: Mark Polish, Michael Polish. Görüntü Yönetmeni: Sammy Inayeh. Kurgu: Robert J. Castaldo. Yapım Tasarımcısı: Eric Whitney. Yapımcı: Jon Keeyes, Brandon Baker, Ron Gell, Nesim Hason. Süre: 90 dk. Yapım: ABD (2007). İthalatçı: New Films International, Hermes Film. Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 30 Mart 2007

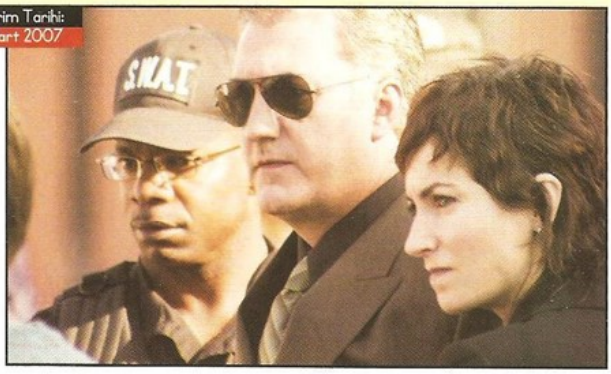

Duca şirketine ait bir ofiste çalışanların maaşlarını çalan dört soyguncu, polis tarafından kuşatılınca bir kafeye sığınmak zorunda kalır. Kafede ise iki azılı katil bulunmaktadır. Polis kuşatması devam ederken iki katil kafedeki herkesi rehin alır; soyguncular birini öldürüp diğer ikisini yem olarak kullanmaya karar verir. Dışarıda ise polis dedektifleri Rick Devlin (Arnold Vosloo) ve Catherine Pulliam (Yelda Reynaud) rehinelerin serbest bırakılması için çalışmaktadır. Olaya dahil olan işadamı Nicolea Duca (Tamer Karadağlı) ve arabulucu federal ajan Lind (Michael Madsen) kontrolü eline alır.

NOTLAR: İlk sinema filmi olan ve ülkemizde vizyona girmeyen Türk-Yunan ortak yapımı "A Touch of Spice"dan sonra Tamer Karadağlı ikinci uluslararası film projesiyle Türk sinemaseverlerin karşısına çıkıyor. "Doğrudan DVD'si çıkacak, vizyona girmeyecek" söylentilerini boşa çıkaran "Living & Dying"de Karadağlı'nın yanı sıra Yelda Reynaud ve Deniz Akkaya ya da rol alıyor. Çekimleri Texas'ta yapılan filmin asıl starı ise Michael Madsen.

AYRILIK GÜNLERİ

I GIORNI DELL'ABBANDONO

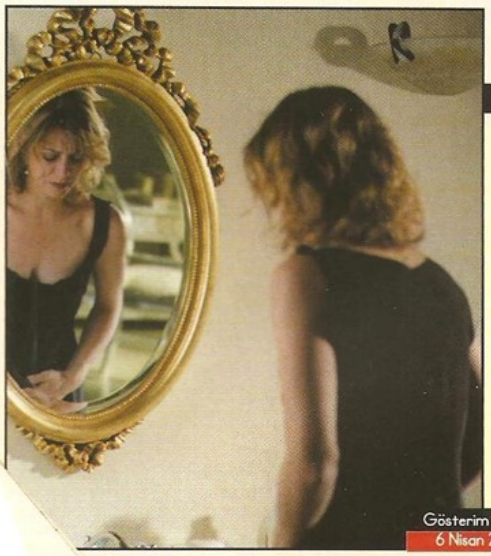

Gösterim Tarihi: 6 Nisan 2007

Yönetmen: Roberto Faenza. Oyuncular: Margherita Buy, Luca Zingaretti, Goran Bregovic, Alessia Goria, Gea Lionello, Gaia Bermani Amaral, Sara Santostasi, Simone Della Croce. Senaryo: Roberto Faenza, Gianni Arduini, Cristiana Del Bello, Diego De Silva, Dino & Filippo Gentili, Lella Ravasi, Anna Redi (Elena Ferrante'nin aynı adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Maurizio Calvesi. Kurgu: Massimo Fiocchi. Müzik: Goran Bregovic. Yapımcı: Elda Ferri. Süre: 96 dk. Yapım: İtalya (2005). İthalatçı: Belge Film. Dağıtımcı: 35 Milim.

Olga (Margherita Buy) sıradan bir hayatı olan genç bir kadındır. Hiç beklemediği bir anda kocası tarafından daha genç birisi için terk edilince, acı dolu bir girdabın içine sürüklenmeye başlar. Kocasıyla yaşadığı ayrılık günleri kendisine ve herkese işkence ettiği sonu gelmeyen azap dolu saatlere dönüşür. Kimse tarafından sevilmediğini ve artık istenmediğini düşünmeye başlar, sinir krizleri geçirir. Bu zor günler Olga'nın hayatında derin yaralar oluşturur. Artık yemek yemeyen, sersemlemiş ve yarı deli bir hale gelmiştir.

NOTLAR: 2005 yılında Venedik Film Festivali'nde Altın Aslan için yarışan "I giorni dell'abbandono", Elena Ferrante'nin Türkçe'ye Sen Gittin Gideli adıyla çevrilen romanından uyarlandı. Seyirciyi terk edilmiş bir kadının iç dünyasında dramatik bir gezintiye davet eden filmin en büyük sürprizi Goran Bregovic. Filmin müziklerine de imza atan Bregovic, "Music for Weddings and Funerals"dan sonra ikinci kez bir filmde rol aldı. Filmin başrolünde ise "Saturno Contro"da da izleyeceğimiz Margherita Buy var.

PAN'IN LABİRENTİ

EL LABERINTO DEL FAUNO

Yönetmen: Guillermo del Toro. Oyuncular: Ivana Baquero, Ariadna Gil, Sergi Lopez, Maribel Verdu, Doug Jones, Alex Angulo, Manolo Solo, César Vea, Roger Casamajor, Ivan Massagué. Senaryo: Guillermo del Toro. Görüntü Yönetmeni: Guillermo Navarro. Kurgu: Bernat Vilaplana. Müzik: Javier Navarrete. Yapım Tasarımcısı: Eugenio Caballero. Yapımcı: Guillermo del Toro, Alfonso Cuaron, Alvaro Augustin, Bertha Navarro, Frida Torresblanco. Süre: 119 dk. Yapım: Meksika, İspanya (2006). Dağıtımcı: Bir Film.

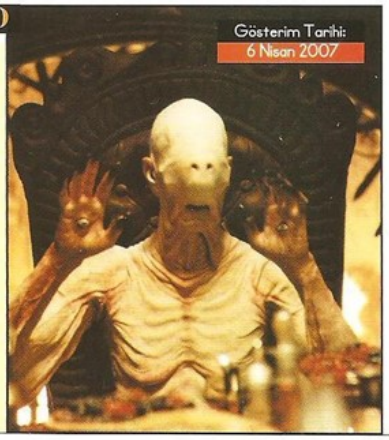

Gösterim Tarihi: 6 Nisan 2007

Faşist rejimin gölgesindeki İspanya'da bir kırsal... Sene 1944... Ofelia (Ivana Baquero) hamile annesi ile birlikte, asker olan üvey babasının görev yaptığı yere gelir. Yalnızlığını masal kitaplarıyla gidermeye çalışan genç kızın yeni evinin yakınında kocaman bir labirent vardır. Labirente giden Ofelia, labirentin bekçisi Pan ile tanışır. Pan, Ofelia'nın yeraltı dünyasının prensesi olduğunu söyler, ancak bunun gerçekleşmesi için genç kızın dolunaydan önce bazı görevleri yerine getirmesi gerekmektedir.

NOTLAR: Yabancı Dilde En İyi Film Oscar'ını kaptırdıysa da En İyi Sanat Yönetimi, En İyi Makyaj ve En İyi Görüntü Yönetmeni Oscar'larının galibi olan "El Laberinto Del Fauno" Meksika sinemasının 2006'daki zirve noktasını işaret eden karanlık bir masal... Kısaca, bir Guillermo del Toro başyapıtı olarak nitelendirebileceğimiz film, fantastik bir dünya ve karanlık bir masal atmosferini göz alıcı bir şekilde harmanlarken eleştiri oklarıyla faşizmi delik deşik ediyor; savaşın en büyük tahribatı küçük bedenlerde yarattığına dikkat çekiyor.

Hazırlayan:
Müjde Işıl
mujdeisil@merkezdergi.com.tr

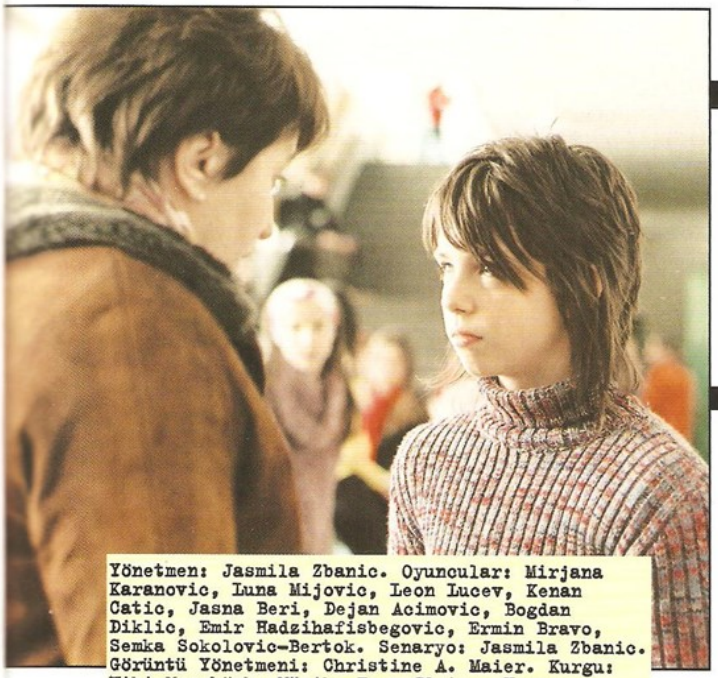

ESMA'NIN SIRRI

GRBAVICA

Yönetmen: Jasmila Zbanic. Oyuncular: Mirjana Karanovic, Luna Mijovic, Leon Lucev, Kenan Catic, Jasna Beri, Dejan Acimovic, Bogdan Diklic, Emir Hadzihafisbegovic, Ermin Bravo, Semka Sokolovic-Bertok. Senaryo: Jasmila Zbanic. Görüntü Yönetmeni: Christine A. Maier. Kurgu: Niki Mossböck. Müzik: Enes Zlatar. Yapım Tasarımcısı: Kemal Hrustanovic. Yapımcı: Barbara Albert, Damir Ibrahimovich, Bruno Wagner. Süre: 90 dk. Yapım: Bosna-Hersek, Avusturya, Almanya (2005). İthalatçı: İrfan Film. Dağıtımcı: Bir Film.

Gösterim Tarihi: 6 Nisan 2007

Esma (Mirjana Karanovic) 12 yaşındaki kızı Sara (Luna Mijovic) ile birlikte Saraybosna'nın Grbavica semtinde yaşayan genç bir kadındır. Anne-kız, 90'larda yaşanan savaşın ardından kendilerine yeni bir hayat kurmaya çalışmaktadırlar. Esma bir gece kulübünde garsonluk yaparak evini geçindirmektedir. Anne-kızın arasındaki gerilim bir okul gezisi yüzünden iyice yükselir. Okul yönetimi, ailesinde savaş şehidi olan çocukların gezi ücretini üstlenmektedir. Babasının savaş sırasında öldüğü söylenerek yetiştirilen Sara, annesinden gerekli belgeyi almasını ister. Esma kızının yıllardır sakladığı gerçeği öğrenmemesi için çabalarsa da ortaya çıkan korkunç sırrın ardından anne-kız, ilişkilerinde yeni bir döneme girer.

NOTLAR: Geçtiğimiz sene Berlin'de Altın Ayı kazanarak sürpriz yapan "Grbavica", Bosna Hersekli yönetmen Jasmila Zbanic'in ilk sinema filmi. Film, 1992-1995 yılları arasında gerçekleşen Bosna savaşında Sırpların sistematik tecavüzüne uğrayan 20.000'i aşkın Bosnalı kadının ıstırabını beyazperdeye getirerek geç de olsa "acınızı paylaşıyoruz" mesajı sunuyor. Saraybosna'daki bir semtinin adı olan "Grbavica" aynı zamanda "kambur kadın" anlamına geliyor ve filmde tecavüze maruz kalan kadınların yaşamlarını karartan acıyı, ağır yükü simgeliyor. Yönetmen Jasmila Zbanic, hamileyken filmin konusu üzerinde düşünmeye başlamış ve bebeğini kucağına aldıktan sonra da senaryoyu yazmış. Filmin dikkat çeken bir diğer özelliği de tecavüze uğrayan Bosnalı Esma'yı Sırp aktris Mirjana Karanovic'in canlandırması. Kızını oynayan Luna Mijovic'in ise bu ilk sinema deneyimi. Küçük küçük ipuçları ile yaşanan trajediyi izleyenlerin hayalinde canlandırmayı hedefleyen film, hem kusursuz oyuncu performansı hem de yalın sinema diliyle bunu fazlasıyla başarıyor.

KİMSEYE SÖYLEME

NE LE DIS A PERSONNE

Yönetmen: Guillaume Canet. Oyuncular: François Cluzet, Marie-Josée Croze, André Dussollier, Kristin Scott Thomas, François Berléand, Nathalie Baye, Jean Rochefort, Marina Hands, Gilles Lellouche, Philippe Lefebvre. Senaryo: Guillaume Canet, Philippe Lefebvre (Harlan Coben'in Tell No One adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Christophe Offenstein. Kurgu: Hervé de Luze. Müzik: Mathieu Chedid. Yapım Tasarımcısı: Philippe Chiffre. Yapımcı: Alain Attal. Süre: 125 dk. Yapım: Fransa (2006). Dağıtımcı: Chantier Films.

Gösterim Tarihi: 6 Nisan 2007

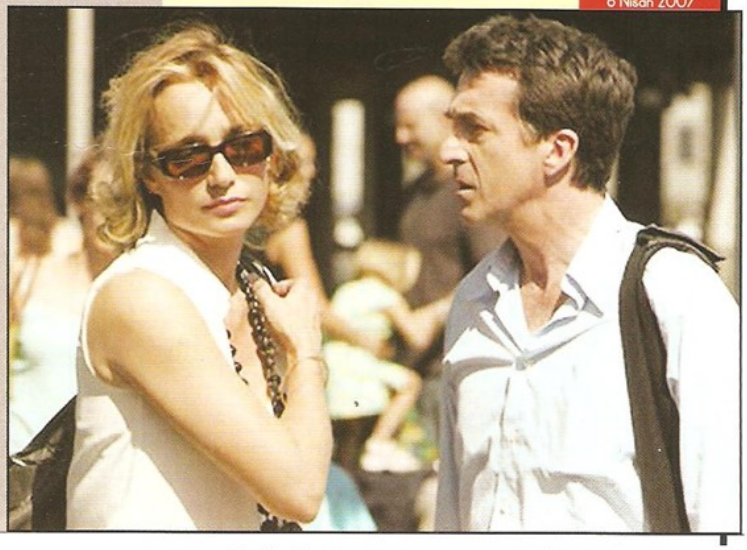

Alex (François Cluzet) çocukluk aşkı eşinin sekiz yıl önce vahşice öldürülmesinden sonra bir türlü kendisini toparlayamaz. Katil işlemiş olduğu bütün cinayetleri itiraf etmesine rağmen Margot'yu (Marie-Josée Croze) öldürdüğünü hep inkâr etmiştir. Margot'nun cesedi üzerinde yapılan bütün araştırmalar ise katilin aynı kişi olduğunu göstermektedir. Yıllar sonra Margot'nun cesedinin bulunduğu yerin yakınında aynı şekilde öldürülmüş iki cesedin daha bulunmasıyla soruşturma tekrar başlar. Bu arada Alex kimden geldiği belli olmayan bir e-mail alır. Maildeki linke tıklayınca karısının kalabalıkta çekilmiş bir videosunu görür. Üstelik görüntü Margot'nun sekiz yıl önceki değil şimdiki halidir.

NOTLAR: Harlan Coben'in 2001'de yayımlanan ve 27 dilde 6 milyon kopyası basılan Tell No One adlı romanından uyarlanan film, Fransa'nın aktör-yönetmenlerinden Guillaume Canet'nin imzasını taşıyor. Eserin uyarlamasında bir hayli değişikliğe gidildiği gözlerden kaçmıyor. En bariz değişiklik finalde yapılmış ve öykünün sonu değiştirilmiş. Bazı karakterlerde de değişikliğe gidilmiş; Dr. David Beck Alexander'a, karısı Margot da Elizabeth'e dönüştürülmüş. Fransa'da Kasım 2006'da vizyona giren film, yaklaşık 3 milyon bilet satışı, 22 milyon dolar hasılat ile senenin en çok seyredilen beş Fransız filmi arasına girdi. Bu sene 9 dalda aday olduğu César Ödülleri'nden ise En İyi Yönetmen, En İyi Kurgu, En İyi Müzik ve En İyi Erkek Oyuncu (François Cluzet) ödülleriyle döndü.

BİR BAŞKANIN ÖLÜMÜ

DEATH OF A PRESIDENT

Yönetmen: Gabriel Range. Oyuncular: Hend Ayoub, Brian Boland, Becky Ann Baker, Robert Mangiardi, Jay Patterson, Jay Whittaker, Michael Reilly Burke, James Urbaniak, Neko Parham, Seena Jon. Senaryo: Simon Finch, Gabriel Range. Görüntü Yönetmeni: Graham Smith. Kurgu: Brand Thumim. Müzik: Richard Harvey. Yapım Tasarımcısı: Gary Baugh. Yapımcı: Simon Finch, Ed Guiney, Gabriel Range. Süre: 90 dk. Yapım: İngiltere (2006). İthalatçı: A.E. Film. Dağıtımcı: Bir Film.

Gösterim Tarihi: 6 Nisan 2007

Chicago'ya gelen ABD Başkanı George W. Bush, bir otelde vatanseverliği üzerine konuşma yaparken dışarıdakilerin öfkesi patlama noktasına gelmiştir. Gerginlik git gide tırmanır ve otel çıkışında Bush öldürülür. Suikasttan sonra FBI, tetikçiyi bulmak için geniş çaplı bir arama başlatır. Araştırma sonucunda FBI'ın göz altına aldığı ve mahkemede yargılanan kişi, Orta Doğu kökenli bir Müslüman olur. Ancak gerçek suçlu Cemal Ebu Zikri midir? Onu bu suikasta iten şey terörizm midir? Eldeki kanıtlara rağmen, bu suikastın ardında terör bağlantısından başka, daha kişisel bir neden olamaz mı?

NOTLAR: Oliver Stone, olay yaratan "JFK"de Kennedy suikastının bir türlü aydınlığa kavuşmamış boşluklarını kendi çözüm tekniğiyle doldurmuş; ortaya "işte gerçek bu" dedirtip izleyenleri gaza getiren unutulmaz bir politik yapım çıkmıştı. "Death Of A President"da ise Amerikan halkına "Bush öldürülseydi, bu olayın sonu nereye varırdı?" sorusunu yöneltiliyor. Geleceği konu alan ve 2008 yılında çekildiği varsayılan bu film, 19 Ekim 2007 tarihinde öldürülen ABD Başkanı George W. Bush'un suikastını araştıran hayali bir belgesel. İngiliz televizyonu için belgeseller yazıp yöneten Gabriel Range'ın imzasını taşıyan bu mockumentary'de (kurmaca belgesel) gerçek arşiv görüntüleri de var, farazi suikast üzerine "inandırıcılık etkisi yüksek" röportajlar da. Dünya prömiyeri geçtiğimiz sene Toronto Film Festival'inde yapılan ve FIPRESCI Ödülü kazanan filmin en dikkat çeken sahnesi, Bush'un vurulduğu bölüm. Bu sahne CGI efektleri ve dublör yardımıyla çekilmiş. Bu "kışkırtıcı" sahne nedeniyle filmin ABD'deki dağıtımında sorunlar yaşanmış; Amerika'nın en büyük sinema zincirleri filmin dağıtımını reddetmiş ve film bazı eyaletlerde de sakıncalı bulunmuştu.

SIRADIŞI

PREMONITION

Yönetmen: Mennan Yapo. Oyuncular: Sandra Bullock, Julian McMahon, Nia Long, Amber Valletta, Peter Stormare, Laura M. Beeman, Marcus Lyle Brown, Courtney Taylor Burness, Mark Famiglietti, Marc Macaulay. Senaryo: Bill Kelly. Görüntü Yönetmeni: Torsten Lippstock. Kurgu: Neil Travis. Müzik: Klaus Badelt. Yapım Tasarımcısı: J. Dennis Washington. Yapımcı: Ashok Amritraj, Jennifer Gibgot, Jon J. Jashni, Sunil Perkash, Adam Shankman. Süre: 110 dk. Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: UNP Filmcilik.

Gösterim Tarihi: 6 Nisan 2007

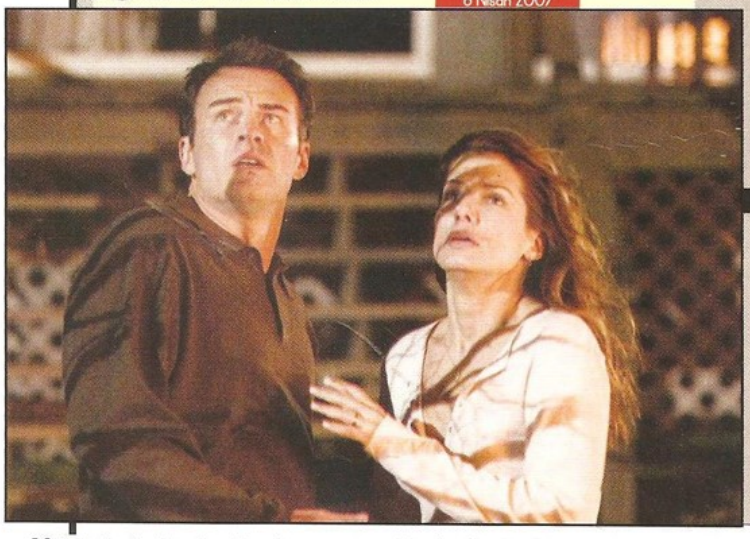

Linda Hanson'un (Sandra Bullock) güzel bir evi, çok sevdiği bir eşi, iki sevimli kızı, yani mükemmel bir hayatı vardır. Ta ki kocası Jim'in (Julian McMahon) bir trafik kazasında öldüğü haberini aldığı güne kadar... Ancak ertesi sabah uyandığında kocası hayattadır. İlk başlarda Linda bu trafik kazasının bir kâbus olduğuna inanır. Fakat bu olay sık sık tekrarlanmaktadır. Bazı sabahlar kalktığında kocası hayatta olurken bazı sabahlar ise bir dul olarak uyanmaktadır. Linda'nın bu travmatik önsezileri bir seri bulmacaya, yıpratıcı bir olaylar zincirine dönüşür. Genç kadın, ailesini kurtarmak ve Jim'le birlikte kurdukları hayatın eskisi gibi kalmasını sağlamak için zamana ve kadere karşı yarışa başlar.

NOTLAR: Yakın zaman önce izlediğimiz "Deja Vu"yu anımsatan, Sandra Bullock'un bir önceki filmi "The Lake House" gibi "kaderimiz bu mu?" sorusuna cevap arayan "Premonition" Türk asıllı bir yönetmenin imzasını taşıyor. Almanya doğumlu Mennan Yapo, gerçek ismiyle Menan Yapıcıoğlu, 1988'den beri sinema sektöründe yer alıyor, İngilizce ve Almanca senaryolar yazıyor, kısa filmleriyle biliniyor. "Lautlos" adlı bir uzun metrajı bulunan Yapıcıoğlu, 35 yönetmenle yapılan görüşmeler sonucunda "Premonition" için seçilerek ilk Hollywood sınavına da soyunmuş oldu. Filmin oyuncu kadrosunda Sandra Bullock ve Peter Stormare'le beraber bir isim daha dikkat çekiyor: "Fantastic Four"un Dr. Doom'u ve "Nip/Tuck"ın yakışıklı Dr. Christian'ı Julian McMahon.

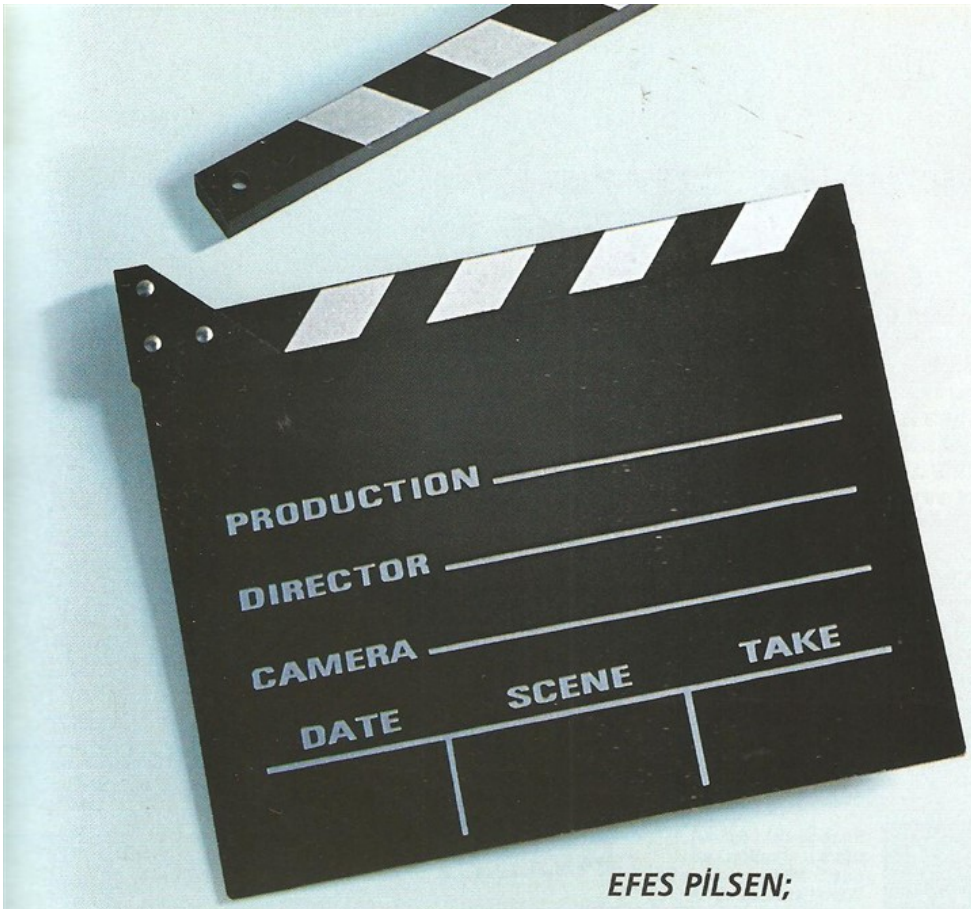

FİLM HİÇ bitme sin

EFES PİLSEN;
26. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde
Ulusal Yarışma ve Türk Sineması Bölümü "Tema Sponsoru".
Sinema aşkı, Efes Pilsen ile devam ediyor.
Sinemanın ustaları, eserleriyle
yeniden hayatımızı dolduruyor.

ULUSLARARASI İSTANBUL FİLM FESTİVALİ TEMA SPONSORU

EFES Pilsen

YENİ MELEK

FİLM ADI	TARİH	SAAT
İklimler	8 Nisan (Pz)	11.00
Hokkabaz	8 Nisan (Pz)	16.00
Mutluluk	8 Nisan (Pz)	21.30
Takva	9 Nisan (Pt)	11.00
Barda	9 Nisan (Pt)	16.00
Çinliler Geliyor	10 Nisan (Sa)	11.00
Eve Dönüş	10 Nisan (Sa)	16.00
Mavi Gözlü Dev	11 Nisan (Ça)	11.00
Kader	11 Nisan (Ça)	16.00
Zincirbozan	11 Nisan (Ça)	21.30
Polis	12 Nisan (Pe)	11.00
Küçük Kıyamet	12 Nisan (Pe)	19.00
Sis ve Gece	13 Nisan (Cu)	11.00
Adem'in Trenleri	13 Nisan (Cu)	19.00

BEYOĞLU SİNEMASI

FİLM ADI	TARİH	SAAT
Müzikte Bir Deney Anadolu Rock	9 Nisan (Pt)	13.30
İki Süper Film Birden	9 Nisan (Pt)	19.00
Filmlerde Kaybolan Sesler... + Laurel & Hardy Mektepte	10 Nisan (Sa)	16.00
İyi Seneler	10 Nisan (Sa)	19.00
İlk Aşk	10 Nisan (Sa)	21.30
İçinden Şehir Geçen Festival + Fantastiğin Belgeseli	11 Nisan (Ça)	16.00
Fikret Bey	11 Nisan (Ça)	19.00
Burhan Uygur, Sanatçının Tutkusu	12 Nisan (Pe)	13.30
Suna	12 Nisan (Pe)	21.30
Kadına Ağıt + İbret Olsun Diye	13 Nisan (Cu)	21.30
Bir Yudum Bekleyiş	14 Nisan (Ct)	11.00
En İyi Türk Filmi	15 Nisan (Pz)	13.30

EMEK SİNEMASI

FİLM ADI	TARİH	SAAT
Beynelmilel	12 Nisan (Pe)	16.00
Cenneti Beklerken	13 Nisan (Cu)	16.00

www.efeskeyfi.com

AYIN FİLMLERİ

BİR ÖMÜR YETMEZ

SATURNO CONTRO

Yönetmen: Ferzan Özpetek. Oyuncular: Margherita Buy, Stefano Accorsi, Pierfrancesco Favino, Ambra Angiolini, Serra Yılmaz, Luca Argentero, Luigi Diberti, Ennio Fantastichini, Isabella Ferrari, Milena Vukotic. Senaryo: Ferzan Özpetek, Gianni Romoli. Görüntü Yönetmeni: Gianfilippo Corticelli. Kurgu: Patrizio Marone. Müzik: Neffa. Yapımcı: Tilde Corsi, Gianni Romoli. Süre: 110 dk. Yapım: İtalya (2007). İthalatçı: AFS. Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 6 Nisan 2007

Gençliklerini 80'ler ve 90'larda yaşamış, şimdilerde ise kırklı yaşlarını süren ve kendilerini bunalımın eşiğinde bulan bir grup arkadaş... Çevrelerindeki her şey değişimi önerirken onlar geçmişlerinden kopamaz. Dostlukta olduğu kadar aşkta da ayrılığı kabul edememek onları duyguları, heyecanları ve en derin korkularıyla yüzleşmeye zorlar.

NOTLAR: "Kutsal Yürek"le filmografisinde bariz bir düşüş gözlemlediğimiz Ferzan Özpetek, "Cahil Periler"i anımsatan ve büyük bir arkadaş grubunun dostluklarını, sevgilerini ve hayatlarını sorgulamasını konu alan "Saturno Contro" ile geri dönüyor. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin bu yılki açılış filmi olan "Saturno Contro", 26 yıllık tarihinde ilk kez bir Türk yönetmenin eseriyle açılması sebebiyle festival tarihine özel bir not düşüyor. Öncülleri gibi aşk, arkadaşlık ve cinsellikten, hayatı sorgulama ve değişime uzanan klasik Ferzan Özpetek dokunuşlarını barındıran filmde, orijinal adından da anlaşılacağı üzere astrolojiye göndermeler de mevcut. Roma ve çevresinde 11 haftada çekilen filmde yönetmenin vazgeçilmez oyuncusu Serra Yılmaz da rol alıyor. "Karşı Pencere" ve "Kutsal Yürek"te Sezen Aksu'dan müzik desteği alan Özpetek son filminde de Işın Karaca'nın seslendirdiği ve Sezen Aksu ile Yıldırım Türker'in şarkısı olan "Bitmemiş Tango" ve Nil Karaibrahimgil'den "Pırlanta"ya yer veriyor.

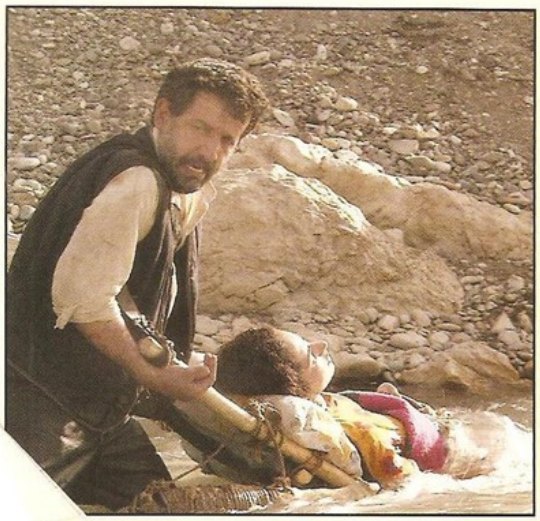

Yönetmen: Orhan Oğuz. Oyuncular: Gani Rüzgar Şavata, Töre Anadolu, Ahmet Satılmış, Mahmut Bintepe, Şahin Bağcı, Sabri Şahbaz, Yalçın Karaköylü, Ziya Taştan, Nazlı Zeyköy, Onur Bardakçı. Senaryo: Orhan Oğuz. Görüntü Yönetmeni: Ümit Ardabak. Kurgu: Mevlüt Koçak. Müzik: Murat Evgin. Yapımcı: Tunç Oğuz, Arafat Şavata. Süre: 90 dk. Yapım: 7. Sanat, Türkiye (2006). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 6 Nisan 2007

AURA

Haydar (Gani Rüzgar Şavata), cemaatinden yol düşkünü cezası alır. Oysa asıl suçlu ağabeyi Şahin'dir (Ahmet Satılmış). Yol düşkünü Haydar ile yezidi Yezide'nin (Töre Anadolu) yolları kesişir. Öksüz büyüyen Yezide'nin bundan sonraki hayat hikâyesi bir auraya dönüşür. İki soyguncunun serüveni de bu auraya karışır.

NOTLAR: Oldukça parlak bir görüntü yönetmenliği kariyerinden sonra "Her Şeye Rağmen" ile yönetmenliğe adım atan, "Dönersen Islık Çal" ve "Manisa Tarzanı"nı takiben televizyona ağırlık veren Orhan Oğuz, "Büyü"den sonra arayı fazla açmadan "Aura" ile seyirci karşısına çıktı. Galası geçtiğimiz sene 43. Altın Portakal Film Festivali'nde yapılan ve Altın Portakal için yarışan "Aura"nın yapımcılığını, Orhan Oğuz'un oğlu Tunç Oğuz ile başrol oyuncusu Gani Rüzgar Şavata'nın oğlu Arafat Şavata üstlendi. İki insan arasındaki aşktan öte bir ilişkiyi, bir tür bağımlılığı anlatan filmin müziklerini Erol Evgin'in oğlu Murat Evgin yaptı. Nemrut Dağı'nın çevresinde çekimleri yapılan "Aura"nın başrol oyuncuları Gani Rüzgar Şavata ve Töre Anadolu çekimler sırasında hayati tehlike atlatmıştı.

KARA KİTAP

ZWARTBOEK

Yönetmen: Paul Verhoeven. Oyuncular: Carice van Houten, Sebastian Koch, Thom Hoffman, Halina Reijn, Waldemar Kobus, Derek de Lint, Christian Berkel, Dolf de Vries, Peter Blok, Michiel Huisman. Senaryo: Paul Verhoeven, Gerard Soeteman. Görüntü Yönetmeni: Karl Walter Lindenlaub. Kurgu: Job ter Burg, James Herbert. Müzik: Anne Dudley. Yapım Tasarımcısı: Wilbert Van Dorp. Yapımcı: Jeroen Beker, Teun Hilte, San Fu Maltha, Jens Meurer, Jos van der Linden, Frans van Gestel. Süre: 145 dk. Yapım: Almanya, İngiltere, Belçika, Hollanda (2006). Dağıtımcı: Özen Film - Umut Sanat.

Gösterim Tarihi: 13 Nisan 2007

İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru hava bombardımanı sırasında saklandığı ev yıkılan Yahudi şarkıcı Rachel Steinn (Carice van Houten), başka Yahudi gruplar ile birlikte Biesboch'u geçip Hollanda'nın güneyine sığınmaya karar verir. Fakat tekneleri bir Alman devriyesi tarafından durdurulur ve bütün mülteciler katledilir. Yalnızca Rachel hayatta kalır. Ellis de Vries takma ismiyle direnişe katılan Rachel, bir Alman subayı olan Müntze (Sebastian Koch) ile ilişki kurar.

NOTLAR: Avrupa'dan transfer yönetmenler kategorisinde yerini alıp 20 yıl boyunca Hollywood için film üreten Paul Verhoeven, baba ocağı Hollanda'ya geri döndü. Birçok kez beraber çalıştığı senaristi Gerard Soeteman'le birlikte "Zwartboek"in senaryosunu yazan yönetmen, finansal problemler ve hikâye üzerinde yapılan değişiklikler (ilk taslakta erkek olan ana karakter zaman içinde kadına dönüştürüldü) nedeniyle neredeyse 20 yıldır beklettiği projesinin çekimlerine 2004 yılında başlamaya niyetlendi. Ancak bu sefer de başrol oyuncusu Carice van Houten'ın tiyatro oyunu ve Verhoeven'in sağlık sorunları sebebiyle çekimler ertelendi. Uzun ve meşakkatli bir süreç sonucunda ortaya çıkan yapım, "Verhoeven'in muhteşem dönüşü" olarak kabul görüp Hollanda'yı (ilk beşe giremese de) Yabancı Dilde En İyi Film Oscar'ında temsil etti.

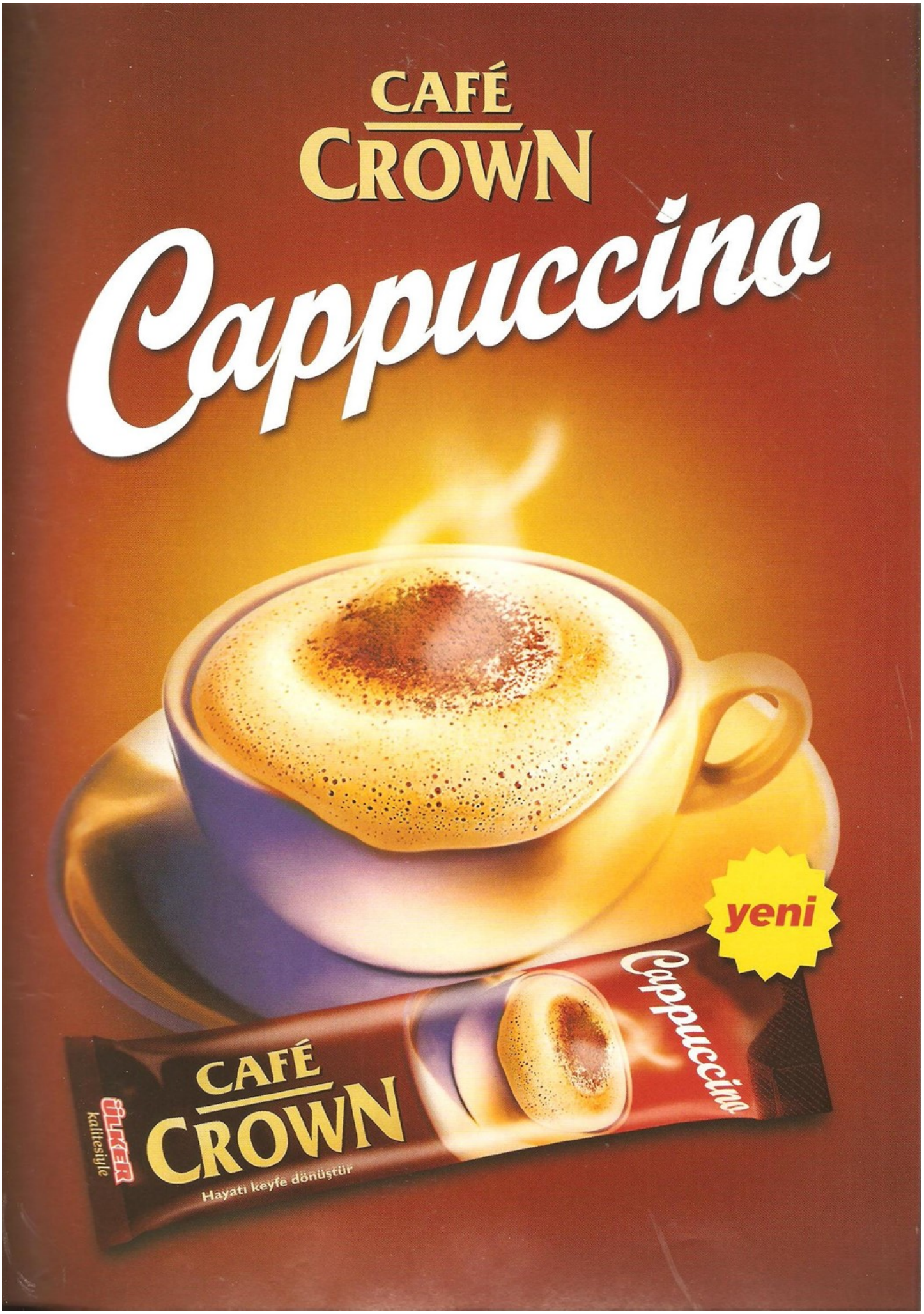
CAFÉ
CROWN
Cappuccino
yeni
CAFÉ
CROWN
ülker
kalitesiyle
Hayatı keyfe dönüştür
Cappuccino

AYIN FİLMLERİ

ZİNCİRBOZAN

Yönetmen: Atıl İnaç. Oyuncular: Bülent Emin Yarar, Haldun Boysan, Suavi Eren, Ayşe Tunaboylu, Suna Selen, Ege Aydan, Emre Karayel, İsmail İncekara, Ken Dakan, Altan Akışık. Senaryo: Avni Özgürel. Görüntü Yönetmeni: Gökhan Tiryaki. Müzik: Emre Dündar. Yapımcı: Mehmet Karaca, Ayfer Özgürel, Avni Özgürel. Süre: 105 dk. Yapım: TürkMax & TFT, Türkiye (2007). Dağıtımcı: Kenda.

Gösterim Tarihi: 13 Nisan 2007

Türkiye'nin yakın tarihinde önemli bir yer tutan 1979-1983 yıllarını anlatan film, gazeteci Abdi İpekçi suikastı ile başlayarak, 12 Eylül 1980 askeri müdahalesine kadar tırmanan terör olaylarını, bu olaylarla başa çıkmaya çalışan siyasetçileri, ordunun yönetime el koymasını, siyasi liderlerin sürgüne gönderilişlerini konu alarak bu dönemi pek bilinmeyen yönleriyle yansıtıyor.

NOTLAR: Ağabey Ulaş'tan sonra sıra kardeş Atıl'ın ilk sinema filminde... Ağabeyinden 3 yaş küçük olan Atıl İnaç, Boğaziçi Üniversitesi'nde felsefe okuyup televizyon dizilerinde yönetmenlik yaptıktan sonra sinemaya adımını "Zincirbozan"la attı. Film adını 12 Eylül darbesi sonrası 1983'te Süleyman Demirel ve Bülent Ecevit 'in de aralarında bulunduğu 16 siyasetçinin mecburi ikamete tabi tutulduğu, Çanakkale'deki Zincirbozan askeri tesislerinden alıyor. Ulaş İnaç'ın "Türev"inden farklı olarak "ağır" sayılabilecek bir politik filme imza atan Atıl İnaç, "Eve Dönüş", "Beynelmilel" gibi son zamanlarda beyazperdeyi ziyaret eden 12 Eylül temalı filmlere bir yenisini ekliyor. "Doğrudan ihtilali sorgulayan ilk yapım" olarak tanımlanan "Zincirbozan" 12 Eylül'ün halktan ziyade siyasetçiler üzerindeki etkisine odaklanıyor. Filmde, Bülent Emin Yarar Bülent Ecevit'i, Haldun Boysan Süleyman Demirel'i, Suavi Eren Kenan Evren'i, Suna Selen Rahşan Ecevit'i, Ayşe Tunaboylu da Nazmiye Demirel'i canlandırıyor. 6 bölümlük televizyon dizisi olarak planlanarak çekimlerine başlanan "Zincirbozan"ın daha sonra sinema filmi olmasına karar verilmişti. Çanakkale'de geçen cezaevi günleri hava şartları nedeniyle Muğla - Gökova'da çekildi. TBMM'de, cumhurbaşkanlığı köşkünde, Süleyman Demirel'in Güniz Sokak'taki evinde geçen sahneler ise gerçek mekânlarında çekildi. Vizyondan sonra TürkMax'te 6 bölümlük dizi olarak gösterilecek olan "Zincirbozan", 26. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin Ulusal Yarışma'sına seçilen 16 filmden biri aynı zamanda.

NORBIT

Yönetmen: Brian Robbins. Oyuncular: Eddie Murphy, Thandie Newton, Eddie Griffin, Terry Crews, Clifton Powell, Cuba Gooding, Jr., Mighty Rasta, Katt Williams, Floyd Levine, Anthony Russell. Senaryo: Jay Scherick, David Ronn. Görüntü Yönetmeni: J. Clark Mathis. Kurgu: Ned Bastille. Müzik: David Newman. Yapım Tasarımcısı: Clay A. Griffith. Yapımcı: John Davis, Eddie Murphy, Michael Tollin. Süre: 102 dk. Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 13 Nisan 2007

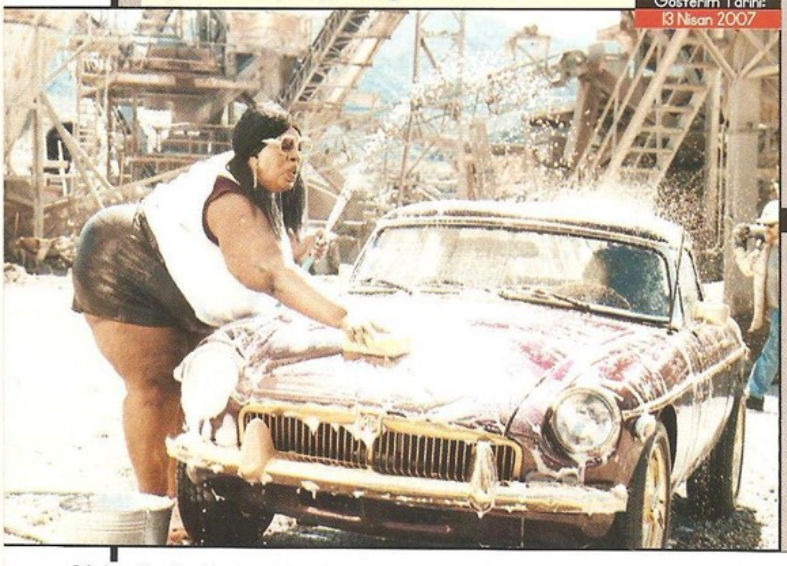

Yetimhanede büyüyen Norbit (Eddie Murphy), kendisini bir kavgadan kurtaran Rasputia (E. Murphy) ile evlenir ve Rasputia'nın ailesinin bir üyesi olur. Rasputia'nın üç erkek kardeşi, Latimore İnşaat Şirketi'ni beraber yönetmektedir. Norbit, bu inşaat şirketinin işçisi olarak çalışmaktadır. Üç kayınbiraderi tarafından hor görülür, aşağılanır. Zavallı Norbit'in köle hayatı tam bir kısır döngü içerisinde sürüp giderken yetimhanedeki eski gözdesi Kate'in (Thandie Newton) geri dönmesiyle her şey değişmeye başlar. Kate güzel ve alımlı bir kadın olmuştur. Dönüş nedeni ise büyüdüğü yetimhaneyi Bay Wong'dan (E.Murphy) satın almaktır. Ancak dolandırılmak üzere olduğunun farkında değildir.

NOTLAR: "Dreamgirls"de kendini uçuruma sürükleyen şarkıcı rolündeki performansı ile ilk Oscar adaylığını almayı başaran Eddie Murphy, kısa bir trajedi molasından sonra "Nutty Professor" tarzı bol makyajlı ve çok karakterli komedilere geri döndü. Murphy'nin üç ayrı karakteri canlandırdığı "Norbit"in senaryosu, aktörün kardeşi Charles Murphy ile birlikte yazdığı bir hikâyeye dayanıyor. İki kardeşin ilham kaynağı, kansından feci şekilde dayak yiyen bir adamın internetteki videosu olmuş. Eddie Murphy, Rasputia karakterinin dokuz parçadan oluşan maskesi için iki saat, Bay Wong karakterinin 11 parçalı silikon malzemesi için de üç buçuk saat makyaj masasında oturmuş. 60 milyon dolar bütçeli film ABD'de vizyona girdiği hafta sonu 34 milyon doları aşan hasılatla box office'te birinci olmuştu.

İçindeki ritme dokun...
LÜTFEN BİLİNÇLİ TÜKETİNİZ
EFES
Pilsen
PREMIUM BEER
EFES
Pilsen
Yine Efes; yeni şişesinde Efes... İçme keyfi aynı, dokunması farklı.

AYIN FİLMLERİ

THE MESSENGERS

Yönetmen: Oxide Pang Chun, Danny Pang. Oyuncular: Kristen Stewart, Dylan McDermott, Penelope Ann Miller, John Corbett, Evan Turner, Theodore Turner, William B. Davis, Brent Briscoe, Dustin Milligan, Jodelle Ferland. Senaryo: Mark Wheaton. Görüntü Yönetmeni: David Geddes. Kurgu: John Axelrad, Armen Minasian, Oxide Pang Chun, Danny Pang. Müzik: Joseph LoDuca. Yapım Tasarımcısı: Alicia Keywan. Yapımcı: Sam Raimi, William Sherak, Jason Shuman, Robert G. Tapert. Süre: 84 dk. Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: Medyavizyon.

Jess (Kristen Stewart), annesi Denise (Penelope Ann Miller), babası Roy (Dylan McDermott) ve yanlarında çalışan işçi John Burwell (John Corbett) ile birlikte Chicago'daki tempolu şehir hayatlarını bırakıp Kuzey Dakota'da sakin bir çiftliğe taşınmıştır. Ne var ki Jess ve küçük kardeşi Ben (Evan Turner), tarlaları sessiz sessiz salınan ayçiçekleriyle kaplı olan bu gözlerden uzak çiftlikte, onlardan başka kimsenin fark etmediği garip, hayalete benzeyen şeyler görmeye başlar. Bu olaylar giderek şiddet içermeye başlayınca aile, problemli bir ergenlik çağı geçiren Jess'in akıl sağlığından şüphe duyar. Ancak Jess'in sorunlu geçmişi, yerleştikleri evde daha önce yaşamış olanların geçmişi ile karşı karşıya gelmiştir bir kere.

NOTLAR: "The Eye" ile adlarını uluslararası arenada duyuran Hong Konglu ikiz kardeşler, Hollywood'a ilk adımını attı. Pang Kardeşler'in İngilizce olarak ABD'de çektikleri ilk film (Nicolas Cage'li "Bangkok Dangerous" da yolda) olan "The Messengers", perili ev temalı bir korku filmi. Japon korku serisi "Juon"u "The Grudge" olarak Hollywood'a transfer eden Sam Raimi, Pang Kardeşler'in filminin de yapımcılığını üstlenmiş. Gece yerine gün ışığında seyirciyi korkutmayı hedefleyen film, kargaları ve ayçiçeği tarlaları ile Hitchcock'un "The Birds" ve "North by Northwest"ine saygı duruşunda bulunmayı da ihmal etmemiş. O meşhur tarla, Kanada'nın Regina-Saskatchewan Bölgesi'ndeki bu dört hektarlık alanda kurulmuş ve buraya 65.000 ayçiçek fidanı dikilmiş. Filmdeki kargalar ise aslında Çek Cumhuriyeti'nden özel olarak getirilmiş kuzgunlarmış ve toplam 25 kuzgundan bilgisayar efektlerinin yardımıyla koca bir kuş ordusu yaratılmış. 16 milyon dolar bütçeli filmin ABD'de vizyona girdiği hafta sonu 14.7 milyon dolar hasılatla boz office'te birinci olduğunu da ekleyelim.

SEVGİLİM İSTANBUL

Yönetmen: Seçkin Yasar. Oyuncular: Karyofyllia Karabeti, Alptekin Serdengeçti, Nişan Şirinyan, Köksal Engür, Gülen Çehreli, Erdinç Akbaş, Filiz Kutlar, Nedim Saban, Tunca Yönder, Murat Karasu. Senaryo: Nedim Gürsel, Seçkin Yasar, İzzet Yasar (Nedim Gürsel'in aynı adlı eserinden). Görüntü Yönetmeni: Ertunç Şenkay. Kurgu: Nevzat Dişiaçık. Müzik: Nikos Kypourgos. Sanat Yönetmeni: Annie G. Pertan. Yapımcı: Seçkin Yasar, Nikos Kanakis, Panos Papahadzis, Pavla Rakovska. Süre: 103 dk. Yapım: Türkiye, Yunanistan, Bulgaristan (1999-2006). Dağıtım: WB.

Gösterim Tarihi:
13 Nisan 2007

İkisi de gazeteci olan İrini (Karyofyllia Karabeti) ve Ali (Alptekin Serdengeçti) Paris'te, bir uluslararası gazeteciler toplantısında tanışmış, birbirlerine âşık olmuşlardır. İrini, hem sevgilisini hem de babasının şehrini görmek için, ilk kez İstanbul'a gelir. Birlikte geçirdikleri aşk ve tutku dolu birkaç günün ardından Ali ansızın kaybolur. İrini, tehlikeli konuları kurcalamakla ünlü Ali'nin tehdit telefonları ve mektupları aldığını bilmektedir. Sevgilisinin kaybı İrini'yi, İstanbul labirentinde Kafkavari bir arayışın içine sürükler.

NOTLAR: "Romantik"ten sonra bir kayıp film daha yıllar sonra vizyona giriyor. 1979'da "Yorgun Savaşçı"da Halit Refiğ'in asistanı olarak sinemaya başlayan ve Memduh Ün, Atıf Yılmaz, Ömer Kavur gibi yönetmenlere yardımcı yönetmenlik yapan Seçkin Yasar, ilk sinema filmi olan "Sarı Tebessüm"ü 1993'te yönetmişti. Uzun sevişme sahneleriyle adından söz ettiren film 1993 - 94 sinema sezonunun en fazla iş yapan 3. Türk filmi olmuştu. Yasar, Nedim Gürsel'in aynı adlı eserinden uyarladığı ikinci sinema filmi olan "Sevgilim İstanbul"u 1999'da tamamladı. Ancak filmin yapımcısı Ersin Pertan ile mahkemelik olan yönetmen, davanın sonuçlanmasını takiben ancak 8 sene sonra filmini vizyona sokabildi. Filmin başrolünde Yunanistan'ın ünlü sinema ve tiyatro oyuncularından Karyofyllia Karabeti yer aldı.

BEN SANA SÖYLEMİŞTİM

BECAUSE I SAID SO

Daphne Wilder (Diane Keaton) dediğim dedik, inatçı ve her işe bornunu sokan bir annedir. Üç kızı vardır: Psikolog Maggie (Lauren Graham), seksi ve sorumsuz Mae (Piper Perabo) ve güvensiz ve sevimli Milly (Mandy Moore). Milly'nin erkekler konusunda kararsızlığından bıkan Daphne, ona mükemmel bir erkek arkadaş ayarlamaya karar verir. Milly'den habersiz internet üzerinden yayınlanan 'arkadaş arama' sitelerine ilan verir. Kızının beyaz atlı prensini bulmak için girdiği bu çaba ve karşısına çıkan adaylar, anne-kız arasında büyük çatışmalara neden olacaktır.

NOTLAR: "Hudson Hawk" ve "40 Days and 40 Nights"ın yönetmeni Michael Lehmann'dan, anne-kız ilişkilerine dair romantik bir komedi... Yaşı ilerlese de zarafetinden bir şey kaybetmeyen Diane Keaton, kızlarının hayatını yönlendirmeye çalışan anne rolünde... Keaton son zamanların popüler genç aktrislerinin eşlik ettiği "Because I Said So", annelerin geleneksel koca bulma sendromunu ti'ye alıyor.

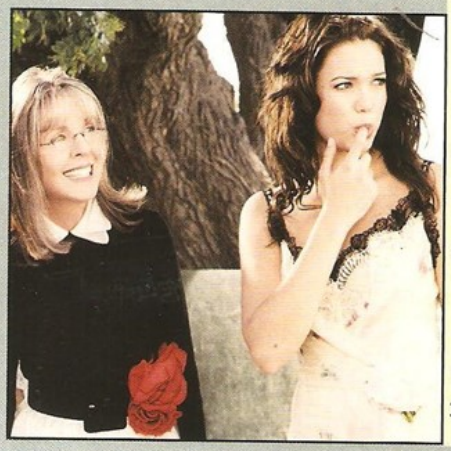

Yönetmen: Michael Lehmann. Oyuncular: Diane Keaton, Mandy Moore, Gabriel Macht, Tom Everett Scott, Lauren Graham, Piper Perabo, Stephen Collins, Ty Panitz, Matt Champagne, Colin Ferguson. Senaryo: Karen Leigh Hopkins, Jessie Nelson. Görüntü Yönetmeni: Julio Macat. Kurgu: Paul Seydor, Troy Takaki. Müzik: David Kitay. Yapımcı: Paul Brooks, Jessie Nelson. Süre: 102 dk. Yapım: ABD (2007). İthalatçı: D Productions. Dağıtımcı: 35 Milim.

Gösterim Tarihi: 13 Nisan 2007

ASTERIX VİKİNGLER'E KARŞI

ASTERIX ET LES VIKINGS

Yönetmen: Stefan Fjeldmark, Jesper Moller. Seslendirenler: Roger Carel, Lorant Deutsch, Sara Forestier, Jacques Frantz, Pierre Palmade, Pierre Tchernia, Bernard Alane, Marc Alfos, Patrick Borg, Philippe Catoire. Senaryo: Jean-Luc Goossens, Stefan Fjeldmark (René Goscinny ve Albert Uderzo'nun çizgi serisinden). Kurgu: Martin Wichmann. Müzik: Alexandre Azaria. Yapımcı: Lilian Klages, Anders Mastrup. Süre: 78 dk. Yapım: Fransa, Danimarka (2006). Dağıtımcı: Özen Film - Umut Sanat.

Gösterim Tarihi: 20 Nisan 2007

Şeflerinin yeğeni Goudurix ergenlik çağına gelince, onu Galyalılar'a yaraşır şekilde gerçek bir erkek yapma görevi Asterix ve Obelix'e verilir. Kendini beğenmiş ve zevk düşkünü bir genç olan Goudurix'i adam etmek hiç de kolay değildir. Asterix ve Obelix o kadar zorlanır ki sonunda Vikingler'den yardım almaya karar verirler. Ancak planları ikilinin başına büyük dertler açar. Vikingler, uçmayı öğreteceklerine ikna edip Goudurix'i kaçırır. Asterix ve Obelix'in görevi onu Vikingler'den kurtarıp köye geri getirmektir.

NOTLAR: Gérard Depardieu'yü üçüncü kez Obélix rolünde izleyeceğimiz "Astérix Aux Jeux Olympiques"i beklerken ünlü çizgi kahramanlar aslına rücu edip eğlenceli bir animasyonla beyazperdeyi renklendiriyor.

YAZ YAĞMURU

EL CAMINO DE LOS INGLESES

İspanya'daki Malaga şehrinde, 18 yaşındaki Miguelito (Alberto Amarilla) hastaneden yeni çıkmıştır. Orada bir böbreğini bırakmıştır, ama bir başka hastanın hediye ettiği ve onu şair olmaya heveslendiren ilahi Komedya elindedir. Mevsimlerden yazdır ve Miguelito ile arkadaşları yüzme havuzunda zaman geçirmektedir. Yaz boyunca Miguelito ve arkadaşları aşkı, cinselliği ve dostluğu keşfederek olgunlaşırlar. Ne var ki bu yol engellerle doludur ve her yaz mevsiminde mutlaka yağmurlu bir gün olur.

NOTLAR: Antonio Banderas "Crazy in Alabama"dan 7 sene sonra yeniden yönetmen koltuğunda... Yapımcılığını da üstlendiği "El Camino De Los Ingleses" yönetmenine bu sene Berlin'de Label Europa Ödülü getirdi. Yavaş yavaş yetişkinliğe adım atan bir grubun yaz tatilinde yaşadığı aşkları, tutkuları ve hayal kırıklıklarını konu alan film, Banderas'ın çocukluğunu geçirdiği İspanya-Malaga'da çekildi ve prömiyeri de burada yapıldı.

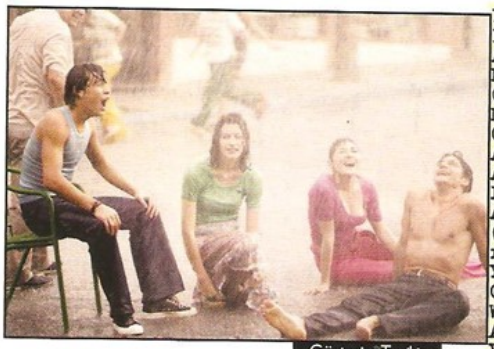

Yönetmen: Antonio Banderas. Oyuncular: Alberto Amarilla, Maria Ruiz, Félix Gomez, Raul Arevalo, Marta Nieto, Mario Casas, Fran Perea, Antonio Garrido, Antonio Zafra, Victor Perez. Senaryo: Antonio Soler (Kendisinin aynı adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Xavi Giménez. Kurgu: Wagner Fulco. Müzik: Antonio Meliveo, José Villalobos. Yapımcı: Antonio Banderas. Süre: 118 dk. Yapım: İspanya, İngiltere (2006). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 20 Nisan 2007

AYIN FİLMLERİ

PARS: KİRAZ OPERASYONU

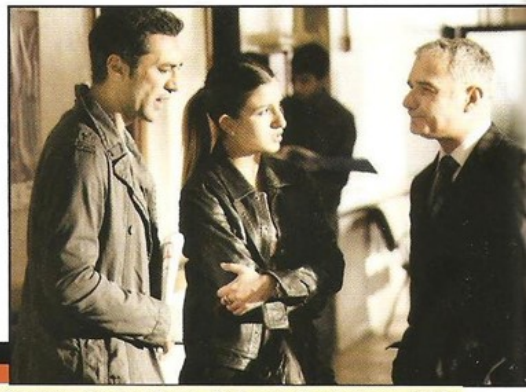

Pars lakaplı narkotik polisi Atilla (Mehmet Kurtuluş), narkotik başkomiseri olan babasının ölümüne şahit olur ve yıllarca intikam alacağı anı bekler. Atilla, sağ kolu Asena (Nida Şafak) ile birlikte gerçekleştirdiği büyük operasyonlardan birinde, uyuşturucu dünyasının belalı ismi Haşhaşi'nin (Murat Daltaban) ayağına basar. Ancak, siyasi güçlerin de desteğiyle Atilla kızağa alınır ve pasif bir göreve çekilir. Kardeşinin uyuşturucuda ölümü üzerine Atilla, babasının ve kardeşinin katillerini bulmak ve okullara kadar uzanan uyuşturucu tezgâhını dağıtmak amacıyla gizli bir operasyon başlatır. Asena ve kardeşinin okulunda çalışan İnci öğretmenden (Pelin Batu) yardım alan Atilla kendini bu iki kadın arasındaki aşk üçgeninde bulur.

NOTLAR: "Deli Yürek: Bumerang Cehennemi"nden 6 sene sonra Osman Sınav yine iddialı bir aksiyon filmiyle karşımızda. Bütçesinin 4 milyon doları aştığı söylenen "Pars: Kiraz Operasyonu", 80'li yılların ilk yarısında çekilen "Beyaz Ölüm", "Kayıp Kızlar" gibi gençleri uyuşturucu tehlikesine karşı uyarmak amacı taşıyan yapımları anımsatıyor. Tabii ki Osman Sınav'ın afili aksiyon faktörü bu filmin alametifarikası. "Pars" adını narkotik polisinin ambleminden alan filmin "Kiraz" bölümü ise alt isim özelliği taşıyor. Zira bu yapımın önümüzdeki 4 yıl boyunca yine narkotik eksenli 3 devam filmi yapılacak.

Gösterim Tarihi: 20 Nisan 2007

Yönetmen: Osman Sınav. Oyuncular: Mehmet Kurtuluş, Nida Şafak, Selçuk Yöntem, Murat Daltaban, Pelin Batu, Haluk Piyes, Uğur Polat, Udo Kier, Duygu Şen, Eray Demirkol. Senaryo: Osman Sınav, Aybars Bora Kahyaoğlu. Görüntü Yönetmeni: Torben Forsberg. Kurgu: Kemalettin Osmanlı. Müzik: Srdjan Kurpjel. Sanat Yönetmeni: Sırma Bradley. Yapımcı: Osman Sınav. Yapım: Sinegraf Film, Türkiye (2007). Dağıtımcı: UIP.

KUSURSUZ YABANCI

PERFECT STRANGER

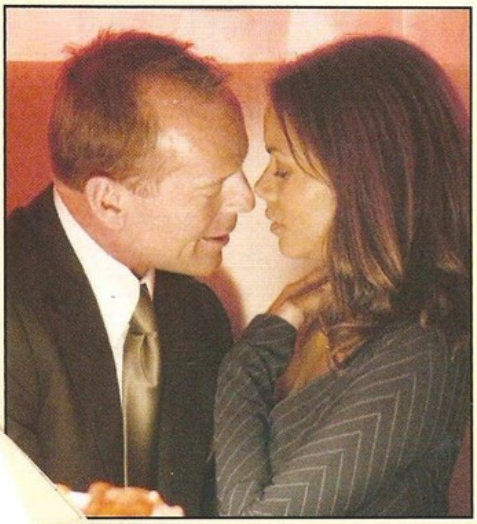

Araştırmacı gazeteci Rowena Price (Halle Berry) çocukluk arkadaşının cinayete kurban gittiğini öğrenir. Arkadaşının zengin işadamı Harrison Hill (Bruce Willis) ile bağlantısını keşfeden genç kadın, Miles Hailey (Giovanni Ribisi) adlı hacker'dan yardım ister. Rowena, kimlik değiştirerek Hill'in ajansında çalışmaya başlar. Bir yandan da başka bir kimlikle internette Hill ile yazışmaktadır. Rowena'nın yaptığı araştırmalar sonucunda öğrendikleri, onu tehlikeli bir oyunun içine sokacaktır.

NOTLAR: Neredeyse 3 senedir gündemde olan "Perfect Stranger" nihayet beyazperdede. Filmin Jon Bokenkamp ve Frank Runzilli'ye teslim edilen senaryosunu yapımcılar beğenmeyince işi Todd Komarnicki devralmış. Başrol için ilk tercih Julia Roberts olmuş ama onun hamileliği nedeniyle rol, aksiyona yatkınlığıyla bilinen Halle Berry'ye gitmiş. Filmle ilgili bir diğer dedikodu ise "Perfect Stranger"a üç farklı final çekildiği ve her finalde katilin farklı bir kişi olduğu yönünde. Film, Halle Berry ve Bruce Willis'in ayrı ayrı çekilip montajda birleştirilen sevişme sahneleri ile de adından söz ettirmişti.

Yönetmen: James Foley. Oyuncular: Halle Berry, Bruce Willis, Giovanni Ribisi, Gary Dourdan, Patti D'Arbanville, Clea Lewis, Nicki Aycox, Jason Antoon, Richard Portnow, Deirdre Lorenz. Senaryo: Todd Komarnicki. Görüntü Yönetmeni: Anastas N. Michos. Kurgu: Christopher Tellefsen. Müzik: Antonio Pinto. Yapım Tasarımcısı: Bill Groom. Yapımcı: Elaine Goldsmith-Thomas. Süre: 109 dk. Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 20 Nisan 2007

NEXT

Gösterim Tarihi: 27 Nisan 2007

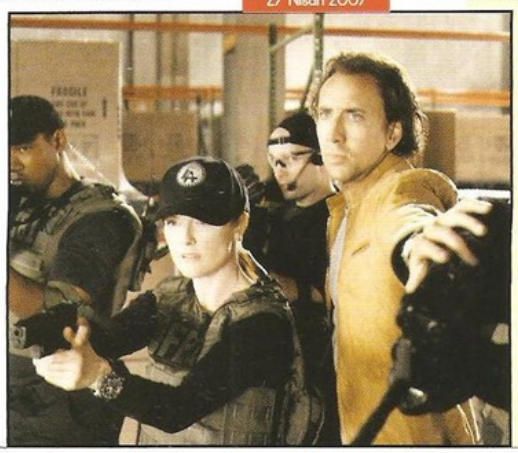

Özel bir yeteneğe sahip olan Cris Johnson (Nicolas Cage) geleceği önceden görür ve iki dakika sonra neler olacağını söyleyebilir. Bu sıra dışı gücünü gizlemek isteyen Cris, Vegas'ta takma bir ad ile basit hayatına sihirbazlık yaparak devam etmektedir. Ayrıca bu özel yeteneği ona paraya ihtiyacı olduğunda kumar masalarında da yardımcı olmaktadır. Cris'in ilginç kumar stratejileri FBI anti-terör ajanı Callie Ferris'in (Julianne Moore) dikkatini çeker. Terörist bir grup Los Angeles'da nükleer bomba patlatmakla tehdit edince ajan Ferris, Cris'in bu özelliğini kullanmak ister. Tabi terörist grup da aynı nedenlerden Cris'i öldürmek istemektedir.

NOTLAR: "Next", karanlık gelecek portreleri çizen ünlü bilimkurgu yazarı Philip K. Dick'in ilk olarak 1954'de yayımlanan "The Golden Man" adlı öyküsünden uyarlandı. 90 milyon dolar bütçeli yapımın yönetmeni, 20. Bond filmi "Die Another Day"den hatırlayacağımız Lee Tamahori. "Next", ABD ile aynı zamanda ülkemizde vizyona giriyor. Temelde Philip K. Dick'in yaratıcılığını taşıması ve Julianne Moore'un varlığı filmi ilgi çekici yapmaya yetiyor. "The Wicker Man" ve "Ghost Rider"da izleyenlere saç baş yolduran Nicolas Cage'in bu sefer nasıl bir performans sergileyeceği ise bir muamma.

Yönetmen: Lee Tamahori. Oyuncular: Nicolas Cage, Julianne Moore, Nicolas Pajon, Paul Rae, Jessica Biel, Thomas Kretschmann, Peter Falk, Jim Beaver, Michael Trucco, José Zuniga. Senaryo: Gary Goldman, Jonathan Hensleigh, Paul Bernbaum (Philip K. Dick'in The Golden Man adlı öyküsünden). Görüntü Yönetmeni: David Tattersall. Kurgu: Christian Wagner. Müzik: Mark Isham. Yapım Tasarımcısı: William Sandell. Yapımcı: Nicolas Cage, Todd Garner, Norman Golightly, Graham King, Arne Schmidt. Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: Chantier Films.

HANİ OLMAZDI?

Yani insan hem atom mühendisi olup, hem de 1. ligde top koşturabilir mi?

İsteyince her şey mümkün. İmkansız denen hadise, sinema biletine iddiaya girilebilecek bir şey bizce. Bakın mesela: İki bisküvi arasına marshmellow, üzerinde yumuşacık Alpella çikolatası. Olmaz diyebilirsiniz ama yaptık oldu. Nefis de oldu. Keşke hayatta her şey Alpella Ring gibi olsa, istediğin her şey bir arada bulunsa...

Alpella

AYIN FİLMLERİ

HASAT ZAMANI

THE REAPING

Yönetmen: Stephen Hopkins. Oyuncular: Hilary Swank, David Morrissey, Idris Elba, AnnaSophia Robb, Stephen Rea, William Ragsdale, Burgess Jenkins, Jillian Batherson, David Jensen, Samuel Garland. Senaryo: Carey Hayes, Chad Hayes. Görüntü Yönetmeni: Peter Levy. Kurgu: Colby Parker Jr. Müzik: John Frizzell. Yapım Tasarımcısı: Graham Walker. Yapımcı: Robert Zemeckis, Susan Downey, Herb Gains, Susan L. Levin, Joel Silver. Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 27 Nisan 2007

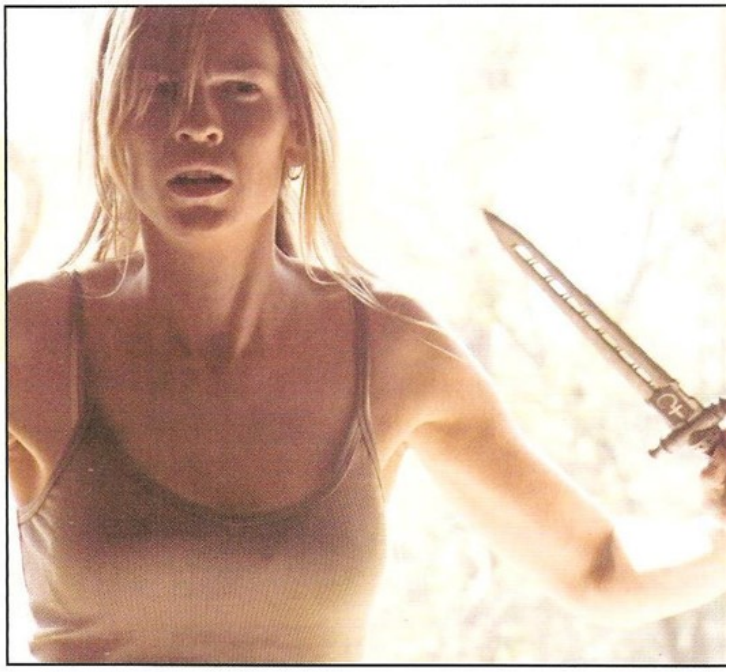

Eskiden din görevlisi olan Katherine Winter (Hilary Swank), Sudan'da misyonerlik yaparken kızını ve kocasını kaybettikten sonra dine sırtını dönmüştür. Şimdi artık sorularına dua yerine bilimsel araştırmalarla yanıt aramaktadır. Küçük bir kasabada öğretmen olan Doug Blackwell (David Morrissey) kasabalıların Allah'tan geldiğine inandıkları bir dizi tuhaf olayı aydınlatması için Katherine'den yardım ister. Kasabalılar Loren McConnell (AnnaSophia Robb) adlı gizemli bir çocuğun Allah'ın gazabını kapılarına getirdiğine inanmaktadır. Loren gizemin karanlık yüreğine çekildikçe, Katherine de dünyayı karanlığa gömecek bir komploda kendi rolünü keşfeder.

NOTLAR: "The Life and Death of Peter Sellers"da dünyaca ünlü komedyenin mizah arkasına gizlenmiş sancılı yaşamını beyazperdeye getiren Stephen Hopkins, "The Reaping"de "bilim mi inanç mı?" sorusuna cevap arıyor. İncil'deki (kana bulanan nehir, çoğalan çekirgeler gibi) 10 beladan yola çıkan filmin konusu kadar çekim öyküsü de oldukça ilginç. 2005 Ağustos sonu yaşanan Katrina Kasırgası sırasında çekim ekibi Louisiana'daydı. Bu felaketin hemen akabinde bölgeyi yeniden vuran Rita Kasırgası nedeniyle çekim süreci bir hayli aksadı. Benzer bir hikâyeyi konu alan "Signs"da Mel Gibson inancını geri kazanıp rahip kıyafetini giyivermişti. Bakalım Hilary Swank'in canlandırdığı mucizelere inanmayan, ateist kahramanımız nasıl bir yol izleyecek?

ÇILGIN MOTORCULAR

WILD HOGS

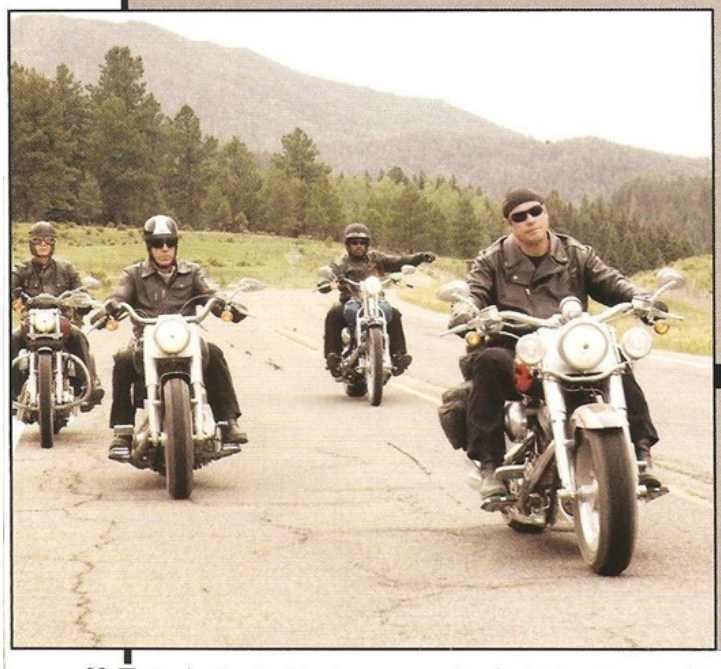

Yönetmen: Walt Becker. Oyuncular: Tim Allen, John Travolta, Martin Lawrence, William H. Macy, Ray Liotta, Marisa Tomei, Kevin Durand, M.C. Gainey, Jill Hennessy, Dominic Janes. Senaryo: Brad Copeland. Görüntü Yönetmeni: Robbie Greenberg. Kurgu: Ryan Folsey, Christopher Greenbury, Stuart H. Pappé. Müzik: Teddy Castellucci. Yapım Tasarımcısı: Michael Corenblith. Yapımcı: Todd Lieberman, Brian Robbins, Michael Tollin. Süre: 99 dk. Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 27 Nisan 2007

Stresli işlerinden ve aile sorumluluklarından iyice bunalan ve kaçma yolları arayan orta yaşın üzerindeki dört kafadar; Doug Madsen (Tim Allen), Woody Stevens (John Travolta), Bobby Davis (Martin Lawrence) ve Dudley Frank (William H. Macy) uçsuz bucaksız Amerika'ya açılmanın ve onu keşfetmenin getireceği tarifsiz özgürlük duygusunu bir an önce tatmak için sabırsızlanmaktadır. Ancak motosiklet selesi yerine rahat koltuklara alışkın olan dostlarımız, hayatlarının bu en büyük macerasında tahmin ettiklerinden çok daha farklı bir dünyayla karşılaşırlar. Özellikle gerçek bir motosiklet çetesinin reisi ile yarıştıklarında...

NOTLAR: Hollywood'un birbirinden ünlü aktörleri motosiklet üzerinde... Kovboyculuğa soyunan şehir züppelerinin "City Slickers"ını andırır şekilde bu kahramanlarımız da motosiklet üzerinde maceraya atılıyorlar. Tim Allen, John Travolta, Martin Lawrence ve William H. Macy, rollerine hazırlık için haftalarca motosiklet dersi almış. Motosiklet konusunda içlerinde en deneyimlisi Travolta iken, hazırlık derslerinde en çok zorlanan isim William H. Macy olmuş. "Wild Hogs", David Fincher'ın "Zodiac"ıyla aynı hafta vizyona girdi ve güçlü rakibini geride bırakarak 39.7 milyon dolar hasılatla box office'te bir numaraya yerleşti. Merak edenler için bir küçük not da filmin adıyla ilgili... HOG, Harley Owners Group'un (Harley Sahipleri Grubu) kısaltması...

RÖNESANS

RENAISSANCE

Yönetmen: Christian Volckman. Seslendirenler: Daniel Craig, Jonathan Pryce, Ian Holm, Patrick Floersheim, Laura Blanc, Virginie Mery, Gabriel Ledoze, Marc Cassot, Bruno Choel, Marc Alfos. Senaryo: Matthieu Delaporte, Alexandre de La Patellière, Patrick Raynal, Jean-Bernard Pouy. Kurgu: Pascal Tosi. Müzik: Nicholas Dodd. Yapımcı: Roch Lener, Aton Soumache, Alexis Vonarb. Süre: 105 dk. Yapım: Fransa, İngiltere, Lüksemburg (2006). İthalatçı: Tiglon. Dağıtımcı: Bir Film.

Gösterim Tarihi: 20 Nisan 2007

2054 yılında Paris insanların her hareketinin izlenip kaydedildiği bir labirent gibidir. Kendini korumak adına dünyadan kopmuş olmasına rağmen, genişlemeye devam etmiştir. 21. yüzyılın gökdelenleri, tarihi yapıların üstünden yükselirken, plazalar yeraltının eski tünelleriyle çarpışmaktadır. Sonsuz gençlik ve güzellik vaat eden Avalon şirketi ise şehrin her alanında etkisini hissettirir. Avalon'un en başarılı araştırmacılarından biri olan Ilona kaçınlınca, şirket onu bulmak için Parisli polis memuru Barthelemy Karas'ı tutar. Ancak Ilona'yı bulmak için Karas'ın, şirket casusluğu, organize suç ve genetik araştırmalar arasında mekik dokuması gerekecektir.

NOTLAR: "Sin City" ve "A Scanner Drakly"yi anımsatan "Renaissance" karanlık bir yakın gelecek portresi sunuyor seyirciye. Fritz Lang etkisi taşıyan, "Blade Runner" ve "Minority Report"la akraba sayılabilecek "Renaissance" hem bilimkurgu türünden hem de 1950'lerin film noir'larından besleniyor. Pathé ve Miramax'ın desteğiyle bütçesi 15 milyon avroyu bulan bu siyah beyaz animasyon, Christian Volckman'ın ilk uzun metraj filmi. 9 haftada tamamlanan film için 10x6 metrelik sette 24 HD Vicon kameralar kullanılmış. Live action görüntüler, daha sonra 3D animasyona ve siyah-beyaza dönüştürülerek, çizgi roman estetiği olduğu gibi muhafaza edilmiş.

KÜÇÜK GÜN IŞIĞIM

LITTLE MISS SUNSHINE

Yönetmen: Jonathan Dayton, Valerie Faris. Oyuncular: Abigail Breslin, Greg Kinnear, Paul Dano, Alan Arkin, Toni Collette, Steve Carell, Marc Turtletaub, Jill Talley, Brenda Canela, Julio Oscar Mechoso. Senaryo: Michael Arndt. Görüntü Yönetmeni: Tim Suhrstedt. Kurgu: Pamela Martin. Müzik: Mychael Danna, Devotchka. Yapımcı: Albert Berger, David T. Friendly, Peter Saraf, Marc Turtletaub, Ron Yerxa. Süre: 101 dk. Yapım: ABD (2006). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 27 Nisan 2007

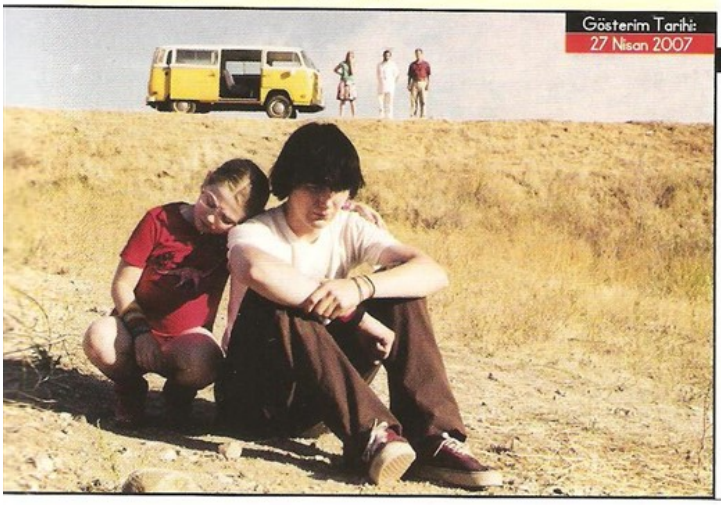

Olive (Abigail Breslin), Little Miss Sunshine adlı çocuk yıldız yarışmasına katılmaya hak kazanmıştır. Küçük kızın ailesinin ise bu yarışmadan daha önemli sorunları vardır. Baba Richard (Greg Kinnear) başarı üzerine yazdığı kişisel gelişim kitabının basılması için uğraşmaktadır. Ailenin oğlu Dwayne (Paul Dano) pilot olmak için sessizlik yemini etmiş, Frank Dayı (Steve Carell) ise kariyeri ve özel yaşamındaki sorunlarla başa çıkamayıp kendini öldürmek istemiştir. Kızını destekleyen Sheryl (Toni Collette) ve Olive'i bu yarışma için eğiten büyükbabanın (Alan Arkin) önayak olmasıyla 6 kişilik aile sarı minibüsleriyle, yarışmanın yapılacağı California'ya doğru yola çıkar.

NOTLAR: Amerikan bağımsız sinemasının 2006'daki yıldız filmi "Little Miss Sunshine", Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde galası yapıldıktan sonra vizyona giriyor. Bu sene En İyi Orijinal Senaryo Oscar'ını kazanan film Alan Arkin'e En İyi Yardımcı Aktör dalında aynı ödülü getirdi (bu dalın favorisi Eddie Murphy idi) ve Akademi'nin "sizi de gördük" övgüsüne mazhar oldu. Yaklaşık 8 milyon dolara mal olan film sadece ülkesinde 59.8 milyon dolar hasılat elde etti. "Little Miss Sunshine" video klipler ve reklâm filmleriyle tanınan karı-koca Jonathan Dayton ve Valerie Faris'in ilk sinema filmi. Senaryoyu yazan Michael Arndt (bu onun ilk film senaryosu) intihara meyilli dayı rolünü Bill Murray için yazmış. "Filmde mutlaka bir star olsun" diye bastıran stüdyoların tercihi ise Robin Williams imiş. Ancak sonunda rol Steve Carell'a gitmiş. Filmin 11 yaşındaki küçük yıldızı Abigail Breslin'e En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu dalında Oscar adaylığı getiren "Little Miss Sunshine", aile dramıyla yol hikâyesinin komik ve başarılı bir bileşeni; kaçınılmaması gereken bir "indie" şov.

AYIN FİLMLERİ

BEETHOVEN'I ANLAMAK

COPYING BEETHOVEN

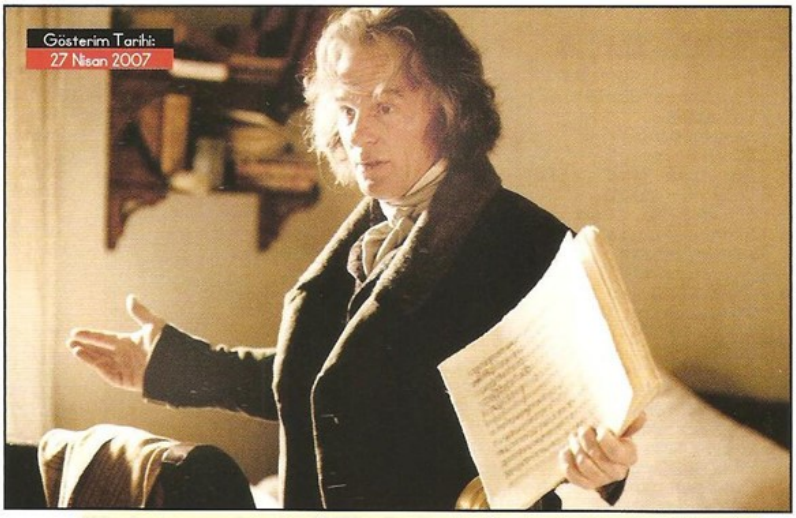

Sene 1824... Ludwig van Beethoven'ın (Ed Harris) 9. senfonisinin son hazırlıkları yapılmaktadır. Yayıncı Wenzel Schlemmer (Ralph Riach), eserin tamamlanması için acilen bir yazıcıya ihtiyaç duyar. Konservatuarda öğrenci olan 23 yaşındaki Anna Holtz (Diane Kruger), notaları kağıda dökme görevi için uygun bir adaydır. Beethoven'la beraber çalıştığı zaman içinde aralarında sıra dışı bir bağ oluşur. Bu arada Anna, uzun zamandır birlikte olduğu Martin'den (Matthew Goode) evlenme teklifi alır. Genç kadın, Martin ve Beethoven arasında bir seçim yapmak zorundadır.

NOTLAR: Gary Oldman "Immortal Beloved"da, içinde fırtınalar kopan, zalim ve problemli bir Ludwig van Beethoven portresi çizmiş ve bu rolde mükemmel bir performans sergilemişti. "Copying Beethoven"da ise ölümsüz besteciye bir başka usta aktör, Ed Harris hayat veriyor. Film, 1827'de ölen Beethoven'ın son zamanlarını konu alıyor. Anna Holtz karakteri, gerçekten yaşamış iki insandan ilham alarak yaratılmış: Beethoven'ın uzun yıllar asistanlığını yapan Avustralyalı bir erkek müzik öğrencisi ve Beethoven'ın müziğinin etkisinde kalan Lorenc Ferenz adlı besteci. Çekimleri Macaristan'da yapılan film için 650'den fazla kostüm hazırlanmış. Beyaz, dağınık saçları ve ağır makyaj altında neredeyse tanınmaz hale gelen Ed Harris'e "Truva" ile yıldızı parlayan Diane Kruger eşlik etmekte.

Yönetmen: Agnieszka Holland. Oyuncular: Ed Harris, Diane Kruger, Ralph Riach, Bill Stewart, Angus Barnett, Viktoria Dihen, Phyllida Law, Matthew Goode, Gabor Bohus, Joe Anderson. Senaryo: Stephen J. Rivele, Christopher Wilkinson. Görüntü Yönetmeni: Ashley Rowe. Kurgu: Alex Mackie. Yapım Tasarımcısı: Caroline Amies. Yapımcı: Sidney Kimmel, Stephen J. Rivele, Michael Taylor, Christopher Wilkinson. Süre: 104 dk. Yapım: ABD, Almanya (2006). İthalatçı: D Productions. Dağıtımcı: 35 Milim.

mart sürprizi

SHERRYBABY

Yönetmen: Laurie Collyer. Oyuncular: Maggie Gyllenhaal, Brad William Henke, Sam Bottoms, Kate Burton, Giancarlo Esposito, Ryan Simpkins, Danny Trejo, Rio Hackford, Bridget Barkan, Caroline Clay. Senaryo: Laurie Collyer. Görüntü Yönetmeni: Russell Lee Fine. Kurgu: Curtiss Clayton, Joe Landauer. Müzik: Jack Livesey. Yapım Tasarımcısı: Stephen Beatrice. Yapımcı: Melissa Marr, Lemore Syvan, Marc Turtletaub. Süre: 96 dk. Yapım: ABD (2006). İthalatçı: Mars Production. Dağıtımcı: Bir Film.

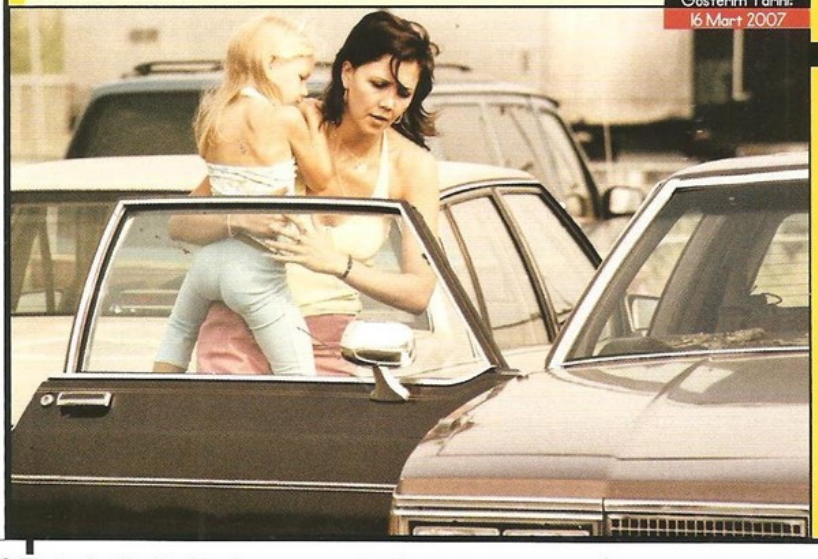

Hırsızlıktan üç yıl hapis yatan eroin bağımlısı Sherry Swanson (Maggie Gyllenhaal) dışarıdaki ilk gününde uyuşturucudan tümüyle arınmıştır ve umutludur. Tek derdi, yokluğunda erkek kardeşi ve karısı tarafından yetiştirilen küçük kızı Alexis'e (Ryan Simpkins) bakabilmektir. Hapisten çıktıktan sonra hayatının kontrolünü yeniden kazanmak için iş aramaya başlayan Sherry, hayatın gerçekleriyle başa çıkmakta oldukça zorlanır. İş bulmak, iyi bir anne olmak ve kızını geri alabilmek, beklediğinden çok daha zordur.

NOTLAR: Maggie Gyllenhaal'ın hem fiziğini hem de oyunculuğunu sergilediği "Sherrybaby", belgesel deneyimli Laurie Collyer'ın ilk sinema filmi. Hapse giren çocukluk arkadaşının hikâyesinden yol çıkarak ve eski mahkûmlarla görüşerek senaryoyu yazan Collyer bir yandan umuda dair bir film yaparken bir yandan da feminist bakış açısıyla yalnız bir kadının tek başına hayatını sürdürmesinin ne kadar zor olduğunun altını çiziyor. Tipik bir kadın filmi olmaktan öteye gidemeyen film, yenilikçi bir söylem sunamasa da melodrama kaçmadan seyirciye içini dökmeyi başarıyor. Manhattan, Brooklyn ve Jersey'deki hapisten çıkan kadınların geçici olarak kaldığı evleri ziyaret eden Maggie Gyllenhaal, burada tanıştığı eski mahkûmlarla görüşerek rolüne hazırlanmış. Gyllenhaal'e En İyi Kadın Oyuncu dalında Altın Küre adaylığı getiren film, Stockholm ve Karlovy Vary Film Festivali'nde genç aktrise ödül kazandırmıştı.

Ankara Uluslararası Film Festivali
International Film Fest
2007
12-22 Nisan / April
18. ANKARA INTERNATIONAL Film FESTIVAL
ANKARA ULUSLARARASI Film FESTİVALİ
12-22 nisan/april
Limak
ANKARA ULUSLARARASI FİLM FESTİVALİ
2007

BOX OFFICE

Hazırlayan: Tolga Akıncı
tolgaakinci@merkezdergi.com.tr

TÜRKİYE box office — 09 - 15 Mart 2007

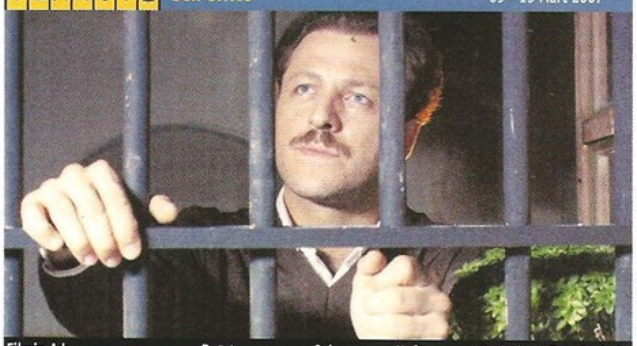

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Seyirci	Top. Seyirci
1. Mavi Gözlü Dev	KenDa	66	1	86.101	86.101
2. 23 Numara	Warner Bros.	78	2	74.423	176.460
3. Kirli Sırlar	UNP	57	1	62.751	62.751
4. Çirkin Ördek Yav. ile Farecik	35 Milim	74	2	38.970	77.539
5. Rehine	UIP	54	1	35.565	35.565
6. Umudunu Kaybetme	Warner Bros.	55	2	34.072	79.614
7. Bir İhtimal Daha Var	Bir Film	104	1	30.032	30.032
8. Hayalet Sürücü	Warner Bros.	63	4	25.967	277.945
9. Romantik	KenDa	96	2	25.295	76.608
10. Adem'in Trenleri	KenDa	94	2	20.965	67.440

1 Yıl önce — 2006
10 Şubat - 09 Mart
1. Kurtlar Vadisi: Irak
2. Babam ve Oğlum
3. Hacivat Karagöz Neden Öl?
4. Dabbe
5. Bir Geyşanın Anıları

2 Yıl önce — 2005
11 Şubat - 10 Mart
1. Egreti Gelin
2. Hababam Sınıfı Askerde
3. Zor Baba ve Dünür
4. Oceans Twelve
5. Göklerin Hâkimi

3 Yıl önce — 2004
13 Şubat - 11 Mart
1. Neredesin Firuze?
2. Vizontele Tuuba
3. Son Samuray
4. Hababam Sınıfı Merhaba
5. Soğuk Dağ

2007'nin lider filmi eksik

11. haftayı da geride bıraktık. Rakamlara baktığımızda ilginç sonuçlar ortaya çıkıyor. Her şeyden önce şunu hemen belirtelim: 2006 yılında seyirci sayısının 35 milyona yaklaşmasının nedeni, tüm zamanların en çok seyredilen Türk filmi "Kurtlar Vadisi: Irak"ın ve yine en çok seyredilenler içinde üçüncü olan "Babam ve Oğlum"un seyircisinin yarısından çoğunun 2006'da olmasıdır. 2007 yılına baktığımızda ise en çok seyredilen film "Maskeli Beşler: Irak". O da 1.224.631 kişi tarafından izlenmiş.

2007'nin ilk 11 haftasında 9.597.244 kişi sinemaya giderken, geçen yıl bu rakam aynı dönem için 14.545.753. Aradaki fark 4.948.509, bir başka deyişle düşüş oranı %34. Geçen yılın ilk 11 haftasında yukarıda bahsettiğim rekortmen iki filmin seyirci sayısını merak edip topladım ve 6.055.685 sonucu çıktı. Bütün bunlara bakarak, attığım başlıktaki tespitimde sanırım haklıyım. Aşağıda bu yılın ilk 11 haftasında oluşan ilk beş ve iki yılın hafta hafta toplam seyirci sayılarının karşılaştırmasını bulabilirsiniz.

Filmin Adı	Dağıtım	Hafta	Salon	Top. Seyirci
1. Maskeli Beşler: Irak	Özen Film	9	226	1.224.631
2. Son Osmanlı: Yandım Ali	Özen Film	8	197	1.022.024
3. Çılgın Dershane	Warner Bros.	7	153	767.774
4. Neşeli Ayaklar	Warner Bros.	7	136	434.865
5. Beynelmilel	KenDa	11	99	397.663

Hafta	2006		Hafta	2007	
1	974.566	Organize İşler	1	1.122.820	Küçük Kıyamet
2	2.101.959	Hababam Sınıfı 3,5	2	694.014	Deja Vu
3	1.781.768	Hababam Sınıfı 3,5	3	856.442	Maskeli Beşler: Irak
4	1.120.461	Hababam Sınıfı 3,5	4	976.981	Son Osmanlı: Yandım Ali
5	962.612	Babam ve Oğlum	5	1.224.814	Çılgın Dershane
6	2.423.165	Kurtlar Vadisi: Irak	6	1.151.691	Çılgın Dershane
7	1.683.549	Kurtlar Vadisi: Irak	7	828.596	Çılgın Dershane
8	1.288.447	Kurtlar Vadisi: Irak	8	775.453	Hayalet Sürücü
9	877.252	Kurtlar Vadisi: Irak	9	674.938	Hayalet Sürücü
10	688.248	Kurtlar Vadisi: Irak	10	653.287	23 Numara
11	643.726	Kurtlar Vadisi: Irak	11	638.208	Mavi Gözlü Dev
	14.545.753	TOPLAM		9.597.244	TOPLAM

ABD box office — 09 - 15 Mart 2007

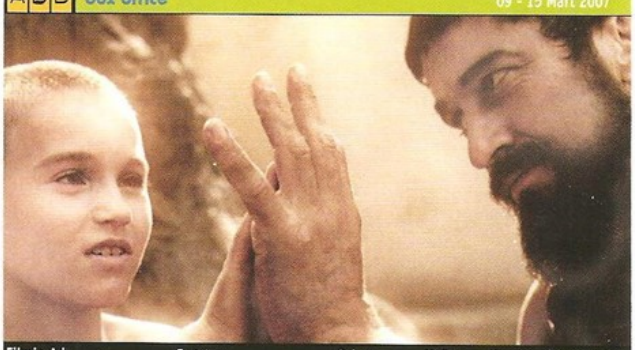

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Hasılat	Top. Hasılat
1. 300 Spartalı	Warner Bros.	3.103	1	96.2	96.2
2. Wild Hogs	BuenaVista	3.296	2	35.7	85.1
3. Terabithia Köprüsü	BuenaVista	3.210	4	9.6	69.7
4. Zodiac	Paramount	2.379	2	8.8	25.8
5. Hayalet Sürücü	Sony	3.347	4	8.8	106.2
6. Norbit	Paramount	2.505	5	5.6	89.6
7. 23 Numara	New Line	2.489	3	5.6	31.7
8. Söz ve Müzik	Warner Bros.	2.280	4	5.1	45.1
9. Amazing Grace	IDP	1.000	3	3.4	12.3
10. Breach	Universal	1.505	4	3.3	29.8

Rakamlar milyon dolar.

İNGİLTERE box office — 09 - 11 Mart 2007

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Hasılat	Top. Hasılat
1. Norbit	Paramount	368	1	1.9	1.9
2. Hot Fuzz	UIP	452	4	1.3	17.9
3. Hayalet Sürücü	Sony	342	2	0.8	3.3
4. Becoming Jane	Buena Vista	325	1	0.6	0.6
5. Outlaw	Pathe	286	1	0.5	0.5
6. 23 Numara	Entertainment	309	3	0.4	3.3
7. Sihirbaz	Momentum	274	2	0.4	1.4
8. Charlotte's Web	Paramount	473	5	0.3	10.3
9. Söz ve Müzik	Warner Bros.	284	5	0.2	8.7
10. Material Girls	Verve	199	2	0.1	0.5

Rakamlar milyon pound.

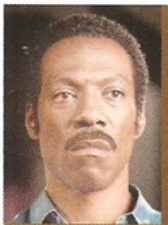

Eddie Murphy
Norbit

2006	Rüya Kızlar	32.810
2004	Perili Köşk	86.466
2003	Afacanlar Yuvada	109.114
2002	Showtime	199.896
2001	Dr. Dolittle 2	178.096

Halle Berry
Perfect Stranger

2006	X-Men: Son Direniş	226.474
2004	Kedi Kadın	104.757
2004	Gothika	273.268
2003	X-Men 2	225.675
2003	Başka Gün Öl	429.950

*Koyu renkte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Açar	Kerem Akça	Okan Arpaç	Alkan Avcıoğlu	Burcu Aykar	Cumhur Canbazoğlu	Cüneyt Cebenoyan	Atilla Dorsay	Murat Erşahin	Engin Ertan	Ömür Gedik	Burak Göral	Ege Görgün	Talip Ertürk	Çiğdem Kömürcüoğlu	Esin Nurikleşpınar	Müjde Işıl	Murat Özer	Uygar Şirin	Murat E. Eren	Alin Taşçıyan	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin Yalçın	Fırat Yücel	Ortalama
Adem'in Trenleri		1.5	3			3	3	3.5	2.5		3.5	3	3.5	3	2.5	3.5	2.5	3		3.5	4	2		3.5	3	3.00
Altın Çiçeğin Laneti						3.5	2	4	4			4.5	4.5	3.5			3.5					4	3	3.5	3	3.58
Bir İhtimal Daha Var		2.5	2.5			1.5					2.5									1.5						2.10
Ç.Ö. Yavrusu ile Farecik		3				3			3												3	3				3.00
Esma'nın Sırrı		3				3.5	4	3.5	3.5	3	4			4			3.5	3.5		3.5	5	4	4	3.5	4.5	3.75
Gomeda		1				1	1	2	0.5		2	1	1	1.5	2		0.5	1		1	1	1		1.5		1.18
Kirli Sırlar				3	3	3	1.5	3.5	4	3.5	3.5	3		2.5	4	1.5	2	2.5	2		2	4	3			2.86
Mavi Gözlü Dev	2.5	1.5	2.5	2.5		2.5	1.5	3.5	2		4	3			4.5	3	2	1.5		2	4					2.65
Mutluluk	3.5	3	3.5			3	1	4.5	1.5		5	3.5			3.5	2	3			3	3	1.5		2.5	2.5	2.91
Ninja Kaplumbağalar		3							2.5													3.5				3.00
18'ler Takımı		0.5				1																				0.75
Otostopcu		2.5	2	2		2			2		3	2.5										2.5		1.5		2.22
Pan'ın Labirenti	3	5	4	4.5		4	4.5	3.5	5	5	4.5		4.5	4	4	4	4	4.5		4	3.5	5	4	4.5	4.5	4.25
Rocky Balboa		2.5	4	3		2	3	3	3		3.5	2.5		4			2.5			4	1	3.5	3	3.5		3.00
Romantik		1.5	3		2	2		2			2.5								1.5							2.07
Rönesans		3.5		3									4							3				4		3.50
Sis ve Gece	3	1.5	1		2	2.5	2	3	1.5		3.5	3	2.5	2.5	3			2.5		2	4	1.5	3	2.5		2.44
Skandal		3.5	4	3.5		3	3.5	3.5	4	2.5	4	4		2.5	3.5		3.5	2.5	2		3.5	4	3	3.5	3.5	3.35
Terabithia Köprüsü		2		3.5		2.5	2.5	2	3.5		2.5	2									3	4				2.75
Umudunu Kaybetme		3	2		2.5	2	1.5	4	3.5		4	4			4		2	3.5	2.5		2.5	4		3	2	2.94
Umut Adası		1				1	0.5	1	0.5		2	1									1	1				1.00
300	2.5	5		3		2.5	0.5		4	1	4	3.5	5		3	1	2				2	4.5	2	3.5	1.5	2.80
23 Numara	2.5	3	0.5	2	1.5	2.5	1	2	2.5		2	2.5		2	2	1.5	1.5	1.5	1.5	2	1.5	2.5	2.5		1.5	1.90

Seyir Defteri

UYGAR ŞİRİN
uygarsirin@merkezdergi.com.tr

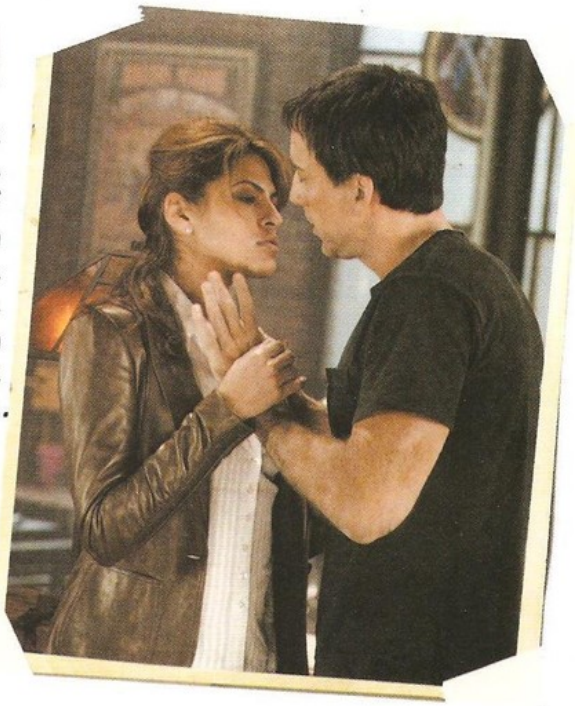

* Başrollerinde Nicolas Cage ve Eva Mendesin Göğüsleri'nin oynadığı "Ghost Rider-Hayalet Sürücü"ye alternatif yorum: Şeytanla anlaşmaya yanaşmayan Teksaslı kovboy=Kuruluş dönemindeki saf ve temiz Amerika. Şeytanın oğlu Blackheart=Bugünkü vicdansız ve kötücül Amerika. Hayalet Sürücü=Kendi gücünden vazgeçmeyen ama onu olumlu yönde kullanmayı seçen hayali ve "ideal" Amerika.

* Tom Tykwer'in "Paris Je T'aime-Paris Seni Seviyorum"daki 5 dakikalık şahane filmi "True"da, 2.5 saatlik filmi "Perfume-Koku"dan daha fazla derinlik, duygu ve sinema var.

* Bob Fosse hiç film çekmemiş, hadi onu geçtim "Chicago" diye bir film yokmuş gibi davranarak müzikal yapmak zor. Buyrun "Dreamgirls-Rüya Kızlar"a. Üç beş temanın ve hikayenin birbirlerine çelme takmasından bahsetmek isterdim ama çok daha basit ve önemli bir sorun var: Bir ikisi hariç şarkılar ve koreografiler iyi değil. Hatta ilkel.

* "The Queen-Kraliçe"nin adını yanlış koymuşlar. "Diana'dan Sonra" filan olması lazımmış. Öykünün ekseninde kraliçe değil, Diana'nın ölümünün ardından sarayın ve hükümetin (ve İngiliz halkının) haleti ruhiyesi var. Filmin ağzındaki baklaya gelince: "Ne değişimi? İngiltere'de hepimiz muhafazakarız."

* En çok çekindiğim seyirci tipi kesinlikle "Katılımcı Yaşlı Kadınlar". 1) Çok interaktifler. "Cık cık"larıyla, "Gördün mü adamın yaptığını"larıyla sinemayı oturma odasına çeviriyorlar. 2) Sesli altyazı gibiler. Filmde olan biten her şeyi yanlarındakine anlatıyorlar ("Kadın, kocasının mektubunu buldu").

* "Across The Universe" diye bir filmin fragmanını seyrettim. "Dreamers-Düşler, Tutkular ve Suçlar"la "Moulin Rouge"u bir araya getirmişler, Hollywood usülü pişirmişler. Acayip görünüyor.

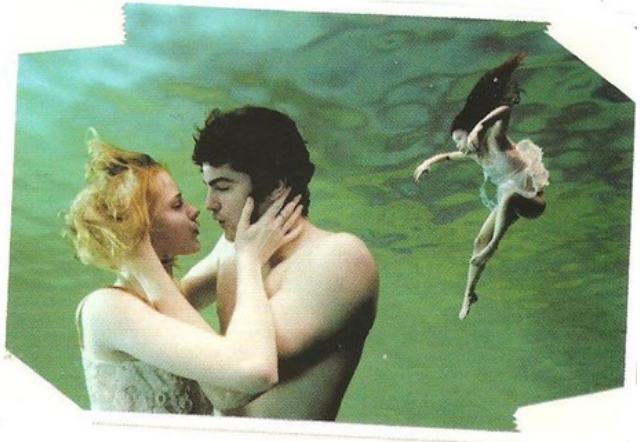

* "Flags of Our Fathers-Atalarımızın Bayrakları" kahramanlık kavramının altını oymuştu. "Letters From Iwo Jima-Iwo Jima'dan Mektuplar" ise ölümü kutsayan kültürle hesaplaşmaya girişiyor. Yazık ki sinemasal etkisi, tematik etkisinden geride.

* If Istanbul'dan geriye kalan en büyük miras Slavoj Zizek'in stand-up/makale/tez/filmi "Sapığın Sinema Rehberi". Filmin en çarpıcı anlarından birinde Zizek sinema sanatına özetle "b.k" diyor. Ama bunu iyi anlamda söylüyor. Ama "iyi" tırnak içinde... Böyle bir film işte.

* "Notes On A Scandal-Skandal" sıradan psikolojik-gerilim kimliğini, İngiliz asaletinin altına gizlemeye çalışan bir film. Bayağı bir insanı da kandırdı nitekim. Demek ki psikopat kadını Judi Dench'e, hayatı zindan olan kadını Cate Blanchett'e oynatıp, pakete "Made In England" damgası basarsan bu iş oluyor. Gel de "Single White Female-Genç Bekar Bayan Aranıyor"un haline yanma.

* Mehmet Açar geçenlerde "Kurtlar Vadisi Irak"ın yönetmenliğinden bahsederken "D.W.Griffith'in sadece 10-15 yıl ilerisinde" demişti. Bu yaklaşımı mutlaka "Griffith Endeksi" adı altında kullanıma sokmalıyız bence. Hem eğlenceli, hem pratik. Hatta "Griffith+X" gibi kestirme bir kullanım da düşünülebilir. Şöyle yani: "'Kurtlar Vadisi' mi? Griffith+10".

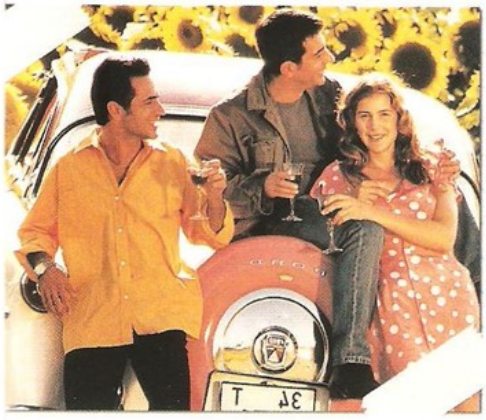

* "Romantik"te Yasemin Kozanoğlu zeka özürlü bir kızı; Okan Bayülgen filmin ortasında aniden şiveli konuşan ve filmin sonunda aniden yaşlanan, ne idüğü belirsiz bir adamı; Teoman ne idüğü daha da belirsiz başka bir adamı oynuyor. Yapraklar uçuşup Yasemin kırmızı eteğini savurunca ve herkes ağır çekimde koşunca ne yazık ki ortaya güzel bir film çıkmıyor. (Şaşırdınız mı?) "Romantik" 60'ların Yeşilçam filmleriyle 80'lerin Yavuz Özkan filmlerinin karışımı tuhaf bir eser. Filmin "can alıcı" sorusunu sanırım Sinan Çetin'e de yöneltmeliyiz: "Ya hep inandığın şey gerçek değilse? Ya senaryo çok önemliyse?"

* "Das Leben Der Anderen-Başkalarının Hayatı"nda ana karakterin dönüşümü inandırıcılıktan uzak. Ciddi bir sorun, değil mi? Gelin görün ki, yönetmen ve oyuncular bir araya gelmiş, bu sorunu unutturacak bir iş çıkarmışlar. "Başkalarının Hayatı"nın yönetmenine şunu sormak isterdim: "Filminizde topu topu iki kadın karakter var; biri hain, biri fahişe. Bilerek mi yaptınız, yoksa bilinçaltı mı?"

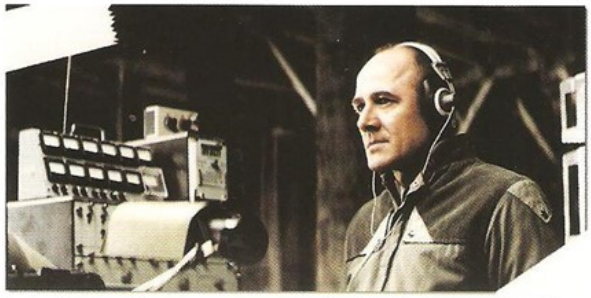

PAN'IN LABİRENTİ ENGİN ERTAN

Dört başı mamur bir olgunlaşma hikayesi

Sadece del Toro'nun filmografisinde bir doruk noktası değil, aynı zamanda son yılların en iyi filmlerinden birisi.

Guillermo del Toro'nun yönettiği "Pan'ın Labirenti" (El Laberinto del fauno), pek çok açıdan birkaç yıl önce izlediğimiz Miyazaki başyapıtı "Ruhların Kaçışı"nı hatırlatıyor. Yine küçük bir kızın bir yandan içinde kaldığı zor durumla baş etmesini, hatta ailesini kurtarma çabasını, diğer yandan çocukluğu geride bırakışını fantastik bir öykü çerçevesinde izliyoruz. Başka bir deyişle, "Pan'ın Labirenti" de kendisine öncelikli referans noktası olarak fantastik edebiyatı alan, dört başı mamur bir olgunlaşma hikâyesi.

Del Toro'nun filminin tarihsel ve politik boyutunu yakalamak için hikâyeyi uzun uzadıya didiklemeye hiç gerek yok. Öykü iç savaşın ertesinde, faşist İspanya'da geçiyor. Başkahramanımız Ofelia'nın bir türlü ısınamadığı, açıkça kötü yürekli üvey babasıysa bir general. Hamile annesiyle beraber gelip yerleştikleri evin hemen yakınındaki ormandaysa partizanlar saklanıyor ve faşist askerlere karşı direnmeyi sürdürüyorlar. Ofelia'nın hasta annesini ve kardeşini kurtarma çabasıysa, elbette partizanların özgürlük mücadelesiyle örtüşüyor.

Gerek politik ve tarihsel bağlantıları, gerekse geçtiği dönem nedeniyle yönetmenin bir diğer filmiyle, "El Espinazo del diablo" ile de akraba olan "Pan'ın Labirenti", başta da değindiğimiz üzere, esasında bir olgunlaşma hikâyesi. Ofelia'yı İspanya'nın bir izdüşümü olarak görebilir, filmin aynı zamanda ülkenin olgunlaşma ve kimliğini kazanmasıyla ilgili olduğunu da iddia edebiliriz. Fakat atlanmaması gereken nokta kuşkusuz cinsel roller. Ofelia'nın üvey babasına karşı verdiği mücadele, annesini koruma çabası veya bir noktadan sonra anne rolünü de üstlenmeye başlaması, hem genç kızlıktan kadınlığa geçişi, hem de erkek iktidarına karşı bir başkaldırıyı simgeliyor. "Pan'ın Labirenti"nin hasta anne dışındaki kadın karakterlerinin gayet güçlü olmasıysa bu iddiayı destekleyecek bir diğer unsur.

Filmin bir diğer önemli özelliğiyse, del Toro'nun hemen her filminde karşımıza çıkan bir mesele, yönetmenin gerçek dünya ve fantastik evrene bakış şekli. Gerçek dünyada yaşanan şiddeti faşist askerlerin uyguladıkları işkenceler vasıtasıyla detaylı şekilde resmeden film, hayal dünyasına daldığındaysa iş değişiyor. Seyirciyi, bu evrende Ofelia'nın karşısına çıkan ucube yaratıkların mı, yoksa acımasız üvey babasının mı daha korkunç olduğu üzerine bir soruyla karşı karşıya bırakıyor del Toro. Zaten peri masallarını takıntı hâline getirmiş olan Ofelia, hayal dünyasında yaşadıkları ertesinde daha da güç kazanıyor, üvey babasından korkmamayı öğreniyor. Yönetmense alışılmış anlamıyla tekinsiz olanla huzur verici olanın yerlerini bir kez daha değiştirmiş oluyor. Ofelia'nın bir ağaç kovuğundan daldığı fantastik evren tüm iticiliğine rağmen gitgide büyüleyici bir hâl alırken, gerçek dünya giderek korkunçlaşıyor. Görüntü ve sanat yönetimiyse iki dünya arasındaki farklılığın altını çizmek, üvey babanın aynı zamanda karargâh olarak kullandığı evin kasvetini ve tehlikesini yansıtmak açısından filme eksiksiz şekilde hizmet ediyorlar. Elbette del Toro'nun film boyunca yaptığı edebi ve sinemasal göndermeleri de atlamamak lazım. "Ruhların Kaçışı"nı yazının başında anmıştık. Gerek geçtikleri dönem, gerekse çocukların hayal dünyası ve gerçek hayat arasındaki çatışmaları (veya ortaklıkları) ele almalarıyla nedeniyle Victor Erice'nin "El Espíritu de la colmena"sıyla da benzeşiyor "Pan'ın Labirenti". Bir kız çocuğunun fantastik bir evrene dalması söz konusu olur da, akla Lewis Carroll'ın Alis'i gelmez mi? Ayrıca Ofelia, Shakespeare'in "Hamlet"inden malum karakterle sadece adını değil, aynı zamanda benzer bir kaderi de paylaşıyor. Tüm bunların dışında "Pan'ın Labirenti"nde daha pek çok fantastik romanın, filmin veya çeşitli masalların izlerini sürebilir, Borges benzeri bir tat yakalayabilir, kusursuz çerçevelerinde kimi ünlü tabloları görebilirsiniz.

İçeriğindeki bu zenginlik bir yana, "Pan'ın Labirenti" teknik açıdan da kusursuz ve son derece yaratıcı. Hem sinemanın gücünü, hem de işini bilen bir elde fantastiğin ne kadar önemli ve vurucu cümleler kurmak için bir araç olabileceğini hatırlatan bir başyapıt. Sadece del Toro'nun filmografisinde bir doruk noktası değil, aynı zamanda son yılların en iyi filmlerinden birisi.

El Laberinto del fauno ★★★★★

Yönetmen: Guillermo del Toro. Oyuncular: Ivana Baquero, Ariadna Gil, Sergi Lopez, Maribel Verdu, Doug Jones, Alex Angulo, Manolo Solo, César Vea, Roger Casamajor, Ivan Massagué. Senaryo: Guillermo del Toro. Görüntü Yönetmeni: Guillermo Navarro. Kurgu: Bernat Vilaplana. Müzik: Javier Navarrete. Yapım Tasarımcısı: Eugenio Caballero. Yapımcı: Guillermo del Toro, Alfonso Cuaron, Alvaro Augustin, Bertha Navarro, Frida Torresblanco. Dağıtımcı: Bir Film.

Yapım: Meksika, İspanya (2006) | Süre: 119 dk.

Gösterim Tarihi: 6 Nisan

Müzikle
bağlan hayata!
FM
POWER
100
POWER HIT

APOKALİPTO UYGAR ŞİRİN

"Bütün mesele İsa'nın çarmıha gerilmesi mi?"

Hikaye tanıdık olunca, "Apokalipto"nun mekanları ilginç dekorlardan, karakterleri "eksantrik" adamlardan, atmosferi ise albenili bir ambalajdan ibaret kalıyor.

"Apokalipto"dan çıktığımda aklımda başlıktaki soru vardı. Ama önce filmin içerdiği şiddetten ve hikayesinden bahsedeyim, sonra bu soruya döneriz.

"Apokalipto"yla ilgili okuduğum yazıların çoğu filmdeki şiddetin miktarından bahsediyor ve filmde kimlerin nasıl öldüğü ya da öldürüldüğüyle ilgili ayrıntılar veriyor. Yüzleri hayvanlar tarafından parçalananlardan tutun da kalpleri sökülüp çıkanlanlara kadar "Apokalipto" bu konuda geniş bir panorama sunuyor. "Herkesin hoşuna gitmeyebilir", "kalbi zayıf olanlar bakmasın" filan tamam da, sonuçta bütün bu vahşet ve kan gölü bize şiddete dair ne söylüyor? Hiçbir şey. Ya da en fazla "Şiddet insanın doğasında var" gibi bir şey.

Diyebilirsiniz ki, "Şiddete çok yer veren bir film, illa şiddetle ilgili bir cümle kurmak zorunda mı?" Hayır, değil. Van Damme filmleri kıvamında bir film yaparsınız, öyle bir iddiayla seyircinin karşısına çıkarsınız, beğenmeyen beğenmez ama kimse filminizi bu açıdan sorgulamaz. Ama gerek Mel Gibson, gerekse filminin duruşu hiç öyle alçakgönüllü değil. Afra tafradan yana hiç eksiği olmayan bir film "Apokalipto". Sıradan Hollywood filmlerinden daha farklı, daha özel bir film güya. Bakın, filmdekiler İngilizce bile konuşmuyor, değil mi ama? Öylesine değişik ve "sanatsal". Gelin görün ki "Apokalipto"nun aslında o taraklarda hiç bezi yok. En yaygın şekilde kullanılan ve en garantili (hatta geçen ay "Seyircinin Sevdiği Senaryo Biçimleri" başlıklı yazıda ana hatlarıyla tarif ettiğimiz) senaryo yapısına yaslanıyor.

Bir kahramanımız var. Önce kahramanımızın korkuyla bir meselesi olduğunu anlıyoruz. Sonra eşinin hamile olduğunu öğreniyoruz. Derken kötü adamlar geliyor, kahramanımızın oturduğu bölgeye saldırıyor, insanları birer birer öldürüyor, kahramanımızı esir alıyorlar. Sonrası da alengirli ve kanlı bir tutsaklık ve kaçış öyküsü.

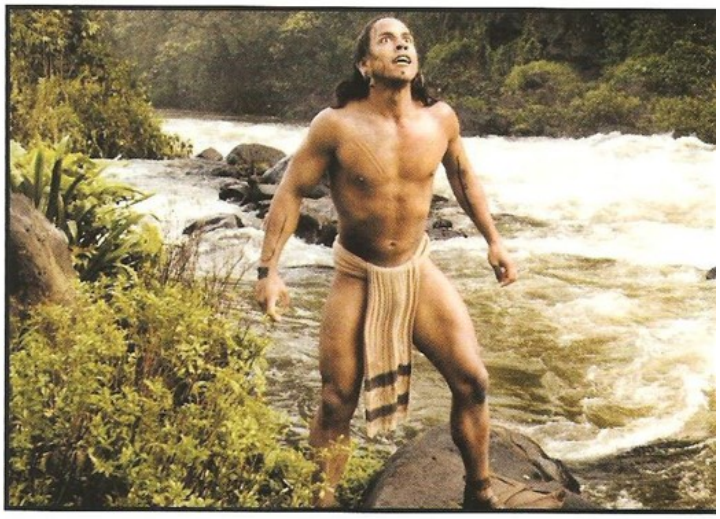

Kaçış kısmı önemli tabii. Kahramanımızı sevmemiz bir yana, hamile karısı da var ya... Biliyorsunuz, Hollywood aileye çok değer verir.

"Apokalipto"nun hikayesi kabaca böyle. Şimdi haliyle insanın aklına şu soru geliyor: Böyle bir hikaye için 500 yıl öncesine gitmeye, Maya uygarlığının kapılarını aralamaya ne gerek var? Chicago'da yaşayan ve bankacılık yapan bir kahramanımız olsa. Güzel bir karısı ve okula yeni başlayan, uzun sarı saçlı bir kızı olsa. Kötü adam gelse, kahramanımızın ailesini rehin alsa ve "O kasanın şifresini söylemezsen hepsini öldürürüz" dese aynı şey olmaz mı yani? (Hatta yakın zamanda buna benzer bir hikaye vardı, değil mi? İzlemedim ama Harrison Ford'un oynadığı "Firewall" böyle bir şeydi sanırım.)

Hikaye bu kadar tanıdık olunca, "Apokalipto"nun mekanları ilginç dekorlardan, karakterleri "eksantrik" adamlardan, atmosferi ise albenili bir ambalajdan ibaret kalıyor. Sanki her şey, biz bu hikayenin tanıdıklığını fark etmeyelim diye sahnelenmiş bir oyun. "Bak, kuş geçiyor" der gibi, "Bak, konuştukları dil ne tuhaf, yüzlerindeki makyaj ne dikkat çekici, merdivenleri ne kadar yüksek!" Orası öyle de, o sırada kahramanımız şelaleden atlıyor. Bilmem bu sahne size aşina geliyor mu? Diyeceğim o ki, "Apokalipto" bildiğimiz aksiyonlardan pek farklı bir film değil. Sözünü ettiğimiz senaryo matematiğini iyi uygulayan, ritm açısından sorun yaşamayan bir film. "Bu kadan yeter" diyenler için iyi bir seçim.

Baştaki soruya dönersek...

"Apokalipto"yu "Tutku: Hz. İsa'nın Çilesi"yle yan yana koyuyorum; içerdikleri şiddetin nitelik ve miktarına bakıyorum; Mel Gibson'ın, İsa'nın çektiği acıdan ne kadar etkilediğine ve İsa'nın son günlerini film yapmayı ne kadar uzun zamandır istediğine ilişkin sözlerini hatırlıyorum; hikayesi yüzlerce farklı açıdan anlatılabilecek bir peygamberi sadece gördüğü şiddet ve yaşadığı acıyla anlatmasını da ekliyorum... İşte o zaman "Bütün mesele İsa'nın çarmıha gerilmesi mi?" sorusu aklıma düşüyor ve "acaba" diyorum, "Gibson, İsa'nın intikamını alana kadar beyazperdede adam öldürmeye devam mı edecek?"

Apocalypto ★★

Yönetmen: Mel Gibson. Oyuncular: Rudy Youngblood, Dalia Hernandez, Jonathan Brewer, Morris Birdyellowhead, Carlos Emilio Baez, Ramirez Amilcar, Israel Contreras, Israel Rios, Maria Isabel Diaz, Espiridion Acosta Cache. Senaryo: Mel Gibson, Farhad Safinia. Görüntü Yönetmeni: Dean Semler. Kurgu: Kevin Stitt, John Wright. Müzik: James Horner. Yapım Tasarımcısı: Thomas E. Sanders. Yapımcı: Mel Gibson, Bruce Davey. İthalatçı: Avşar Film-TMC. Dağıtımcı: Özen Film.

Yapım: ABD (2006). | Süre: 139 dk.

Gösterim Tarihi: 23 Mart

SÜPER KAHRAMANLAR BEYAZPERDEDEN ÖNCE NİSAN'DA EMPIRE'DA.

İSTEYENE DVD'Lİ EMPIRE.
WIM WENDERS'İN ÖDÜLLÜ FİLMİ PARIS, TEKSAS
7,5 YTL

ÇİZGİ ROMANDAN BEYAZPERDEYE
ÖRÜMCEK'TEN THOR'A TAM 20 SAYFA ÖZEL DOSYA

SÜPER KAHRAMANLARDA GELECEK PROGRAM

YÖNETMENİN YORUMUYLA PAN'IN LABİRENTİ • PAUL VERHOEVEN • SIENNA MILLER
SERRA YILMAZ • DVD CLUB: STANLEY KUBRICK • HOLLYWOOD SKANDALLARI

AYRICA İSTANBUL FİLM FESTİVALİ'NİN EN İYİLERİ • EMPIRE FİLM OKULU: TÜRLER

DÜNYANIN EN İYİ SİNEMA DERGİSİ

BU POSTERLER SADECE EMPIRE'DA!

PAN'IN LABİRENTİ VE TRANSFORMERS POSTERLERİ İLK KEZ EMPIRE'DA! HEMEN ALIN, İLK SİZ ASIN.

ÖRÜMCEK ADAM, THOR, SILVER SURFER, IRON MAN, BATMAN, HELLBOY 2 VE DİĞERLERİ... TAM 20 SAYFA ÖZEL DOSYA İLE ÇİZGİ ROMANDAN BEYAZPERDEYE GEÇEN SÜPER KAHRAMANLAR.

www.empiredergi.com.tr

ciner | MERKEZ DERGİ

BAŞKALARININ HAYATI KUTLUKHAN KUTLU

Nostaljik tatlarla dolu canlı bir film

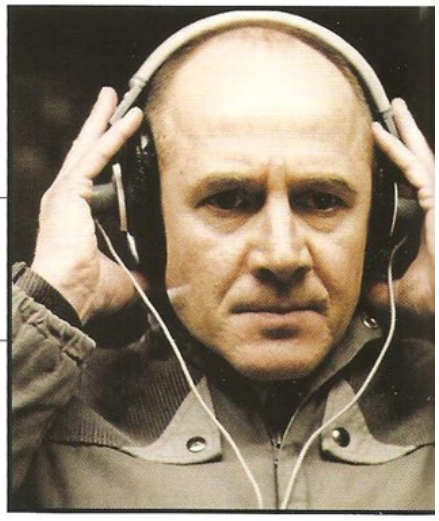

Filmin temel kaygısı, eski bir rejimi yerden yere vurmaktan ziyade, enformasyon patlaması yaşayan ve başkalarının hayatına konuk olmanın eğlence türü haline geldiği bir devirde bile geçerliliğini koruyan bir insan öyküsü anlatmak.

Soğuk Savaş'ın sinemasal gramerine öylesine sıkı sıkı sarılmış bir film ki Florian Henckel von Donnersmarck'ınki, yetmişlerin paranoya filmlerine aşina izleyicide bir "déjà vu" patlamasına yol açabilir. En başta, "The Conversation" ve "Three Days of the Condor" gibi klasiklere sahip bu türün görsel yapıtaşlarını teşkil eden analog teknolojiyle dolup taşıyor her yer: Gizli dinleme cihazları, mikrofonlar, kameralar, bantlar... Sonra tabii, daha evlere girip de bu donanımı yerleştirmeden bile "her tarafta sayısız gözü olan" güçlü ve korkutucu "sistem" - ki 1984'ün Demoktarik Alman Cumhuriyeti'nde (ya da o zaman çoğunlukla kullanılan adıyla "Doğu Almanya"da) geçen filmde bu, gizli polis Stasi'ye denk geliyor... Ama hepsinden önemlisi, merkezindeki karakter, yani Ulrich Mühe'nin makine verimliliğinde işleyen soğuk ve son derece mesafeli karakteri Wiesler... Ülkenin en ünlü oyun yazarlarından George Dreyman'ı gözetlemekle görevlendirilmiş olan bu sorgulama ve gözetleme uzmanı Stasi görevlisi, ilk bakışta dönemin Amerikan sinemasının Doğu Bloku ülkelerini ele alırken ortaya çıkardığı tiplemelerin tüm tek boyutluluğunu sergiliyor. Evet, soğuk, mesafeli, merhametsiz... Zira Wiesler kendini taraf tutabilecek, hak verebilecek, yargılayabilecek ve genel olarak gözetleme "nesnesi" hakkında bir şeyler hissedebilecek bir insan gibi değil de, tıkır tıkır işleyen bir sistemin nötr bir parçası gibi görüyor. Bu durum, görsel olarak soğuk bakışlara, gülümsemeyen bir çehreye, otel odası gibi görünen bir daireye tercüme ediliyor. Mesele şu ki filmde bu tip, kimliksiz bir düşman olarak kullanılmak yerine, öykünün çekirdeğini teşkil ediyor.

Nitekim Wiesler oyun yazarı Dreyman ve onun güzel aktris sevgilisi Martina Gedeck'in hayatını tavan arasına kurduğu üssünden "dinlemeye" başlayınca, hiç beklemediği bir yolculuğa çıkıyor.

Temelde, "başka hayatlar"a gerçek anlamda maruz kalmanın, başka insanların gündelik yaşamlarının içine girmenin, onların dertlerinin, sevinçlerinin hemen "yanıbaşında" olmanın ufuk açıcı, merhamet ve tolerans aşılayıcı, genel olarak "insanlaştırıcı" etkisi üzerine bir hikaye bu. Peki gözetlemede zaten uzman olan Wiesler'in dönüşümü niçin ancak bu vakada gerçekleşiyor? Sanatın dönüştürücü etkisinden dolayı mı? Kim bilir... Muhtemelen Wiesler, kendisininkinin tamamen zıttı olan, tutkuyla ve gerçekten kendi kişisel küresinde "anlam"ın peşine düşen hayatlarla ilk kez böylesine burun buruna geldiği için. Gün be gün tanık olduğu bu yaşamların yabancılığı ve yoğunluğu, "tutku"nun neredeyse bulaşıcı bir şekilde ona da sıçramasına sebep oluyor. Ve Wiesler tarafsız gözlemciden, "araç" konumundan inisiyatife, müdahaleye doğru engel olunamaz bir şekilde sürükleniyor. Florian Henckel von Donnersmarck'ın filmi bu sürüklenmenin sinemasal karşılığını çok basit ama kurduğu görsel dünyaya kusursuzca oturan bir mekanizmayla çözüyor: Wiesler başta her şeyi kaydeden ve aktaran, açık ve renksiz bir kanal iken, bu çifte yakınlığı arttıkça gördüklerini ve duyduklarını budamaya, akışa müdahale etmeye başlıyor. Dahası, onları korumak için olmayan şeyler de ekliyor. Yani pratikte bir kurgucu, bir anlatıcı, bir "sanatçı" haline geliyor. Ve inisiyatifini ortaya koymasıyla birlikte, kendisininki de dahil olmak üzere insanların kaderleri değişmeye başlıyor.

Oyun yazarı Dreyman ve sevgilisi Sieland'ın hayatları öyküde gözetlemenin nesnesi olabilir ama Florian Henckel von Donnersmarck'ın başlıca nesnesi Wiesler'in kendisi. Filmin temel meramını onun dönüşümü anlatıyor. Yönetmen bunu yaparken, çok bilinen bir stereotipten yola çıkıp, gerçek bir karaktere doğru giden uzun bir yolculuk sunuyor seyirciye - görkemli dramatik kırılma anlarından çok, küçük adımlarla ilerleyen bir yolculuk bu. Ve Wiesler rolündeki Ulrich Mühe'ninki başta olmak üzere, güçlü performanslarla ayakta duran bir yolculuk. Çünkü sonuçta büyük bölümü bir tavan arasında, bir dairenin içinde ve onun penceresinin baktığı sokakta geçen, kullandığı mekanın kısıtlılığı ile bir TV oyununu andıran bir film bu: tamamen oyunculuklarına, jest ve mimiklere, konuşmalara yaslıyor sırtını. Ve kadrosu bu konuda Alman yönetmeni yolda bırakmıyor.

Öte yandan Florian Henckel von Donnersmarck'ın bu dar alanda görsel olarak da etkileyici, paranoya sinemasının estetik geleneğinden epey faydalanan, nostaljik tatlarla dolu, canlı bir film çıkardığı söylenebilir. Gözetlenme kuşkusuyla dışarıda atılan turlar, duvarların içine gizlenen kablolar, tavan arasına yerleşmiş suratsız gözetlemeciler, sistemin gücünü kendi çıkarı için kullananan "yetkili"ler, metodik sorgular... Hepsi var "Başkalarının Hayatı"nda. Öte yandan filmin temel kaygısı, eski bir rejimi yerden yere vurmaktan ziyade, enformasyon patlaması yaşayan ve başkalarının hayatına konuk olmanın eğlence türü haline geldiği bir devirde bile geçerliliğini koruyan bir insan öyküsü anlatmakmış gibi görünüyor.

Das Leben der Anderen ★★★★

Yönetmen: Florian Henckel von Donnersmarck. Oyuncular: Ulrich Mühe, Sebastian Koch, Martina Gedeck, Ulrich Tukur, Thomas Thieme, Thomas Arnold, Hans-Uwe Bauer, Ludwig Blochberger, Matthias Brenner, Werner Daehn. Senaryo: Florian Henckel von Donnersmarck. Görüntü Yönetmeni: Hagen Bogdanski. Kurgu: Patricia Rommel. Müzik: Stéphane Moucha, Gabriel Yared. Yapım Tasarımcısı: Silke Buhr. Yapımcı: Quirin Berg, Max Wiedemann. Dağıtımcı: Chantier Films.

Yapım: Almanya (2006). | Süre: 130 dk.

Gösterim Tarihi: 9 Mart

O, aralıksız çalışıyor,
keyfinize keyif katıyor.
Biz de!
NCE MÜZİK
ERTÜRK İSTANBUL 99.8 • İZMİR 105.7 • ÇEŞME 105.7 • ANTALYA 105.7 •
RA 106.9 • ADANA 94.8 • BURSA 90.7 • İZMİT 95.7 • BODRUM 103.7 • KONYA 95.7 •
NTEP 97.4 • DİYARBAKIR 103.7 • MALATYA 99.7 • OSMANİYE 91.7 • DIGITURK 412. KANAL
ERTÜRK TV DIGITURK 100 • KABLOLU TV S 39 • UYDU TÜRKSAT 2A
POWER
TÜRK

ADEM'İN TRENLERİ MURAT EMİR EREN

Pirhasan makas değiştiriyor...

Film, Barış Pirhasan'ın sinemasal yolculuğunda ulaştığı önemli bir kavşak. Bu noktaya nasıl geldiği malum, buradan nereye gideceği ise çok önemli...

Bundan birkaç ay önce, Sinema Dergisi'nde "Prestij" filmiyle ilgili olarak yönetmen Christopher Nolan ile yapılan bir röportaj yer almıştı. Bu röportajda Nolan, senaryo yazmak ya da bir hikaye anlatmakla ilgili olarak en çok önemsediği şeyin hikayeyi kimin veya neyin gözünden anlatacağına karar vermek olduğunu söylüyordu. Bu tüyo ya da "hikayeyi kimin/kimlerin cenahından izliyoruz" sorusu, birçok filmi değerlendirirken önümüzü daha net görmemize olanak verecek türden cevaplara yöneltebilir bizleri. "Adem'in Trenleri"yle ilgili üzerine gidilecek fikir de, filmle ilgili bir eleştiri metnini dayandırabileceğimiz nokta da tam burası. Barış Pirhasan'ın kaleme aldığı senaryoların en azından bir kısmını birkaç dakikalığına ("Ahh Belinda", "Asiye Nasıl Kurtulur", "Değirmen") kenara bırakıp, çekmiş olduğu "Usta Beni Öldürsene" ve "O da Beni Seviyor" üzerine düşünelim. "Usta Beni Öldürsene", zamanı ve mekanı kestiremediğimiz bir yerde geçiyor, bir gösteri ekibini temel alıyor, burada Bilge Karasu'nun kısa hikayesinden yola çıkarak, iki cambazın, özellikle de Isaac'in melankolik öyküsüne odaklanıyordu. Filmin teknik ve estetik açıdan çok üstün olduğunu söylemeye lüzum yok, ancak yapımın en çok aldığı eleştiri ve benim de takıldığım husus hikayedeki siyasi göndermelerin, hatta dolaylı olarak tüm yan karakterlerin birer hayalet gibi filmde uçuşup durmasıydı. Bunun en temel sebebi de -zannımca-, Barış Pirhasan'ın bir yönetmen olarak zaman zaman karakterin bakış açısını ortadan kaldırıp, ileri kendi eline almasıydı. Filmin odak noktası birçok nüansa teğet geçip yeniden ana karakter üzerine geliyor, bu sırada da film temposunu ve akıcılığını yitiriyordu. Dahası film bir bulanıklık ve netlik arasında mekik dokuyordu. Aynı durum, Esma adlı genç bir kızın öyküsüne odaklanarak yola çıkan, bir karmaşayla mesafeyi kat eden ve ufak çaplı bir toparlamayla nihayete eren "O da Beni Seviyor"da da mevcuttu. Esma'nın yaz ayında memleketine yaptığı seyahate, buradaki kalabalık insan topluluğunun yaşamına yer veren Pirhasan, bu filmde de sıklıkla kararını değiştiriyor, bazı zamanlarda ipleri Esma'nın elinden yine kendisine geçiriyordu. Bu kez ilk filmdeki siyasi sosun (bir askeri yönetim söz konusuydu) yerini, Alevi kültürü almıştı ve temel hikayeye "eklenti" gibi duran karakterler üzerinden önce Pirhasan sonrasında da ana karakter Esma bu sosa biraz bulanıyordu.

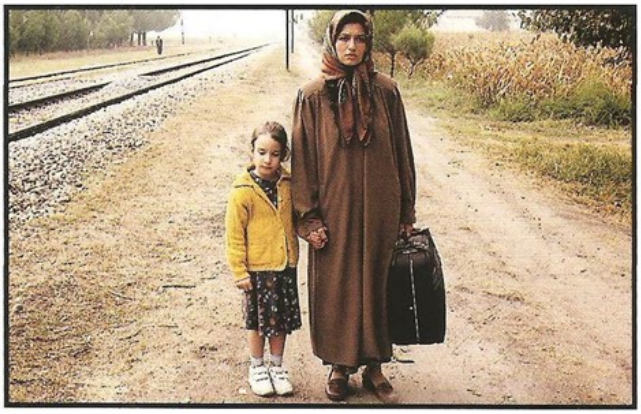

Şimdi tüm bu bilgileri cebimizde tutalım... Uzak bir tren istasyonuna günün birinde yanında eşi ve çocuğuyla gelen yoksul Hasan Hoca'yı, istasyon ve çevre ahalisini konu eden "Adem'in Trenleri"ne gelelim. Proje şaşırtıcı değildi. Kendi adıma, kalabalık karakterli, belirsiz bir bölgede (ilçe/kaza/köy) geçen, fitilini, bu bölgeye gelen bir ya da birkaç yabancının yaktığı bir öykü, Pirhasan'ın yine aynı yolun yolcusu olduğuna delalet ediyordu. Tam bir Barış Pirhasan senaryosuyla karşı karşıya olduğumuzu düşünürken, senaristin başka bir isim olduğunu görünce işin rengi değişti. Filmi izleyince de, yönetmen olarak alıştığımızdan farklı bir Barış Pirhasan'la karşılaştık. Zira "Adem'in Trenleri", Pirhasan'ın şimdiye kadar bir yönetmen olarak anlatmak istediği türden öykülerin hem iyi bir örneği, hem de tam anlamıyla izleyiciye geçmeyi başarıyor. Yarattığı etkiden ya da sinemasal açıdan harfiyen işleyen bir yapıdan bahsetmiyorum, ancak karmaşanın, temel öyküyü zedelemediği bir film "Adem'in Trenleri"; ki bu Pirhasan'ın diğer filmlerinde yaşadığı en önemli problemi büyük ölçüde aştığını gösteriyor. Bunda da en büyük pay, hikayeye ismini de veren Adem karakterinin kuşkusuz. Pirhasan bu karakter üzerinden; İmam Hasan'ın, ailesinden kurtarmak maksadıyla eş edindiği Hacer'in, Fatmacık'ın, ıssız tren istasyonunun ve kasabalının öyküsünü bizlere eksiksiz biçimde geçiriyor. Herhangi bir Pirhasan filminde, sadece kameranın görebileceği şeyleri filmde evvela Adem'le keşfediyoruz misal. Dış ses olarak da yine onu mihenk alıyoruz... Elbette hikayenin geçtiği bölgeyi filmin ismen ve cismen (Manisa) net bir biçimde zikretmesi de yönetmen için diğer bir önemli ve faydalı yenilik. Trenlerden posta posta giden Amerikan askerleri, Hasan Hoca'nın zaman zaman karakteri zedeleyici icraatlar içinde olması (Hoca'nın Hacer'le yatmaya çalışması gibi) ise filmde pek bir yere oturmayan, haydi söyleyelim "havada kalan" unsurlar.

"Adem'in Trenleri", çok küçük öykülerden ulusal olduğu kadar evrensel filmler de çıkabileceğinin bir kanıtı. Pirhasan'ın bu zamana kadar geldiği yolda edindiği kimi faydalı alışkanlıklarını sürdürdüğünü, filmlerine zarar veren unsurları ise yavaş yavaş temizlediğini görmekse hayli sevindirici...

Adem'in Trenleri ★★★

Yönetmen: Barış Pirhasan. Oyuncular: Nurgül Yeşilçay, Cem Özer, Ümit Çırak, Derya Alabora, Asuman Dabak, Hakan Bilgin, Fıratcan Aydın, Zeynep Özbay, Atıf Emir Benderlioğlu, Münire Apaydın. Senaryo: İsmail Doruk. Görüntü Yönetmeni: Peter Steuger. Kurgu: Aylin Zoi Tinel. Müzik: Ender Akay. Sanat Yönetmeni: Nezih Dikişoğlu. Yapımcı: Ozan Ergun, Metin Soltay. Dağıtımcı: Kenda.

Yapım: Promete Film-İstisnai Filmler, Türkiye (2006) | Süre: 120 dk.

Gösterim Tarihi: 2 Mart

Sinema'ya abone olun,

EMPIRE
%70 indirimle
kapınıza gelsin!

1 yıllık abonelik Sinema **60 YTL** + 1 yıllık abonelik Empire ~~54 YTL~~ **16,2 YTL** = ~~114 YTL~~ **76,2 YTL**

SON TARİH **30 NİSAN**

Abone olmak şimdi çok kolay!

0216 651 5 651 | **www.merkezabone.com**

Dergileriniz her ay yurtiçi kargo güvencesi ile adresinizde.

MERKEZ DERGİ

SİNEMADAN ÇIKMIŞ İNSAN

*** : ... İki saat sonra kalabalığın içinde, sinemadan bir dar sokağa çıkan sanki başka birisiydi. Düşünüyordu: Çağımızda geçmiş yüzyılların bilmediği, kısa ömürlü bir yaratık yaşıyor. "Sinemadan çıkmış insan". Gördüğü film ona bir şeyler yapmış. Salt çıkarını düşünen kişi değil. İnsanlarla barışık. Onun büyük işler yapacağı umulur. Ama beş-on dakikada ölüyor. Sokak sinemadan çıkmayanlarla dolu; asık yüzleri, kayıtsızlıkları, sinsi yürüyüşleriyle onu aralarına alıyorlar, eritiyorlar. Bunları kurtarmanın yolunu biliyorum. Kocaman sinemalar yapmalı... Bir gün, dünyada yaşayanların tümünü sokmalı bunlara. İyi bir film görsünler. Sokağa hep birden çıksınlar. Yusuf ATILGAN -Aylak Adam-**

BAŞKALARININ HAYATI

İnsan olmak üzerine

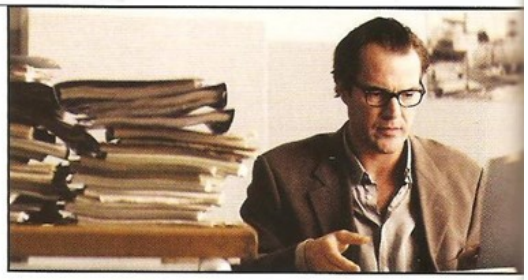

Alman yapımı, temelde 'insan' olmakla ilgili. İnsan olabilmekle... Beethoven'ın insan ruhunun en derin yerine dek ulaşan ünlü sonatı 'Appassionata' eşliğinde bir değişim, dönüşüm yolculuğu tanık olduğumuz. 80'lerin başında Doğu Almanya'dayız. Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde 'devlet güvenlik hizmeti' görevi gören istihbarat örgütü 'Stasi' 'başkalarının hayatı' hakkında her şeyi bilmekle yükümlü. Gizli polis örgütü, milyonlarca insan gibi ülkenin iki entelektüelini de dinlemeye almış durumda. Ünlü oyun yazarı ve popüler bir aktris olan sevgilisi, amansız bir kontrol ve gözetleme sürecindeler. İşine son derece bağlı, disiplinli ve 'sorgu'da uzman Stasi elemanı, bu iki yabancının dünyasında farklı şeylerle karşılaşıyor. Edebiyatla, sanatla, özgür fikirlerle ve aşkla... Şahit olduğu farklılıklar, onu 'başkalarına' dönüştürmeye başlıyor. Yüzbaşı Gerd Wiesler, ruhunu özgür kılıyor, insan oluyor. Florian Henckel von Donnersmarck'in yazıp yönettiği "Das Leben der Anderen / Başkalarının Hayatı", kazandığı birçok ödüle 'En İyi Yabancı Film' Oscar'ını da eklemeyi başaran son derece etkileyici bir dram. "Fahrenheit 451"e saygı duruşunda bulunan film, adeta bir robottan bir insana dönüşen Wiesler'ın, Ulrich Mühe'nin muhteşem performansı ve iliklere işleyen acınası haliyle akıldan çıkası bir iş değil. Yönetmen, elindeki bıçağı izleyicinin kalbine sokuyor ve içinde çeviriyor. Yarbay Grubitz rolünü üstlenen diğer 'Ulrich' Tukur'ün oyunu da kelimelerin ötesinde. Beyazperdeye bir belgesel gerçekliğinde yansıyan dram, 'duygular üstü' finaliyle son darbeyi indiriyor... 'İnsan', Türk Dil Kurumu sözlüğünde şu iki anlama geliyor: 1. Memelilerden, iki eli olan, iki ayak üzerinde dolaşan, sözle anlaşan, aklı ve düşünme yeteneği olan en gelişmiş canlı. 2. Huy ve ahlak yönünden üstün nitelikli (kimse). Kelime, yönetmen von Donnersmarck'ın sözlüğünde 'özlenen' anlamına kavuşuyor. Bu arada Berlin Duvarı'nın yıkılmasının 'insan'lığı kurtarmadığını, yüreklere daha kalın tuğlalar eklediğini de belirtelim. Donnersmarck, bunu da anlatabilecek iyi bir sinemacı.

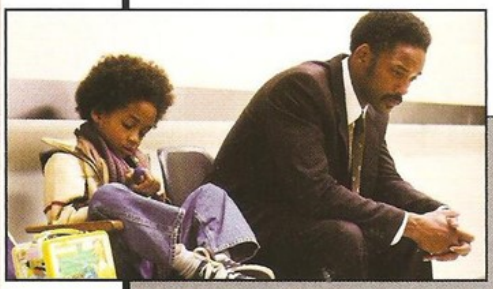

UMUDUNU KAYBETMEME

Onca yoksulluk varken...

Sinemanın büyük ustalarından Vittorio De Sica'nın 1948 tarihli klasiği "Ladri di biciclette / Bisiklet Hırsızları"nı anımsatan duruşuyla, sıcak, yaralayıcı bir film "Umudunu Kaybetme". Amerikan rüyası/kâbusu içinde sefaletten kurtulup başarı kazanmış Chris Gardner'ın gerçek hikâyesinden yola çıkan film, zor hatta imkânsız şartlar içinde, beş yaşındaki oğluyla birlikte ayakta kalmaya çalışan bir babanın mücadelesini öyküleyor. Will Smith'e 'En İyi Erkek Oyuncu' dalında Oscar adaylığı getiren duygusal yapımda, Smith'in gerçek oğlu Jaden Smith ve yetenekli aktris Thandie Newton diğer önemli rolleri paylaşıyorlar. (Bu parantezde Oscar'ın Smith'e daha çok yakışacağını düşündüğümü belirtmek isterim. Akademi ödülünün galibi Forest Whitaker, çok iyi bir aktör. "Bird", "The Crying Game" veya "Ghost Dog: The Way of the Samurai" filmlerinde, Oscar kazandığı 'Idi Amin' rolünden çok daha başarılı olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu rol, aktörün fiziksel benzerliğinin de katkısıyla, canlandırdığı karaktere cuk oturan bir 'kalıp' roldü. Will Smith ise, hazır bir kalıbı doldurmak yerine, sıfırdan bir kalıp yaratıyor. Beyazperdedeki adam, sokakta rastlayacağınız milyonlarca çaresiz aile babasından biri oluyor bir anda).

Yönetmen koltuğunda ise Hollywood'a bu filmle transfer olan İtalyan Gabriele Muccino oturuyor. Ülkemizde de sevilen "L' Ultimo Bacio / Son Öpücük" ve "Ricordati di me / Beni Hatırla" filmlerindeki duygu yoğunluğuyla Hollywood yapımcılarının dikkatini çeken Muccino, 'Amerikalı' öyküye sıcak bir Akdeniz duyarlılığı katmanın yanında, dışardan bir bakış getirmiş. İnsanın boğazında yumruk olan film yoğun 'duygusunun' yanında, mesele olarak da sınıfı geçiyor. Fakat bu duygusallık durumunu abartmamak da gerekiyor. 'Yeni Dünya'dan anlatılan öykü, bizim buralarda daha acıklı ve sonu, filmdeki gibi mutlu değil. Bizdeki öyküleri De Sica seviyesinde bir usta anlatmalı. Kalıcı bir etkileyicilik ancak o zaman sağlanabilir.

Murat Erşahin
muratersahin@merkezdergi.com.tr

Hem fantastik hem gerçek

PAN'IN LABİRENTİ

"Meksikalı sinemacı Guillermo del Toro'nun yazıp yönettiği "Pan'ın Labirenti / El Laberinto del Fauno", çok önemli ve 'özel' bir film. Bu yıl dünyanın her yerinden 33 ödül kazanan (bu ödüller arasında 'En İyi Görüntü Yönetimi', 'En İyi Sanat Yönetimi', 'En İyi Makyaj' dallarını içeren 3 Oscar da yer alıyor) etkileyici dram, fantastik unsurlar ile dünyanın can acıtan gerçeklikteki derin meselelerini birbirine aşılayan yapısıyla dikkat çekici. Gezegendeki haksızlıklar, kötülük ve masumiyet... Masumiyetin, kötücüllüğün hayal bile edemediği gücu... 1944 yılının faşist İspanya'sındayız. Franco dönemi en baskıcı ve güçlü günlerini yaşarken, hamile bir kadınla küçük kızı, İspanya'nın kuzeyine; yeni evlerine geliyorlar. Acımasız yüzbaşı, yakında doğacak olan 'erkek' çocuğunu beklerken, kahramanımız küçük Ofelia, umudun tükendiği yerde gerçeküstü bir dünya ile tanışıyor ve masumiyetiyle kötülüğe karşı mücadele ediyor. Mutlu ve güzel bir dünya için fedakârlık yapmak ise onun kaderi. İnsanın kaderi... Faşizmi bu denli iyi anlatan böyle cesur bir film çekeceksin, böyle bir masal dünyası kuracaksın. Fantastik sinemaya armağan ettiğin iş, bu derece estetik olacak. Pes doğrusu. Filmin ödüllü görüntü yönetmeni Guillermo Navarro'ya da ayrı bir parantez açmak gerekli tabii. Adam, sanki bir büyücü. Yönetmen del Toro, "Cronos", "Mimic", "The Devil's Backbone", "Blade II" ve "Hellboy"un ardından daha da yükseğe sıçramış. Ettore Scola'nın 77 tarihli klasiği "Una Giornata Particolare / Özel Bir Gün"den bu yana faşizmi bu denli iyi anlatan bir filme rastlamamıştım. Jenerikler sona erdikten sonra boğazınıza düğümlenen acı ve hüzünle koltuğunuzda uzun süre hareketsiz otururken ne kadar kirlendiğiniz geliyor aklınıza. Masumiyet kadar güçlü, güzel ve temiz bir kavramın her zaman var olacağına dair inancınız artsa da, insanlığınızdan utanıyorsunuz. Şu dünyada yaşıyorsunuz çünkü...

SKANDAL

Asıl skandal hayatın kendisi

"Iris" ve "Stage Beauty / Sahne Güzeli" filmlerinden tanıdığımız İngiliz yönetmen Richard Eyre imzalı incelikli dram, bir roman uyarlaması. Üç dalda Altın Küre'ye, dört dalda da Oscar'a aday olan İngiliz yapımının başrollerini farklı kuşaklardan iki dev aktris paylaşıyorlar: Judi Dench ve Cate Blanchett. 'En İyi Kadın' (Dench) ve 'En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu' (Blanchett) dallarında Oscar için yarışan aktrislerin performansı olağanüstü. Özellikle Dench, 'ders verir' gibi oynuyor. Bu yıl 'Kraliçe-Helen Mirren' yılı olması dolayısıyla usta oyuncu Judi Dench göz ardı edildi herhalde. Her izleyiciden bir 'gönül Oscar'ı alacağı kuşkusuz. Londra'nın kuzeyinde alt-orta sınıfa ait öğrencilerin devam ettiği bir okulda tanışan iki öğretmen, farklı bir 'dostluk' kurarlar. Aşk, mecburiyet, şantaj, cinsellik, ihanet, en çok da yalnızlık... Psikolojik bir gerilimin derin bir toplumsal eleştiriyle at başı ilerlediği sağlam dram, yaşadığımız günlerin acımasız değer yargılarına, hız çağı çocuklarına ve çıldırmış kapitalizmin insan ruhu üzerindeki tahribatına değinmeden geçmiyor. Dench'in canlandırdığı tecrübeli öğretmen Barbara, disiplinli bir münzevi. Büyük sorunları var. Her şeyden önce geçip giden günleri anlayamıyor. Başka bir hızda ilerliyor her şey çünkü. Viktorya dönemine ait bir ruh hali, 2000'lerin acımasız hızında yalnızlığa mâhkum. Okulun ve dünyanın düzeni, hızı, Barbara'nın alışık olup, algıladığı gibi değil çünkü. Zaten eğitim sisteminden de umutsuz. Şanslılarsa, geleceğin marangozları, kapıcıları, değillerse esrar satıcıları, işsizleri, belki de bir terörist yetişiyor okul denen binada... Bastırılmış, yön değiştirmiş, ümitsiz bir cinsellik ve aşk arayışıyla sevgi ve dostluk talep ediyor Barbara, genç öğretmen Sheba'dan. Onun da dünyası zor. Hayatından sıkılmış. Kendinden yaşça büyük kocası, birisi down sendromlu iki çocuğu ve hızla ilerleyen yaşı... Mutluluğu, çoktan yitirmiş olduğunu düşündüğü heyecanı, 15 yaşındaki öğrencisinde anıyor Sheba... Ve Barbara kendi bildiğince müdahale ediyor çoktan zıvanadan çıkmış durumlara... Büyük bir hüzün kaplıyor perdeyi sonra. Öyküler hep aynı aslında, insanı anlatınca.

NİSAN / yeni projeler...

Bataklık mı, krallık mı?

Bataklıktaki evinden ayrıldığı ikinci filmde ciddi bir "içgüveyi" sendromu yaşayan yeşil devimiz, üçüncü filmde kral olma tehlikesiyle karşı karşıya.

2001'deki ilk filmi, dünya çapında 484 milyon, 2004'teki ikinci filmi ise 920 milyon dolar hasılat elde eden "Şrek", üçüncü filmiyle yola devam ediyor. "Shrek The Third"de Fiona'nın kral babası hastalanınca, tahtın yeni sahibini bulma işi Şrek'e düşer. Eğer uygun bir aday bulamazsa tahta kendisi geçmek zorunda kalacaktır. Şrek'e göre taht için tek aday, Fiona'nın kuzeni Prens Artie'dir. Bu arada Fiona'nın eski nişanlısı Prens Charming, tahtı ele geçirmek için peri masallarından topladığı kötü adamlar ordusuyla harekete geçmiştir. Şrek, Eşek ve Çizmeli Kedi, geleceğin kralı olarak gördükleri Artie'yi korumaya alırlar.

İlk filmde masal karakterlerini, ikinci filmde de unutulmaz film karelerini evirip çeviren serinin yeni bölümünde konunun "Kral Arthur ve Yuvarlak Masa Şövalyeleri" efsanesi çevresinde gelişeceği söylentileri çıkmıştı. "Shrek The Third"deki Artie (Kral Arthur'un deformasyona uğramış hali) Merlin ve Lancelot gibi karakterlerin varlığı bu söylentiyi doğrular nitelikte. Mike Myers (Şrek), Eddie Murphy (Eşek), Cameron Diaz (Prenses Fiona), Antonio Banderas (Çizmeli Kedi) ve Rupert Everett'tan (Prens Charming) müteşekkil seslendirme kadrosunun başı çektiği "Shrek The Third"e yeni katılan sesler arasında Justin Timberlake (Artie) dikkat çekiyor. Andrew Adamson ve ekibinin imzasını taşıyan ilk iki filmden sonra üçüncü filmin yönetmen koltuğunda Chris Miller'ı görüyoruz. İlk iki filme diyalog yazarı olarak katkıda bulunan Miller, "Shrek The Third"de ilk yönetmenlik sınavını veriyor. Şrek'in üçüncü macerası Haziran ayında vizyona girmeyi beklerken, dördüncü film için şimdiden hazırlıklara başlandı. Söylenenlere bakılırsa "Shrek 4" serinin son filmi olacak ve 2010'da vizyona girecek.

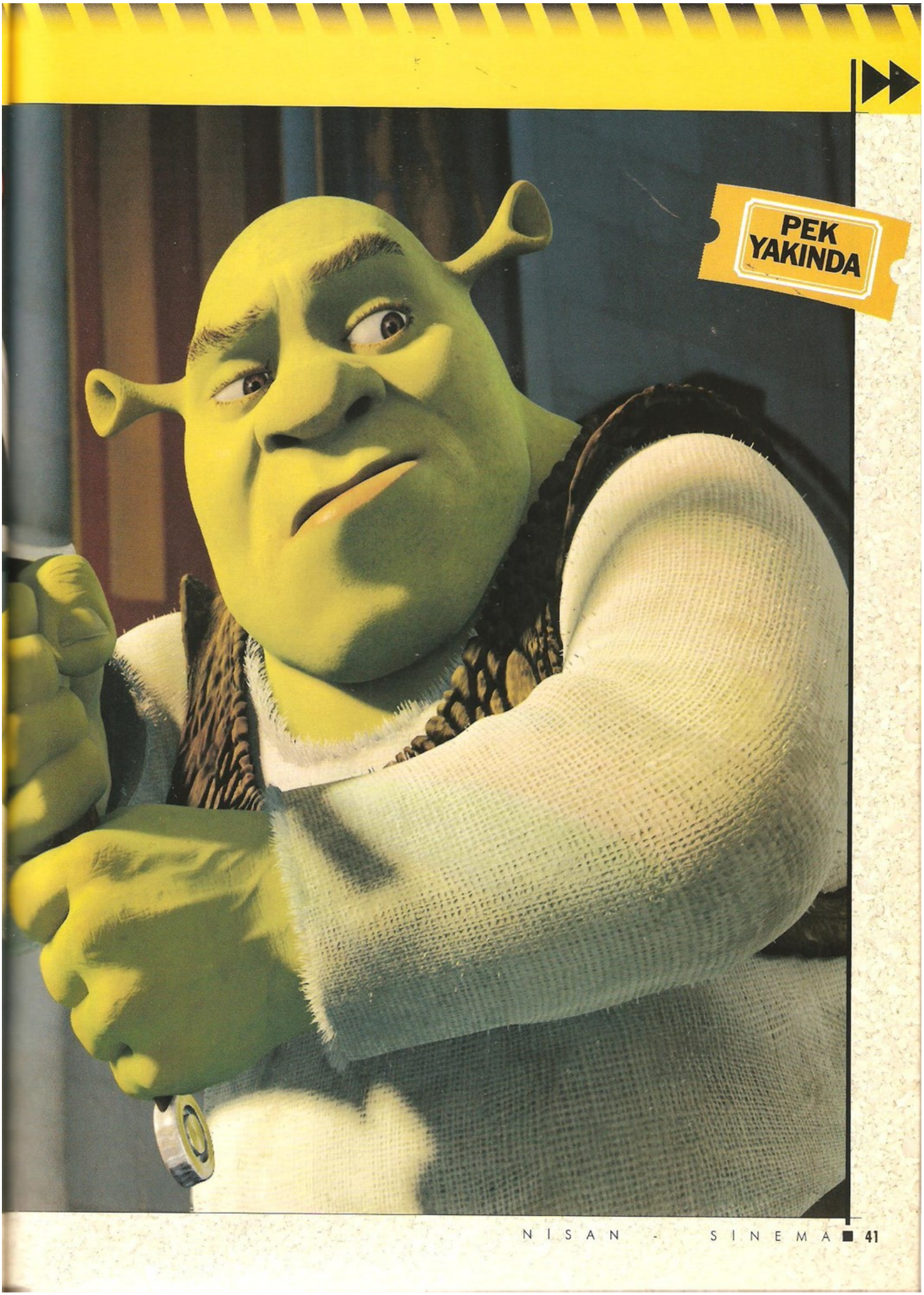
PEK
YAKINDA

Bir taşra polisinin güncesi

Edgar Wright ve Simon Pegg yeni filmleri "HOT FUZZ" ile kendilerine yönelik beklentilerin boşuna olmadığını ispat ediyorlar.

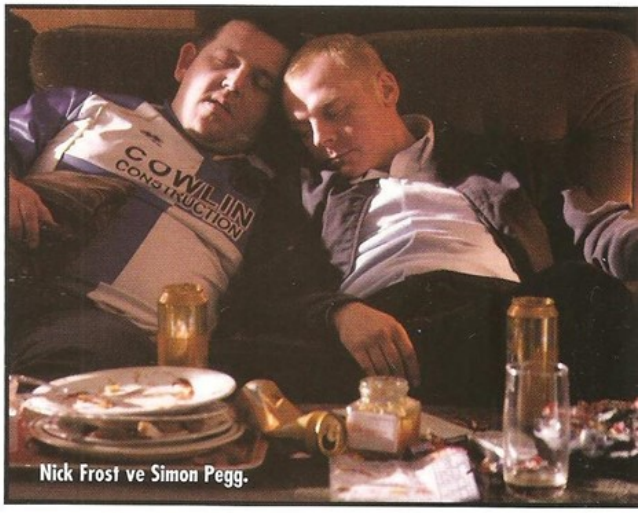

Nick Frost ve Simon Pegg.

ENGİN ERTAN

"Spaced" ve "Shaun of the Dead" (ülkemizde gösterime girmemiş, ancak "Zombilerin Şafağı" adıyla DVDsi piyasaya sürülmüştü) hayranlarının bu yıl en merakla bekledikleri film kuşkusuz "Hot Fuzz". Bu kümenin İngiltere'de yaşayan veya geçtiğimiz aylarda yolu oralara düşen elemanları muratlarına erdiler. Dizi ve filmin Türkiye'deki meraklılarının ise yaz aylarına kadar beklemeleri gerekiyor.

Her ne kadar ülkemizde gösterilmemiş olsa bile, "Spaced" Türkiye'de de fanatiklere sahip, kült bir televizyon dizisi. Jessica Stevenson ve Simon Pegg'in beraber yazıp, başrolünü üstlendikleri, Edgar Wright'ın ise yönetmen koltuğunda oturduğu bu sitcom, çeşitli filmlere yaptığı referanslar ("Yıldız Savaşları" ve "Evil Dead" serileri, "Matrix", "Pulp Fiction", "Guguk Kuşu" ilk akla gelenler) ve özgün mizah anlayışıyla ününü İngiltere dışında da duyurmuş, kendisine sayısız hayran edinmişti. Hatta kimilerine göre tüm zamanların en iyi komedi dizisi olma ünvanını hâlâ elinde tutuyor. Projenin suyu çıkmadan, 2. sezon finaliyle "Spaced" macerasına son veren ekip, 2004 yılında "Shaun of the Dead" ile seyirci karşısına çıkmıştı. Pegg bu sefer senaryoyu Edgar Wright ile beraber kaleme almış, yönetmenlik ise yine Wright'ın üzerine kalmıştı. "Spaced" kadrosundan Nick Frost, Julia Deakin, Jessica Stevenson, Peter Serafinowicz gibi oyuncular da irili ufaklı rollerle "Shaun of the Dead"de yer almışlardı. Tüm dünyada büyük ilgi gören bu zombi filmi parodisi ekibin adını daha geniş bir kitleye tanıttı. Hatta zombi filmlerinin atası George Romero bile "Shaun of the Dead"e hayranlığını sıkça dile getirdi ve Pegg ile Wright'a "Land of the Dead"de ufak birer rol önerdi, elbette zombi olarak.

İşkolik polis müfettişi Nicholas Angel rolünde Simon Pegg.

"Shaun of the Dead" hayran kitlesini genişletir ve hızla bir kült filme evrilirken (kimilerince içinde bulunduğumuz 10 yılın en iyi filmlerinden birisi), Pegg ve Wright yeni projeleriyle karşımızdalar. Şubat ayında İngiltere'de gösterime giren ve son derece yüksek bir hasılat rakamına ulaşan (5 hafta içerisinde yaklaşık 20 milyon pound) "Hot Fuzz" bir aksiyon filmi parodisi. Pegg bu sefer işkolik polis müfettişi Nicholas Angel rolünde. Tutukladığı kişilerin ve çözdüğü olayların sayısı o kadar fazla ki, kıskanç amirleri "Londra'nın suç oranını yükselttiği" bahanesiyle onu bir taşra kasabasına atıyorlar. Angel'ın atandığı Sandford, son 20 yıl içerisinde hemen hiçbir suçun işlenmediği, karakoldaki polislerin ise boş zaman bolluğundan ne yapacaklarını şaşırdıkları bir yerleşim alanı. Angel mecburen günlerini çiftlikten kaçan kazları veya süpermarkette hırsızlık yapan yeniyetmeleri kovalayarak geçirirken, bir şeylerin yolunda gitmediğini sezmeye başlıyor. Çok geçmeden iki kişi bir "araba kazası"nda hayatlarını kaybediyorlar. Cesetlerin sayısı günaşırı artarken, Angel cinayet ihtimalinde, meşlektaşlarıysa bu olayların birer kaza olduğunda ısrar ediyorlar. Öyle ya, sevgi yumağı Sandford'da kim, niye cinayet işlesin?..

Filmin ülkemizde hangi isimle vizyona gireceğini henüz bilmiyoruz, ancak "Hot Fuzz"ı "Sıkı Aynasız" şeklinde tercüme edebiliriz. Anlayacağınız, filmin tümüne yayılmış olan ironi

PEK YAKINDA

Kült komedi dizisi "Spaced"in sinema uyarlaması "Hot Fuzz", İngiltere'de çok yüksek bir hasılat yaptı. Ülkemizdeyse 20 Temmuz'da gösterime girecek.

daha adından başlıyor. Pegg ve Wright'ın filmlerindeki öncelikli hedefleri Jerry Bruckheimer tarzı abartılı aksiyon filmleri. İkili, tıpkı "Shaun of the Dead"de olduğu gibi, parodisini yaptıkları türün yapısını ve klişelerini etraflıca çözmüş, buradan sayısız espri türetmişler. Hatta çoğu eleştirmene göre filmin tek eksisi olan (ki, İngiltere'de film üzerine çıkan eleştiri yazıları ekseriyetle methiyelerden oluşuyor) uzun süresi bile bizce başlı başına bir espri. "İki saat limiti"ni kılpayı aşan "Hot Fuzz"ın son yarım saati içerisinde 3-4 "sahte doruk noktası" peş peşe sıralanıyor, tıpkı bitmek bilmeyen o "aşırı" aksiyon filmlerindeki gibi. Üstelik "Hot Fuzz"ın her sahte "climax"i (doruk noktası), peşinden daha fazla kahkaha getiriyor. Örneğin Somerfield'de (İngiltere'deki bir süpermarket zinciri) geçen çatışma sahnesi, antolojilere geçecek bir komedi klasiği. Filmin delişmen kurgusu ve yoğun şiddet içeren absürt sahneleriyse neredeyse Peter Jackson'ın ilk dönemine eş değer.

Belki "Shaun of the Dead" kadar parlak olmasa bile, attırdığı kahkahalarla seyircisine nefes aldırmayan "Hot Fuzz", yılın filmlerinden olmaya aday. "2007'nin en iyi ve en cool komedisi" mi dediniz? O paye şimdiden Pegg ve Wright'ın yeni harikasına ait.

ÖZEL SEANS

NİSAN / yeni projeler..

HAZIRLIK AŞAMASINDAKİLER

KAHRAMAN ŞERİF

1850'lerde Amerikalılar, Teksas için savaştıkları Meksika'ya karşı, atların çöle dayanamaması sonucu bir türlü üstünlük sağlayamaz.

Bunun üzerine Amerikan ordusu savaşta çöle dayanıklı hayvan arayışına girer ve en uygun hayvanın deve olduğuna karar verir. Türk Dışişleri'ne müracaat edilir ve 34 deve satın alınır. Amerikalılar develeri temin etmiştir ama devecilik hakkında hiçbir bilgileri yoktur. Aralarında Hacı Ali, Yorgo ve Ilyas Bey'in bulunduğu Osmanlı vatandaşı beş deveci Amerika'ya doğru yola çıkar. Türkiye ve Amerika arasındaki ilk askeri antlaşmadan esinlenen "Kahraman Şerif"i reklâm yönetmeni Yücel Yolcu yönetecek, senaryoyu da "Sınav"ın senaristi Yiğit Güralp yazacak. Çekimlerine Temmuz ayında başlanacak filmin 2008 başında vizyona girmesi planlanıyor.

WHAT JUST HAPPENED?

Geçen ay ülkemizde vizyona giren "Man of the Year"ın yönetmeni Barry Levinson'un yeni projesi belli oldu. Hollywood'un saygın prodüktörlerinden Art Linson'ın kendi anılarından yola çıkarak yazdığı "What Just Happened?", sinema endüstrisine komedi penceresinden bakan bir yapım olacak. Filmde Robert De Niro, yeni filmini gerçekleştirmek için iki hafta boyunca çekmediği eziyet kalmayan bir yapımcıyı canlandıracak. Stanley Tucci ve John Turturro'nun da rol aldığı filmde Sean Penn ve Bruce Willis gibi birçok yıldızı da konuk oyuncu olarak izleyeceğiz.

MAMMA MIA!

Ünlü Broadway müzikali "Mamma Mia!" beyazperde yolunda. İsmini 70'lerin popüler grubu Abba'nın aynı adlı şarkısından alan ve grubun ünlü şarkılarından oluşan bu müzikali sinemaya getirecek kişi, daha önce Londra'da aynı oyunu başarıyla sahneye koyan ve ilk sinema filmini yönetecek olan Phyllida Lloyd. Müzikali gibi Abba şarkılarıyla süslü filmin başrolünde Meryl Streep yer alacak. Streep, kızını babasız büyüten asi ruhlu bir anneyi canlandıracak. Yakında evlenecek olan genç kız, düğününe babası olma ihtimali olan üç erkeği davet edince işler karışacak. Yapımcıları arasında Tom Hanks'in de olduğu film 2008'de vizyona girecek.

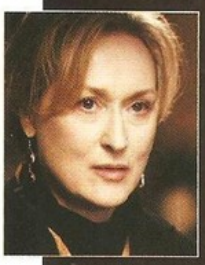

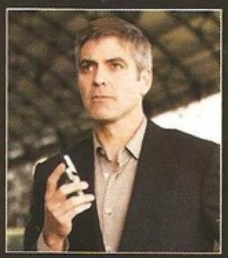

WHITE JAZZ

James Ellroy'un The Black Dahlia, The Big Nowhere, L.A. Confidential ve White Jazz'dan oluşan ünlü Los Angeles Dörtlemesi'nin bir romanı daha beyazperdeye uyarlanacak. Dörtlemenin sonuncu kitabı olan "White Jazz"ı, ülkemizde vizyon şansı bulamayan "Smokin' Aces"ın yönetmeni Joe Carnahan yönetecek. Başrolde ise George Clooney yer alacak. 1950'lerde geçen ve yozlaşmış Los Angeles Polis Departmanı'nı merkeze alan filmde Clooney rüşvetçi ve kanunları kendine uydurmakta ustalaşmış Dave Klein adlı polisi canlandıracak. Carnahan ve Clooney'nin yapımcılığında gerçekleşecek film 2009'da vizyona girecek.

ULAK

Çağan Irmak'tan haber var!

"Bana Şans Dile", "Mustafa Hakkında Herşey" ve "Babam ve Oğlum"dan sonra Çağan Irmak 4. sinema filminin çekimlerine başladı. Bir süre önce yalnızlık temalı korku dizisi "Kâbuslar Evi"ni gerçekleştiren Irmak'ın yeni sinema filmi "Ulak", masallardan beslenen bir fantastik-korku filmi. Gerçeğin peşine düşmüş bir hekimin ve geçmiş çağlara ait bir intikamın hikâyesi olarak tanımlanan "Ulak" için özel bir köy kuruluyor, yüzlerce kostüm hazırlanıyor. Filmin müziklerini "Babam ve Oğlum" ile "Bir Tutam Baharat" filmleriyle tanıdığımız Evanthia Reboutsika hazırlıyor.

MR. BEAN'S HOLIDAY

Onun tatili, diğerlerinin kâbusu

Kilise piyangosunun galibi olan Mr. Bean, ödül olarak Güney Fransa'da bir hafta tatil kazanır. Cannes Film Festivali'ne katılan Rus film yönetmeni Emil Duchesvsky de 10 yaşındaki oğlu ile Cannes'a gitmektedir. Bazı terslikler sonucunda Mr. Bean, Duchesvsky'nin oğlunu kaçıran adam olarak medyanın gündemine yerleşir. İngiliz aktör Rowan Atkinson'ın yaklaşık 17 yıl önce yarattığı, konuşmayan, sakar, zekâdan nasibini almamış Mr. Bean karakteri, 10 yıl aradan sonra yeniden bir sinema filmi ile hayranlarını selamlamaya hazırlanıyor. TV kökenli Steve Bendelack'in yönettiği "Mr. Bean's Holiday"de, kendine hayran Amerikalı yönetmen Carson Clay'i Willem Dafoe canlandırıyor.

ÜÇ 10 'LUK LİSTE

İzleye izleye eskitemediğim filmler

1- Gattaca (Andrew Niccol, 1997)
2- Mulholland Dr. / Mulholland Çıkmazı (David Lynch, 2001)
3- Blue Velvet / Mavi Kadife (David Lynch, 1986)
4- Dark City / Gizemli Şehir, Alex Proyas, 1998)
5- Blade Runner / Bıçak Sırtı (Ridley Scott, 1982)
6- Cabaret (Bob Fosse, 1972)
7- Lolita (Stanley Kubrick, 1962)
8- Adı Vasfiye (Atıf Yılmaz, 1985)
9- Brazil (Terry Gilliam, 1985)
10- Reservoir Dogs / Rezervuar Köpekleri (Quentin Tarantino, 1992)

Böyle film çekemeyeceksem, film çekmeyeyim dedirten filmler

1- Naked Lunch / Çıplak Yemek (David Cronenberg, 1991)
2- The Baby of Mâcon (Peter Greenaway, 1993)
3- 2 ou 3 choses que je sais d'elle / Two or Three Things I know About Her (Jean-Luc Godard, 1967)
4- Préparez vos mouchoirs / Get Out Your Handkerchiefs (Bertrand Blier, 1978)
5- The Tulse Luper Suitcases / Tulse Luper'in Çantaları (Peter Greenaway, 2003/2004)
6- Altered States / Gerçeğin Ötesinde (Ken Russell, 1980)
7- Morte a Venezia / Venedikte Ölüm (Luchino Visconti, 1971)
8- A Clockwork Orange / Otomatik Portakal (Stanley Kubrick, 1971)
9- Otets i syn / Baba ve Oğul (Aleksander Sokurov, 2003)
10- Bad Timing / Kötü Zamanlama (Nicolas Roeg, 1980)

Yüreğimi dağlayan filmler

1- La Double vie de Véronique / Veronik'in Çifte Yaşamı (Krzysztof Kieslowski, 1991)
2- Mia aioniotita kai mia mera / Sonsuzluk ve Bir Gün (Theodoros Angelopoulos, 1998)
3- Le Notti di Cabiria / Kabirya Geceleri (Federico Fellini, 1957)
4- Taking Sides / Taraf Tutmak (István Szabó, 2001)
5- Duvara Karşı (Fatih Akın, 2004)
6- Kader (Zeki Demirkubuz, 2006)
7- Selvi Boylum Al Yazmalım (Atıf Yılmaz, 1977)
8- Before Sunrise / Gün Doğmadan (Richard Linklater, 1995)
9- Eternal Sunshine of the Spotless Mind / Sil Baştan (Michel Gondry, 2004)
10- Damage / Ölesiye (Louis Malle, 1992)

Gülengül Altıntaş

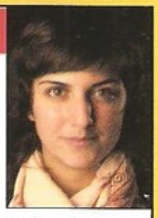

1979, Ankara doğumlu. İstanbul Üniversitesi'nde sinema okuduktan sonra eğitimine ABD'de UCLA Üniversitesi'nde devam etti. Piyasada yönetmen asistanı olarak çilesini doldurduktan sonra üniversiteye döndü. İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde sinema üzerine yüksek lisans yaptı. Muhtelif sinema dergilerinde yazıyor. Aralık, 2006'dan beri Sinema Merkez'in daimi yazarlarından.

Çevrecilerin festivali başlıyor

5. İstanbul Çevre Kısa Film Festivali küresel ısınmaya dikkat çekiyor.

Etkin Prodüksiyon tarafından her yıl geleneksel olarak gerçekleştirilen ve Türkiye'nin ilk ve tek çevre temalı kısa film etkinliği olan İstanbul Çevre Kısa Film Festivali, Bakırköy Belediyesi, BASAD (Bakırköylü Sanatçılar Derneği), İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi işbirliği ve Kültür ve Turizm Bakanlığı destekleri ile Bakırköy merkezli olarak gerçekleştiriliyor. 5-10 Haziran tarihleri arasında düzenlenecek olan festival kapsamında; Çevre Temalı Kısa Film Gösterimleri, Ulusal Çevre Kısa Film Yarışması, Uygulamalı Film Yapım Atölyesi ile çevre, sinema ve kısa film konulu çeşitli etkinlikler gerçekleştirilecek. Bu yıl küresel ısınmanın özel bölümde ayrıntılı olarak ele alınacağı festivalin film gösterimleri; Bakırköy Özgürlük Meydanı, Ataköy Yunus Emre Kültür Merkezi, BASAD (Bakırköylü Sanatçılar Derneği) ve İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde dönüşümlü ve ücretsiz olarak gerçekleşecek. Ulusal Çevre Kısa Film Yarışmasına çevre temasını doğrudan ya da dolaylı işleyen kurmaca, belgesel ve canlandırma türündeki kısa filmler katılabilecek. Yarışma için son başvuru tarihi 1 Mayıs 2007.

Başvuru ve ayrıntılı bilgi için:
www.cevrefilm.org, www.etkinfilm.com
Tel: 0212 660 81 24

Soykırımı unutmayalım

15 - 21 Nisan günleri arasında Maçka'da Cinebonus G-Mall sinemalarında 2. Dünya Savaşı ve Yahudi Soykırımı'nı konu alan filmler seyirciyle buluşacak.

"The Last Train"

2. Dünya Savaşı sonrası Nazi Almanya'sının, Avrupa'nın çeşitli yerlerinde gaz odaları ve krematoryumlar inşa ederek kurdukları toplama ve ölüm kamplarında yaşamını yitirmiş milyonlarca insan anısına film günleri düzenleniyor ülkemizde. Bu dönemde yaşananlara ışık tutmak amacıyla Türk Musevi Cemaati - Film Komisyonu tarafından bu sene 2. kez düzenlenen Kara Kare Film Günleri'nde soykırım temalı 12 film gösterilecek. Istvan Szabo'nun "Sunshine"ı, Ruggero Gabbai'in "Memoria"sı, Werner Herzog'un "Invincible"ı, Micheal Verhoeven'in "My Mother's Courage" ve "The Nasty Girl"ü, Oliver Storz'un "Three Days in April"ı, Kjell Grede'nin "Good Evening Mr Wallenberg"i, Paul Verhoeven'in "Zwartboek"i ve Sibel Kekilli'nin de rol aldığı "The Last Train", programda gösterilecek filmlerden bazıları.

Işık'ta kısa günler

Işık Üniversitesi Sinema Kulübü 2006 - 2007 eğitim öğretim yılının 2. döneminde, Şile'deki kampüsünde Kısa Film Yarışması düzenliyor. Herhangi bir konu kısıtlaması olmayan yarışmaya 7 Mart - 4 Nisan tarihleri arasında başvuru yapılabilecek. Sinema Kulübü'nün bir diğer etkinliği de Maraton adını taşıyor. Maraton'da amaç, akşam 19:00'dan sabah 09:00'a kadar 14 saat boyunca film seyredebilmek. Bu maraton sonunda uykuya direnenlere çeşitli hediyeler verilecek. Kısa Film Yarışması'nın sonuçları, Maraton'un tam ortasındaki uzun molada açıklanacak ve ödüller sahiplerini bulacak.

Altın Ayı nereye koşuyor?

Çin yapımı "Tu Ya De Hun Shi"nin zaferiyle sonuçlanan 57. Berlin Film Festivali ne yazik ki çoğunlukla yarışma bölümünün zayıflığıyla kendisinden söz ettirdi. Panorama bölümünde gösterilen "Takva"nın FIPRESCI ödülü kazanmasıysa bizler için bu yılki festivalin akıllarda yer edecek bir diğer unsuru oldu.

ENGİN ERTAN

Son birkaç yıldır olduğu gibi Berlinale şaşırtmaya devam ediyor. Geride bıraktığımız Şubat ayında gerçekleşen 57. Berlin Film Festivali'nde de durum farklı değildi. Gerek Paul Schrader'ın başkanlık ettiği jürinin kararları, gerekse yarışmadaki filmlerin zayıflığı sinema yazarlarını hayret içerisinde bıraktı. Festivalin sonlarına doğru yaklaşırken, ciddi şekilde öne çıkan bir film, ödül için güçlü bir aday bile söz konusu değildi. Elbette tüm bir yarışma bölümünü bozuk para gibi harcamak haksızlık olur, aralarında gerçekten iyi olanlar da vardı ama üzerinde fikir birliğine varılmış bir film yoktu. Sinema yazarları kendi aralarında tahminde bulunurlarken, geçtiğimiz iki yıldaki sonuçları göz önünde bulundurarak, "Herhalde yine basın gösterimi sabah dokuzda yapılan, gösterişsiz bir filme gider ödül" şeklinde şakalar bile yapmaktaydılar. Haksız da çıkmadılar. Altın Ayı'nın sahibi olarak Wang Quan'an'ın yönettiği "Tu Ya De Hun Shi" (Tuya'nın Düğünü) açıklandığında çoğu eleştirmenin festival yazısının başlığı da belli oldu; "Altın Ayı yine sürpriz yaptı".

Günümüzde çoğu festivalin hayatta kalmak için yıldız konuklara ve film marketine ihtiyaç duyduğunu artık hemen herkes biliyor. Hatta markette yer alan büyük yapımcı/dağıtımcı şirketler filmlerinin yarışmaya girmesi için baskı bile yapabiliyorlar. Kimilerine göre festival ruhunu öldüren ve işi ticarete dönüştüren bir durum, kimilerine göreyse oyunun kuralı ve endüstrinin gidişatı açısından doğal bir sonuç. Açıkçası bu ve benzeri durumlar üç büyükleri, yani Cannes, Berlin ve Venedik'i de benzer şekilde bağlıyor. Hâlâ en prestijlileri olduğu için Cannes yılın iyi ve iddialı filmlerini toplamak konusunda önde gitmekte. Venedik ise zamanlama açısından şanslı. Berlin'in, daha doğrusu festivalin yöneticisi Dieter Kosslick'in festivalin şanını yürütmek için tercih ettiği yöntemse birkaç yıldır tartışma konusu, programın düzeyiyle ilgili şikayetlerin de öncelikli nedeni. Kosslick kimi büyük Amerikan filmlerini Almanya gösterimleri öncesinde, çoğunlukla yarışma dışı olarak programa dahil ederek yıldız isimlerin konuk olmasını garantiye alıyor. Böylece keşif sayılamayacak, hatta dünyanın kimi yerlerinde hâlihazırda vizyona girmiş "Iwo Jima'dan Mektuplar", "Skandal", "Kirli Sırlar" gibi filmler festival seçkisinin bir parçası hâline geliyorlar. Veya "300 Spartalı"nın dünya prömiyeri Berlin'de yapılıyor ve bazıları "bu filmin festivalde işi ne?" diyerek köpürüyorlar.

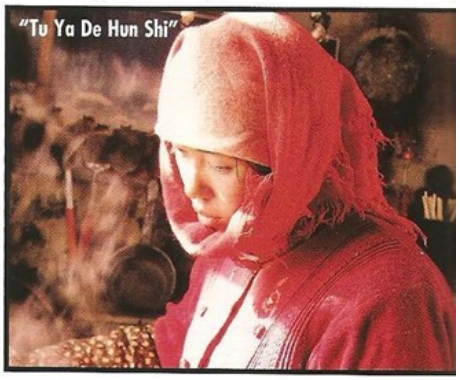
"Tu Ya De Hun Shi"

Berlinale'nin yarışmalı bölümünün programı için yürütülen diğer bir uygulamaysa politik içeriğine göre film seçmek. Her yıl güncel konulara paralel giden, yarışmaya girmesi için de bu kadan yeterli gibi gözüken en az birkaç tane film Altın Ayı kazanma umuduyla Berlin'de görücüye çıkıyor. Kontenjan buradan doldurulamazsa, mütevazı ancak bir o kadar egzotik filmlere başvuruluyor. Böylece festivalin basında geniş yer bulması garantiye alınmış oluyor. Hele ki jüri üyeleri güncel sorunlara veya "uzaklarda bir yerlerde" yaşayan insanların zor hayat koşullarına ne kadar duyarlı olduklarını cümle âleme göstermek isterlerse, ödüller de bu filmlere gidiyor.

Tekrar 57. Berlin Film Festivali'nin programına ve ödüllü filmlerine dönmek gerekirse, Altın Ayı'nın sahibi "Tu Ya De Hun Shi" jürinin kalbini nasıl çaldı, bilmiyoruz. Muhtemelen bir Moğol köyünde geçen bu alçakgönüllü Çin filminin sadeliğine vuruldular, belki de yer yer ilkel duran anlatımı ilginç geldi. Bizim aklımızaysa konu açısından gösterdiği benzerlikler nedeniyle yaklaşık 30 yıl öncesinin Türk sinemasını getirdi "Tu Ya De Hun Shi". Bir tatlı kaşığı "Selvi Boylum, Al Yazmalım", 2 çorba kaşığı "Sultan", çok isterseniz üzerine bir tutam da von Trier ("Dalgalan Aşmak"), alın size Wang Quan'an'ın filminin formülü...

En İyi Yönetmen ödülünü kapan "Beaufort" ise Orta Doğu'da süregiden gerilimin üzerine gelen, İsrail'in Lübnan'ı işgali üzerine bir filmdi. Fakat Joseph Cedar'ın yönettiği bu İsrail filminin özgün bir bakış açısı taşıdığını eklemek gerek. Hatta zayıf yarışmanın iyi filmlerinden olduğunu ve yönetmenine kazandırdığı Gümüş Ayı'yı ziyadesiyle hak ettiğini de. Niye işgal edildiği

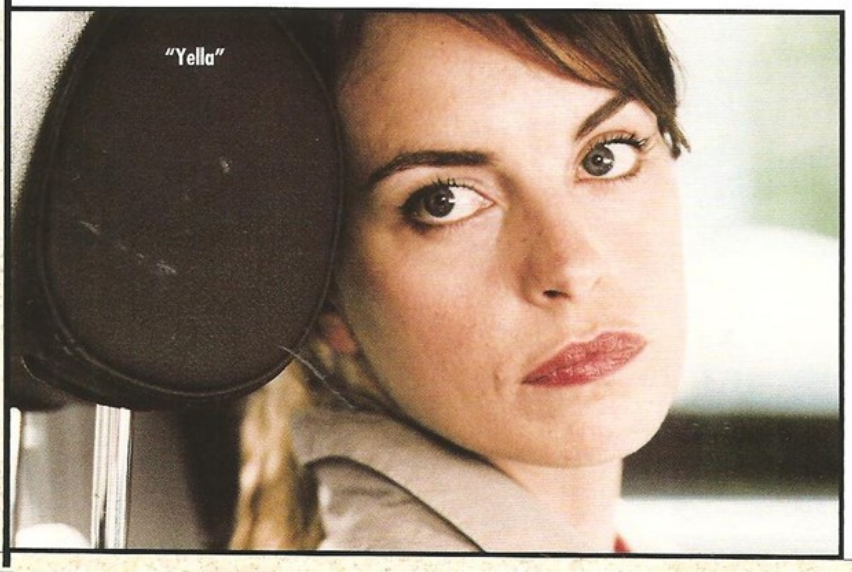
"Yella"

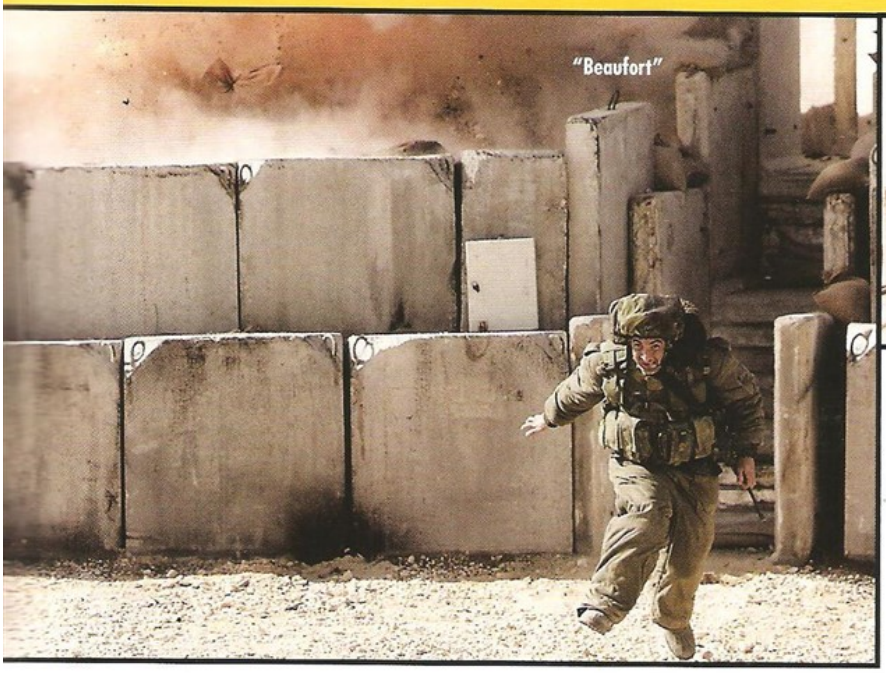
"Beaufort"

"Goodbye Bafana"

bilinmeyen ve bir türlü terk edil(e)meyen Lübnan'daki bir tepede askerlik görevini yapan İsrailli gençlerin bitmek bilmez bekleyişi ve anlattığı durumun absürtlüğüyle akla Beckett'i getiren, dört başı mamur "savaş karşıtı bir savaş filmi"ydi "Beaufort". Yine de, belki de sırf İsrail yapımı olduğu için, tepki çekmekten kurtulamadı. Kimilerince İsrail'in tutumunu haklı gösteren bir propaganda filmi olarak nitelendirildi.

Nina Hoss'a En İyi Kadın Oyuncu ödülünü kazandıran Christian Petzold'un "Yella"sıysa bizce yarışmanın en iyi filmiydi. Eski kocasından kurtulmaya çalışan bir kadının beklenmedik şekilde bu sefer finans dünyası içerisinde sıkışıp kalmasını anlatan Petzold, hemen her filminde olduğu gibi minimal ama son derece stilize bir işle karşımızdaydı. Yönetmeninin en iyi filmlerinden olmasa bile, festivalin programında hemen öne çıkıyordu "Yella". Kendini fazla belli eden sürpriz finaliyse bir beceriksizlik mi, yoksa Petzold'un günümüz sinemasının bu yükselen eğilimiyle kendince dalga geçmesi mi, orası izleyicinin yorumuna kalmış.

Yarışmadaki ikinci Alman filmi "Die Fälscher" ise farklı bir 2. Dünya Savaşı öyküsü anlatsa bile, sıradanlığın ötesine geçemeyen, televizyon filmi sularında seyreden bir yapımdı.

Yazıda daha önce bahsettiğimiz, sırf politik hâli nedeniyle programa dahil olan filmlere en iyi örnekse Bille August'un "Goodbye Bafana"sıydı. Nelson Mandela ile kaldığı hapishanedeki bir gardiyan arasındaki uzun yıllara yayılan dostluğu anlatan film, yüzeysel olmanın ötesine geçemiyor ve sığ sularda boğuluyordu. Kadrosu Jennifer Lopez ile "şenlenen" "Bordertown" da benzer şekilde el attığı konunun ciddiyetini ve ağırlığını taşıyamayan, sıradan bir ticari film olmakla eleştirildi. Fakat sırf kadrolarındaki yıldız isimler ve konularının dikkat çekiciliği sayesinde bu iki film kendilerinden daha iyi pek çok rakibi eleyerek, Berlinale'nin yarışmalı bölümüne dâhil olmuşlardı.

Belki benzer bir cümleyi Taviani kardeşlerin olaylı filmi "La Masseria delle allodole" için de kurabilirdik. Fakat usta yönetmenleri, yıldız oyuncuları ve görece büyük bütçesine rağmen ilkokul müsameresini andıran bu filmi yarışmaya almaya yüzü tutmamıştı Berlin'in. Özel bir bölümde (Berlinale Special) gösterilen "La Masseria delle allodole" beklenilen tantanayı da yaratmadı. Normalde seyircinin içini burkması gereken pek çok sahne o kadar amatörce yönetilmişti ki, dramdan ziyade kitsch'e meylediyordu. Sonuçta soykırım tartışmalarına pek bir katkıda bulunmayacak, hatta ciddiye alınıp, üzerine etraflıca konuşmak mümkün olmayan bir filme imza atmıştı Taviani kardeşler. Festival süresince içeriğinden çok kötülüğüyle anılan bu filmin kısa zamanda unutulacağını tahmin etmekse güç değil.

Her ne kadar Chan-wook Park'ın önceki işleri kadar başarılı olmasa da uçuk kaçık sanat yönetimi ve bitmek bilmez enerjisiyle dikkat çeken "Ben Bir Robotum Ama Sorun Değil" yarışmanın bir diğer önemli filmiydi. Bu ay Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde gösterilecek olan filmle ilgili daha fazla bilgiyi ilgili sayfalarda bulabilirsiniz. Aynı şey Steven Soderbergh'in bizim pek tutmadığımız "Casablanca" pastişi "İyi Alman" ve Olivier Dahan imzalı vasat Edith Piaf biyografisi "Kaldırım Serçesi" için de geçerli. "Kirli Sırlar", "Iwo Jima'dan Mektuplar", "Skandal" veya "300 Spartalı" gibi filmlerse ülkemizde çoktan gösterime girdiler ve üzerlerine pek çok şey yazıldı, çizildi. Burada gösterime girmesi pek mümkün olmayan, iyi ihtimalle festivallere uğrayacak Je-yong Lee'nin "Dasepo sonyo"su ise benzerine kolay kolay rastlanmayacak bir gariplik abidesiydi. Festivalin son günü, ödüllerin açıklanmasının hemen ardından, Panorama bölümünden bu "ucube" ama son derece eğlenceli Güney Kore filmini izleyince, Berlinale'de yan bölümlerin yarışmadan daha ilginç olduklarının bir kez daha sağlamasını yapmış olduk.

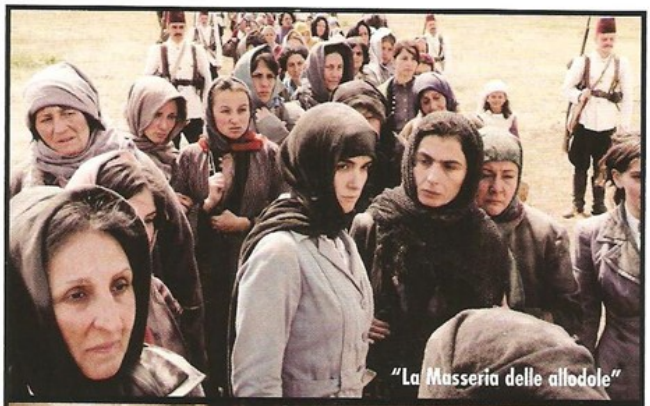
"La Masseria delle allodole"

"Irina Palm"

Bir başyapıt, yeniden...

ENGİN ERTAN

Fassbinder'in zor ulaşılır filmi "BERLIN ALEXANDERPLATZ" yenilenmiş bir kopyayla 57. Berlin Film Festivali'nde tekrar seyirciyle buluştu. Uzun zamandır beklenen DVD seti de aynı tarihlerde Almanya'da satışa sunuldu.

Dergimizin Mayıs 2006 tarihli sayısında "Benim Güzel 80'li Yıllarım" başlıklı bir dosya yer almaktaydı. Burada beş sinema yazarı dönemden kendi favorilerimiz ve takıntılarımızı sıralamış, 80'lere kendi penceremizden bakmıştık. Söz konusu 10 yılı tanımlamakla uzaktan yakından alakası olmasa bile, "80'li yıllarda çekilmiş en iyi film?" sorusuna cevabım "Berlin Alexanderplatz" idi. Üstelik esasında bir film değil, bir televizyon dizisi olmasına rağmen. Bu dosyada Rainer Werner Fassbinder'in başyapıtı üzerine kaleme aldığım yazıdaysa, "Berlin Alexanderplatz"ın yenilenmesi ve DVD formatında piyasaya sürülmesinin yıllardır, sayısız kişi tarafından beklendiğini belirtmiştim. Gün bugündür sinemaseverler. Efsane yönetmenin efsane "filmi" yenilendi ve Almanya'da DVD'si satışa sunuldu.

Şubat ayında düzenlenen 57. Berlin Film Festivali'nin en çarpıcı etkinliklerinden birisi, kuşkusuz "Berlin Alexanderplatz"ın uzun bir çalışma ertesinde restore edilen kopyasının, 35mm formatında seyirciyle buluşması oldu. 13 bölüm ve bir epilogtan oluşan bu televizyon dizisi, zamanla sinema yazarları ve tarihçilerince bütün bir film olarak ele alınmış, hatta Fassbinder'in filmografisinde üst sıralara yerleştirilmişti. Aradan geçen 27 yılda da çeşitli film festivallerinde birkaç güne yayılan özel gösterimlerle seyirciyle buluştu "Berlin Alexanderplatz". Berlin Film Festivali'ndeki "Berlinale Special" çerçevesindeki gösteriminde de aynı durum geçerliydi. İlk iki bölümün gösterildiği gala gecesine filmin ekibinden hayatta olan kişiler de katıldılar. Bunun dışında

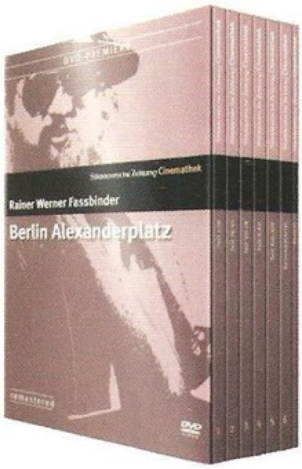

Volksbühne'de, neredeyse tüm bir günü kaplayacak bir gösterim düzenlendi ("Berlin Alexanderplatz"ın toplam süresi 939 dakika, yani 15,5 saatin üzerinde). Ayrıca bölümler ikişer şekilde eşleştirilmiş olarak, bir hafta boyunca CinemaxX salonlarında seyirciyle buluştular.

"Berlin Alexanderplatz"ın restore edilme çalışmasının birkaç yıldır devam ettiği biliniyordu. Bu uzun çalışmanın sonucunun başarılı olduğunu tahmin etmekse güç değil. Sadece Alman sinemasının köşe taşlarından birisi değil, ayrıca televizyon tarihinin doruk noktalarından olan "Berlin Alexanderplatz"a yakışan bir restorasyon söz konusu. Yukarıda bahsettiğimiz özel gösterimle eş zamanlı olarak piyasaya sürülen DVD kopyasıysa ayrı bir heyecan unsuru. Aynı yenilenmiş kopya kaynak alınarak hazırlanan DVD seti toplam 6 diskten oluşuyor. Süddeutsche Zeitung'un "Cinemathek" serisi dâhilinde piyasaya sürdüğü bu DVD seti, Almanca bilen tüm sinemaseverleri harekete geçirmiş durumda. Almanca bilen dedik, zira söz konusu sette başka dilde altyazı seçeneği yer almamakta. Fakat önümüzdeki aylarda "Berlin Alexanderplatz"ın başka ülkelerde de DVD formatında piyasaya sürüleceğini tahmin etmek zor değil. Bakarsınız yürekli bir dağıtımcı Türkiye haklarını satın alır, bu başyapıt ülkemizde de kolayca ulaşılabilir hâle gelir. Sadece biraz daha sabır... Yıllardır süren bekleyişten sonra bu kadarı fazla olmasa gerek. Almanca bilen sinemaseverler ise www.amazon.de adresinden, 45 avro karşılığında "Berlin Alexanderplatz" DVD setini temin edebilirler.

Barbara Sukowa ve Günter Lamprecht

Fassbinder'in kanımızca en bütün ve en iyi işi olan "Berlin Alexanderplatz"ın önemini hatırlatmak açısından bir çift laf daha etmek gerekirse... Yönetmenin özel bir hayranlık duyduğu Alfred Döblin'in klasik romanından yaptığı uyarlama, sanat yönetimi açısından üstün bir başarıya sahip. Bir yönüyle dört başı mamur bir dönem filmi, hatta epik bir şaheser. Diğer taraftan Fassbinder'in en sevdiği romandan yaptığı bu uyarlama son derece kişisel bir sinema örneği. Hatta epilog kısmında neredeyse deneysel bir hâl alıyor. Günter Lamprecht, Hanna Schygulla, Barbara Sukowa, Gottfried John, Udo Kier, Brigitte Mira, Harry Baer, Irm Hermann, Volker Spengler, Günther Kaufmann gibi yönetmenin bildik oyuncu grubundan isimlerin performanslarıysa kusursuz. "Berlin Alexanderplatz"ın kuşkusuz en önemli yönüyse, Döblin'in romanını Almanya üzerine bir deneme için araç olarak kullanması, belki de ülke tarihini deşmek görevini en başarılı şekilde yerine getiren film olması. Fassbinder filmlerinin değişmez temaları olan iktidar, esaret ve insan ilişkilerinin politikasıysa yine "Berlin Alexanderplatz"da en etraflı şekilde seyirci karşısına çıkıyorlar. Uzun lafın kısası, "Berlin Alexanderplatz" her gerçek sinemasever için bir zorunluluk, filmin yenilenmesi ve tekrar seyirciyle buluşmasıysa yılın en önemli sinema olaylarından birisi.

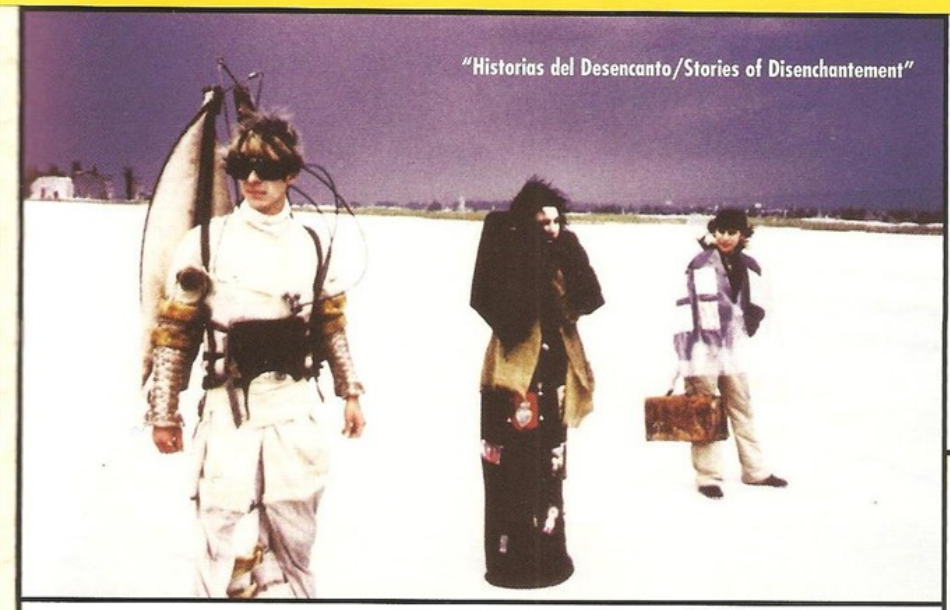
"Historias del Desencanto/Stories of Disenchantement"

Fantastik sinemanın 2006 toplamı, Fantasporto'daydı

KEREM AKÇA

İlk olarak 1981 yılında düzenlenen Fantasporto Film Festivali, Portekiz'in en önemli festivallerinden. Porto adlı bir kıyı kentinde düzenlenen festival, bu yıl da temasına uygun şekilde ilginç bir program sundu. Özellikle fantastik, korku ve bilimkurgu türlerindeki filmleri toplaması ve bu türlerde film çeken yönetmenleri keşfetmesiyle dikkat çeken festival; son 2 yılda hedef küçültmüş yapısıyla önümüze çıktı. Aslen bir yaz şehri olan Porto'yu kalkındırmak için, Şubat ayının sonunda düzenlenen festivalde, birbirinden farklı fantastik filmler izleyici ile buluştu. Programdaki filmler, dört ana grupta toplandı. Öncelikle retrospektif bölümler, kapsamlılık ve çeşitlilikleriyle dikkat çektiler. Özellikle eski Rus fantastik filmlerine ayrılan 'Mosfilm' bölümü dikkat çekiciydi. Ondan sonra, her festivalin olmazsa olmazı olan 'festival seçici kuruluna göre o yılın en beğenilen filmleri' grubu geldi. Açıkçası, bu tipteki filmlerin, festivalin temasal bütünlüğüne uygun olmayışı şaşırtıcıydı. Son 2 grubu ise, tür filmleri oluşturdu. İlk gruba, 2006 yılının en çok beğenilen ve ilgi gören bilimkurgu/fantastik/korku filmleri girerken; ikinci gruba, ilk kez festivalde gösterilen ve genç yetenekleri sinemaya kazandıran tür filmleri girdi. Ancak festival, yarışmasını karmaşık bir şekilde oluşturarak yeni isimlere pek fazla şans tanımadı. Zaten programın yoğunluğunu da bu sözünü ettiğimiz '2006 toplamı' oluşturuyordu. Benim için, hepsini daha önceden gördüğüm bu filmler arasında; "The Fountain/Kaynak" (Darren Aronofsky), "El Labirento Del Fauno/Labirent" (Guillermo Del Toro), "Taxidermia" (György Palfi), "Den Brysomme Mannen/Sorun Yaratan Adam" (Jens Lien) ve "Gwoemul/The Host" (Bong Joon-Ho) öne çıkıyordu. Ben de programın sığlığını hesaba katarak, bu filmlerin arasından son yılların en iyi filmleri arasında bulunduğunu düşündüğüm "The Fountain" ve "Labirent"i ikinci kez sinema perdesinde izleme keyfini yaşadım. Peki, hiç mi ümit vaat eden yönetmen adayı çıkmadı derseniz, birkaç filmin adını anmadan geçemeyeceğim. Meksikalı yönetmen Alejandro Valle'nin filmi "Historias del Desencanto/Stories of Disenchantement", nihilist bir kıyamet sonrası (post-apocaliptic) bilimkurgusu idi. Yönetmen, sürekli yenilenen, renkli ve yaratıcı görsel dünyasıyla dikkat çekiyordu. Kanadalı Karim Hussain'in "La Belle Bete/The Beautiful Beast"i, 50'lerde yazılmış bir masaldan uyarlanan ve külkedisi hikayesini andıran bir psikolojik-gerilimdi. Aristokrat bir ailenin içindeki üçlü çatışmayı öne çıkarıyordu. İngiliz yönetmen Simon Rumley'in "The Living and The Dead"i ise, yine aristokrat bir ailenin içinde geçse de bu sefer doğaüstü öğelerin öne çıktığı bir korku filmiydi. Ölüm-yaşam arasında sıkışmışlığı, hayalet türünün içine yerleştiriyordu... Ama genel olarak baktığımızda festivalin eski orijinalliğini yitirdiğini, önceden keşfedilen tür filmlerinin popülaritesinden yediğini söyleyebiliriz...

Bu yıl 19 Şubat-4 Mart arasında düzenlenen 26. FANTASPORTO ULUSLARARASI FİLM FESTİVALİ, programındaki 100'ü aşkın film ile ilgi odağı oldu. Portekiz'in Porto şehrinin en büyük tiyatro salonu olan Rivoli Municipal Tiyatrosu'nda düzenlenen festival, sunduğu fantastik/bilimkurgu/korku filmleri mönüsüyle dikkat çekti.

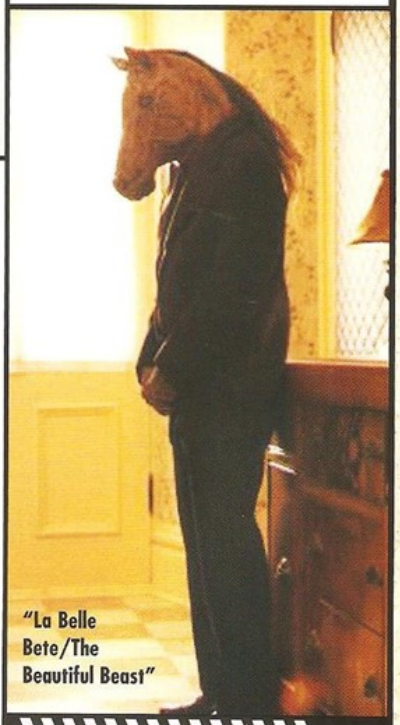
"La Belle Bete/The Beautiful Beast"

Önemli Ödüller
(Resmi Seçim Bölümü):

En İyi Film: "Labirent" (Guillermo Del Toro)

Jüri Özel Ödülü: "Historias del Desencanto" (Alejandro Valle)

En İyi Yönetmen: Bong Joon-ho - "The Host"

Jüri Özel Mansiyonu: "Sorun Yaratan Adam" (Jens Lien)

En İyi Senaryo: James Moran - "Severance/Kanlı Mesai"

İzleyici Ödülü: "Taxidermia" (György Palfi)

En İyi Erkek Oyuncu: Sergi Lopez - "Pan'ın Labirenti"

En İyi Kadın Oyuncu: Adriana Gil - "Ausentes"

En İyi Görsel Efekt: "Re-Cycle/Hayalet Dünya" (Pang Kardeşler)

Çocuklar bayram edecek!

Bu sene 4.sü düzenlenen Garanti Mini Bank Uluslararası Çocuk Filmleri Festivali'nde dünyanın çeşitli ülkelerinden kısa ve uzun metrajlı 30'un üzerinde film çocukları bekliyor.

Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı (TÜRSAK) ve Garanti Bankası'nın işbirliğiyle gerçekleştirilen Garanti Mini Bank Uluslararası Çocuk Filmleri Festivali'nin dördüncüsü, 27 - 30 Nisan tarihleri arasında düzenleniyor. Festival programı, çocukların gelişimleri ve pedagojik yapılarına göre; Uluslararası Çocuk Filmleri Yarışması, Hayvanlar Alemi, Minik Öyküler, Uzun Öyküler, Çocukların Dünyasına Sinemasal Yolculuklar, Ben Kendim Yapabilirim, Miniklere Masallar ve Çizgi Kahramanların Maceraları başlıkları altında gösterilecek. Festival filmleri, Cinebonus Maçka Gmall, Capitol ve Cinemajestic sinemalarında 5 YTL'ye izlenebilecek. Biletler, Garanti Mini Bank kart sahibi üyeler için ücretsiz, velileri için ise 2.5 YTL olacak.

Festivalin En İyi Filmi'ni, bu yıl yine ülkemizden ve yurtdışından çocukların oluşturacağı Uluslararası Çocuk Jürisi seçecek. Jüri üyesi çocuklar, Sevin Okyay'ın yöneticiliğinde gerçekleştirilecek "Bir Jüri Üyesi Nasıl Olunur?" konulu atölye çalışmasına katılacak, ardından 5 filmi izleyip değerlendirerek En Sevilen Çocuk Filmi'ni seçecek. Festivalden önce, 7-11 yaş grubundaki çocukların hayallerindeki filmin öyküsünü yazarak katıldıkları Filmimin Hikâyesi Öykü Yarışması gerçekleştirilecek. Katılanlar arasından seçilen 50 küçük yazar, 28 Nisan'da yapılacak festival açılışında plaketlerini alacak. Gönderilen tüm hikâyeler arasından seçilen 50 hikâye, bu yıl da kitap olarak basılacak. Ödüllü oyuncu Yelda Reynaud, festivale katılan çocuklarla oyunculuk atölyesinde biraraya gelecek. 27 Nisan'da Pera Güzel Sanatlar Eğitim Merkezi'nde gerçekleşecek ve 6-11 yaş arası çocukların başvurabileceği atölyede Reynaud, çocuklara nefes alıp verme ve konsantrasyon tekniklerini gösterdikten sonra doğaçlama oyunlara da yer verecek. Festivalin bir diğer sürprizi ise animasyon ustası Ali Murat Erkorkmaz'ın "Bekir, Tekir ve Kuyruklar" isimli çizgi TV dizisi ile interaktif sunumu olacak.

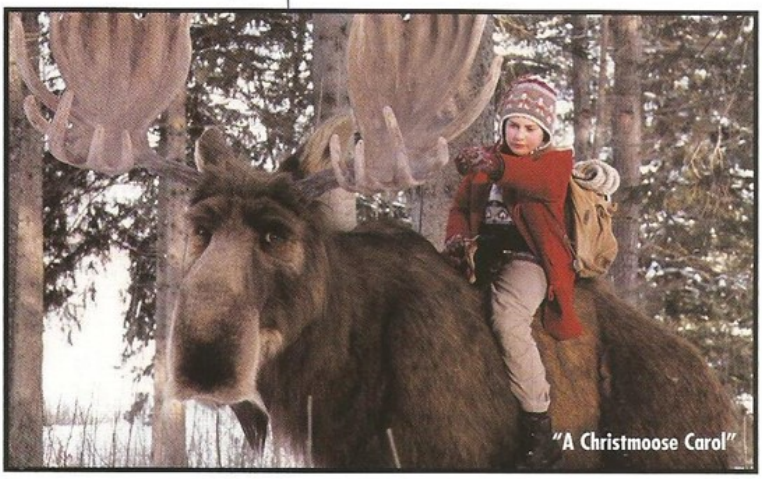
"A Christmoose Carol"

Kısa filmciler Yıldız'a

Yıldız Teknik Üniversitesi Sinema Kulübü tarafından bu yıl 7- 11 Mayıs tarihleri arasında dördüncüsü düzenlenen Yıldız Kısa Film Festivali, kısa film severleri, geçmiş yıllarda yarışmalar, gösterimler ve paneller içeren programına eklediği yeni etkinliklerle buluşturuyor.

Festival kapsamında gerçekleştirilecek kısa film yarışmasına katılmak için son gün 15 Nisan. Konu sınırlaması olmayan yarışmaya kurmaca, canlandırma (animasyon) ve deneysel dalda eserler katılacak. Yarışmaya sadece öğrenci eseri olan filmler katılabilecek ve sinema otoritelerinden oluşacak jüri tarafından seçilen filmler ödüllendirilecek. Ayrıca gönderilecek profesyonel-amatör kısa filmler gösterimlerde yer alacak.

Ayrıntılı bilgi için: www.yildizkisafilm.org
Adres: Yıldız Kısa Film Festivali
Yıldız Teknik Üniversitesi Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı Sinema Kulübü
Barbaros Bulvarı, PK: 34349, Yıldız / İstanbul
Tel: 0537 871 72 81
E-mail: yildiz_kisafilm@yahoo.com

Osman Seden'in anısına

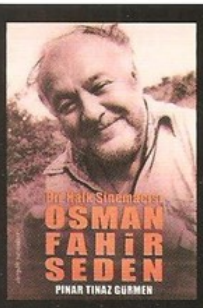

Pınar Tınaz Gürmen'in, sinema tarihimizin "anlaşılamamış" yönetmenlerinden Osman F. Seden üzerine yazdığı Bir Halk Sinemacısı: Osman Fahir Seden adlı kitabı Dergâh Yayınları'ndan çıktı.

Sadece yönetmen değil, senarist ve yapımcı kimliğiyle de dikkati çeken Osman Fahir Seden, Türk sinemasının en renkli isimlerinden biriydi. Elli yılı bulan meslek hayatı boyunca dramdan güldürüye, polisiyeden müzikale dek hemen her türde eser verse de eleştirmenler cephesinde fazla dikkate alınmadı; filmlerinin içerikleri sığ bulundu. Görsel yetenekleri övülse de, özellikle şiddeti resmetmeye olan düşkünlüğü sık sık kınandı. 1998'de kelimenin tam anlamıyla 'anlaşılamamış' bir yönetmen olarak vefat eden Seden hakkında çok az araştırma yapıldı, üzerinde çok az konuşuldu. Dergimiz yazarlarından Pınar Tınaz Gürmen'in kaleme aldığı Bir Halk Sinemacısı: Osman Fahir Seden adlı kitap Seden'i, tekrar gün ışığına çıkarmayı, düşünce ve ideallerini irdelemeyi, eserlerini akademik bir bakış açısıyla incelemeyi amaçlıyor. Kitap, iki bölümden oluşuyor. İlk bölümde, Seden'in sinema işletmecisi ve ülkemizin ilk özel film yapım şirketinin kurucusu olan ailesi anlatılıyor. Yine bu bölümde Seden'in yönetmenliğe adım atışı da yer almakta. İkinci bölümde ise 150'den fazla filmin senaryosuna imza atan Seden'in türden türe atlayan filmografisi, yönetmenin özellikle öne çıkardığı konularla birlikte inceleniyor. "Tempolu, enerjik bir anlatım tarzım var. Ve ben bundan çok hoşlanıyorum" diyen Seden'in yönetmenliğini üstlendiği filmlerden 22'si kitapta ayrıntısıyla inceleniyor ve bu filmlerden yola çıkılarak yönetmenin biçim anlayışı örneklerle açıklanıyor. Kitabın sonunda ise Alican Sekmeç tarafından hazırlamış, Osman F. Seden'in 1955'ten başlayıp 1989'a uzanan fotoğraflı bir yönetmen filmografisi mevcut. Türk sinemasının yakın tarihine ışık tutan bu kitap, Yeşilçam'ın en üretken sinemacılarından birini yakından tanımak isteyen sinemaseverlere çok iyi bir fırsat sunuyor.

Jodie Foster'ın kızını canlandırdığı "Panic Room" ile daha ikinci filminde dikkatleri üzerine toplayan ve aile kızı rollerinde seyirci karşısına çıkmaya devam eden Kristen Stewart'ın adı, geleceğin başarılı yıldızları arasında geçiyor.

Adım adım başrole

Kristen Jaymes Stewart 9 Nisan 1990'da Colorado'da doğdu. Kristen'ın doğumundan kısa bir süre sonra Stewart ailesi Los Angeles'a taşındı. FOX TV'de prodüktör olarak çalışan babası John Stewart'ın da desteğiyle 1999'da "The Thirteenth Year" adlı televizyon filminde, içecek almak için bekleyen bir kızı canlandırdığı küçücük rolde oyunculuğa merhaba dedi. Pek çok çocuk yıldız gibi o da ünlü isimlerin kızını canlandıran taze yetenek olarak sinemaya adımını attı. İlk sinema filmi 2001 tarihli "The Safety of Objects" adlı bağımsız yapım oldu. Oyuncu kadrosunda Glenn Close'un da bulunduğu filmde Kristen Stewart, Patricia Clarkson'ın erkeksi kızını canlandırdı. Ertesi sene David Fincher'ın yönettiği "Panic Room"da neredeyse başrol sayılabilecek bir roldeydi. Filmde hırsızlardan kaçarak kendilerini panik odasına hapseden Jodie Foster'ın diyabet hastası kızını canlandırdı. Hayden Panettiere'in yerine bu filmin oyuncu kadrosuna dahil olan Stewart, hem Foster'a olan benzerliği hem de akılda kalıcı performansıyla "Panic Room"da ilk ciddi sınavını başarıyla vermiş oldu. Bu film ona En İyi Genç Başrol Oyuncusu dalında Young Artist ödülüne adaylık getirdi. 2003'te yine "ailenin kızı" kontenjanından girdiği "Cold Creek Manor" adlı perili ev temalı gerilim filminde kendisiyle aynı adı taşıyan bir karakteri, Dennis Quaid ve Sharon Stone'un kızını canlandırdı. Yavaş yavaş başrol için ısınmaya başlayan Stewart, 2004'te televizyon filmi "Speak"te tecavüze uğrayan lise öğrencisi rolüyle izleyenleri kendine hayran bıraktı. Stewart'ın çimen alerjisi olduğu için filmdeki, ormanda geçmesi gereken tecavüz sahnesi arabada çekildi. Danimarka yapımı "Klatretosen"in yeniden çevrimi "Catch that Kid"de dağcılık tutkusunu banka soymakta kullanmaya karar veren Maddy'yi canlandırdı. Dermot Mulroney, Josh Lucas ve Jamie Bell'li "Undertow"daki performasıyla "Cold Creek Manor"dan sonra ikinci kez En İyi Genç Yardımcı Oyuncu dalında Young Artist ödülüne aday gösterildi. Diane Lane ve Donald Sutherland'li aile draması "Fierce People"da rol aldıktan sonra onu "Zathura: A Space Adventure"da babası (Tim Robbins) tarafından iki küçük kardeşine göz kulak olması için görevlendirilen abla rolünde izledik. Korku filmlerini çok seven genç oyuncuyu bu ay, Hong Konglu Pang Biraderler'in yönettiği ve konu itibariyle "Cold Creek Manor"ı andıran "The Messengers"da izleyeceğiz. Stewart'ın yeni projeleri arasında Meg Ryan'ın kızını canlandırdığı "In the Land of Women", Sean Penn imzalı "Into the Wild" ve Barry Levinson'ın yöneteceği "What Just Happened?" bulunuyor.

"The Messengers" 13 Nisan'da gösterimde

Atilla Dorsay
al.dorsay@superonline.com

Eşcinsel sinema ve festivaldeki iki büyük temsilcisi

Eşcinsel sinema nedir, nasıl yapılır? Elbette daha temelde eşcinsel kimdir, nasıl eşcinsel olunur gibi sorular sormak gerekir belki de. Hele ahlak konusunda inanılmaz bir sahtekârlığı sürdüren, eşcinselliği toplumun ve yaşamın gözle görülür tüm alanlarında ve düzeylerinde mahkum etmekle birlikte, örneğin gözde TV programlarının baş yıldızı haline getiren veya benzer biçimde, çocuk pornosunda dünya rekorları kırdığı yazılıp söylenen sevgili ülkemizde...

Bu yılki festivalde bütün eserlerini izleme şansı bulacağımız yönetmen Pier Paolo Pasolini.

Ama biz o kadar yayılmayalım ve sosyolog olmadığımıza göre, konuyu sinemada eşcinsellikle sınırlayalım. Eşcinsel sinema, elbette eşcinsel olan ve o özel duyarlılığa sahip kişilerce yapılmış bir sinemadır. Belki temel özelliği, erkek güzelliğine de en azından kadın güzelliği kadar duyarlı olması ve karşımıza erkek cinselliği üzerine estetikten kışkırtıcılığa dek zengin bir yelpaze biçiminde uzanan yeni saptama ve sergilemeler getirmesidir. Belki en çok kadınlar bunu fark edebilir (yeterince kadın yönetmen olmadığı için bunu sinemada bizzat uygulama fırsatı bulamayan kadınlar): bir Visconti, Pasolini, Cukor, Fassbinder, Ozon veya Almodovar filminde erkek güzelliği, cinselliği ve çekiciliği, sinemanın 100 küsur yılda bilmem kaç bin filmde yapabildiğinden çok daha ustaca ortaya çıkar. Çünkü sinema elbette bir erkek (heteroseksüel erkek) alanı olarak başlayıp gelişmiş ve öyle süregelmiştir ve kadın bedeni, erkek sinemacıların elinde adına cinsellik denen alanın baş temsilcisi olarak işlenmiştir. Oysa bilindiği gibi, cinsellik iki cinse de ayni ölçüde dayalıdır, ayni ölçüde muhtaçtır. Nitekim son dönemde (belki aralarındaki geniş eşcinsel katkısı sayesinde) bunu keşfeden reklamcılar, dünya çapındaki reklamcılıkta artık erkek bedenini nerdeyse kadın bedenini de aşan bir yoğunluk ve ustalıkta kullanmaya başlamışlardır. Ve yalnızca çamaşır ve blucin reklamlarında da değil...

Festivalde eşcinsel temalı filmler

İstanbul festivali, bu yıl biraz planlanmış, biraz da raslantıların getirdiği biçimde, bu özel alana geniş kapsamlı bir bakış atmamızı sağlayacak. Özellikle nerdeyse komple bir Pier Paolo Pasolini gösterisi, en anlamlı birkaç filmiyle Rainer Werner Fassbinder ve onlara eşlik eden, benzer duyarlılıkları paylaşan ya da onları farklı biçimlerde işleyen bir avuç film: Almodovar'dan Ozon'a, klasik usta Douglas Sirk'ten Atıf Yılmaz ve Halit Refiğ gibi Türk sinemacılarına dek... Ayrıca çeşitli bölümlerde, "Kötü Arkadaş"tan "Kral ve Soytarı"ya, "Muhteşem!..Eşcinsel Sinemanın Tarihi"nden "Şu Boktan Dünya"ya, "Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı"ndan "Shortbus"a birbirinden ilgi çekici filmler ve Gus Van Sant'a özel bir bölüm var. Gönül istiyor ki, bu alana ilgi duyan bir arkadaş tüm bu filmleri izleyerek, bize eşcinsel sinema üzerine kapsamlı bir deneme veya inceleme yazmayı denesin...

"Şiddetli Bir Hayat"...

"Şiddetli Bir Hayat" başlığıyla sunulan Pasolini bölümünde, hayatı eşcinsellikle kaçınılmaz biçimde yoldaş olan şiddetle beslenmiş ve 53 yaşında, Ostia deniz kıyısında sevgilisi olduğu söylenen genç bir delikanlı tarafından bıçaklanarak ve üzerinden otomobille geçilerek öldürülmüş olan bu yazar-şair-sinemacının hemen tüm filmleri yer alıyor. 1961'de büyük aşkı ve devamlı oyuncusu Franco Citti'yle işbirliğinin ilk ürünü olan "Dilenci"yle başlayarak... Ardından büyük oyuncu Anna Magnani'ye adadığı "Mamma Roma", İncil'e ve İsa'nın yaşamına alabildiğine sade, ama şiirsel bir belgeci tavırla yaklaştığı "Aziz Matyas'a Göre İncil" geldi. Komünist sanatçının dine olan saygısı kadar, eşcinsel duyarlılığını da süzülmüş biçimde yansıtıyor, bu film... Sonra belki tek komedisi olarak kalan ve yine gözdelerinden Ninetto

"Kral Oidipus"

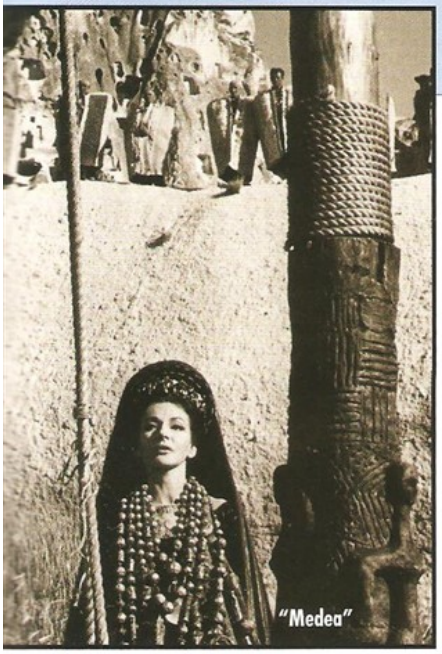
"Medea"

Davoli'nin yanına büyük komedyen Toto'yu katarak çektiği "Şahinler ve Serçeler". Olasılıkla onu ilk kez dünya çapında tanıtan ve çok kişisel bir tavırla tarihe ve mitolojiye yaklaştığı "Kral Oidipus". Burada yine Franco Citti ve iki büyük ve unutulmaz İtalyan diva'sı var: Silvana Mangano ve Alida Valli.

Skandal yaratan filmler

Daha sonra, gerçek anlamda büyük skandal yaratan filmlerinin ilki geliyor: "Teorem". Çok yakışıklı bir genç adamın (dönem modası daracık pantolonları içinde Terence Stamp) evine çıkageldiği bir sanayicinin, kendisi başta tüm ailesini baştan çıkarmasını anlatan film, bir yanıyla burjuvazinin kaçınılmaz çöküşünü, öte yandan "iyi Hristiyanlığın" Marksist ve eşcinsel açılardan bir yorumunu içeriyor. Çok çekici, çok kışkırtıcı, ama ayni ölçüde hazmı zor bir film!... "Porcile- Domuz Ahırı" daha da kışkırtıcı. Burada iki öykü anlatılır: biri yamyamlığa başlayan bir grubu, öbürü domuzlarla yaşamayı seçen bir zengin çocuğunu anlatır. Sanatçıda artık her şeye karşı isyan başlamıştır: Hristiyanlığa ve inanca olduğu kadar, burjuva ahlakına, ama ayni zamanda "zevkli sanat ürünleri"ne, iyi sinemaya, yapay biçimde rahatlatıcı her şeye karşı...

Yaşam Üçlemesi

"Medea" yeniden "yüksek sanata" sığınmanın işareti gibidir: Euripides'in ünlü oyunu, baş rolünde Maria Callas'ın oynadığı bir köylü operasına dönüşür, seçilen mekan Kapadokya, figüranlar ise yanık Anadolu yüzleridir. Ardından ünlü "masallar üçlemesi" gelir (Pasolini buna "yaşam üçlemesi" diyor). Değişik dönemlerden üç büyük popüler öykü/destan toplamı, art arda filme alınır. Önce ortaçağ İtalya'sından gelen, Boccacio imzalı "Decameron", sonra İngiliz klasiği, Chaucer imzalı "Canterbury Öyküleri" ve nihayet Doğu'nun büyük ve anonim klasiği "1001Gece Masalları". Bu üç film, çok farklı uygarlıklardan gelseler de temelde benzer öğelere dayanırlar: cinselliğin sanki henüz yasak olmadığı günah-öncesi toplumlarının yaşam biçimini yansıtan, özellikle genç erkek güzelliğini sinemanın görüp görebileceği en parlak biçimde seçip kullanmış, çapkın aşk oyunlarını yaşamın en büyük keyfi olarak sunan ve bu oyunların getirdiği neşeyi hep hüzünle, hatta cezayla dengeleyen bir tavır. Belki bu üç filmi apayrı bir bütün olarak ele alıp görmek ve üzerinde düşünmek gerekebilir.

Dikkat: "Salo"dan sakının!..

Ve vasiyet-filmi olarak kalan "Salo ya da Sodom'un 120 Günü". Faşizm İtalya'sında ve çöküşün iyice yaklaştığı günlerde, bir şatoya kapanan ve halktan seçtikleri gencecik bedenler üzerinde tüm sapıklık ve yozlaşmışlık deneyimlerini uygulayan dört nüfuz sahibinin hikayesi. Yalnızca Pasolini'nin değil, tüm sinema tarihinin en sert ve ödünsüz filmlerinden biri, olasılıkla birincisi. İnsanın karnına yediği ve acısı kolay geçmeyen bir yumruk, bir büyük ağrı. Ancak dikkat, uyarıyorum: bu filmi Pasolini'den görülecek tek veya ilk film olarak sunanlar var. Kesinlikle inanmayın, ancak onu diğer filmleriyle biraz tanıdıktan sonra bu deneyime atlayın -eğer illa da istiyorsanız... Yoksa çok sert bir şokla karşılaşır ve feleğinizi şaşırırsınız. Benden söylemesi!... Çok zor bulunan bir belgesel, onun bizzat yaptığı röportajlardan oluşan "Aşk Buluşmaları" ve onun üzerine iki belgesel, bu çok değerli gösteriyi tamamlıyor.

Fassbinder'den seçmeler

Fassbinder elbette bu kadar sert değil. Hele en sert sayılabilecek kimi filmleri yokken... Ama yine de çok önemli ve kişisel bir sanatçıyla karşı karşıya olduğumuz kesin. Onun hayli verimli kariyerinden özenle seçilmiş dört filmi var: tarih sırasıyla, "Petra Von Kant'ın Acı Gözyaşları" bir lezbiyen ilişkiyi anlatırken, kadın ruhuna görülmemiş bir incelikle yaklaşıyor ve sınıfsallığın getirdiği otorite kadar, yaş farklarının getirdiği hüznü de irdeliyor.
Benzer temalar, eşcinselliği en açık biçimde ele alan ünlü filmi "Özgürlüğün Zorbalık Hakkı"nda da görülüyor. Burada, bizzat Fassbinder'in oynadığı bir proleter, bir zengin çocuğuyla tutkulu bir ilişki yaşıyor. Ama bizdeki cinayetlerde görüldüğü gibi, kurban zengin çocuğu değil, onun tarafından deyim yerindeyse iliklerine dek sömürülen ve aşkı karşılıksız kalan proleter olacaktır. Fassbinder, bir kez daha cinsellikte bile güçlü sınıfın egemenliğini ve kazananın burjuvazi olacağını vurgulamıştır.
Öte yandan, "Effi Briest" bu sert temalardan uzak bir aşk filmi gibi görülebilir. Ama nerdeyse demode gibi gözüken bu dönem romansında Fassbinder, kadının yalnızca toplum değil, Hristiyanlık öğretisi tarafından da alabildiğine sömürüldüğünü eşsiz biçimde belirtir. "Korkudan Korkmak" ise onun sıkça yaptığı sade ve gösterişsiz TV filmlerindendir ve melodram türünün mesafeli biçimde görülüp modernleştirilmesini simgeler.

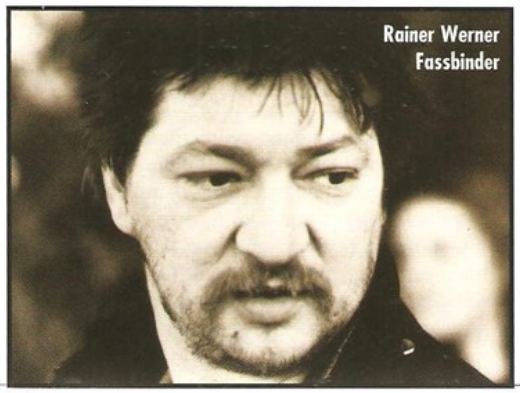
Rainer Werner Fassbinder

Ve yol arkadaşları

"Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı"

Bu toplama katılan kimi başka filmler de var. Ve Fatih Özgüven, sorumlusu olduğu bu bölüm için ilginç seçimler yapmış. En başta, Fassbinder'in çok sevip esinlendiği büyük Amerikan (ama Alman kökenli!) melodram ustası Douglas Sirk'in tanınmış filmi "Imitation of Life-Zehirli Hayat" var. Herhangi bir Sirk filmi her zaman görülmeyi hak eder, ama ben, üstü örtülmüş eşcinsel temalar içeren ve bu yanı ancak Todd Haynes'in 2002 yapımı "Far from Heaven" uyarlamasında açıkça belirtilen filmi "All that Heaven Allows"un seçilmesini yeğlerdim. Ayrıca Almodovar'ın eşcinsel bir estetiği belki en iyi kullandığı filmi "Arzunun Kanunu", François Ozon'un zaten bir Fassbinder oyunundan uyarladığı eşcinsel romansı "Kızgın Taşlara Düşen Su Damlaları" ve Atıf Yılmaz'ın "lezbiyen aşk filmi", "Düş Gezginleri" var.
Tüm bunlar, kuşku yok ki Fassbinder'e çok iyi eşlik ediyor. Ancak Halit Refiğ'in iki filminin, sinema için yaptığı "Kurtar Beni" ve TV dizisi "Aşk-ı Memnu"nun bu takım içinde ne aradığını ben çözemedim. Şu satırları yazdığımda henüz çıkmamış olan katalogda belki bir yazı bunu açıklar, yoksa festival sırasında bir söyleşi ya da tartışma ilginç olabilir.

Meksika sinemasının son yıllarda uluslar arası başarı kazanan yönetmenlerinden olan Guillermo del Toro, İspanya İç Savaşı fonunda, karanlık ve hüzünlü bir masal anlatıyor. Katıldığı pek çok festivalde eleştirmenlerin övgüsünü alan, Akademi Ödülleri'nden en iyi sanat yönetimi, görüntü ve makyaj dallarında Oscar kazanan "PAN'IN LABİRENTİ" (El Laberinto del Fauno) fantezi ve dramı dikkat çekici bir başarıyla bir araya getiriyor.

Masumiyetin gücü

EBRU ÇELİKTUĞ

1936-1939 yılları arasında İspanya'da yaşanan iç savaşın, Guillermo del Toro için özel bir anlamı var. 2001'de çektiği "El Espinazo del Diablo" (Şeytanın Omurgası) İspanya İç Savaşı sonrasında bir yetimhanede geçen, kendi deyimiyle "içinde bir hayalet olan bir öykü"ydü. Daha sonra çektiği iki Hollywood yapımı çizgi roman uyarlaması "Blade II" ve "Hellboy"un ardından bir kez daha iç savaş dönemine yöneldi ve ortaya "Pan'ın Labirenti" çıktı. Del Toro, iç savaş sırasında İspanya'daki direnişçi Cumhuriyetçiler'e en büyük yardımı Meksika'nın yaptığını ve Franco'nun zaferinden ve onun faşist düzeninden kaçan pek çok İspanyol aydın ve sanatçının Meksika'ya sığındığını söylüyor. Ayrıca iç savaşın aslında 1939'da bıçak gibi kesilmediğini, direnişçilerin Franco'ya karşı eylemlerine II. Dünya Savaşı'nın sonuna dek devam ettiklerinin göz ardı edildiğini de belirtiyor. Küçük bir kızın faşizmin en karanlık günlerinde okuduğu masal kitaplarının etkisinde yarattığı hayal dünyasına sığınışını anlatan "Pan'ın Labirenti"nde, Del Toro pek çok masal öğesini bir araya getiriyor. Ama bunu yaparken, gerçek dünya ile fantezi dünyasını son derece yumuşak ve doğal geçişlerle adeta birbirine teyelliyor.

Film, bir yer altı kralının kızı olan Prenses Moanna'nın hikayesiyle açılıyor: Moanna yeryüzünü merak ettiği için bir gün yeraltından ayrılıyor ve güneş yüzünden hafızasını yitiriyor. Sonunda geri dönemiyor ve ölüyor. Yeraltı ülkesi onun yokluğuyla karışıyor ama babası, günün birinde Moanna'nın ruhunun mutlaka geri döneceğine inanıyor -başka bir bedende bile olsa. Del Toro'nun masalı ise 1944'te başlıyor: İspanya'da iç savaş bitse de hala bazı bölgelerde direnişçilerin eylemleri sürmektedir. Navarro'da bir dağ evinde konuşlanan Franco'ya bağlı acımasız bir yüzbaşı olan Vidal (Sergi Lopez), sabırsızlıkla, kendisine bir erkek evlat vereceğine inandığı eşi Carmen'i (Ariadna Gil)

Dağlarda vuruşan direnişçilerin peşinde olan Yüzbaşı Vidal'in karargahı.

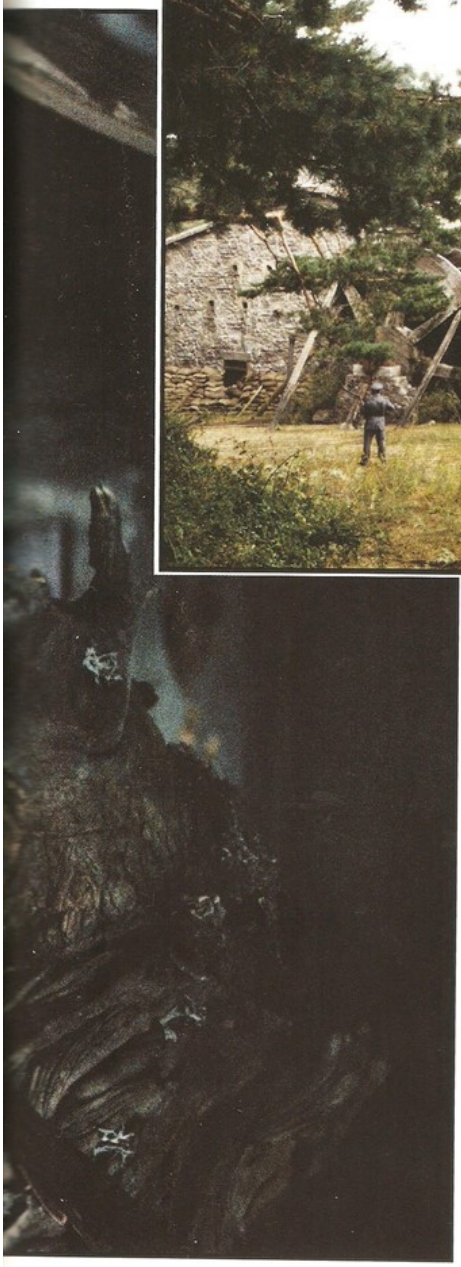

beklemektedir. Carmen ve ölen ilk eşinden olan kızı Ofelia (Ivana Baquero), dağ evine geldiklerinde odalarına yerleşirler, ama sorunlu bir hamilelik geçiren Carmen hep dinlenmek zorundadır. Bu arada kızının üvey babasına olan tavrından endişelenmekte, hiç değilse baba diye hitap etmesi için Ofelia'yı zorlamaktadır. Ofelia ise, bu yeni yaşamına uyum sağlayabilmek için kendisine okuduğu peri masallarından esinlenerek bir hayal dünyası kurar: ormanda kendisini takip etmeye başlayan yusufçuğun aslında bir peri olduğunu anlaması uzun sürmez, üstelik peri kendisini karargahın yakınlarındaki eski bir labirente götürdüğünde karşısına Yunan ve Roma mitolojisinin en ünlü karakteri "Pan"(Doug Jones) çıkacaktır. (Pan, Yunan mitolojisinde kırların, tarlaların, ormanların ve çobanların tanrısıdır. Boynuzları, eğri burnu, kuyruğu ve teke ayaklarıyla korku saçtığından panik sözcüğü, Pan'dan gelmektedir. Roma mitolojisinde biraz daha insanlaşan, iyiliksever bir tanrıya dönüşen ve Faun adını alan Pan, üzerinde keçi derisinden giysisi, elinde su içmeye yarayan boynuzu, başında yapraklardan bir taç ve sakalıyla tarif edilir. Ama Hıristiyanlık yayıldıktan sonra, Paganizme duyulan tepkiden Pan da payını alır ve insanları baştan çıkaran, aklını çelen, günah işlemeye sevk eden Şeytan'a dönüşür). Labirentin girişinde Ofelia'yı karşılayan Pan, onun Prenses Moanna olduğunu söyler ama tabii bundan emin olunabilmesi için Ofelia'nın bazı testlerden geçmesi gerekmektedir. Pan, Ofelia'ya dolunay olana kadar tamamlamak zorunda olduğu üç önemli görev verir. Bunlardan ilki, çürümüş bir incir ağacının içinde yaşayan dev bir kurbağanın midesinden, sihirli anahtarı almasıdır. Anahtarı aldıktan sonra, tebeşirle odasının duvarına çizeceği bir kapıdan geçerek, kum saatinin son kumu düşene kadar bir sürede, çocukları yiyen "Soluk Adam"ın (yine Doug Jones) odasındaki uygun çekmeceye anahtarı sokmalıdır. Ama bu süre içinde kesinlikle "Soluk Adam"ın sofrasından hiçbir şey yememelidir. Ofelia sofradaki üzümlerin tadına bakana kadar her şey yolunda gider ama zaaf gösterdiği anda, Soluk Adam canlanır ve kendisine eşlik eden perilerden bir kaçını yer. Son anda bu canavarın elinden kurtulur ama Pan kızgındır; dediklerine uymayan Ofelia'nın Prenses Moanna olamayacağını söyler. Ofelia ise son görevini yerine getirmek için sabırsızlanır.

Öte yandan gerçek hayat tüm acımasızlığıyla sürer: Vidal direnişçilerin peşindedir, sevgisizliği ve acımasızlığıyla, Ofelia'nın hayal dünyasındaki canavarları aratmaz. Carmen ve Ofelia umurunda değildir, tek derdi soyunu devam ettirecek erkek çocuğun bir an önce dünyaya gelmesidir. Carmen'in ağır geçen hamileliği, anne kızı biraz daha birbirinden ayırır ve Ofelia onda aradığı yakınlık ve şefkati, Vidal'in baş hizmetçisi ama aslında gizli bir direnişçi olan Mercedes'te (Maribel Verdu) bulur.

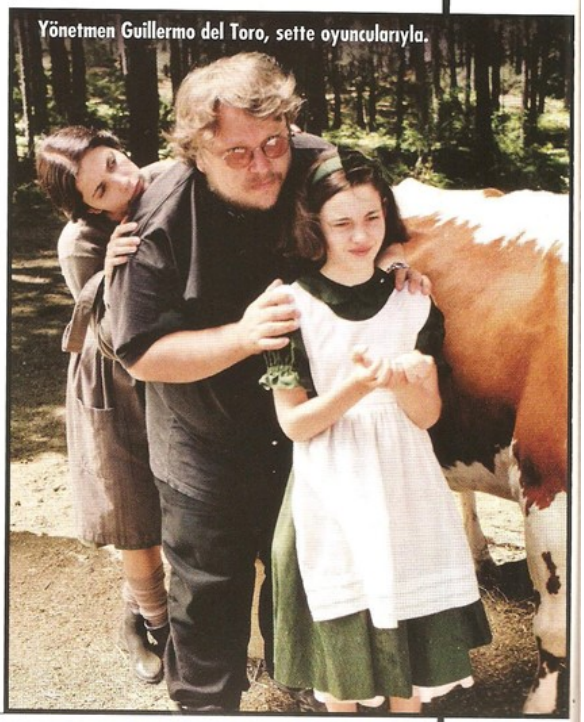

Yönetmen Guillermo del Toro, sette oyuncularıyla.

Mercedes'i canlandıran İspanyol oyuncu Maribel Verdu.

Peri masallarının ardında yatanlar

Çocukluğu, kendisini koyu bir Katolik olarak yetiştiren babaannesinin anlattığı korku dolu masallarla geçen Del Toro, kendisini ateist değil sapmış bir Katolik olarak tarif ediyor. Peri masallarıyla İncil'den meseller, hayal gücünün en önemli kaynakları olmuş hep. Tıpkı "Pan'ın Labirenti"nin küçük kahramanı Ofelia gibi, kendi kozmolojisinin Paganizm'den oluştuğunu söylüyor. Filmde karşımıza çıkan insan formu dışındaki tüm yaratıkların görselliğinde onun payı var; hepsi kendi çizdiği desenlerden ortaya çıkmış. Çocukluğunda, korku aşılayan masallardan çok, umut ve cesaret veren, çılgın masalları sevdiğini belirten Del Toro, pek çok ülkenin masallarını okumuş ve hala da peri masallarının ilk baskılarından oluşan özel koleksiyonunu zenginleştirmeye çalışmakta.

Filme adını veren labirentin, Del Toro için özel anlamı var: onun için kaybolmayı değil bulmayı simgeliyor: "Sürekli köşeleri dönersiniz ve kaybolduğunuzu sanırsınız; oysa kaçınılmaz merkeze doğru gidersiniz".

Del Toro, sadece bir peri masalı çekmiş değil. Dünyanın hemen her yerinde kendini hissettiren aşırı milliyetçiliğe bağlı olarak yükselen faşizme karşı uyarı atışında bulunduğunu söyleyebiliriz. İspanya İç Savaşı'nı sosyal ve tarihsel fon olarak seçmesi de anlamlı bu yüzden. Ne Avrupa'nın ne de komünist Rusya'nın direnişe destek vermediği iç savaş, Ernest Hemingway ve Andre Malraux gibi yazarların silahlı mücadeleye katıldığı, dünyanın her yerinden gelen anarşist ve komünistlerin desteklediği anlamlı ama yenilgiyle sona eren bir mücadeleydi. Resmi tarihin 1936-1939 arasında olup bittiğini iddia ettiği savaş aslında direnişçilerin dağlara çekilip önemli stratejik noktalara yaptıkları sabotajlarla devam etmişti. Filmde direnişçileri yok etmeye çalışan, Sergi Lopez'in başarıyla canlandırdığı faşist Yüzbaşı Vidal, düzgün giyimi, parlak çizmeleri, sinekkaydı tıraşıyla, Del Toro'nun "Şeytanın Omurgası"ndaki kötü adamı Eduardo Noriega'yı anımsatıyor. Kötü karakterleri tanımlamaktaki ustalığıyla ilgili bir soruyu şöyle yanıtlıyor yönetmen: "Dünyamızdaki gerçek kötülüğün ve faşizmin tehlikelerinden biri, son derece çekici olmaları. Pek çok insanın görmezden geldiği bir şey bu. Kötü adamlar hep çirkin, kirli, berbat görünümlü resmedilirler. Oysa ben Sergi'nin Vidal rolünde gerçek bir kötü gibi olmasını istedim: iyi giyimli, kendine özen gösteren, düzgün konuşan, odaya bir kadın girince ayağa kalkan. Tıpkı gerçekten kötü politikacılar gibi davranmasını istedim!"

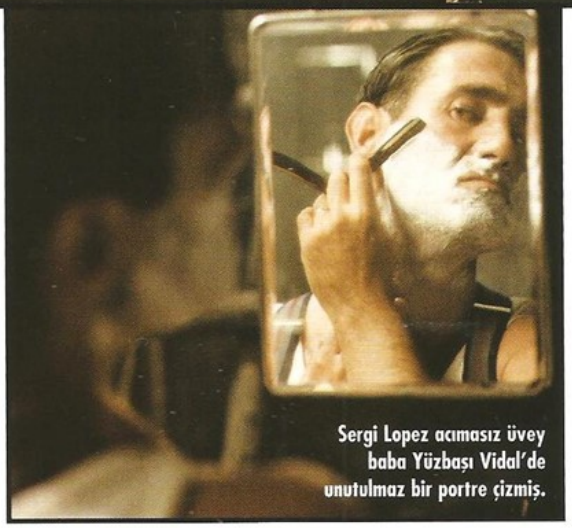

Sergi Lopez acımasız üvey baba Yüzbaşı Vidal'de unutulmaz bir portre çizmiş.

"Pan'ın Labirenti", Del Toro'nun deyimiyle, "Şeytanın Omurgası"nın kız kardeşi. Her iki filmin ortak noktası İspanya İç Savaşı değil sadece. "Şeytanın Omurgası"nda kahraman öksüz ve yetim bir erkek çocuk, "Pan'ın Labirenti"ndeyse onun ruh ikizi diyebileceğimiz Ofelia var. Ofelia'nın kurduğu fantezi dünyası renk ve biçim olarak da dişil bir dünya. Kadınların üretken, yaşam veren gücünü ön plana çıkarırken, döl yatağı imgesini (filmin afişinde de anlaşılacağı gibi) filmin pek çok noktasında metafor olarak karşımıza getiren Del Toro, dış dünyayı daha sert ve düz çizgilerle, soğuk renklerle betimliyor. Düz çizgiler mükemmelliği arayan takıntılı düşünceyi temsil ediyor çünkü. Oysa mükemmelin peşine düşmek kibir göstergesi, asla elde edilemeyecek bir ideal. Del Toro için mükemmellik, kusurları sevmekte yatıyor. Onun için de canavarları seviyor!

"Mimic" ve "Hellboy"da Del Toro'nun çalışmaktan zevk aldığı oyuncu Doug Jones, Pan'ı ve Soluk Adam'ı canlandırıyor. Soluk Adam zaten konuşmuyor ama Pan'ı, üstelik eski tarz İspanyolca ile, tamamen plastik makyajla kaplı bir halde canlandırmak Jones için pek de kolay olmamış. Soluk Adam, Pan'ın Ofelia için hazırladığı tuzaklardan biri, aslında şekil değiştirmiş bir Pan. Bu yüzden her iki karakteri de Doug Jones'a oynatmayı tercih etmiş Del Toro. Ofelia rolünde izleyeceğimiz Ivana Baquero ise, Del Toro'nun Ofelia'sından birazcık daha

Del Toro'nun hayalgücünün zenginliğine en güzel örnek Doug James'in saatlerce süren makyaj sonrası bürünebildiği karakter: Soluk Adam.

büyük olsa da deneme çekimlerindeki başarısıyla yönetmeni adeta büyülemiş.

Meksika sinemasının yüzakı

Engin yaratıcılığının ilk meyvelerini küçük yaşlarda 8 mm ve daha sonra 16 mm kamerasıyla filmler çekmeye başlayarak -hatta bunların özel efektlerini kendi yaparak- veren 1964 doğumlu Del Toro, 80'li yılların başında kurduğu Necropia şirketi kapsamında pek çok projede özel efekt ve makyaj konusunda uzmanlaştı. Daha sonra Necropia, yine kendi prodüksiyon şirketi Tequila Gang'a dönüştü : böylece kısa filmlere ve Meksika bağımsız sinemasının başarılı örneklerine imza attı.

Grimm Masalları'ndan Binbir Gece Masalları'na, dünyanın dört bir yanından pek çok kültüre ait mitolojiyle ilgilenen ve özellikle çirkinliği, deformasyonu, yani genel geçer estetik değerlerin tam tersini filmlerinde bolca vurgulayan Del Toro, yarattığı canavarların eskizini önce defterlerine çiziyor. (Zaten, deseni oldukça kuvvetli ve günün birinde film çekemeyecek duruma düşerse, kendisini resimle ifade etmeye çalışacağını söylüyor).

Küçük bütçeli bağımsız filmleriyle yeteneğini kanıtlamışken, Hollywood'un doğal olarak kayıtsız kalamadığı Del Toro, dikkatleri ilk kez 1993 yapımı "Cronos" ile çekmişti. "Labirent"in de görüntü yönetmenliğini üstlenen adaşı Guillermo Navarro ve bir zamanların sevilen dizisi "Beauty and the Best"deki (Güzel ve Çirkin) aslan adam Vincent olarak hafızalara kazanan Ron Perlman ile ilk kez "Cronos"ta çalışan ve sırası geldikçe de beraber çalışmaya özen gösteren yetenekli yönetmen, bu ilk uzun metrajında 16.yüzyılda bir simyacı tarafından bulunan ebedi yaşam sırrının peşine düşen hırslı karakterlerinin mücadelesini ele almıştı. Filmin dikkat çeken özel efektleri de kendi kurduğu ilk yapım şirketi Necropia'ya ait olan "Cronos" uluslar arası fantastik film festivallerinin pek çoğunda ödül kazandı ve klasik bir temayı son derece farklı bir estetik ve görüşle ele aldığı için takdirle karşılandı.

"Cronos"un ardından gelen "Mimic", Del Toro'ya eşsiz bir Hollywood deneyimi yaşattı: çarkın nasıl döndüğünü anladı ve kendisini çok yoran; kendi deyimiyle hayatında büyük bir çöküntü yaratan bu filmin ardından dengesini yeniden kazanabilmek için, Pedro Almodovar'ın yapımcılığını üstleneceği, en kişisel filmi olarak ilk sıraya koyduğu "The Devil's Backbone"u (Şeytanın Omurgası) çekmeye İspanya'ya gitti. Ne var ki Hollywood peşini bırakmadı ve "Blade II" ile "Hellboy" Del Toro'ya emanet edildi. Aslında "Mimic"te başına gelen şey, Miramax'ın ortaklarından Bob Weinstein'ın sık sık seti ziyaret edip işe karışması ve keyfini kaçırmasıydı. İçine sinmese de, pek çok eleştirmenin olumlu sözler sarf ettiği "Mimic", Del Toro'nun kendine has gotik korku anlayışını ortaya koyduğu heyecanlı bir gerilim olarak, bazı eleştirmenlerce "Alien"ın akrabası olarak da tanımlandı. Hatta kendisi de espri olarak "Alien 4"ü çektiğini, filmin adının da "Mimic" olduğunu söylüyor. Pedro Almodovar, "Cronos"u seyrettiğinde, Del Toro'ya bir sonraki filminin yapımcılığını üstlenmek istediğini söylemiş. Almodovar'ın önce yönetmen sonra yapımcı olarak kendisine çok yardımcı olduğunu söyleyen Del Toro, ihtiyaç olmadıkça sete adım atmayan Almodovar'ı bu açıdan çok takdir etmiş. (Bu arada son dönemin başarılı Meksikalı yönetmenleri Alfonso Cuaron ve Alejandro Gonzalez Inarritu ile çok yakın arkadaş olduklarını ve hatta "Pan'ın Labirenti"nin yapımcıları arasında Cuaron'un da yer aldığını, Inarritu'nun da kurgu esnasında Del Toro'ya destek çıktığını belirtelim).

"Pan'ın Labirenti", Del Toro'nun filmografisinde, aşılması zor bir konuma yerleşmiş durumda. Bundan sonra ne çekerse, "Pan'ın Labirenti"ni aşmak zorunda kalacak. Tekrar tekrar izlense de tükenmeyen, her izlemede yeni bir şeyler sunan, bol katmanlı, derinlikli bir filme imza atan Del Toro'nun en fazla şaşırtan tarafı, fantezi ve gerçek dünya arasında kelimelere dökülmesi zor bir bağ kurması ve filmin her katmanına bunu büyük bir dengeyle yayması. Seyirciye filmin sonunda neyin gerçek neyin hayal olduğunu sordururken aslında bu sorunun cevabını bulmamızı kolaylaştıracak üç tane ipucu verdiğini söylüyor Del Toro ve bir zamanlar çocuk olan herkese, acıklı, ürkütücü ve yürek burkan bir masal anlatıyor: "Benim için seyircinin, filmdeki iç karartıcı umutsuzluğa öfkelenmesi ya da göstermek istediğim güzelliği, şiiri, umudu yakalayabilmesi aynı anlama geliyor. İnsanları duygusal olarak harekete geçirecek bir film yaptığımı düşünüyorum. Eğer filmim insanlarla bir bağ kurar, onların da bir zamanlar küçük birer çocuk olduklarını hatırlatır, korkuyu ve güzelliği bir arada hissettirebilirse, bir şeyler başardım diyebilirim!".

Ofelia (Ivana Baquero) gerçekten Prenses Moanna'nın reenkarnasyonu mu?

"Zwartboek"

Verhoeven'ın dönüş filmi

İLHAN YURTSEVER

Hollywood'da yaptığı yüksek bütçeli filmlerle tanınan Hollandalı yönetmen Paul Verhoeven, uzunca bir süredir ara verdiği sinemaya memleketinde çektiği "BLACK BOOK" (Zwartboek) ile döndü. Yönetmen, Hollanda sinemasının bu gelmiş geçmiş en pahalı projesinde, ülkesinin İkinci Dünya Savaşı'ndaki direnişini, gerilim odaklı bir öyküyle karşımıza getiriyor.

Başrolde Hollanda'nın tanınmış oyuncularından Carice von Houten.

1995'in en büyük 'fiyasko'larından biri olan "Showgirls"'ün, tüm dünyada tartışmalara sebep olup ortalığı birbirine katmasından sonra yönetmen Paul Verhoeven'ın Hollywood'daki kredisi tümden tükenmiş görünüyordu. Ancak anlaşılan tam beş yıl sonra, 2000 yılında "Hollow Man" ile bir başka büyük faciaya imza atacak kadar kredisi kalmıştı. Bu filmden sonra uzun süren bir sessizliğe gömülen yönetmen şimdi anavatanı Hollanda'da çektiği, ülkesinin 2. Dünya Savaşı sırasındaki direnişini konu alan yeni filmiyle karşımıza çıkıyor.

Gerçek olaylardan esinlenilerek hayata geçirilen "Black Book", savaşın son günlerinin yaşandığı ancak şiddetin bir türlü bitmek bilmediği 1944 yılında başlıyor. Tüm ailesi Naziler tarafından katledilen Hollandalı Yahudi kızı Rachel, türlü badire atlatıp, hayatta kalmayı başardıktan sonra Hollandalı direnişçilere katılıyor. Sonra kendisine âşık olan bir Alman subayının metresi olarak Nazi karargâhına sızıyor ve casusluk ederek dava arkadaşlarının direnişine destek oluyor.

Kariyerinin ilk döneminde Hollanda'da çektiği "Turkish Delight" (1973), "Soldier Of Orange" (1977), "The 4th Man" (1983) gibi filmlerle Hollywood yapımcılarının dikkatini çeken Verhoeven, Amerika yıllarının başlangıcını "RoboCop" ve "Total Recall" gibi kalburüstü bilimkurgu örnekleriyle yapmıştı bildiğiniz üzere. Hollywood'daki bu parlak çıkışının ardından yerden yere vurulmasına sebep olan "Basic Instinct" ve "Showgirls" ile görece bir düşüşe geçen yönetmen, kötü anıları silip her şeye yeniden başlamak üzere yeniden memleketine dönmüş olmalı. Yeni filminin senaryosunu, kariyerinin Hollanda'daki başlangıç döneminde pek çok kez birlikte çalıştığı arkadaşı Gerard Soeteman'la birlikte kaleme almış. "Black Book"un hikâyesi epey eskiye, ikilinin "Soldier Of Orange" üzerinde çalıştığı döneme kadar gidiyor aslında. Bir başka İkinci Dünya Savaşı filmi olan "Soldier Of Orange"ın çekimleri sırasında, Verhoeven'in savaş yıllarında yaşadığı kimi deneyimlerin de etkisiyle, Hollanda'daki direniş hakkında bir film yapmaya karar vermiş ikili. Ne var ki, araya uzunca bir zaman girmiş ve Verhoeven ile Soeteman beraberce başka projeler üretmeye girişmişler. Geçici de olsa bir süreliğine rafa kaldırdıkları bu projeye yıllar sonra yeniden dönen Verhoeven ve Soeteman, Hollanda'da yaşanan direnişle ilgili 800 civarında doküman, makale ve kitabı inceleyerek hikâye üzerinde çalışmaya başlamışlar. Ancak senaryosu sayısız kez baştan yazılan ve çeşitli finansal problemler yüzünden çıkmaza giren "Black Book"un macerası yaklaşık 20 yıllık bir sürece yayılmış ve en nihayetinde 2005 yılında, Hollanda sinema tarihinin en yüksek bütçeli yapımı olarak (bütçesi 22 milyon dolar civarında) filmin çekimlerine başlanabilmiş. Her ne kadar, Verhoeven gibi bir yönetmen için gayet sıradan bir meblağ olarak görünse de (ne de olsa Verhoeven'ın 90'ların başında çektiği "Total Recall"un bütçesi bile bu filmin neredeyse üç katıydı), "Black Book"un hiçbir Amerikalı yapımcı barındırmayan (neden acaba?) 'katıksız' bir Avrupa yapımı oluşu, durumu izah etmeye yeterlidir sanıyoruz. Tabii dünya sinema endüstrisinde pek de hatırı sayılır bir yeri olmayan Hollanda'dan bu derece geniş bir prodüksiyon için yeterli finansal desteği sağlamak mümkün olmadığından, Verhoeven çözüm yolunu Alman, Belçikalı ve İngiliz ortak yapımcılara yönelmekte bulmuş ve haliyle bu durum, filmin yapımcı kadrosunun Avrupa Birliği Parlamentosu kabilinden bir şeye dönüşmesine sebebiyet vermiş. Zira "Black Book"un künyesine göz atacak olursak, hepsi de az evvel bahsettiğimiz

Rachel'a aşık olan Nazi subayı rolünde Sebastian Koch.

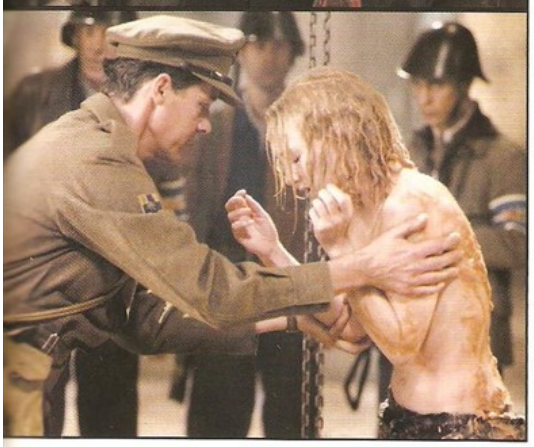

milletlerden yirmi küsur ortak yapımcının ismine rastlayabiliyoruz. Filmin bütçesinin büyük çoğunluğu pek tabii ki set tasarımları ve kostümler için harcanmış. Hollanda'nın savaş yıllarındaki görünümünü resmedebilmek amacıyla tarihi mekânlarla setlerin bir arada kullanıldığı filmin çekimleri Hollanda'nın çeşitli bölgelerinin yanı sıra, Almanya, İsrail ve İngiltere'de gerçekleştirilmiş. "Black Book"un yapım ekibini oluşturan isimlerin de yine uluslararası bir nitelik taşıdığı göze çarpıyor. Filmin görüntü yönetmenliğini, daha önce de Roland Emmerich ve Jan de Bont gibi Avrupa'dan Hollywood'a transfer olan yönetmenlerle çalışmışlığı bulunan Alman Carl Walter Lindenlaub üstleniyor. Film boyunca neredeyse aralıksız olarak işitme imkânına sahip olacağımız melodiler ise "The Crying Game", "The Full Monty" ve "American History X" gibi pek çok filmin müziklerini yaratmış olan İngiliz besteci Anne Dudley'in elinden çıkma. Set tasarımlarında imzası bulunan isimse Peter Greenaway'in "8 1/2 Women" filmindeki çalışmasıyla dikkat çekmiş olan Hollandalı yapım tasarımcısı Wilbert Van Dorp. Oyuncu kadrosuna gelince; Verhoeven'in, filmin büyük bölümünde perdeyi dolduracak olan Rachel karakterini canlandırması için seçtiği isim Hollanda'nın önde gelen oyuncularından Carice van Houten. 1976 doğumlu van Houten, sinemaya henüz beş yaşındayken, babasının izlettiği, sinema tarihinin ilk başyapıtlarından biri olan Abel Gance imzalı "Napoleon"u seyrettiğinde merak sarmış. 1990'lı yılların başında okuduğu lisede rol aldığı tiyatro oyunlarıyla başlamış oyunculuk serüveni. 1995'ten itibaren Amsterdam Drama Akademisi'nde devam etmiş. Ülkesinde televizyon ve sinemanın aranılan yüzlerinden biri olan oyuncu, en önemli çıkışınıysa Verhoeven'in bu ay izleyeceğimiz filmiyle yapmak üzere olabilir. Zira televizyon ve sinemanın yanı sıra tiyatroyu da ihmal etmeyen (hatta "Black Book"daki rolü aynı dönemde yer aldığı bir tiyatro oyunu yüzünden tehlikeye girmek üzereymiş) van Houten, "Black Book"da hayli cüretkâr bir rolün altından kalkmayı başararak, kalabalık oyuncu kadrosunun en göz dolduran ismi olarak öne çıkıyor. Hatta filmi bizzat kendisinin sırtlayıp götürdüğünü söyleyenler bile var. Rachel'a âşık olan iyi niyetli Nazi subayı Müntze rolündeyse van Houten ile uzun süreden beri bir birliktelik yaşayan, "Der Tunnel", "Amen" ve en son olarak da "Başkalarının Hayatı"nda izleme imkânı bulduğumuz Alman aktör Sebastian Koch var.

"Black Book", Hollanda tarihinin en pahalı filmi olmasına rağmen, ülkesinde bütçesinin yarısı kadar bile hâsılat elde edemedi. Üstüne üstlük Hollandalı eleştirmenler film hakkında çok da olumlu sözler sarf etmediler. Yine de filmin ödül karnesinin hiç de fena olmadığını belirtmek zorundayız. Bu yıl, yabancı dilde en iyi film kategorisinde BAFTA adayı olan yapım, geçtiğimiz yıl da Hollanda'nın en prestijli festivallerinden biri sayılan Hollanda Film Festivali'nden En İyi Film, En İyi Aktris ve En İyi Yönetmen ödülleriyle ayrıldı. Ayrıca yine 2006 Venedik Film Festivali'nde Altın Aslan için yarışan "Black Book", burada da En İyi Uluslararası Film seçilmişti. Hollanda'nın Yabancı Film dalında 2007 Oscar aday adayı olan film, yarışta son ana kadar mücadelesini sürdürerek ilk dokuz film arasına girmeyi başarmış, ancak son dönemeçte kan kaybederek ismini ilk beşin içine sokamamıştı. Ele aldığı konu itibarıyla ülkesi Hollanda'da 'savaştan sağ çıkanlar aslında ne kadar masumdu?' türünden bazı tartışmaların alevlenmesine sebep olan "Black Book", televizyon filmi havasında ilerleyen yapısı, iki buçuk saati bulan haddinden fazla uzatılmış süresi, Verhoeven'in cinselliği ele alış biçimi ve özellikle de kadın bedenini kullanışındaki (her zamanki gibi) 'hoyratlık' yüzünden tatsız tuzsuz bir çorbayı andırıyor. Ancak filmin yurtdışında, bilhassa Amerikalı eleştirmenler nezdinde hayli beğeni topladığını ve 'büyük', 'dürüst', 'gerilim dolu' gibi sıfatlarla tanımlandığını anımsatalım. Ve bir taraftan da Verhoeven'ın bir an evvel, nispeten daha iyi tanıdığı sulara, bilimkurgunun karanlık ve sert sokaklarına dönmesini ümit edelim.

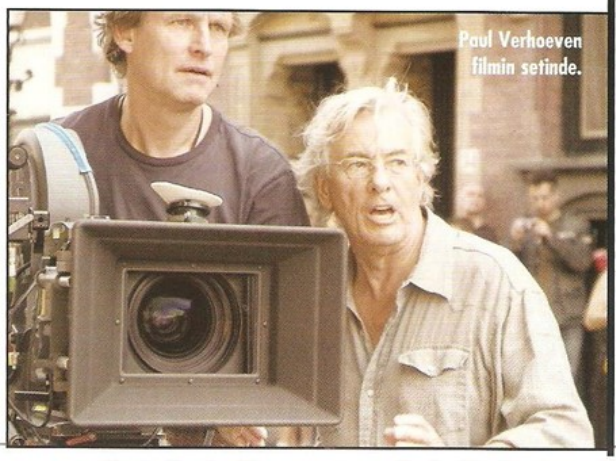

Paul Verhoeven filmin setinde.

"Küçük Gün Işığım"

Mütevazı, sıcakkanlı ve eğlenceli

Jonathan Dayton ve Valerie Faris'in, başarı öyküsü Oscar ödüllerine kadar uzanan ilk uzun metraj filmi "KÜÇÜK GÜN IŞIĞIM" (Little Miss Sunshine) bu ay ülkemizde de seyirci karşısına çıkıyor. Filmin Türkiye'deki ilk gösterimi 26. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde gerçekleşecek, sonra da vizyon turu başlayacak.

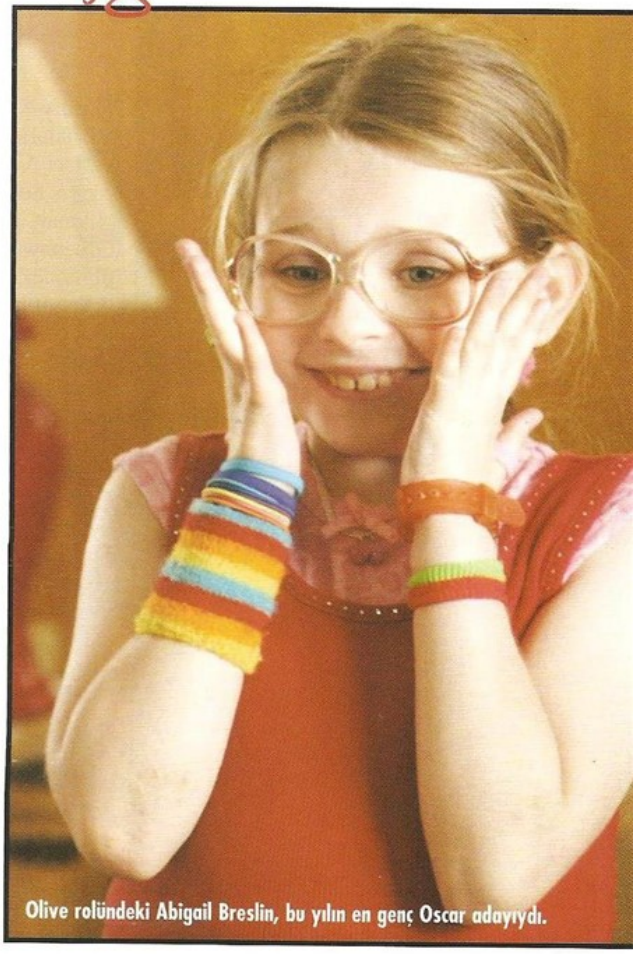

Olive rolündeki Abigail Breslin, bu yılın en genç Oscar adayıydı.

ENGİN ERTAN

Yapımcı firmalar arasında birkaç kez el değiştirdiğinden bütçesi bir türlü denkleştirilemeyen, bu nedenle yıllarca çekilmeyi bekleyen bağımsız bir yapım, nihayet 2006 yılında hayata geçti. Sonuç mütevazı, sıcakkanlı ve son derece eğlenceli bir filmdi. Gösterime girer girmez dünyanın dört bir yanında seyirci ve eleştirmenlerin gözdesi olmakta gecikmedi. Ve şimdi Türk seyircisiyle buluşuyor.

İçine düştüğü bunalımı uyuşturucu kullanarak atlatmaya çalışan, savaş gazisi, çatlak bir dede... Kariyerini başarılı olmak konusunda öğütler veren programlar üzerine şekillendirmiş, ancak kendisi kaybedenin âlâsı bir baba... Aileyi birarada tutmaya çalışan, sinir krizinin eşiğinde bir anne... Aşık olduğu erkek öğrencisi tarafından reddedilince hayata küsen, intihara meyilli bir dayı... En büyük hayali uçmak olan ve kimseyle konuşmamaya yeminli bir ağabey... Kafayı çocuklar arası yerel bir güzellik yarışmasını kazanmaya takmış küçük bir kız kardeş... Hooverlar'ın evi dünyanın en huzurlu aile ocağı gibi gözükmüyor olsa gerek. Değil de zaten... Tüm bu karakterler bir minibüse toplanıp, küçük kız kardeş Olive'in katılacağı yarışma için (filmin orijinal ismi de bu yarışmadan gelmekte) yola düştüklerinde, yolculuk boyunca aile olmanın ne mene bir şey olduğunu çözüyorlar.

Bütün kadro birlikte çok iyi bir grup performansı çıkarıyorlar.

"Küçük Gün Işığım" (Little Miss Sunshine), her ne kadar ilk bakışta karakterleri nedeniyle böyle bir izlenim uyandırsa da, aile kurumunu alaşağı eden bir film sayılmaz. Todd Solondz'un filmlerini andıran bir garipler resmi geçidiyse hiç değil. Başlangıç enerjisini uyumsuzluktan alsa bile, zamanla anarşiden değil, harmoniden yana tercih kullanan, ancak suyu çıkmış Hollywood şirinliklerine de yüz vermeyen bir bağımsız sinema örneği.

Jonathan Dayton ve Valerie Faris'in geçtiğimiz yıl sürpriz bir başarıya ulaşan (hem eleştirel, hem de ticari anlamda) bu ilk uzun metraj filmi, aslında sadece aile

Hooverlar küçük kızlarını katılmak istediği yerel güzellik yarışmasına götürmek üzere yola düşer.

kurumunu değil, yerleşik "normal" mefhumunu da didiklemekte. Başka bir deyişle, bu iki dert birbirine kusursuz şekilde hizmet etmekteler. Hooverlar'a bakıp, bireylerine "anormal", oluşturdukları topluluğaysa "uyumsuz aile" sıfatını yapıştıran seyirciye sağ gösterip sol vuruyor Dayton ve Faris. Beraber yaşaması imkânsız gibi gözüken bu insanlar, yaptıkları yolculuk sonrasında bunun pekâlâ mümkün, hatta kaçınılmaz olduğunu keşfediyorlar. Fakat işin sırrı "aile bağları"ndan ziyade, "neden olmasın?" sorusunda. Final bölümünü şenlendiren pek çok unutulmaz ana sahip olan güzellik yarışması sekansı, neyin kime göre normal olduğunu esprili bir şekilde ele alırken, Hooverlar aslında gözüktükleri kadar garip ve uyumsuz olmadıklarının ayırdına varıyorlar. Elbette onlarla beraber seyirci de...

"Küçük Gün Işığım"ın kazandığı başarıda en büyük rollerden birisi Michael Arndt'ın yazdığı senaryoya ait. Yıl boyunca kazandığı pek çok ödülün yanına Şubat ayında Oscar'ı da ekleyen Arndt, yukarıda bahsettiğimiz temaları komedi ve dram arasında giden bir çizgide, başarıyla ele alıyor. Elindeki malzemeyi kısa zamanda tüketebilecek ve tekdüzeliğe teslim olabilecekken, komiğin içindeki dramı ve dramın içindeki mizah duygusunu ortaya çıkartarak ilgiyi sürekli ayakta tutuyor. Zamanlama açısından son derece başarılı olan senaryosunda, dram ve komedi arasındaki ağırlığı eşit bir dengede tutarak ve bu yapıyı gündelik hayata dair ustalıklı gözlemler, zekice espriler ve parlak diyaloglarla süsleyerek zenginleştiriyor.

Filmin önemli bir diğer artısıysa grup oyunculuğu. En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Oscar'ına uzanan Alan Arkin dede rolünde, Yardımcı Kadın Oyuncu dalında adaylıkta kalan Abigail Breslin ise Olive'de, kelimenin tam anlamıyla döktürüyorlar. Ancak kadronun geri kalanının da onlardan aşağı kalır yanı yok. Dayı rolündeki Steve Carell, baba rolündeki Greg Kinnear, anne rolündeki Toni Collette ve ağabey rolündeki Paul Dano da gayet başarılılar. Kaldı ki, başta da söylediğimiz gibi söz konusu olan bir grup oyunculuğu. Bu performansları birbirinden ayrı değerlendirmek son derece zor. Filmin beraber yaşamaya dair meselesi düşünüldüğündeyse, oyuncuların yakaladığı bu uyum daha da anlam kazanıyor.

Peki "Küçük Gün Işığım"ı Oscar ödüllerine kadar taşıyan ve geçtiğimiz yıla damgasını vuran filmlerden birisi yapan özelliği ne? Senaryosu başarılı, izlemesi keyifli veya oyuncu kadrosunun harikalar yarattığı başka pek çok film benzer bir başarı tatmıyor ne de olsa... Bu noktada filmin alçakgönüllü tavrına değinmek gerekiyor. "Küçük Gün Işığım"ın kendini fazla ciddiye almayan, büyük laflar söylemeye çalışmayan, özentiden uzak, doğal ve sıcak hâli seyircinin büyük sempatisini kazanıyor kuşkusuz. Belki de altını çizerek bir kez daha söylemek gerek, son derece mütevazı ve kendi hâlinde bir film "Küçük Gün Işığım". Ülkemizde sinemalara biraz gecikmeli uğradığını da düşünürsek, yıl boyunca kazandığı onca ödül ve topladığı övgü sonrasında şaşırtıcı ve yeni bir şey bekleyen seyircileri hayal kırıklığına uğratması muhtemel.

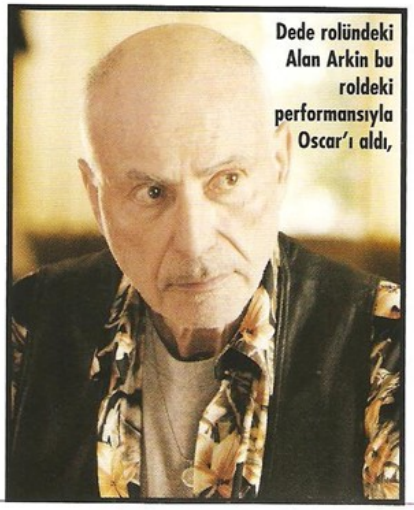

Dede rolündeki Alan Arkin bu roldeki performansıyla Oscar'ı aldı,

Yukarıda andığımız alçakgönüllülük ve sadelik takıntısından mıdır, bilinmez, filmin yönetmenleri Dayton ve Faris kendilerini mümkün olduğunca geri çekmeye çalışmışlar. Video klip yönetmenliğinden geldikleri düşünüldüğünde, ilk uzun metrajlarında daha stilize bir işe imza atmalarını bekleyenleri şaşırtarak, senaryoyu ve oyuncularının performanslarını öne çıkartmayı seçmişler. Bu tercih filmin esas güçlü yönlerini daha gözle görülür hâle getirse bile, yönetmenlik "Küçük Gün Işığım"ın görece zayıf noktası olarak kalmış. Çok başarılı bir soundtrack'e sahip olsa bile, yönetmenlerin filmde yer yer müziğe biraz fazla ağırlık vermeleri de video klip döneminden kalma bir alışkanlık olsa gerek. Fakat finaldeki antolojik dans sahnesini bu derece eğlenceli kılan da bir bakıma Dayton ve Farris'in yönetmenliği ve video klip geçmişi, dolayısıyla haksızlık etmemekte de fayda var.

Son noktada, geçtiğimiz yıl kazandığı onca ödül ve kulaktan kulağa yayılan şöhreti nedeniyle seyircinin kolay kolay kayıtsız kalamayacağı, kalırsa da kendisinin zararlı çıkacağı bir film "Küçük Gün Işığım". Daha önce de söylediğimiz gibi, çok şaşırtıcı bir filmle veya bir başyapıtla karşılaşmayı ummadığınız, beklentilerinizi en yüksek seviyede tutmadığınız sürece salondan memnun ayrılmanız neredeyse garanti. Bu zararsız ve son derece sevimli filme hayatınızdan iki saat ayırdığınıza kesinlikle pişman olmayacak, belki de salondan çıkarken Olive'in dansını tekrar ederken bulacaksınız kendinizi. Sonra da "normal" kavramını kafanızda bir daha tartacak ve arada bir sürüden ayrılmanın gerekliliğinin, zaman zaman çoğunluğun anormal kabul ettiği gibi davranmanın ne kadar keyifli olduğunun farkına varacaksınız. Sırf bunun için bile "Küçük Gün Işığım" kaçırmamak için harcayacağınız zahmete değer.

Satürn'ün dersi

Bu yıl 26. Uluslar arası Film Festivali'nin açılış filmi, ilk kez bir Türk yönetmenin filmi olacak. "SATURNO CONTRO" (Bir Ömür Yetmez), İtalya'da yaşayan Ferzan Özpetek'in son filmi, 40'lı yaşlarında bir grup arkadaşın dostluklarını, aşklarını, kendilerini sorgulamalarını ve hayatla hesaplaşmalarını ele alıyor. "Cahil Periler"den hatırlayacağınız Stefano Accorsi, Margherita Buy ve gözde oyuncusu Serra Yılmaz'ın rol aldıkları film, İtalya'da olumlu eleştiriler aldı.

EBRU ÇELİKTUĞ

15 yıl kadar İtalya sinemasında yönetmen yardımcılığı yaptıktan sonra 1997 yılında çektiği ilk uzun metrajı "Hamam" ile başta İtalya ve Türkiye olmak üzere pek çok ülkede adını duyuran sinemacı Ferzan Özpetek, yönetmenlikte 10. yılını doldurdu. En fazla iki yıl arayla çektiği filmlerinin her biri özelikle yaşamını sürdürdüğü İtalya'da iyi iş yapan ve kendine özgü bir seyirci kitlesine sahip olan Özpetek, aslında sanat tarihi okumak için gittiği İtalya'da, Avrupa sinemasının yüz akı sinemacılarından biri durumuna geldi. Yönetmenle bu kez, geçtiğimiz günlerde Roma'da galası yapılan ve İtalya'da 350 salonda gösterime girecek olan son filmi "Bir Ömür Yetmez"i konuştuk.

Bir röportajınızda "aslında bütün filmlerimin gizli başrol oyuncusu benim" demiştiniz. Kırklı yaşlarınızı sürerken, orta yaş, hayatla hesaplaşma, ölümün kaçınılmazlığı, bitirilemeyen ilişkilerle ilgili bir film çekerken gene kendi hayatınızdan mı yola çıktınız?

Zannediyorum kendi filmini yazan her kişi, hayatından bir şeyler koyar -yönetmenler için konuşuyorum, bu hepsi için geçerli. Ben de filmimdeki bazı kişiliklere kendimden bir şeyler koyarım, mesela bu son filmimde Stefano Accorsi'nin (Antonio) yaptığı şeyler, söyledikleri, aldığı tavırlar, bana çok benziyor. Pierfrancesco Favino'nun oynadığı Davide'de de bana çok benzeyen şeyler var; Marherita Buy'nin oynadığı Angelica ve Serra'nın oynadığı Neval karakterinde de öyle. Hepsini karıştırıyorum birbirine.

Gianni Romoli ile bir senarist-yönetmen ikilisi oluşturdunuz.

Artık bitireceğiz onu (gülüyor). Ben Gianni'yi 26 senedir tanıyorum. Çok iyi arkadaşız, gençliğimiz beraber geçti. Türkiye'de film çekmeye çok kafam takıldı bu dönemde; bir de Amerika'yla ilgili bir isteğim var. Yani önümüzdeki filmimi İtalya'da çekmeyeyim diyorum artık. Film burada çok iyi gidiyor. Her şey çok yolunda. Bunu kaybetmeyeyim, bir nokta koyayım diyorum; çünkü 6 tane film yaptım İtalya'da, yedinci filmi de Türkiye'de çekebilirim. Bunu çok istiyorum. Yeni oyuncular; Türk oyuncularla tekrar bir araya gelmek; Türk ekibiyle çalışmak... Yeniliğe ihtiyacım var gibi geliyor şu anda bana. Buradaki insanları da şaşırtacak bir karar olacak bu. Diyecekler ki, "Bu adam burada bu kadar film yapıyor, her şey çok iyi, bütün imkânları var, bak kalkıp Türkiye'ye gidiyor!" Çok hoşuma gidiyor bu; şaşırtmak yani.

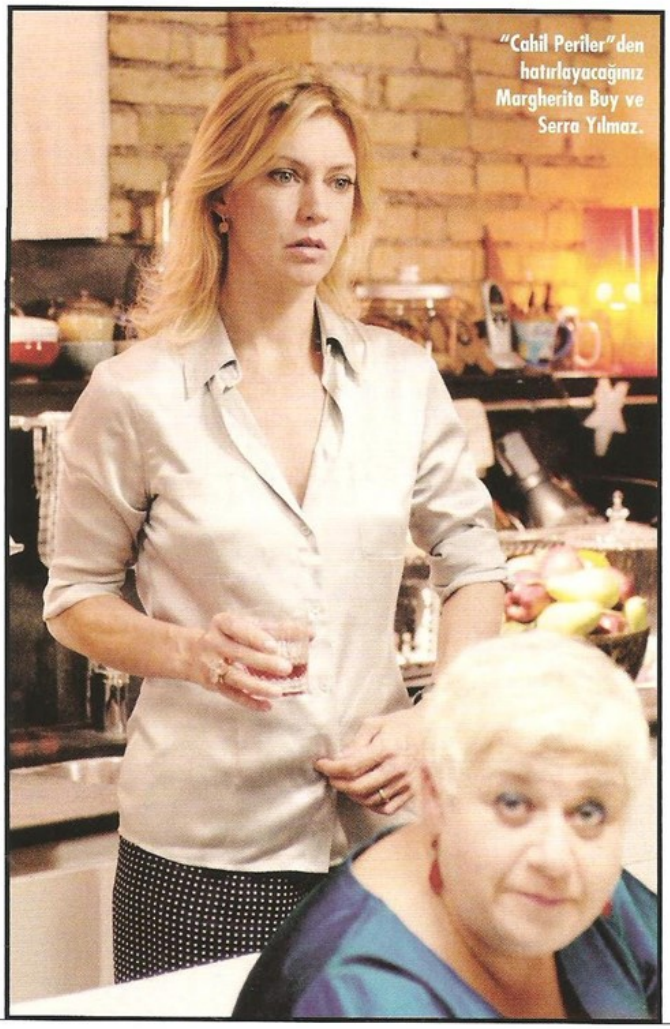

"Cahil Periler"den hatırlayacağınız Margherita Buy ve Serra Yılmaz.

Bizim dergiye verdiğiniz bir röportajınızda Romoli'yle aranızdaki işbirliğinde onun mantığı sizinse daha çok duyguları temsil ettiğini söylemiştiniz. "Bir Ömür Yetmez"de de böyle bir paylaşım mı oldu? Filmlerinizde duyguyu seyirciye çok iyi aktarıyorsunuz. Peki senaryonun mantık ve matematik tarafı Romoli'ye mi düşüyor?

O beni tutuyor belirli yerlerde; ben çok duygularla hareket ediyorum. Mesela filme sonradan eklediğim sahneler var benim, hatta çekim sırasında eklediğim sahneler. Kimileri diyor ki "ne kadar hoş, ne kadar etkiledi beni o sahne". Bu benim çok hoşuma gidiyor ve demek ki diyorum "duyguyla hareket ettiğin zaman çok daha fazla etkiliyorsun insanları". Mesela bu filmde de böyle iki sahne var. Birinde, Ambra Angiolini'nin oynadığı karakter Roberta, yaşlı bir kadına sigara içiriyor. O, tamamıyla annemi hastanede ziyarete gittiğim sıralarda aklıma gelen bir şey ki, filme başlamadan bir hafta öncesine

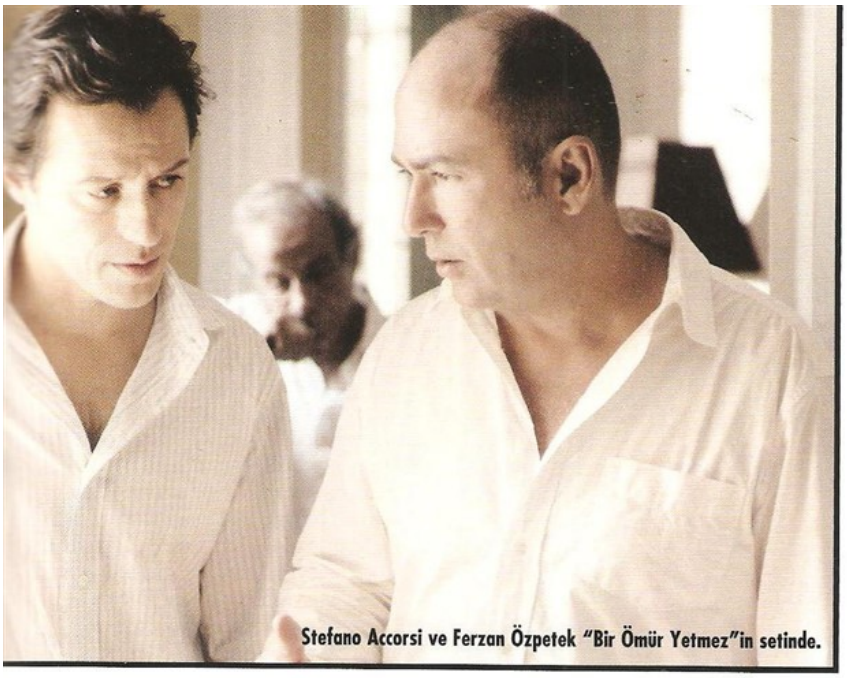

Stefano Accorsi ve Ferzan Özpetek "Bir Ömür Yetmez"in setinde.

rastlıyor. Programın dışında çektiğim bir sahneydi. Bir de Antonio (Stefano Accorsi) arkadaşının öleceğini, kurtulamayacağını öğreniyor ve kalkıp bıraktığı sevgilisine gidiyor. Senaryoda kadının bir çiçekçi dükkânı vardır. Adam dükkâna girer, kadını çiçeklerin üzerine atıp senaryoda 1,5 sayfa uzunluğunda süren bir sevişmeyi anlatırız. Ben cinselliğin olduğu çekimlerde tuhaf bir krize giriyorum; çekiniyorum çok.

Neden?

Bilmem. Oyuncularımı seçiyorum, seçtikten sonra onlara biraz aşık olma ihtiyacı hissediyorum.

"Kutsal Yürek"teki Barbora Bobulova'ya da aşık olduğunuz için sevişme sahnelerinde oynatmadığınızı okumuştuk.

Orada olan şey çok yanlış anlaşıldı. Aşık olmak demek, yani birine aşık olduğunuz zaman onun için her şey iyi olsun istersiniz değil mi? Öyle bir duyguya kapılıyorum ben de. 13 tane oyuncu var benim filmimde, hepsine de aynı şekilde hissettim. Cinsellik olayını otomatikman kafamdan siliyorum herhalde ama bambaşka bir şekilde ortaya çıkıyor; çünkü burada eleştirmenlerin yazdığına göre bazı sahneler buram buram cinsellik kokuyor. Demin anlattığım, çiçekçide geçen sahneyi senaryodakinden farklı çektim. Dedim ki, bu sevişme sahnelerini çekmeyeceğim, çekemeyeceğim. Ne yapabilirim? Bir de banal geliyor bugün sinemada sevişme sahnesi görsel olarak. Benim için cinselliğin çok özel verildiği film sayısı çok değil. Mesela Cronenberg'in son filmi "Şiddetin Tarihçesi" bu açıdan özel. Orada iki tane sevişme sahnesi vardır, onlar hakikaten çok güzeldir, helal olsun diyorsunuz. Filmime dönersek, şunu düşündüm. Karakterler birbiriyle bakışıyorlar ve anlıyorlar ki birbirlerini çok istiyorlar o anda. Kadın çiçek laboratuarının anahtarlarını alıyor. Dükkândan çıkıp birbirlerine bakıyorlar ve yürümeye başlıyorlar yan yana, bir meydanı geçiyorlar. Laboratuara kadar götürüyoruz onları, içeri giriyorlar, kapıyı bizim yüzümüze kapatıyorlar ve biz geriye çekiliyoruz: onların sevişiğini anlıyoruz içeride. O kadar hoş oldu ki bu sahne. Ama bu tamamıyla benim bunu sevişme sahnesi olarak çekmek istememden oldu.

Böyle daha etkileyici oldu yani.

Son derece etkileyici oldu. Bir sevişme sahnesinden daha etkili oldu. Çünkü onlar yürürken, o arzu olayı var ya, meydanda yürümeleri falan, hep bundan konuşuldu. Çok hoşuma da gitti. Duygularla, içgüdüsel hareket etmek nasıl sonuç veriyor.

Göstermeyip hissettirmek daha çarpıcı bir etki yaratmış olmalı.

Evet, kesinlikle. Benim mesela cinsellik olarak çok hoşuma giden bir sahne vardır: Jane Campion'ın "Piyano" filminde, kadının çorabı yırtıktır, adam o yırtıktan kadının bacağını öper... Bunlar benim hoşuma giden anlar.

Filmin konusundan bahsedebilir misiniz? "Saturno Contro"dan önce adı neden "Lorenzo Uyurken"di?

Filmde benim de hoşuma giden bir cümleydi bu: Margherita Buy'nin oynadığı

"Bir Ömür Yetmez"

İsabella Ferrari, Laura'yı canlandırıyor.

Angelica, bir sahnede Davide'ye (Pierfrancesco Favino) "Lorenzo uykuya daldı" diyor. Bunu filmi görünce anlayacaksınız ama çok güzel, hoşuma giden bir felsefe var orada. İsim değişikliği oldu çünkü filmdeki karakterlerin hepsi, sanki hayatlarında Satürn karşı açıdaymış gibiler. Tavırları, hayata bakışları o şekilde. Bir de filmin belirli bir konusu yok! Bir deneme yaptık ve bunda da başarılı olduğumuza inanıyorum bir şekilde. Bir hikâye başlayıp gelişip bitmiyor; bir grup insanın hayatının parçalarını anlatıyoruz. Hayatın aynası; bir şekilde benim hayatımın da aynası olarak görüyorum ben filmimi.

Sinema yapma nedeniniz de bu mu biraz? Hayata ayna tutmak?

En çok film çekerken mutlu oluyorum ben. Nedenim bu. Şundan şunu elde edeceğim, şunu yaparsam şöyle olur diye bir hesabım yok. "Hamam" filmini yaptığım zaman bir sürü şey söylendi. O film İtalya için de bir yenilikti. Sonra "Harem Suare" geldi ama çok insanların içine girdiği bir film olmadı; başka şeyler bekliyorlardı. Ardından gelen "Cahil Periler"den sonra İtalyan sinemasında bir değişiklik oldu: oyuncuların rol yapmasından tutun da çekimlerin, konuşmaların, bakışların değiştiği bir döneme geçildi. Bir stereotip oldu film ve bir şeyi başlattı. Aynı şekilde "Karşı Pencere"de de oldu bu. Dün mesela bir film seyrettim; adam almış "Karşı Pencere"deki bir sürü şeyi aynen koymuş filmine. Benden yüzsüz bir şekilde çalmış, koymuş. Komiğime gitti, güldüm.

Etkilenme belki.

Ama etkilenmenin dışına çıkmış bayağı. Ben de bir sürü şeyden etkileniyorum. Etkilenmek ayrı bir şey, bir de aynı şeyi yapmaya çalışmak var ki çok kötü. Ama komiğime de gitti, film de öyle bir filmdi zaten, oradan buradan alınma şeyler vardı. Hafta sonu iyi de gişe elde etti. Zaten 14-15 yaşında bir seyirci kitlesi var ki, felaket bir şey o! Merak ediyorum Türkiye'de filmler hafta sonu ne kadar izlenmiş diye. Film çıkıyor, hemen galeyana geliniyor. Tam Amerikan sistemi! Amerikalılar McDonalds gibi bunu da başımıza sardılar. Burada filmin promosyonu için şehir şehir dolaştık, kuzeyde bazı yerlerde 24-25 sinema salonunun bir arada bulunduğu sinema şehirleri var. Şehrin dışında kuruluyor bunlar ve bütün kasaba oraya gidiyor. Oralara gidince uçukluyorsunuz. Benim sinema anlayışımın dışında bir şey; çünkü daha çok bir panayır havası var. 24 tane sinema var içeride, bir sürü McDonalds gibi restoranlar, içki içilen yerler... İçeride gece mi gündüz mü fark etmiyorsunuz, her yerde suni ışıklandırma var. Gerçekten bütün gününüzü orada harcayabilirsiniz. Cebinizde 50 avro varsa hepsini bitirebilirsiniz. Bunlar bana çok yabancı geliyor. Üç tane salona adam çıkarıyor o filmi, 14-15 yaşındakiler de bilmiyor ne olduğunu, isme takılıp giriyor içeri. Bu neyi sağlayacak? Bu belirli bir sinema anlayışını, belirli bir sinema yapma anlayışını engelleyecek yavaş yavaş. 15 yaş için film yap diyecekler. Ama bu çok kötü bir şey. Maalesef Amerikan sistemi bunu bize gayet güzel dayadı.

Roberta rolünde izleyeceğimiz Ambra Angiolini.

"Kutsal Yürek" en az izlenen filminiz. İtalya'yı kötü tanıttığınıza dair eleştiriler söz konusu olmuştu. Belli bir yaşam standardını elde etmiş insanların fakirlikle, yardımlaşma ve paylaşma duygularıyla yüzleşmelerini sağladınız ve bu da insanların hoşuna gitmedi denebilir mi?

Sırf İtalya'da değil başka ülkelerde de aynı tavır söz konusu oldu. Ben bunu çok normal buluyorum. Mesela bugün bir sürü insan "Kutsal Yürek müthiş bir filmdi, ama gitmedik" diyorlar ya da televizyonda seyrettiklerini söylüyorlar. Ya da filmin moral bozucu olduğunu duydukları için gitmediklerini belirtiyorlar. "Bir Ömür Yetmez"in de seyircisi 14-15 yaşındakiler olmayacak, ben bunu biliyorum. O çocuk gidip de ölümü, hayatın ne olduğunu veya dostlukların ne olduğunu bilmek istemiyor ki, kafasında bambaşka şeyler var. Geçenlerde bir filme gittim, sinemada dört kişiydik. Film çok ilginçti benim için, ama kimse gelmemişti. Ama ben çok şanslıyım o açıdan çünkü İtalya için box office'i çok iyi giden filmlerden bazılarını çektim. Filmin dünya satışlarının da iyi gittiğini dün duydum. Mutlu oluyorum tabii bunlardan ama İtalya'da benim gibi iki üç tane yönetmen var. Övünmek için söylemiyorum bunu, tam tersine, azınlıkta kaldık. Hem eleştirmenlerin hem de seyircilerin evet dediği az sayıda yönetmenlerden biriyim. Ferzan Özpetek'in filmi çıktığı zaman mutlaka gidip görmek isteyenler var. Corriere della Sera'nın sinema sayfasında bir yazı vardı,

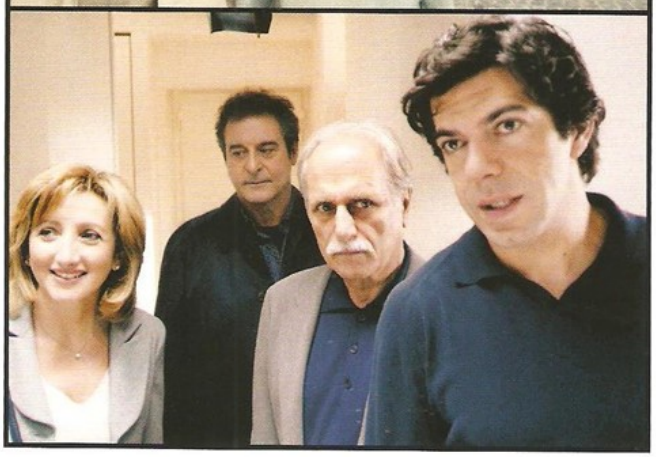

"Bizim nabzımızı anlamak için Ferzan Özpetek'in filmini gidip görmek lazım. İtalya'nın ne durumda olduğunu anlamak için." deniyordu. Çok hoşuma gitti; hatta benden mi bahsediyor bunlar diye şüpheye de düştüm (gülüşmeler). Ama bu ne kadar sürecek onu da bilmiyorum. Artık olmayan bir Türkiye var. Özlediğim ama artık olmayan bir İstanbul var. Belki onu aramaya geleceğim.

İstanbul'da geçecek bir film mi çekeceksiniz?

Tamamen Anadolu'da da geçebilir. Şu anda kafamda gidip gelen bir sürü filmler var. Ben 48 yaşındayım, çalışmak istediğim Türk oyuncuları var. Bir daha ne zaman çalışacağım onlarla.. Hayat çok çabuk geçip gidiyor.

Filmlerinizin hepsinde, genel bir melankoli var.

Bu son filmimde daha da fazla var, göreceksiniz. Ama "Kutsal Yürek" gibi insanların görmek istemeyeceği kadar değil. Her şeyin çok çabuk geçtiği, geride kalanların dostlarımız olduğu ve bunun ne kadar önemli olduğuna dair bir film oldu.

"Cahil Periler" de de seçtiğimiz arkadaşlardan oluşan bir aile kurmak teması güçlüydü.

Yalnız "Cahil Periler"den çok daha değişik bir film bu. "Cahil Periler" 11 Eylül öncesinde çekilmişti. Bu film ise 11 Eylül sonrasında çekildi. Bakışımız çok değişik, yaş farkı var bir de çok. O zamanlar ben çok hafif bir insanmışım, hafif derken çok umutluymuşum hayata bakışımda.

Biraz kırıldı mı umudunuz?

Umudum kırılmadı, hayır. "Cahil Periler"i yaptığım zaman kafa yapım daha farklıydı. İnternette bir yazı okumuştum; bir böcek var, bu böcek uçuyor ama gövdesi çok büyük, kanatları çok küçük bir böcek. Bilim adamlarına göre uçması imkânsız aslında yani. Peki nasıl uçuyor? Çünkü uçamayacağını bilmiyor. Bu yüzden uçabiliyor. İşte ben o zamanlar böyleydim. Bunu bir röportajda örnek olarak anlatmıştım. Gazetecilerden biri "artık uçamıyor musunuz" dedi. "Yok" dedim, "uçuyorum, ama uçamayacağımı bilerek kendimi eğittim, bu yüzden uçuyorum" (gülüşmeler). Bir şeyin farkında olarak onu yapmak o kadar da hoş bir şey değil. Bakış açım artık çok değişik, şimdi 48 yaşındayım.

Hollywood'dan gelen teklifler olmuştur mutlaka.

Çok güzel bir proje geldi Amerika'dan, Focus Features'dan. Benim orada çok sıkı çalışan bir menajerim var, bana devamlı projeler gönderir. Onların içinden biri çok hoşuma gitti. "Otar Gittiğinden Beri" diye bir film. Amerikan versiyonunu çekmek için satın almışlar. Üç tane Amerikalı kadın oyuncu oynayacak. Proje benim çok hoşuma gitti, bunun üzerine gidelim dedim. Tabii Amerika'daki yönetmenlerin de hoşuna gidiyor mutlaka. On kadar yönetmen arasında ben tek Avrupalı yönetmenim aday olan. Bakalım ne olacak? Ama zor olacağa benziyor, çünkü yaptığımız toplantılarda kendimi biraz aptal hissettim.

Neden?

Sordukları sorulardan. Öyle sorular soruyorlar ki, neredeyse kamera nedir diye soracaklar! Tanımak istiyorlar ve yaklaşımları böyle. Aslında komik de bir yaklaşım. Bu bana ne getirecek diye düşünüyorum. Ben doğaçlama çalışan, heyecanını izleyen bir yönetmenim. Burada arkadaşlarıma ve gazetecilere anket yapıyorum: bundan sonraki filmimi Türkiye'de mi yoksa Amerika'da mı yapayım diye. Herkes Türkiye diyor. Doğru buluyorum söylediklerini. İtalyan bir yönetmen Amerika'da çok çok iyi gitti. Benim rakibim olarak gösterilen bir yönetmen; Gabriele Muccino. "Umudunu Kaybetme"yi çekti. Film çok iyi iş yaptı. Örnek gerekirse kime benziyorduk? Mesela Türkiye'deki Türkan Şoray-Hülya Koçyiğit çekişmesi gibi bir şey. Hatta bizle dalga geçiyorlardı, Sophia Loren-Gina Lollobrigida diye (gülüşmeler)... Dört yıl önce David di Donatello ödüllerinde onun filmi "Remember Me" 10 dalda, "Karşı Pencere" ise 12 dalda adaydı. O gece bizi yan yana oturtuyor namussuzlar. Ve ben her ödül kazandığımda bütün kameralar onun yüzüne çevriliyor, benim üzerime geleceğine... Düşünebiliyor musunuz yaptıkları iğrençliği? Onun yüz ifadesini görmek için, çok acımasızdılar! Çok sinir bozucu bir durumdu bu. Muccino, Amerika'ya çok gidip geliyordu, menajeri çok iyiydi. Yani şimdi bana Amerika'dan teklif gelmesinin sebebi şu bence; "Umudunu Kaybetme" iyi gişe yapınca, Muccino'nun rakibi de iyi iş çıkarır düşüncesiyle hareket ettiler gibi geliyor bana. Biraz fesat düşünüyorum ama aklıma gelen bu.

"Harem Suare" deneyimi can sıkıcı olmuştu sizin için Türkiye'de film yapmak konusunda...

"Hamam" sırasında çok rahat çalıştım, çünkü kimsenin umurunda değildim. "Harem Suare"de bürokratlarla sorun çıkmıştı. Ama şimdi çekeceğim filmde onlarla bir işim yok. "Hamam" filminin Türkiye'ye kazandırdığı şeyler var, getirdiği turist var, belli bir bakış açısı var. Simit-çay, kahve falı, sünnet, hamam gibi kendi kültürümüze ait ana olaylara köşeli bir bakışımız var ya, o birden bire değişti, bu kavramlar yavaş yavaş değer kazandı. Ama o dönemde bana "oryantalist turist" diye bakarlardı. Halbuki sonradan anlaşıldım, bu da hoşuma gitti. Önemli olan sonunda anlaşılmış olmak değil mi?

Türk filmlerini takip ediyor musunuz? Bu sezon 30 küsur yerli film çıktı vizyona. Size yakın gelen kimler var?

Ediyorum. Ama şimdi konuşamam, İstanbul Film Festivali'nin Ulusal Yarışma bölümünde jüri başkanıyım çünkü! (gülüşmeler).

Geleceğin Paris'inde geçen film, çizgi roman estetiği ve bilim kurgu öğelerini harmanlayan bir yapıya sahip. Filmde Detektif Karas ve mağdure Ilona'nın ablası Bislane, bir gizemi çözmeye çalışıyorlar.

Siyah - beyaz bir gelecek

MURAT EMİR EREN

Fransız animasyon sanatçısı Christian Volckman'ın imzasını taşıyan "RÖNESANS" (Renaissance), benzersiz görselliğiyle akıl çelen modern bir yapıt. İngilizce seslendirme kadrosunda Daniel Craig ve Ian Holm gibi isimleri de barındıran film, kara film ve siberpunk estetiğini aynı potada birleştiren, yurt dışında epey ses getirmiş bir animasyon.

Philip K. Dick'in edebi geleneği içinde ilk işaretlerini verip, 70'li yılların sonlarında alevlenen, 80'lerde William Gibson ve muadili roman yazarlarının eserleriyle doruk noktasına ulaşan siberpunk, bir bilim kurgu alt türü olmaktan çıkıp neredeyse güncel bir kavram haline gelmiş vaziyette. Bu ay gösterime giren (daha önce If İstanbul Bağımsız Filmler Festivali'nde izlediğimiz) "Rönesans", kara filmlere has bir detektiflik öyküsü anlatan, yoğun bir siberpunk etkisi barındıran ve 30'lu, 40'lı yılların çizgi roman estetiğini hareketli görüntüye taşıyan oldukça enteresan bir çalışma. Yönetmenliğini, tasarım ve grafik eğitiminin ardından animasyon filmler ve klipler yöneten Christian Volckman'in üstlendiği yapım, kendisine 2054 yılının Paris'ini mekân ediniyor. Geleceğin bu karanlık dünyasına hükmeden Avalon adlı şirkette bilimsel araştırmalar yapan Ilona adlı genç bir kızın kaçırılması sonrasında ortaya çıkan türlü entrika ve kâr çatışmaları, filmin temel öyküsünü oluşturuyor.

Yönetmen Volckman, ilk uzun metraj filmi "Rönesans" öncesinde fotoğraf sanatçısı, grafiker ve animatör olarak çeşitli projelerde yer almış ve Paris'te bulunan ünlü sanat okulu "Ecole Supérieure d'Arts Graphiques"de eğitim almış taze bir isim. Daha önce "Maaz" adlı kısa filmiyle çeşitli festivallerde 30'a yakın ödül kazanan Volckman, "Rönesans" için yaklaşık altı yıldır yoğun bir biçimde çalışmalarını sürdürmüş. Yapımı oldukça zahmetli bir süreç gerektiren "Rönesans" ile ilgili olarak en önemli zorluklardan birinin projenin gerektirdiği mali yük olduğunu ise her fırsatta dile getiriyor. Kalabalık bir yapımcı grubunun desteğiyle yola çıkan ve 10'dan fazla çizerle birlikte çalışan Volckman, projede yönetmen sıfatıyla bir maestro gibi çalışmış ve çizimlerin çoğuna sadece projenin gidişatına yön verecek düzeyde katkıda bulunmuş. Görsel efektler ve ses konusunda da benzer düzeyde geniş bir ekip çalışmasının yapıldığı filmin maliyeti 14 milyon avroyu

Bislane

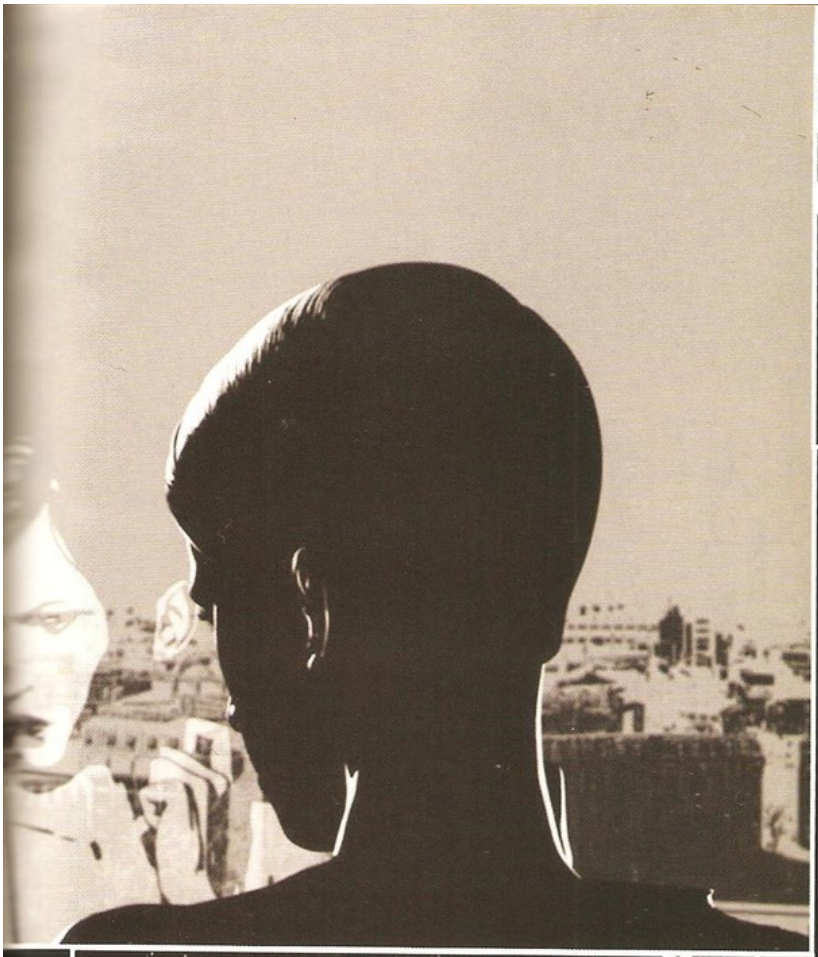

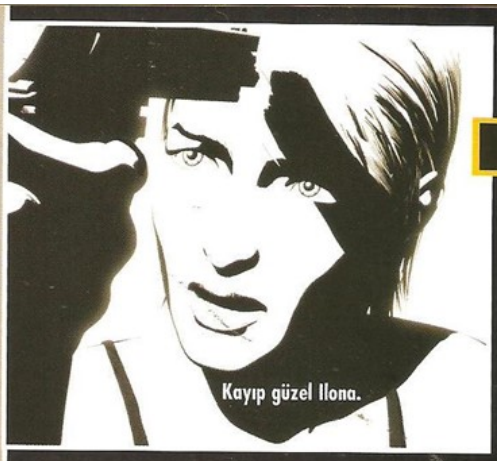

bulmuş. Ayrıca filmin diyaloglarının evvela Fransızca yazıldığını ve sonradan yapılan ekstra seslendirme için İngilizce'ye çevrildiğini belirtelim. Filmin iki ayrı seslendirme ekibinde İngiliz ve Fransız sanatçılar yer alıyor. Bizde gösterilecek İngilizce versiyonunda yeni Bond Daniel Craig, filmin yağız detektifi Barthelemy Karas'a ses veriyor. Kadronun geri kalanındaysa Ian Holm, Catherine McCormack (Bislane) ve Jonathan Pryce gibi isimler mevcut. Bu kadronun bir araya gelmesinde, filme ortak olan İngiliz yapımcıların etkisi elbette büyük.Filmle ilgili bir diğer ilginç nokta da, yönetmen Volckman'ın özellikle vurguladığı gibi çizimlerde sadece siyah ve beyazla çalışılmış olması. Ek olarak filmdeki dünyayı yaratırken, özellikle mekan çizimlerinde, Rembrandt ve Georges de La Tour gibi ressamların çalışmalarından esinlendiklerini söylüyor yönetmen... "Rönesans", az önce de bahsettiğimiz üzere, geleceğin dünyasında geçen bir film. Yapım, bilimsel araştırmalar, bilgi hırsızlığı, bilim dünyasında işlenen suçlar ve entrikalarla dolu bir öykü sunuyor:

2054 yılında, insanoğlu uzun yaşam için, kozmetik, sağlık ve medikal alanda yapılan çalışmalara bağımlı bir hayat sürmektedir. Paris merkezli Avalon, bu sektöre karanlık bir biçimde egemen olmuş önemli bir şirkettir; üstelik uzun yıllardır bünyesinde, bazısı yasadışı boyutlara varan bir takım deneyler yapılmaktadır. İşte bu şirkette araştırmalar yapan genç ve güzel bir kadın, Ilona Tasuiev, günün birinde kaybolur. Avalon, bu olayı kamuoyu önünde şiddetle ve ısrarla kınar. Ancak olayla ilgilenen cevval detektif Karas, şirketin çalışanlarından birisinin başına gelen adi bir suç olayıyla ilgili bu kadar hassas davranmasına bir mana verememekte, olayın üzerine gitmektedir. Bir süre sonra, Ilona'nın ablası Bislane, Karas'ın soruşturması kapsamında olaya dâhil olur. Bislane, ablasının aksine düzgün bir işi olmayan, asi ve olan bitenden tamamıyla habersiz bir genç kadın olarak çıkar Karas'ın karşısına. Ancak olayı araştırırken Bislane'i yakından tanımaya başlayan Karas, kaçırılan kadın Ilona'nın, ablası Bislane'den çok daha karanlık bir kişilik olduğunu fark edecektir. Zira Ilona, ölümsüzlük ve gençlik vaat eden bir ilaç formülü üzerinde çalışmaktadır. Birlikte çalıştığı profesör Jonas Muller'in yıllar önce başlatıp aniden ara verdiği bu projeyi üstlenen Ilona'nın, Avalon tarafından bu denli önemsenmesinin sebebi de tam olarak budur zaten. Karas, profesör Jonas, Ilona'nın ablası Bislane ve Avalon arasındaki bağlantılardan yola çıkarak olayı çözüme kavuşturmaya çalışır...

Filmin görsel olarak oldukça tatmin edici bir malzeme ortaya serdiğini söylemeye lüzum yok. Özellikle animasyon meraklıları ve türe özel ilgisi olanlar için "Rönesans" gerçekten bir nimet. Filmin özellikle sinema perdesinde (anamorfik baskısının da etkisiyle) oldukça hoş bir deneyim yaşattığını söyleyebiliriz. Bununla beraber, görsel olarak ne kadar tatmin edici bir iş ortaya koyulmuş olsa da, senaryo ve özellikle diyalogların bir hayli demode bir hava taşıdığını belirtelim. Görsel atmosferinde (büyük reklam panoları, sürekli aynı cümleyi tekrar eden büyük bir yüz görseli gibi simgeler) ve Karas karakterinde güçlü bir "Blade Runner" etkisi hissediliyorsa da, yapımın ağır temposu ve yeterince derinleşemeyen öyküsü sebebiyle Ridley Scott'ın başyapıtından bir hayli gerilerde seyrettiğini yine belirtmek gerekiyor. Ancak dramatik yapısında eksik gedik bırakmadan tamamına eren, görsel oyunlara ve nedensiz aksiyona mümkün mertebe az yer veren filmin, sonuna kadar kendisini merakla izletmek gibi bir becerisi de mevcut. Türün meraklılarının filmden "Siyah beyaz, en büyük Rönesans!" nidalarıyla çıkması kuvvetle muhtemel. Ancak siberpunk namına çok daha güçlü filmler de izlemiştik kuşkusuz...

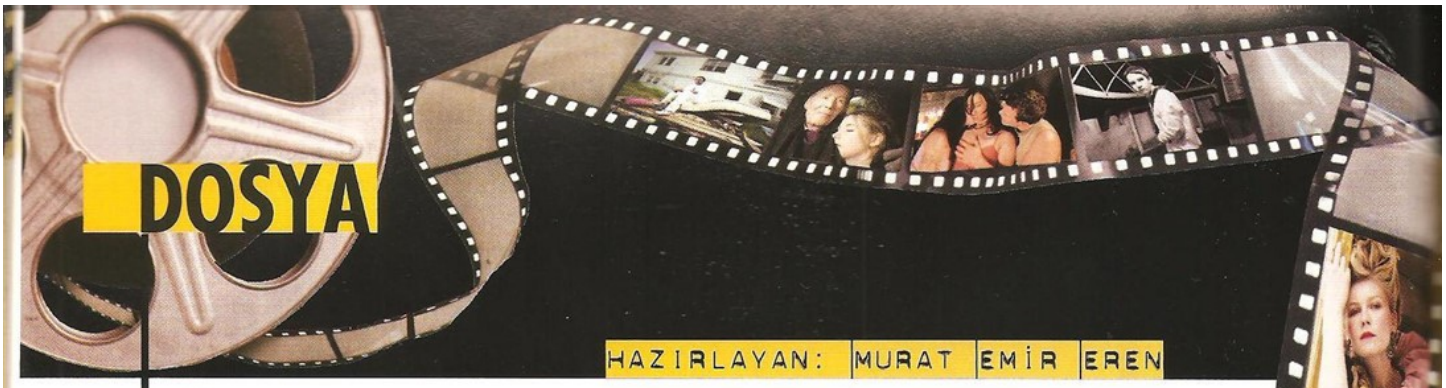

DOSYA

HAZIRLAYAN: MURAT EMİR EREN

İstanbul film olup aksa...

Bu yıl 26'ıncısı gerçekleşecek olan ***ULUSLARARASI İSTANBUL FİLM FESTİVALİ****, tam 230 filmlik zengin programı, Gus Van Sant, Chan Wook Park, Ferzan Özpetek ve Asia Argento gibi birbirinden ilgi çekici konuklarıyla olduğu kadar yan etkinlikleriyle de iştah uyandırıcı. Filmler arasında seçim yapmak her zamankinden zor görünebilir ama hiç telaş etmeyin, biz hepimiz için programı gözden geçirdik, ince eledik sık dokuduk ve kaçırmak istemeyeceğinizi tahmin ettiğimiz filmlerden oluşan bir seçki hazırladık. Herkese iyi seyirler!*

Bu yakınlarda İstiklal Caddesi'ni, yüzünde az önce izlediği filmin hüznü, neşesi, gerilimi yahut heyecanını taşıyarak bir o sinemaya bir bu sinemaya koşturan; Rexx Sineması'nda kaçırdığı filmi Beyoğlu'nda, orada kaçırdığını Rexx'te yakalamak umuduyla festival çizelgesini inceleyen, bir duygudan ötekine geçmekten yorgun ama yine de mutlu bir insan topluluğu dolduracak... Ardı ardına üç, dört film izleyip, bel, bacak, sırt, göz ve her türlü mafsal ağrısına rağmen sinemadan çıkmayı reddederek bahar yorgunluğunu festival yorgunluğuyla katmerlendirmekten anlaşılmaz bir haz alan festival kuşlarının bir yıllık bekleyişi sona erdi. Anlayacağınız gün geldi çattı, festival kapıya dayandı. Bizler de, filmden filme koşup, çayla tostla öğün geçiştirmenin tatlı yorgunluğunu dört gözle bekliyoruz. Festivalin açılışı, ilk kez bir Türk yönetmenin filmiyle yapılacak. Açılış filmi "Saturno Contro/Bir Ömür Yetmez"in yönetmeni Ferzan Özpetek aynı zamanda bu yıl 16 filmin yarışacağı Ulusal Yarışmada Jüri Başkanı olarak görev alacak. 15 filmin yarıştığı Uluslararası Yarışma'nın jüri başkanı ise "1984" filminin yönetmeni Michael Radford. Ayrıca Zeki Demirkubuz ve Dagur Kari gibi isimler de bu bölümün jüri üyeleri arasında yer alıyor. Festivalin gururla takdim ettiği diğer önemli konuklar arasındaysa Gus Van Sant, Chan Wook Park, Asia Argento, Udo Kier, Tom DiCillo, Gela Babluani, Bahman Ghobadi ve Tsai Ming-Liang gibi isimler var.

"Festival sadece film göstermek demek değildir"

*Bu yılki festivale dair oldukça önemli konularda bilgi almak üzere festivalin genel yönetmenliğini üstlenen **AZİZE TAN**'la konuştuk. 40 film önerimize ve filmleri festivalde gösterilecek olan yönetmenlerle yaptığımız röportajlara geçmeden önce, festival dosyamızın açılışında, sözü Sayın Tan'a bırakıyoruz.*

Görevi geçtiğimiz yıl devraldınız, ondan önce neler yapıyordunuz ve vakıfta ne kadar zamandır çalışıyorsunuz?
Üniversite yıllarımdan bu yana vakıfta çalışıyorum ki bu 14 yıllık bir zaman dilimini kapsıyor. İşe altyazı çevirmeni olarak başlamıştım, sonradan altyazı koordinasyonunu üstlendim. Son üç yıldır da Film Festivali'nin yönetmen yardımcısı olarak Hülya Uçansu'yla birlikte çalışıyordum. Geçen sene bir devir daim oldu ve görevi ben aldım.

Bu yılın yenilikleri neler? Geçtiğimiz yıl hafta içi gündüz seanslarında uygulanan indirim bu yıl da devam edecek mi mesela?
İlk olarak geçen yıl Filmekimi'nde denemiştik o uygulamayı. Sonrasında festivalde de devam ettirdik ve hafta içi gündüz seanslarında 2.5 YTL'den satılan biletler büyük ilgi gördü. Haliyle bu yıl da devam ettiriyoruz. Hatta bu yıl bir ekleme daha yaparak, Türk filmlerini seans ayırmaksızın 2.5 YTL'ye göstereceğiz. 30'a yakın Türk filmi olduğu düşünülürse bu oldukça önemli. Ulusal yarışmada bu yıl 16 filmimiz yarışıyor. Geçtiğimiz yıl 8 film yarışmıştı. Bu açıdan geride bıraktığımız yılın oldukça bereketli olduğunu söylememiz mümkün. En önemli yeniliklerden biri de elbette festivale bir sinemanın daha eklenmesi. Bu yıl Yeni Melek gösteri ve konser merkezi, festival sineması olarak hizmete girecek. Aynı zamanda bir festival merkezi olarak da hizmet verecek bu sinema.

Yan etkinlikler neler olacak? Bu yıl etkinlik açısından da oldukça zengin görünüyor...
Yeni Melek'in festival hayatına girmesiyle birlikte bir "film + parti" konsepti de devreye girmiş olacak. Bu partiler Cuma ve Çarşamba akşamları gerçekleşecek. 4 Nisan Çarşamba akşamı ilki vuku bulacak ve Genç Ustalar bölümünden "Cheech" adlı filmin sonrasında bir parti olacak. Daha sonra 6 Nisan Cuma günü "Marie Antoinette" filminin ardından bir parti gerçekleşecek. 13 Nisan Cuma günü de Daft Punk grubunun "Electroma" adlı filmi gösterildikten sonra elektronik müzik ağırlıklı bir parti gerçekleşecek. Bunlar haricinde iki tane önemli konserimiz var. Bir tanesi ünlü oyuncu Asia Argento'nun Dj'lik yapacağı bir konser. Kendisi festivalimizin konuğu olarak burada olacak ve kendine has müzik zevkini yansıtacak. Diğeri ise "Elbow" ve "I Am Kloot" adlı grupların vereceği konser. Gruplar, hem kendi şarkılarını hem de Beatles ve John Lennon parçalarını seslendirecekler. Konserlerin dışında sergilerimiz de olacak. Bunlardan biri Nuri Bilge Ceylan'ın "Sinemaskop Türkiye" adlı sergisi. Sergi, Selanik ve Londra'da açılmıştı ilk önce. Türkiye'de ise ilk defa bizim festivalimizde açılacak. Her yıl olduğu gibi Master Class/Ustalık Sınıfı dediğimiz atölyelerimiz olacak. Bu atölyelerde Chan Wook Park ve Gus Van Sant, katılımcılarla buluşacak... Programımızı konserlerle, söyleşilerle, ustalık sınıflarıyla ve sergilerle zenginleştirmeye çalıştık. Çünkü festival sadece film göstermek demek değil. Bunu bir film şenliğine dönüştürmemiz gerekiyordu. Ayrıca Nokia Kısa Film Yarışması da bu yılki ilklerimizden biri tabii ki.

Nuri Bilge Ceylan Fotoğraf Sergisi

Daft Punk's Electroma Film Partisi

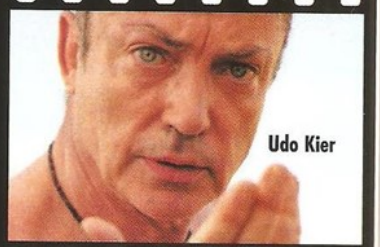
Udo Kier

Biletler kapanın elinde kalacak

Festivalin 10 hit filmi

Gösterime dakikalar kala sinemanın önünde yana yakıla bilet aramanıza sebep olacak filmler festivalin olmazsa olmazı. Gişelerin önünde kuyruk oluşturması muhtemel 10 filmi dikkatinize sunuyoruz.

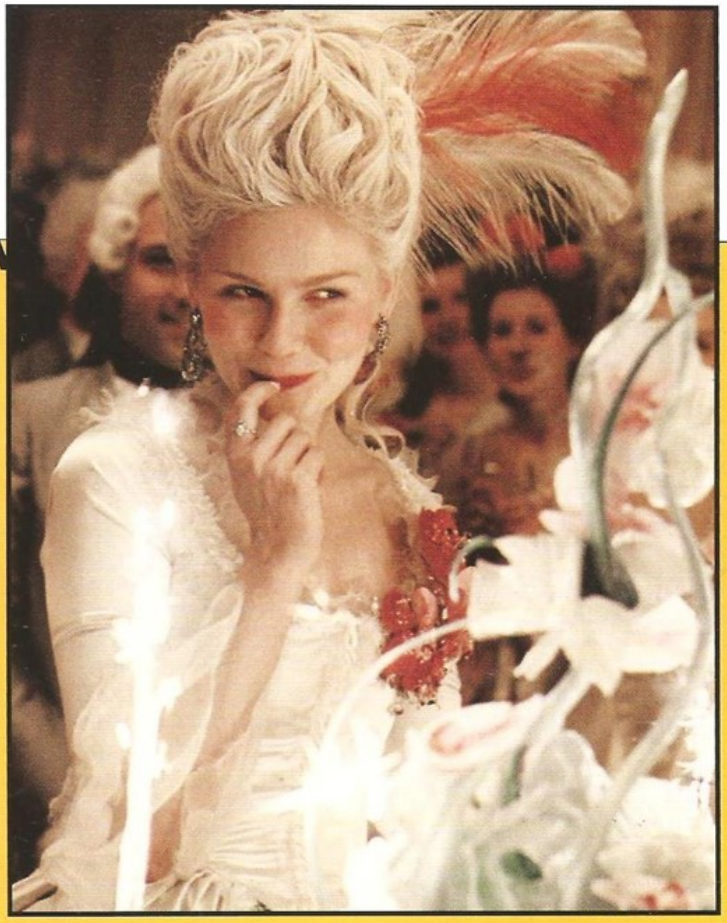

Marie Antoinette

"Marie Antoinette", adını aldığı karakterin bir divana uzanmış, parmağını kullanarak önündeki pastanın kremasını tattığı ve sonra da muzipçe gülümsediği bir sahneyle açılıyor. Aynı esnada hizmetçiler kraliçenin hazırlığıyla uğraşırlarken, ses bandında İngiliz post-punk grubu Gang of Four'un "Natural's Not in It"i çalmakta: "The problem of leisure/What to do for pleasure?" (Boş zaman başa bela olur/Zevk için ne yapmalı?)... İlk sahneden anlıyoruz ki, Sofia Coppola'nın filmine hâkim olacak ton ironi. "Masumiyetin İntiharı" (The Virgin Suicides) ve "Bir Konuşabilse..."nin (Lost in Translation) genç ve başarılı yönetmeni bizi kostüme dönem filmlerinin bildik atmosferine çağırmıyor. Mekân Versailles Sarayı, zaman Fransız Devrimi'nin hemen öncesi olsa bile, Coppola hikâyesini ve karakterlerini bugünün algı süzgecinden geçirerek sunuyor seyirciye. Esprili bir şekilde kullandığı müzikler bunun en açık ifadesi ve aynı zamanda filmin en çok tartışılan yönlerinden birisi. Hayır, "Marie Antoinette"i izlerken döneme uygun klasik müzikler değil, post-punk ve new wave'den elektronik müziğe uzanan bir seçki çalınıyor seyircinin kulaklarına. Eğer XVI. Louis ve Marie Antoinette Versailles merdivenlerinde taç giyerken bangır bangır The Cure'ün "Plainsong"unun çalmasını yadırgayacaksanız, Coppola'nın filminden uzak durmanızda yarar var. Filmin soundtrack'i ile geçtiği dönem arasındaki zamansal uyuşmazlık ve bu durumun ortaya çıkarttığı yabancılaşma hissi yukarıda andığımız ironinin ilk ayağı. Önceki filmlerinde de atmosfer yaratmaya yönelik takıntısını açık etmiş olan Sofia Coppola, aslında resimlere o kadar müthiş uyum sağlayan müzikler seçiyor ki, bir süre sonra bu yabancılaşma hissi yerini hayranlığa bırakıyor. Fakat Coppola'nın, Marie Antoinette'in Versailles macerasını anlatırkenki tavrı değişmiyor. Maskeli balolar bugünün partilerini, eğlence düşkünü kraliçe ve eşlikçileriyse kulüp kuşlarını hatırlatıyorlar. Aksesuarlar ve kostümlerin perdeye yansıyışı bile bugünün moda dergilerinden fırlamış gibi. Israrla politik bir alt metin bekleyenleri, Fransız Devrimi'ne dair dişe dokunur bir şeyler görmeyi umanlarıysa, bile isteye eli boş bırakıyor yönetmen, çünkü ilgilendiği bu değil. Coppola saraya kısılıp kalmış, herkesin ilgisini üzerinde toplayan, attığı her adım takip edilen, lafları çarpıtılan ("ekmek bulamıyorlarsa pasta yesinler") genç kraliçeyi, günümüzün "ünlü" mefhumuna uygun şekilde ele alıyor. Bu filmin Marie Antoinette'inde kimilerinin Paris Hilton'ın, Sofia Coppola'yı "zengin babanın şımarık kızı" olarak görmekte ısrar eden kimilerininse yönetmene dair bir şeylerin izini sürmeleri muhtemel. Yine de hepsinden önemlisi Coppola'nın bir türe dair bildik tüm klişeleri alt üst etmesi, bir bakıma seyircinin ezberini bozması. Bu cesur ve radikal tavrı nedeniyle filmin bir kesim seyirci ve eleştirmen tarafından dışlanması son derece doğal; zamanla değerinin teslim edileceğini tahmin etmekse hiç zor değil. Ülkemizde ne yazık ki vizyona girmeyecek bu son derece keyifli görsel ve işitsel şöleni büyük perdede izlemek için tek şansınız ise 26. İstanbul Film Festivali'ndeki gösterimi... Kaçırmamanızda yarar var.

ENGİN ERTAN

Hollywoodland

"Sopranos", "Six Feet Under" gibi dizilerden tanıdığımız yönetmen Alan Coulter'in imzasını taşıyan "Hollywoodland", bir televizyon dizisinde "Superman"i canlandıran aktör George Reeves'in gizemli ölümüne odaklanıyor. Ölümü halen aydınlantılamamış olan aktörü Ben Affleck canlandırmakta. Bu rolün Affleck'e Venedik Film Festivali'nden bir adet En iyi Erkek Oyuncu Ödülü getirdiğini hatırlatalım. Filmde Adrien Brody, Bob Hoskins, Diane Lane ve Robin Tunney gibi oyuncular da mevcut.

Labirent / Pan's Labyrinth

Bu yılın ve festivalin en önemli filmlerinden biri de, Guillermo Del Toro imzalı "Labirent" elbette. Bize oldukça geç intikal etse de, yurt dışında büyük yankı uyandıran film, Del Toro'nun başyapıtı olarak görülebilir... Filmle ilgili daha geniş bilgiyi dergimizde bulmanız mümkün.

En Sıcak Eyalet / The Hottest State

Festivalin yönetmenliği deneyen oyuncularından biri de Ethan Hawke (diğeri "Görüşme" filmiyle Steve Buscemi, ki maharetini geçtitimiz yıl "Lonesome Jim"de görmüştük). Oyuncu kadrosunda Laura Linney, Mark Webber, Catalina Sandino Moreno ("Hamburger Cumhuriyeti"), Michelle Williams ve yönetmenin bizzat kendisinin de yer aldığı film, Teksas'tan New York'a gelen ve burada Sarah adlı bir şarkıcıyla aşk yaşayan genç oyuncu William'ın iç hesaplaşmalarına yaslanan güçlü bir öykü sunuyor. Ethan Hawke'ın, filmi kendi yazdığı romandan uyarladığını da belirtelim.

Görünmez Çocuklar / All The Invisible Children

"Hepimiz şahane yönetmenleriz, neden birleşip tek bir film yapmayalım" geleneği bu festivalde de sürüyor. Dünya sinemasının önde gelen yönetmenleri, UNESCO'nun da ön ayak olmasıyla, aynı projede bir araya geliyorlar. Emir Kusturica, Spike Lee, Katia Lund, Ridley Scott, John Woo gibi ünlü yönetmenlerin bu derleme film için çektikleri her bir bölüm, Brezilya, İtalya, İngiltere, Sırbistan, Burkina Faso, Çin ve ABD'de yoksulluk, açlık ve şiddet gibi sıkıntılarla yaşamak zorunda kalan bir çocuğun portresini çiziyor. Her yönetmen tek bir ülkeden tek bir çocukla ilgili kısa metraj bir yapım ortaya koyuyor ve filmin geliri ise hayır kuruluşlarına bağışlanıyor.

Kaynak / The Fountain

Darren Aronofsky, "Pi" ve "Requiem For A Dream" sonrasında yeni filmi en çok merak edilen isimlerden biriydi. Çekimleri yılan hikayesine dönen ve bitiyor, bitti, bitemedi derken en nihayet Eylül ayında "Venedik Film Festivali"nde ilk gösterimi yapılan film, oldukça farklı tepkilerle karşılanmıştı. Bin yıllık bir zaman dilimini kapsayan öyküsü, Hugh Jackman, Rachel Weisz gibi oyuncuların varlığı ve görselliğiyle merak uyandıran yapım, üç dönemden aynı suretteki üç ayrı erkeğin öyküsüne odaklanıyor. Her birinin amacı aynı; sevdikleri kadınları ölümden kurtarmak.

İsimsiz Kahramanlar / Indigènes

Yapımcı-yönetmen Rachid Bouchareb'in filmi, İkinci Dünya Savaşı'nda Fransa için savaşan Kuzey Afrikalılar'dan oluşan birliklerde yer almış göçmen askerlerin öyküsünü anlatıyor ve beş askerin yaşadıklarına odaklanıyor. Film, geçtiğimiz yıl içinde Fransa'da yaşanan göçmen olaylarıyla ilgili de önemli şeyler söylüyor ve geçmişte "göçmenlerin", "anavatanları" için savaşmak üzere nasıl ateş hattına gönderildiklerini resmediyor. Filmin, aralarında Jamel Debbouze'un da yer aldığı beş erkek oyuncusu Cannes'da En İyi Erkek Oyuncu ödülünü paylaşmıştı.

Kara Kitap / Zwartboek

Çalkantılı kariyerinin bir numaralı müssebibi Hollywood'dan yaka silken Paul Verhoeven, memleketi Hollanda'da imal ettiği yeni marifetiyle karşımızda. Geçtiğimiz yıl Hollanda'nın Oscar adayı olan yapım, İkinci Dünya Savaşı sırasında Almanya'dan kaçıp Hollanda'ya sığınan Yahudi Rachel'in öyküsünü anlatıyor. Bir savaş filminden ziyade kara film atmosferi taşıyan filmle ilgili geniş bilgi önceki sayfalarımızda yer alıyor.

Küçük Günışığım / Little Miss...

Offspring, Red Hot Chili Peppers ve R.E.M gibi grupların videolarında parmağı olan Valerie Faris-Jonathan Dayton çiftinin imzasını taşıyan "Küçük Günışığım", "yılın sürpriz filmi" kontenjanını başarıyla dolduruyor. Her biri ayrı bir psikolojik vaka olan aile fertlerini, aynı yolculukta birleştiren küçük Olive'in öyküsüne odaklanan film, bu nevrotik ailenin minibüs yolculuğuna bizleri de dahil ediyor. Film dört dalda Oscar adayı olmuş, En iyi Özgün Senaryo dalında ödüle konmuş, Alan Arkin'e de Yardımcı Erkek Oyuncu Oscar'ı getirmişti. Filmde ayrıca Greg Kinnear, Steve Carell ve Toni Collete de yer alıyor. Daha geniş bilgi ise önceki sayfalarımızda.

Dixie Chicks: Kapa Çeneni de Şarkı Söyle

Bir konserde ABD başkanı Bush'la ilgili olarak "ABD başkanının Teksaslı olmasından utanç duyuyoruz" kabilinden bir açıklama yapınca, Country müzik grubu "Dixie Chicks" üzerinden muhafazakar bulutlar ve tehditler eksik olmamıştı. Bu sözlerin sarfedildiği, Irak işgalinin başladığı, Bush'la ilgili tartışmaların gırla gittiği 2003 yılından bu yana grubun hayatında yer eden bu durum ve peşi sıra gerçekleşen olayları konu eden belgesel, iki Oscarlı yönetmen Barbara Kopple ve Cecilia Peck'in imzasını taşıyor.

Bazıları zoru sever

Alternatif 10 film

Televizyonda gösterilmesi ya da gösterime girmesi imkânsız filmleri festivalden başka nerede izleyebilirsiniz? Elbette hiçbir yerde. Hazır olun, zoru sevenler ve farklı lezzetler arayanlar için festivalin sürprizleri var.

Yalnız Yatmak İstemiyorum / Hei Yan Quan

2004 yılında "Dragon-Inn" adlı filmi İstanbul Film Festivali'nde yarışan ve Altın Lale ödülünü kazanan Malezyalı yönetmen Tsai Ming Liang'ın bu yeni filmi, yönetmenin filmografisinde farklı bir noktada duran, oldukça tuhaf, bu sebeple de çekici bir atmosfere sahip. Venedik Film Festivali'nde yönetmene "CinemAvvenire, Genç Jüri-Barış İçin Sinema Ödülü" getiren film, canlı ve renkli Kuala Lumpur şehrine çöken uzun süreli bir pus ve sis dalgasının içinde, Bangladeşli bir garson kız, bir işçi ve saldırıya uğrayan bir Çinli arasında gelişen aşk üçgenine sürüklüyor bizleri.

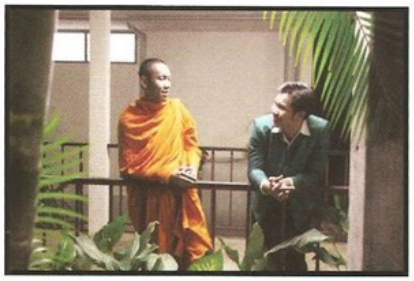

Yüzyılın Işığı / Sang Sattawat

Taylandlı genç yönetmen Apichatpong Weerasethakul, çocukluk deneyimlerinden yola çıkarak çektiği "Yüzyılın Işığı"nda, oldukça güç bir anlatım yolunu tercih etmiş olmasına rağmen, benzersiz bir filme imza atıyor. Daha önce "Tropik Hastalık" filmiyle büyük ilgi gören yönetmen Weerasethkul'un filmi, sanatçının çocukluğundan anılarını, her ikisi de doktor olan anne ve babasının yanında yetişirken yaşadıklarını, bugün ve geçmiş arasında gidiş gelişlerle anlatıyor. Film bu yıl Venedik Film Festivali'nde de Altın Aslan için yarışmıştı.

Shortbus

"Katılımcı röntgencilik", "Hem zihnini aç hem de her yerini" gibi muzır sloganlarla yola çıkan "Shortbus", daha önce "Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı" ile hatırı sayılır bir hayran kitlesi edinmiş olan yönetmen John Cameron Micthell'ın yeni filmi oluyor. Hikayede filme ismini veren "Shortbus", New York'un altkültür mekanlarından biri. Film, her biri seksüel açıdan nevi şahsına münhasır kişilikler olan bu mekanın müdavimleriyle tanıştırıyor bizleri. Cinsi münasebet nedir bilmemiş bir cinsel tedavi uzmanı, onun hastaları, benzer bir dertten mustarip diğer bir kadın, birlikteliklerini uluorta yaşamaktan keyif alan eşcinsel bir çift hikayede karşımıza çıkan karakterlerden bazıları. Mitchell'in cinselliği kamera önünde cereyan ettirmekten hiç çekinmediğini söylememize ise bilmem lüzum var mı...

Son Günler / Last Days

Festivalin onur konuklarından yönetmen Gus Van Sant'in imzasını taşıyan "Last Days", ünlü müzisyen Kurt Cobain'in yaşamının son anlarından esinlenilerek çekilmiş, bir nevi "biyografik alegori". Başrolünde Michael Pitt'in yer aldığı film, kariyerinin getirdiği sorumluluklardan fazlasıyla bunalmış sorunlu müzisyen Blake'in her şeyden kaçarak sığındığı ahşap bir evde ve evin etrafında yaşadıklarını konu ediyor. Oldukça ağır bir tempoya sahip olan ve sabır sınayan film, başta da dediğimiz üzere bir biyografiden ziyade Cobain üzerine bir güzelleme gibi duruyor.

Salo ya da Sodom'un 120 günü / Salò o le 120 giornate di Sodoma

Marquis De Sade'ın zehir zemberek, sapkın ve sadist romanından, oldukça ham, ama sert ve güçlü bir faşizm eleştirisi çıkaran Pasolini'nin bu son filmi, en klişe tabiriyle ve kesinlikle herkese göre değil. İzleyicide gerek fiziksel gerekse zihinsel açıdan derin yaralar açabilecek olan film, bir grup toprak ağasının, köylü gençlerden eli yüzü düzgün bir grubu seçip, kasaba dışındaki malikanelerine götürdükten sonra yaşananları konu ediyor. Filmde İtalya'nın faşizm bayraktarları olan kara gömleklilerin ve toprak ağalarının bir izdüşümü olarak resmedilen patronlar, topladıkları gençlere nedensiz yere şiddet uygulamaktan, tecavüz edip aşağılamaktan tutun da dışkı yedirmeye kadar türlü işkencede bulunuyor ve bunu adeta dini bir zevkü sefa ritüeline dönüştürüyorlar. Pasoli'nin, uğradığı saldırı sonucu gerçekleşen korkunç ölümüne bu filmin neden olduğu her zaman konuşulagelmiştir...

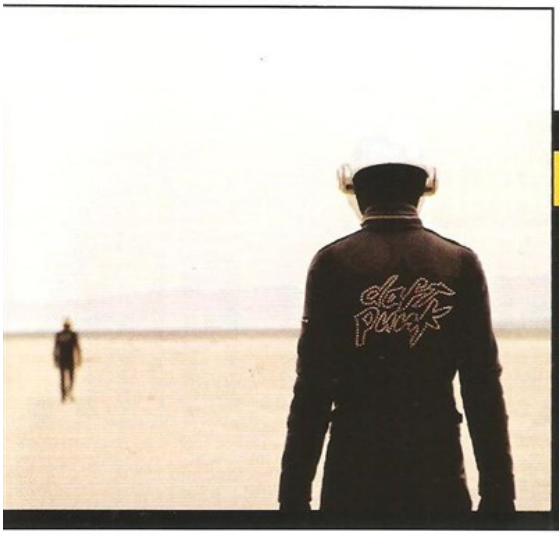

Elektroma / Daft Punk's Electroma

Kendi müzik videolarından derlenen/oluşan animasyon harikası "Interstella 5555"de yazar sıfatıyla karşımıza çıkan elektronik müzik grubu Daft Punk'ın üyeleri Thomas Bangalter ve Guy-Manuel de Homem-Christo, bu kez yönetmen olarak karşımızdalar. Özellikle, Thomas Bangalter'in sinema alanındaki çalışmaları hepimizce malum ("İspanyol Pansiyonu" ve Gaspar Noe'nun olay filmi "Irreversible"ın müziklerine de imza atmıştı). Grup üyeleri "Electroma"da dünyevi hayatın dışından karakterlerin hissi dünyalarında dolanmaya devam ediyor. Film, Daft Punk kaskları ve giysileriyle karşımıza çıkan iki robotun, insansız bir dünyadaki yolculuklarını, insan olabilmek için çıktıkları maceralarını anlatıyor. Film diyalog içermiyor, bu suskunluk müziklerinde de kendisini gösteriyor ve Daft Punk'a ait müzikler filmde yer almıyor.

Hayalet Dalgalar / Invisible Waves

2004 yılında İstanbul Film Festivali'nde izlediğimiz "Evrendeki Son Yaşam"ın yönetmeni Pen-Ek Ratanaruang, bu kez çok daha karmaşık, "David Lynchvari" ve kasvetli bir gerilimle karşımızda. Başrolünde Japon efsanesi Tadanobu Asano'nun yer aldığı, görüntü yönemenliğini ise Ratanaruang'ın daha önce de çalıştığı Christopher Doyle'un üstlendiği film, cinayetle itham edilen aşçıbaşı Kyoji'nin öyküsüne odaklanıyor. Bir kadını öldürmekle suçlanan Kyoji, başına gelenlerden uzaklaşmak için soluğu bir gemide alıyor. Ancak gemide ilginç bir ilişki ağı kendisini beklemekte. Üstelik yolculardan birinin, yıllardır kayıp olan babası olma ihtimali de söz konusu... Vaziyet vahim.

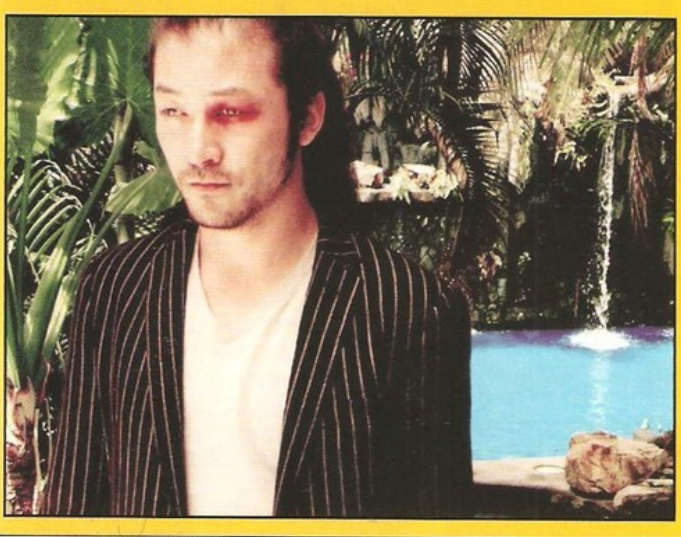

Ekran dışı / Offscreen

Chistoffer Boe'nun bu yeni filmi, ilk iki filminden ("Reconstruction" ve "Allegro") birçok açıdan farklı duran, seyri, hazmı zor bir film. Genç yönetmen, favori oyuncularından Nicolas Bro'nun bizzat kendisini canlandırdığı bu filmde, kamerayı da Bro'nun ellerine emanet ediyor. Nicolas, yönetmeni Christoffer Boe'dan aldığı kamerayla bir aşk filmi çekmeye karar veriyor. Kendi evliliğinden daha büyük bir aşk olmadığına inanan Nicolas, eşiyle olan ilişkisini filme almaya başlayınca başlarda keyifli giden bu oyun, bir yerden sonra zıvanadan çıkıyor elbette. Kurgu ve gerçeğin içiçe geçtiği öykünün hayli eğlenceli başladığı doğru, ancak oldukça sert final bölümü için aynı şeyi söylememiz mümkün değil. Dolayısıyla film sinirlerine güvenenler için, festivalin mutlak suretle görülmesi gereken seyirliklerinden biri...

Beyne Vurulan Damga / Brand Upon the Brain

Kanadalı yönetmen Guy Maddin, benzersiz anlatımı ve takıntılı öyküleriyle dehasını sergilemeye devam ediyor. Bu kez kendi ismini hikayenin ana karakteri olarak ortaya koyan yönetmen, bir yetimhane işleten anne babasının yaşadığı adayı ziyaret edip, anılarına çeki düzen vermeyi amaçlayan "Guy"ın, bu adada anımsadıklarını sergiliyor filminde. Guy, çocukluğuna dair hatıralarını yadededursun, yönetmen bu vesileyle çocukluk, ebeveyn-çocuk ilişkileri, cinselliğin keşfi ve hafıza üzerine kurulu bir zihin akışı koyuyor ortaya. Maddin'in diğer filmlerinde de hissedilen sessiz sinema estetiğinin bu filmde doruk noktasına ulaştığını da belirtmekte yarar var.

Paprika

Anime sevenlerin "Tokyo Godfathers" filmiyle de hatırlayabileceği Satoshi Kon, bu yıl "Venedik Film Festivali"nde Altın Aslan için yarışan ve ilk gösteriminde bolca alkış alan filmiyle festivalin gece yarısına gerçek anlamda renk katacak. "Paprika"da yönetmen, "Tokyo Godfathers"ın aksine çok daha karanlık ve habis hissiyatlarla örülü bir film ortaya koyuyor. Aynı adlı romandan uyarlanan filmde, insanların rüyalarına ve bilinç altına sızmayı mümkün kılan bir makine geliştiren terapist Atsuko, bu makinenin kötü amaçlı kişilerin eline geçmesiyle birlikte kentte gerçekleşen psikosomatik dengesizlik zincirine mani olmak için kolları sıvıyor... Son yılların en ilgi çekici bilim kurgularından biri.

Yeni Tatlar Arayanlar İçin

Keşfedilecek 10 film

Festivaller, yeni yönetmenleri, yeni anlatım biçimlerini ve başka ülkeleri keşfetmek için en ideal alanları oluşturuyor. İşte bu yılki festivalin keşfedilmeyi bekleyen filmleri!

Ağlama Sanatı / Kunsten At Graede I Kor

Bir yanıyla fazlasıyla naif, bir yanıyla da fazlasıyla sert ve tabu deviren bir film olarak dikkat çeken "Ağlama Sanatı", Danimarkalı yönetmen Peter Schønau Fog'tan, şeker şerbet kıvamındaki popüler aile komedilerine bir cevap niteliğinde. Film, 11 yaşındaki Alan'ın, ensest ilişkiden, psikolojik bozukluklara kadar türlü dertten mustarip problemli ailesini bir arada tutma çabasını gözler önüne sererken, izleyiciyi de nakavt etmeyi büyük ölçüde başarıyor.

Pingpong

Yeni nesil Alman sinemasının listemizdeki ve festivaldeki bir diğer nitelikli örneği de, Cannes Film Festivali'nde Genç Eleştirmenler Ödülü'ne layık görülen "Pingpong". Film, aile kavramını tartışmaya açıyor ve bunu oldukça cüretkar bir hikaye üzerinden yapıyor. 16 yaşındaki Paul, babası intihar ettikten sonra halası Anna'yı ziyaret eder. Geçmişte ona pek iyi davranmamış olsa da bu kez Anna, Paul'ü yanında görmekten memnundur, bir süre sonra Paul aralarında bir çekim hissetse de zamanla Anna ve oğlu Robert arasında gidip geldiğini ve bir güç savaşına malzeme olduğunu anlayacaktır. Buradan yola çıkarak, filmin isminin nereden geldiğine dair 10 puanlık sorunun cevabını az çok tahmin ettiğinizi umuyoruz.

Sorun Yaratan Adam / Den Brysomme Mannen

Geçtiğimiz yıl ülkesi Norveç ve Cannes Film Festivali başta olmak üzere gösterildiği her yerde ilgi gören "Sorun Yaratan Adam", yönetmeni Jens Lien'e de haklı bir şöhret getirdi. Filmde, oraya nereden ve nasıl geldiğini bilmediği bir şehirde uyanan Andreas'ın öyküsü anlatılıyor. Bu hiç bilmediği şehir Andreas'a bir iş, tanımadığı dostlar ve bir eş sunmuştur. Araf'ı andıran bir paralel evrende kaldığını anlayan Andreas'ın buradan kaçış çabası, sürükleyici bir gerilime dönüşür. Filmin görsel yapısı ve genç yönetmen Lien'in ortaya koyduğu iş gerçekten görülmeye değer.

Yerdeniz Öyküleri / Gedo Senki

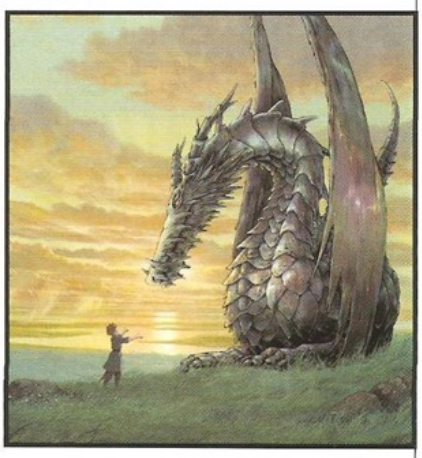

Ursula K. Le Guin'in efsanevi fantastik roman serisinden, anime olarak beyazperdeye uyarlanan 'Yerdeniz Öyküleri', perdede izlemeyi en çok arzu ettiğimiz eserlerden biri belki de. Festival kapsamında eski filmlerini izleyeceğimiz Hayao Miyazaki ustanın, kendisiyle aynı mesleği icra eden oğlu Goro Miyazaki'nin imzasını taşıyan anime, bu yıl Japonya'da küçük çaplı bir gişe rekoruna imza attı. Hikayeye gore, ekinler bitmemekte, hayvanlar ölmekte, garip yaratıklar ortaya çıkmaktadır. Dünyanın dengesi yerle bir olmuştur. Bunun nedenini araştırmak üzere yola çıkan büyücü Ged, sürgündeki prens Arren'le karşılaşır. Birlikte yola çıkan ikili sorunun kaynağını bulur, zira büyücü Cob, canlıların dünyasıyla ölülerinkini ayıran kapıyı açmıştır.

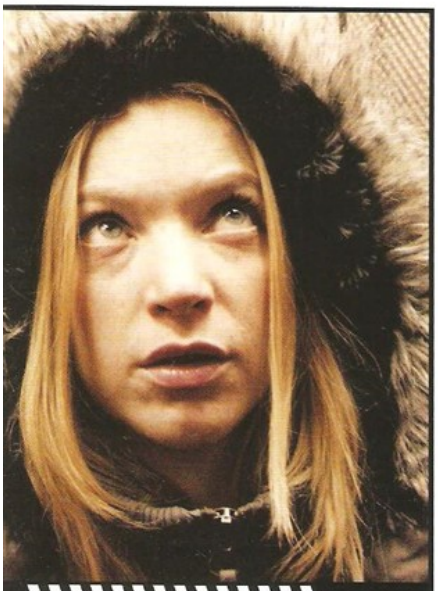

Kırmızı Sokak / Red Road

İngiliz yönetmen Andrea Arnold'a Cannes Film Festivali'nde hem Altın Palmiye hem de Altın Kamera için yarışma şansı veren "Kırmızı Sokak", yurt dışında büyük övgü alan ve önemsenen bir film olarak dikkat çekiyor. Filmin ana karakteri Jackie, her gününü bir güvenlik kamerasının başında geçirmekte ve koruma amacıyla insanları gözlemektedir. Bir gün, güvenlik ekranında bir adam beliriverir, bu kişi bir daha asla görmemeyi dilediği biridir ve ne yazık ki Jackie onunla yüzleşmek zorundadır...

2004 Yazı / Sommer 04 an der Schlei

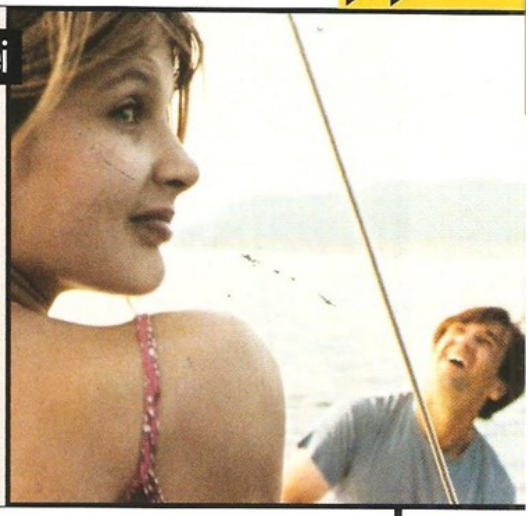

Almanya'nın yeni kuşak sinemacılarından Stefan Krohmer'in imzasını taşıyan "2004 Yazı", 40'lı yaşlarındaki Miriam'ın ahlaki ve cinsel gerilimine odaklanıyor. Filmde, partneri Andrea ile yaşayan Miriam, 15 yaşındaki oğlu Nils'i de alarak tatile çıkar. Ancak Nils'in 12 yaşındaki kız arkadaşı Livia da onlarla birlikte gelir. Başlarda bu durumu olumlu karşılayan Miriam, Livia'nın tatil yaptıkları bölgedeki, kendisinden 20 yaş büyük Bill ile flört ettiğini görünce işler değişir. Zira Miriam, hem Livia'yı korumak için kendisini sorumlu hisseder, hem de Bill'in kendisine değil ona ilgi duymasından ötürü kıskançlığa kapılır...

Güzellik Başa Bela / Kráska v nesnázích

Festival izleyicilerinin 2004 yılında Altın Lale için yarışan "Pupendo" adlı filminden de hatırlayacakları yönetmen Jan Hrebejk, bu yıl Çek cumhuriyeti adına Oscar adayı olarak gösterilen ve dikkat çeken filmi "Güzellik Başa Bela" ile karşımıza geliyor. Filmde, çalıntı araba parçalarını satarak geçinen bir eşle evli ve iki çocuklu güzel anne Marcela'nın öyküsü anlatılıyor. Sorumluluklarından ve suçla dolu bir yaşam süren kocasından bıkan Marcela, göçmen bir erkekle ilişkiye girer. Bir süre bu ilişkiyi gizli gizli sürdürse de, bir yerden sonra seçim yapmak zorunda kalacak ve işte asıl bomba o zaman patlayacaktır.

Geçmiş Zaman Olur ki / Old Joy

Oldukça sessiz ve sakin bir atmosfere sahip olan "Old Joy", iki eski dostun bir orman yürüyüşü için bir araya gelmeleri sonucu gelişen olayları konu ediyor. İlk uzun metraj filmini '94 yılında çeken genç bir ismin, Kelly Reichardt'ın imzasını taşıyan, Daniel London ve ünlü müzisyen William Oldham'ın başrolleri üstlendiği filmin minimalist sinemaya göz kırptığını belirtmekte fayda var. Film, Rotterdam Film Festivali'nden ödülle dönmüştü...

Tekrar / Reprise

Yeni keşifler listesinin ismine yaraşır bir biçimde, Toronto Film Festivali'nden "Keşif" ödülü kazanan "Tekrar", genç yönetmen Joachim Trier'den hayat, dostluk ve idealler üzerine çekilmiş oldukça etkileyici bir film. Aynı zamanda Trier'e Karlovy Vary'de En İyi Yönetmen Ödülü getiren yapım, bir gecede ünlü oluveren Philip ve bir türlü yazdıklarını basmaları için yayıncıları ikna edemeyen Erik'in öyküsüne odaklanıyor. Philip, altı ay boyunca akıl hastanesinde kalan Erik'i tekrar yazıya dönmesi için ikna etmeye çalışır, ancak hadiseler çok farklı gelişir. Film, hikayesi ve anlatımıyla olduğu kadar, ilgi alanına dahil ettiği müziklerle de dikkat çekiyor.

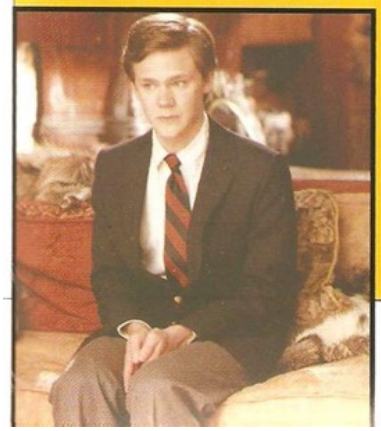

Elde Makas Koşmak / Runnig with Scissors

Televizyon efsanesi Nip/Tuck'ın yaratıcısı Ryan Murphy, neşterini bu kez de sinema perdesine vuruyor. Bu ilk uzun metraj filminde, Annette Bening, Brian Cox, Joseph Fiennes, Evan Rachel Wood, Gwyneth Paltrow, Joseph Cross ve Alec Baldwin gibi geniş bir kadroyu bir araya getiren Murphy, muzır ve sert bir komedi/drama imza atmış bulunuyor. Augusten Burroughs'un kendi anılarını yazdığı kitabından uyarlanan film, bizzat yazarın kendisini öykünün merkezine oturtan bir hikayeye sahip. Augusten, alkolik babası ve ünlü olma hayalleri kuran şizofren annesinin boşanma evresinde, en az annesi kadar sıradışı terapistinin ve onun aklı evvel ailesinin yanına gönderilir. Augusten burada hem yaşamaya hem de aklına mukayet olmaya çalışacaktır. Film Annette Bening'e Altın Küre adaylığı getirmişti.

Çağdaş Sinemacıların Takipçilerine

10 Yönetmen 10 film

Bu seçkide sinemaseverlerin yakından takip ettiği, hali hazırda film çekmeye devam eden ve yeni filmlerini merakla beklediğimiz çağdaş yönetmenlerin filmleri yer alıyor.

İLHAN YURTSEVER

Park Chan-wook

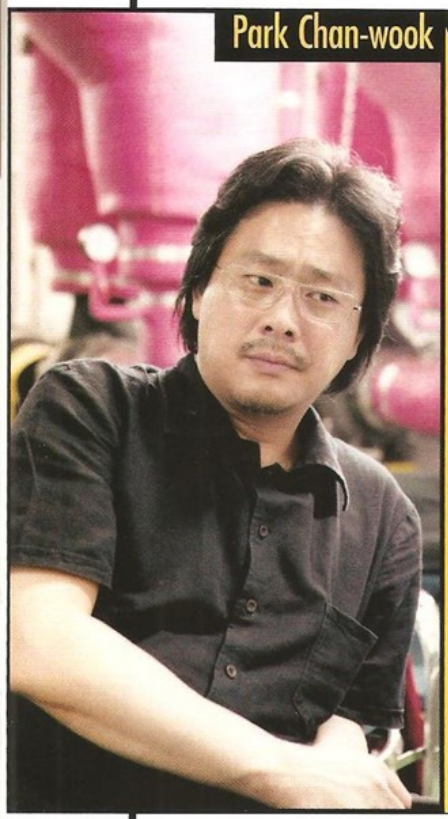

Ben Bir Robotum Ama Sorun Değil/ I'm a Cyborg, But That's OK

"Sympathy for Mr. Vengeance", "Oldboy" ve "Sympathy for Lady Vengeance"dan oluşan 'intikam Üçlemesi' ile dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi bizde de kendine birçok hayran edinen Güney Koreli Park Chan-wook da bu yıl festivalin İstanbullular'la buluşturacağı isimler arasında. Filmografisini şiddet, cinsellik, intikam gibi temalarla tanımlayabileceğimiz yönetmen, görünen o ki bu kez bu temaların epey uzağında gezinen bir yapım ortaya çıkarmış. Zira karşımızdaki, akıl hastanesinde tanışan ve biri kendini cyborg sanan, diğeriyse insanların yetenek ve ruhlarını çalabildiğine inanan iki gencin aşkına odaklanan bir romantik-komedi. Ancak yönetmenin daimi takipçileri bu söylediklerimizden hemen olumsuz bir sonuç çıkarmamalı; ne de olsa bahsettiğimiz kişi, kendine has üslubuyla kalbimizi fethetmiş ve hiç hafife alınmayacak bir sinemacı olduğunu çoktan ispat etmiş bir yönetmen.

Fay Grim

'Bağımsız' sözcüğüyle neredeyse eş anlama gelen bir isim artık Hal Hartley. "Simple Men"den "Amateur"e festival izleyicisinin de aşkına mazhar olmuş bir dolu filmle gönlümüzde ebedi yer kazanan yönetmen, "Fay Grim"de 1997 tarihli filmi "Henry Fool"un bir nevi devamına el atıyor. Hartley'nin favori oyuncularından Parker Posey'nin "Henry Fool"daki karakterini bir kez daha canlandırdığı filmde, sırra kadem basan Henry'nin ardında bıraktığı bir defterin Amerikan hükümeti için büyük tehdit oluşturabileceği anlaşılınca, Fay Grim 'vefasız' kocasının arkasını toplamak üzere komik ve gerçeküstü bir gerilime yelken açıyor. Filmin bir kısmının İstanbul'da geçtiğini de anımsatalım.

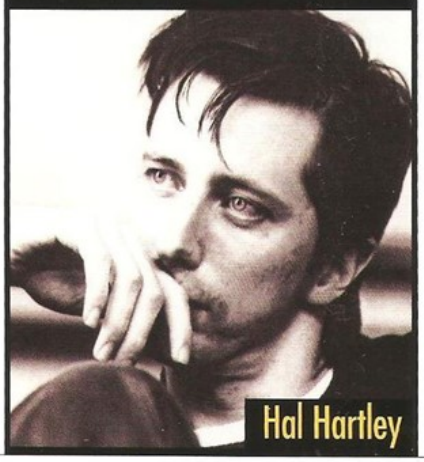

Hal Hartley

Venüs / Venus

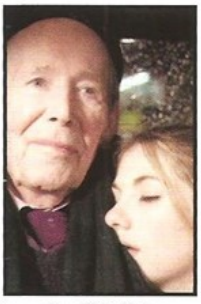

Hugh Grant ve Julia Roberts'lı romantik-komedi "Notting Hill", aksiyon filmi "Changing Lanes" ve yaşı geçkin bir kadının cinsel yaşamını konu eden "The Mother" gibi birbirinden apayrı kulvarlarda yer alan filmleriyle kendine alışılmadık bir kariyer inşa etme yolunda görünen Roger Michell, son filmi "Venus"te melankolik bir komediye imzasını atıyor. Film, usta aktör Peter O'Toole'a sekizinci Oscar adaylığını getirmiş, ancak aktör ödülü Forest Whitaker'e kaptırmıştı. "Venus", hafif çatlak 70'lik delikanlı Maurice ile torunu yaşındaki Jessie arasında yaşanan tuhaf 'aşkı' anlatıyor. Yaşlılığa ve geçip giden zamana hüzünlü olduğu kadar eğlenceli bir bakış sunan film, Peter O'Toole'un Oscar adayı performansını görmek isteyenler için de ilgi çekici olabilir.

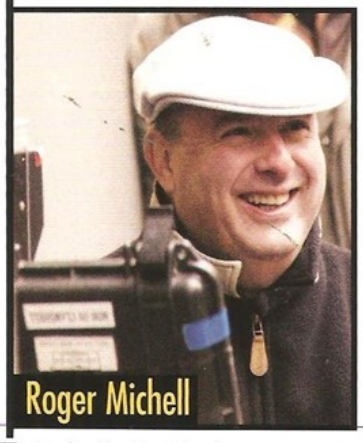

Roger Michell

Miras / L'Héritage

Geçen yılki festivalin en sevilen filmlerinden biri olan ve daha sonra ülkemizde vizyona çıkma şansını da yakalayan "13"ün yönetmeni Géla Babluani yeni filmini, 1992'den beri yönetmenlikten uzak kalmış olan babası Temur Babluani ile beraber kotardı. Baba-oğul, Gürcistan kırsalında geçen ve üç Fransız gencin tanıklığında cereyan eden bir kan kavası hikâyesini işliyor "Miras"ta. "13" ile Sundance'te Dünya Sineması Dramatik Film dalında Jüri Büyük ödülü kazanan Géla Babluani, bu yılki festivalde ise aynı kategoride aldığı Jüri Özel ödülünü babasıyla paylaştı. "13"ün başrol oyuncusu olan Babluani'lerin en küçüğü George da filmin oyuncu kadrosunda.

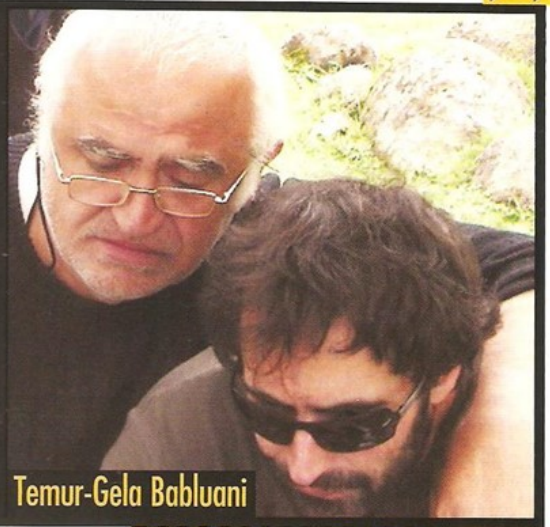

Temur-Gela Babluani

Delicesine / Delirious

Amerikan bağımsız sinemasının önemli isimlerinden **Tom DiCillo** son filmiyle festivalin konuğu olarak İstanbul'da olacak. Daha önce de yönetmenin "Living in Oblivion", "The Real Blonde" ve "Double Whammy" filmlerinde yer almış olan, bağımsızların kült figürü Steve Buscemi ve aynı yolda ilerliyor gibi görünen Michael Pitt'in başrollerini paylaştığı "Delirious", bir paparazzi fotoğrafçısı ile oyuncu olma hayalleri kuran bir genç arasındaki dostluğu işliyor. 2006 San Sebastian Film Festivali'nde En İyi Senaryo ve En İyi Yönetmen ödüllerini kucaklayan film, yurt dışında oldukça iyi eleştiriler aldı. Yönetmenin sıra dışı mizah anlayışına aşina olanlar kaçırmak istemeyecektir.

Yarım Ay / Niwe Mung

Festival kapsamında İstanbul'a gelmesi beklenen bir diğer isim de "Sarhoş Atlar Zamanı" ve "Kaplumbağalar da Uçar" filmleriyle ülkemizde de hatırı sayılır bir izleyici kitlesine ulaşan İranlı yönetmen Bahman Ghobadi. "Yarım Ay", efsanevi bir Kürt müzisyen olan Mamo'nun uzun yıllar sonra Irak'ta vereceği konser için yollara düşmesini öykülüyor. Tamamı oğullarından oluşan müzisyen ekibini toparlamak üzere İran'ı karış karış gezen Mamo, kötü önseziler taşıyan oğlunun uyarılarına kulak asmadan zahmetli bir yolculuğa atıyor kendini. Yol filmi, müzik ve kara komediyi harmanlayan Ghobadi'nin ülkesinin politik durumuna ilişkin söyleyecek bir çift sözü de vardır mutlaka.

Beethoven'ı Anlamak / Copying Beethoven

Ülkesi Polonya'da çektiği ilk filmleriyle büyük övgü aldıktan sonra Hollywood'a transfer olan **Agnieszka Holland**, pek iyi eleştiriler almayan son birkaç filmini takiben Ludwig van Beethoven'ın yaşamının son yıllarını ele alan bir öyküyle karşımıza geliyor "Copying Beethoven"da. Film, Beethoven ile yetenekli müzik öğrencisi Anna Holtz arasındaki kurmaca 'usta-çırak' ilişkisini peliküle taşıyor. Beethoven'ı Ed Harris'in, Anna'yı ise Diane Kruger'ın canlandırdığı film, klasik müzik müptelaları ya da ünlü bestecinin son yıllarına 'dokunaklı' bir bakış atmak isteyenler için iyi bir tercih olabilir. Özellikle filmin ortalarındaki konser sahnesi tam bir şölen niteliğinde.

Bentler Yıkılınca: Dört Perdelik Bir Ağıt / When The Levees Broke: A Requiem In Four Acts

Amerika'nın muhalif sesi Spike Lee televizyon için hazırladığı dört saatlik belgeseli "Bentler Yıkılınca"da New Orleans'ı yerle bir eden Katrina kasırgasının geniş çaplı bir muhasebesine soyunuyor. Büyük bölümü Katrina mağdurları, politikacılar, uzmanlar, gazeteciler ve ünlülerle yapılan röportajlardan oluşan yapım, yalnızca ihmâli ve acıları değil, yaşanan felaketi tüm yönleriyle ele almaya çalışıyor. Kurgunun nimetlerinden sonuna kadar faydalanarak etkili bir anlatı yapısı kurmada ne denli maharetli olduğunu gösteren Lee, bacak kadar çocukların bile Amerikan başkanından daha mantıklı olabildiğini vurgulamak konusunda bir hayli başarılı doğrusu.

Flanders / Flandres

Bu yıl festivalin en tartışma yaratmaya aday filmlerinden biri, kariyeri de zaten genellikle bu minvalde zuhur bulmuş bir yönetmenin, **Bruno Dumont**'un zalim ellerinden çıkma. Cannes tescilli "Flandres" (Jüri Büyük Ödülü), kabaca bir aşk öyküsü olarak özetlenebilir. Ne var ki, bu aşk hayli karmaşık ve hatta marazi bir süreçte yaşanıyor. Adı açıkça zikredilmeyen bir savaşın dehşeti içinde tanışan Fransız taşra gençlerinin ilişkilerine ve onların yolunu gözlerken aklını yitirmenin eşiğine gelen bir kızın hikâyesine odaklanıyor yönetmen. Bu filminde "L'Humanité" ve "Twentynine Palms" filmlerinin zorlayıcılığına görece dizgin vurmuş görünen Dumont, yine de her zamanki gibi izleyicisini yabancılaştırmaktan geri durmuyor.

Düğünden Sonra / Efter Brylluppet

Danimarkalı Susanne Bier şu aralar Hollywood'daki ilk filmiyle meşgul. Yönetmenin yaptığı bu çıkışın bir numaralı müsebbibi ise bu yıl Yabancı Film dalında Oscar adayı olan "Düğünden Sonra". Bier'in ismini cümle âleme duyuran yapım, bizim kendisiyle ilk tanışıklığımız değil elbette; 'festivalkolikler' onu festivalin 2005 programında yer alan "Kardeşler" filminden de anımsayabilirler. Dramatik öyküsü ve ailenin önemine yaptığı vurguyla Akademi'nin ilgisini cezbetmek konusunda güçlük çekmeyen "Düğünden Sonra"nın senaryosu pek orijinal sayılmaz ve kimi 'zorlama' tarafları da yok değil, ancak filmin festival izleyicisinin favorilerinden biri olması da oldukça yüksek bir ihtimal.

Başka sorusu olan?

Amerikan Bağımsız Sineması'nın öncü yönetmenlerinden GUS VAN SANT bu yılki İstanbul Film Festivali'nin programında filmografisinden yapılmış özel bir seçkiyle yer alıyor, ayrıca bir "Master Class" için ülkemize konuk oluyor. Hayranları başta olmak üzere, tüm sinemaseverler için kaçırılmayacak bir fırsat.

ENGİN ERTAN

Gus Van Sant ilk uzun metraj filmi "Mala Noche"yi çektiğinde yıl 1985'ti. O zamanlar henüz "Yeni Eşcinsel Sineması" (New Queer Cinema) akımı ortaya çıkmamıştı. John Waters'ın edepsizlikleri, Andy Warhol ve Paul Morrissey'in cesaret gösterileri, Derek Jarman'ın deneyleri, vb. sınırlı bir kitleye hitap etmekteydiler ve kaideyi bozmayan istisnalardan ibaretlerdi. Aradan geçen 22 yılda köprünün altından çok sular aktı. Eşcinsel karakterler "sanat sineması" ve yeraltından gelen deneysel filmlerden çıkıp, arada Hollywood'a da uğrar oldular. Hatta geçtiğimiz yıl iki erkek arasında gelişen bir aşk hikâyesini anlatan "Brokeback Dağı" Oscar'ı kıl payı kaçırdı. Gus Van Sant ise pek az izlenmiş bir filmle başladığı yönetmenlik yolculuğuna, Amerikan Bağımsız Sineması'nın yeni ilahı olarak devam etti. "Drugstore Cowboy"da uyuşturucu kullanımına ziyadesiyle soğukkanlı ve yargılamaktan uzak şekilde baktı. "Benim Güzel Idaho'm"da (My Own Private Idaho) ise iki yeniyetme idolünü birer "rent boy" olarak karşımıza çıkarttı. Tartışmalı Tom Robbins uyarlaması "Ewen Cowgirls Get the Blues"da ise o zamanların yıldız adayı Uma Thurman, dev başparmaklara sahip, lezbiyen bir otostopçu olarak boy göstermekteydi.

"Ewen Cowgirls Get the Blues"un ticari ve eleştirel başarısızlığı ertesindeyse daha geniş kitlelere hitap eden, seyirci dostu filmlere yöneldi Van Sant. Nicole Kidman'daki yeteneğin farkına bazılarından çok önce vararak, "Sonsuz İhtiras"taki (To Die For) dişli başrolü "Tom Cruise'un karısı"na teslim etti ve unutulmaz bir performansla şenlenen, zehir zemberek bir kara komediye imza attı. Matt Damon ve Ben Affleck'i tüm dünyaya tanıtan "Can Dostum"daysa (Good Will Hunting) "istemem, yan cebime koy" edalarında tecimsel sinemayla flört etti ve En İyi Yönetmen dalında Oscar'a aday gösterildi. 1998'te yönettiği, Alfred Hitchcock'un klasiğinin neredeyse plan plan tekrarı olan belalı yeniden çevirim "Sapık" (Psycho) ise sayısız olumsuz eleştiri ve hakarete kapı açtı. Bir önceki yıl Akademi ödülüne aday gösterilen Van Sant, "Sapık" ile Altın Ahududu'yu havada kaptı. Neden böyle bir film çektiğini soranlara cevabıysa kısa ve espriliydi: "Başkası yapmak zorunda kalmasın diye!"

2000'li yıllara "Good Will Hunting-Yeniden!" kıvamındaki "Finding Forrester" ile giren Gus Van Sant, ölüm üzerine üçlemesi "Gerry", "Fil" (Elephant) ve "Son Günler" (Last Days) ile eski bağımsız günlerine dönüş yaptı. Yönetmen, bir bakıma Jancsó, Akerman, Antonioni veya Tarkovski gibi ustaların "ölü zaman"ını yeniden keşfeder, onların modernist üslup takıntılarını ödünç alırken, seyirciye de diş zorlayan cinsinden, hepsi birbirinden çetin çeviz üç minimal başyapıt armağan etti. Özellikle "Fil" Cannes'dan Altın Palmiye ile dönerek eski itibarını tekrar kazandırdı Van Sant'e.

Gus Van Sant şu sıralarda yeni filmi "Paranoid Park"ın post-prodüksiyonu ile uğraşmakta. Belki vizyonda olmasa bile, bir festivalde mutlaka karşımıza çıkacak "Paranoid Park" öncesinde kendisinin sinemasını tekrar gözden geçirmekte fayda var. Özellikle de zor bulunur, hatta geçen yıla kadar "hiç bulunamaz" ilk filmi "Mala Noche"yi ve belki de filmografisinin en iyi parçası (kabul ediyoruz, tartışılır) "Benim Güzel Idaho'm"u kaçırmamak gerek. Dedik ya, kendisi şu sıralar yeni filmini tamamlamaya çalışıyor, dolayısıyla pek meşgul. Fakat bize biraz zaman ayırıp, cevaplar kısa da olsa, e-mail yoluyla bir röportaja "tamam", dedi. Eğer "bu kadarı beni kesmez", diyorsanız, o zaman 12 Nisan günü Boğaziçi Üniversitesi

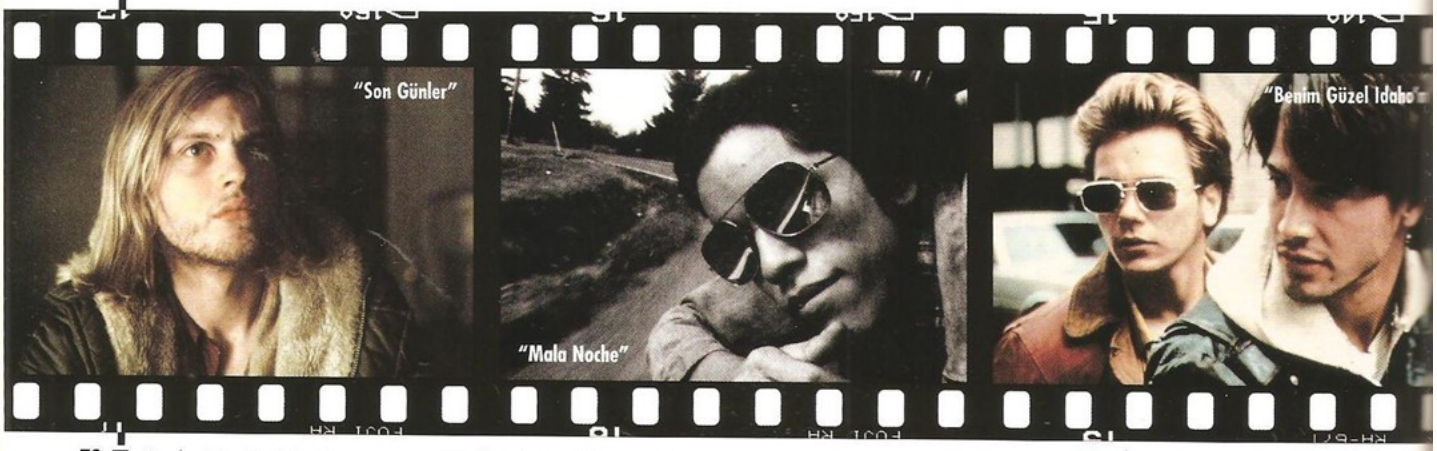

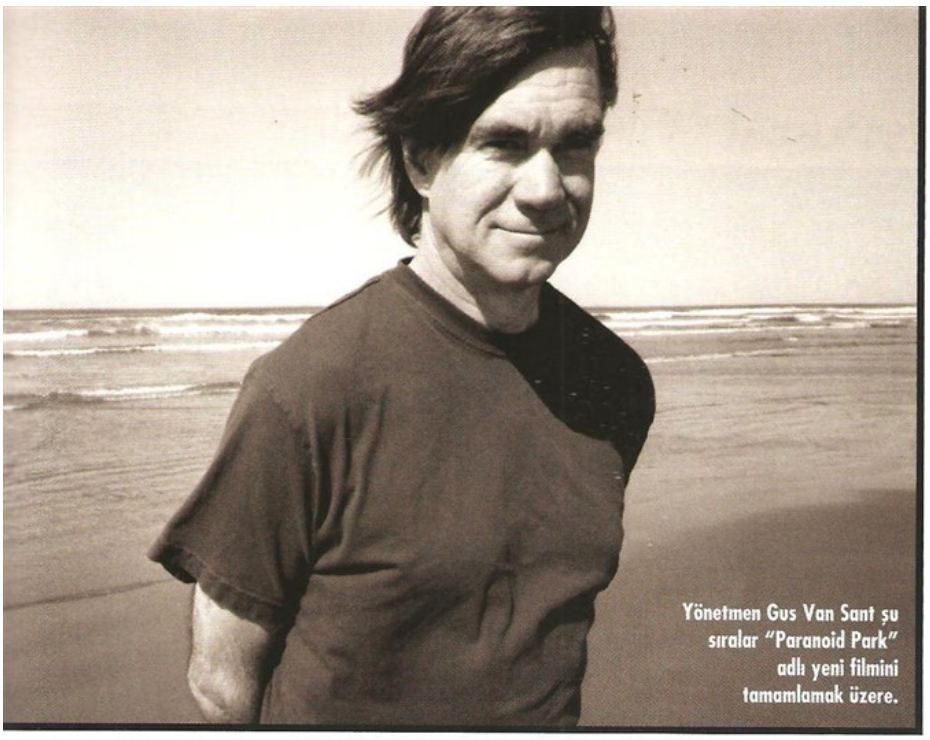

Yönetmen Gus Van Sant şu sıralar "Paranoid Park" adlı yeni filmini tamamlamak üzere.

Rektörlük Konferans Salonu'nda gerçekleşecek "Gus Van Sant Ustalık Sınıfı"nda veya "Son Günler"in 14 Nisan günü Emek Sineması'nda, yönetmenin de katılacağı gösteriminde ön sıralarda yer almanız ve "benim bir sorum var" diye işaret parmağınızı kaldırmanız gerekiyor.

İlk uzun metraj filminiz "Mala Noche" uzun zamandır izlenemiyordu. Geçtiğimiz yıl ise Mk2 sayesinde tekrar dağıtımı yapılmaya başlandı. "Mala Noche"yi bunca yıldır seyirciden ayrı tutan neydi?

"Mala Noche" siyah beyaz bir film olduğu ve eşcinsel bir aşk hikâyesi anlattığı için hiçbir dağıtımcının ilgisini çekmemişti. Mk2 ise uzun bir aradan sonra filmi gösterime sokmaya, daha doğrusu haklarını satın almaya yanaşan tek şirket oldu. Aslına bakarsanız San Fransisko'daki Frameline organizasyonu sayesinde "Mala Noche" yıllardır sınırlı bir kesime ulaşabiliyordu.

Çeşitlilik gösteren bir filmografiniz var ve diğer işlerinizle karşılaştırınca "Can Dostum" ve "Finding Forrester" görece ticari kalıyorlar. Siz bu filmleri filmografiniz içerisinde nasıl bir noktaya koyuyorsunuz?

Elbette onlar da aynı toplamın birer parçası. Yine de diğer filmlerimle karşılaştırınca içerikte daha az zorlayıcı olduklarını düşünüyorum.

En çok tartışılan filmlerinizden ikisi "Even Cowgirls Get the Blues" ve "Sapık" idi. Bu filmleri tekrar çekmek imkânınız olsa, yine aynı şekilde mi yönetirdiniz?

Hayır, sanmıyorum. Başarılı filmlerim hakkındaki görüşlerimi değiştirmek ve onları yeniden filme almaktan daha cazip bir fikir olduğunu söyleyemem.

90'lı yılların başlarında "Yeni Eşcinsel Sineması"nın öncü isimlerinden birisiydiniz. "Benim Güzel Idaho'm" ise bu akımın ortaya çıkmasına neden olan filmlerdendi. Aradan geçen 15 yılda sinemadaki eşcinselliğe dair imgelerde sizce neler değişti?

Evet, zamanla pek çok şey değişti ve değişmeye devam ediyor. Bu genel seyirci kitlesinin eşcinselliğe dair hikâyelere ve ilişkilere bakış açısıyla, onlara nasıl yaklaştığıyla doğrudan ilgili. Umarım olumlu yönde bir değişim devam eder, zira daha katedecek çok yol var.

Uzun metraj filmler dışında müzik videoları da yönettiniz, fotoğrafçılık yaptınız, bir müzik grubunuz vardı ve bir roman yazdınız. Sanatın farklı alanlarında çalışmak ne kadar farklı veya benzer?

Bunların tümü kendini ifade etmenin farklı yolları. Farklı soyut formlar, en azından ben onları böyle görüyorum. Elbette bu farklı disiplinler arasında ortak noktalar da var. Şöyle söyleyeyim, üslup veya içerikte farklı olabilecekleri gibi, yaratım süreçlerine yaklaşım açısından benzerlik de gösterebilirler.

"Gerry", "Fil" ve "Son Günler" ölüm üzerine bir üçleme olarak tanımlanıyorlar. Bu tematik ortaklığın dışında zaman kavramının belirsizliği söz konusu filmlerde örtüşen başka bir noktaydı. Hatta bu açıdan bakıldığında "Son Günler" aralarında en muğlak olanı. Bu muğlaklık önceden planlanmış mıydı, yoksa spontane mi gelişti?

Evet, her üçü de spontane gelişen filmlerdi ve onları farklı kılan da bu oldu. Her filmde farklı bir felsefeyle yola çıktık. Yalnız bu düşünsel altyapı daha ziyade biçime dair bir zihinsel egzersizdi, içeriğe yönelik değil.

"Fil" ve "Son Günler" gerçek olaylardan esinlenen ama kurmaca filmlerdi. Bu olaylar medyada defalarca tartışılmış ve insanların kolektif hafızasında sürekli bir yer edinmiş olmasına rağmen, siz gözlemci bir tavır izlemeyi ve cevaplar aramaktan çok, soru sormayı tercih ettiniz. Bu olaylara ilişkin mevcut tartışma veya teorileri dışarıda tutmak zor oldu mu?

Bence bu olayları perdeye taşırken seyirciye konunun kendi evreninde neler olup bittiğine dair bir fikir veriyor ve sorular yöneltiyoruz. Böylece izleyiciyi usulca farklı yönlere ve bir bakıma açıklamalara ve cevaplara da yönlendirmiş oluyoruz. Fakat didaktik bir şekilde değil. Daha ziyade bir teşhir, örneğin New York Doğal Tarih Müzesi'nde sergilenen bir hayvan gibi. Sergilenen şeyin kendisi oradadır, ona bakarken bazı anlamlar çıkartabilirsiniz ama bu görüntüye eşlik eden bir açıklama yoktur. Bir izleyici olarak tek başınızasınızdır. Bunu tercih etmemin en önemli sebebi, seyircinin izlediği şeye dair kendi akıl yürütmesinin ve çıkartabileceği sonuçların önüne geçmemekti.

Yeni filminiz "Paranoid Park"ı tamamlamak üzeresiniz. Biçim olarak son filmlerinize yakın bir şey mi bekliyor seyirciyi? Bu sefer görüntü yönetmeni olarak Harris Savides ile değil, Christopher Doyle ile çalışmışsınız.

Biraz son dönem filmlerimi andırıyor ama daha ziyade onlarla ilk dönemim arasında bir şey gibi.

GUS VAN SANT
USTALIK SINIFI

12 Nisan Perşembe, Boğaziçi Üniversitesi Rektörlük Konferans Salonu, saat 18.00'de. Kapasite sınırlı olduğu için Mithat Alam Film Merkezi'ne rezervasyon yaptırmanız tavsiye edilir.
Tel: 0212 287 70 76 - 86
mail: filmcenter@boun.edu.tr

Gus Van Sant, "Son Günler"in 14 Nisan Cumartesi günü, Emek Sineması'nda saat 13.30'daki gösterimine katılacak.

"Kendimi sıradan bir yönetmen olarak görüyorum"

Uzakdoğu sinemasının 90'lı yıllarda çıkardığı önemli yönetmenlerden TSAI MING-LIANG, 23. İstanbul Film Festivali'nde, "Elveda Sinema" ile Altın Lale'yi kucaklamıştı. Bu yıl ülkesi Malezya'da çektiği ilk filmi "Hei yan quan/Yalnız Yatmak İstemiyorum" ile karşımızda. Yönetmenle, 2006 Toronto Film Festivali'nde yaptığımız söyleşiyi sunuyoruz.

KEREM AKÇA

"Elveda Sinema/Bu San"ın (2004), 23. İstanbul Film Festivali'ndeki gösteriminde birçok kişi salonu terk etti. Bu konuda ne düşünüyorsunuz? Kendi sinema anlayışınızın izleyiciye hitap ettiğini düşünüyor musunuz?

Benim için en önemli şey, filmi izleyicinin sevip sevmemesi değil.

Aynı zamanda film, festivalde bir de ödül aldı.

(Gülüyor) Bunların önemi yok. En önemli şey, filmimin benim için önemli olup olmadığıdır. Ben de bazı filmlerde sıkılıyorum ve arada çıkmak istiyorum. Örneğin, kung fu filmleri için geçerli bu (gülüyor).

Filmlerinizin sonunu genelde açık bırakıyorsunuz. Bu tercihi, kendi sinema felsefeniz içinde nasıl yorumlayabilirsiniz?

Sorulara cevap aradığım için kendimi kutsanmış hissediyorum. Zaten, hayat felsefenizi koyduğunuz filmler yapmanın yolu da buradan geçiyor. Buna rağmen, bazen çok fazla soru sormaktan rahatsız olabiliyorsunuz. Kimi zaman bir çare veya çıkış yolu da bulamıyorsunuz. Örneğin bir yakınınız vefat edebiliyor. Öyle zamanlarda, ölümün korkusunu ensemde hissediyorum. Örneğin "Ni Neibian Jidian/Orada Saat Kaç?"ı (2001) çekerken ölümle ilgilendim. Eğer cesaretiniz varsa, ölüm duygusunu daha hissedilir hale getirebilirsiniz. Bu da sizi, ölümle yüzleştirir. Böyle bir deneyim, aile bağlarınızı daha da güçlendiriyor. "Yalnız Yatmak İstemiyorum"un setinde de, ölüm sahnesini çekerken, çok heyecan verici anlar yaşadığımı söyleyebilirim.

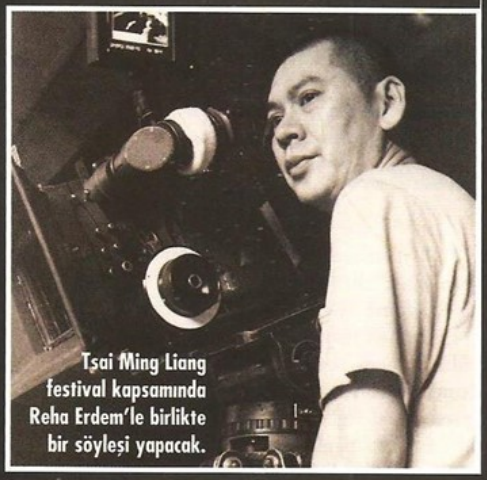

Tsai Ming Liang festival kapsamında Reha Erdem'le birlikte bir söyleşi yapacak.

"Yalnız Yatmak İstemiyorum"

Filmlerinizde minimalist bir yapı kullanıyorsunuz. Neredeyse diyalogsuz çalışıyorsunuz. Bu, filmografinizin ana özelliği olarak dikkat çekiyor. Sessiz sinema döneminden veya herhangi bir minimalist yönetmenden etkileniyor musunuz?

Elbet bir etkisi vardır. Sessiz filmleri seviyorum. Birçok yönetmenden etkilendiğimi söyleyebilirim; çünkü bu, doğal bir süreç. Ama bir film çekerken, bilinçli olarak birinden esinlenemezsin. Elindeki malzemeyle ne yapacağına bakarsın. Esinlenme, bilinçaltından gelebilir.

Kadrajlarınızda ufak detaylar yakalayabiliyoruz. Böyle bir sinema anlayışını bilinçli olarak mı kullanıyorsunuz?

İzleyicimin, filmlerimde ufak detaylar bulmasını seviyorum. Bugünkü filmlerin çoğunluğu, hikâyelerle ilgili. Detaylar, asla ön plana çıkmıyor. Kendi hayatınızda her zaman hikâyeler yaratabilirsiniz. Önemli olan farklı anlamlar yaratmaktır. Sinemanın asıl önemi de bu.

Yönetmenliğinizin, auteur teorisine uyduğunu düşünüyorum. Kendinizi auteur bir yönetmen olarak görüyor musunuz?

Kendimi sıradan bir yönetmen olarak görüyorum... İyi bir sıradan yönetmen. Etrafta birçok filmin, neden mücadele içinde olduğunu anlamıyorum.

"400 Darbe"yi (1959) sevdiğinizi biliyorum. Bu film, bildiğiniz gibi auteur teorisini başlatan filmlerden. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Filmlerimde, Amerikan ve Hong Kong filmlerinin etkisini görebilirsiniz. Siz etkilendiğimi düşünüyorsunuz, ama ben filmlerimi çekerken böyle düşünmüyorum. Zamanla film kültürü olan insanlara ulaşmaya başladığımı söyleyebilirim. Bu ayrıcalığı sizin gibi izleyicilerimden alıyorum.

Önceki filminiz "Tian bian yi duo yun/Serseri Bulut" (2005), sizden beklenmeyecek bir yapıya sahipti. Müzikal olmasına karşın seks sahnelerini de öne çıkaran bir istismar filmiydi. Sinemanızı takip edenler için ilginç ve farklı bir deneyimdi. Kariyerinizin ileriki bölümünde bunun gibi sürprizler yapmayı düşünüyor musunuz?

Seks, her toplumda ilgi çekici bir konudur. Anlamak için belli bir çaba göstermemiz gereken bir konu olduğunu düşünüyorum ama ileride böyle filmler yapmak, şimdilik aklımın ucundan geçmiyor.

"Kameranın yeri, ahlaki bir mesele"

MURAT EMİR EREN

Daha önce "Resonctruction" ve "Allegro" ile festival izleyicilerini kendisine meftun eden Danimarkalı genç yönetmen CHRISTOFFER BOE, son derece stilize ve zihni katılım isteyen ilk iki filminden sonra, şimdi de "Offscreen/Ekran Dışı" ile karşımızda. Film, yönetmenin favori oyuncusu Nicolas Bro'nun el kamerasından yansıyan, gerçek ve kurgunun iç içe geçtiği obsesif bir aşkın öyküsü.

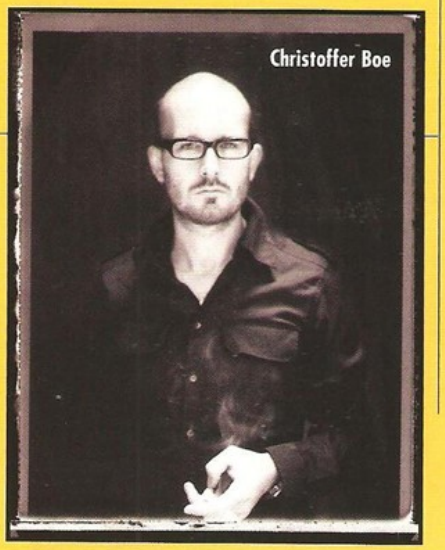
Christoffer Boe

Filmleriniz birçok yönetmenden izler taşıyor ancak hepsi, bugüne kadar gördüğümüz çok az filme benziyorlar. Bize esin kaynağınız olan yönetmenlerden bahseder misiniz?

Sinemanın tanrıları saymakla bitmez; Tarkovsky, Godard, Carax ve Hitchcock bunlardan sadece birkaçı. Her biri, mitik, yenilikçi ve şiirsel bir anlatımı sinemanın evreninde bir araya getirmişlerdi. Benim sevdiğim filmlerse genelde yeni bir alana ayak basan filmler.

Bir röportajınızda "Filmler bende bir obsesyon halini aldığında onları daha çok seviyorum" demişsiniz. "Offscreen" de aşk ve film yapımı üzerine bir obsesyonu temel alıyor. Hikayenin çıkış noktası neydi?

Kamera ve hikaye arasındaki ilişki her zaman çok ilgimi çekmiştir. Olayları kim nereden ve niçin izliyor? Bu benim için çok önemli. Kamerayı nereye yerleştireceğinizle ilgili olarak yaptığınız seçim bence son derece ahlaki bir karar. Çünkü karakterlerini ve onların davranışlarını nasıl algılayacağınızı bu seçim belirliyor. Tam da bu nedenle, işleri kendim için daha kolaylaştırmak için her zaman karakterlerin kendi kendilerini filme aldığı bir film hayal etmişimdir. Omuzlarımdaki bu ahlaki yükten kurtulmak için, kameranın neyi neden gördüğüne dair hiçbir şüphe duymadığınız bir film izlemenin oldukça ilginç olabileceğini düşündüm. Bu bir başlangıç noktasıydı. Oradan da eski aşkını kaybettiğini kabullenemeyen bir adam fikri geldi, daha sonra da bu adamın aktör olmasının iyi olacağını düşündüm. Kısacası, her şey yine bir karmaşaya dönüştü... Aslında doğaçlamayı da seviyorum ama her şeyin bir yeri ve zamanı var. "Reconstruction" bir yapılanmayla (kurgusallıkla) ilgiliydi ve orada doğaçlamaya kesinlikle yer yoktu. "Offscreen" ise gerçek dünyayla çok daha ilgili ve bu nedenle doğaçlama filmde büyük bir rol oynadı diyebilirim. Ancak buna rağmen, "Offscreen"in de büyük bir kısmı yazılmıştı, ama senaryo daha çok genel yapıyı ve karakterleri içeriyordu. Spesifik olarak diyaloglar genellikle yazılmamıştı.

Nicolas bir yerden sonra gerçekle olan bağını "hikaye anlatımı" yoluyla kurmaya çalışıyor. Eşinin yerine bir oyuncuyu evine alıyor. Onunla yaşadığı bir tartışmayı yeniden yaşamak istiyor. Ancak daha önce bu sahneyi eşiyle zaten çekmiş olduğu halde, neden Nicolas aynı sahneyi bir oyuncuyla yeniden çekme arzusu duyuyor?

Hepimiz -hatta bazılarımız diğerlerinden daha da fazla- kendi algımıza dayalı gerçeklik fikrini, gerçekliğin kendisinden daha üstün tutarız. Nicolas sevgi istiyor. Sevgiye ihtiyaç duyuyor. Eşinin göz göre göre çekip gitmesi gibi basit bir gerçeği kabullenmesine imkan yok. Bu yüzden hayatındaki bu olayları yeniden yaratıyor ve her şeyi başa sarıyor. Olanları yeniden yaşamak, anlamak ve değiştirmek için.

Finale doğru Nicolas'ın tek kamerayla çektiği görüntüler yerini birden fazla açıdan çekilmiş planlara bırakıyor. Bro'nun görüş açısından ilerleyen filmdeki bu ani kırılmanın sebebini öğrenebilir miyiz?

Nicolas'ın her odasında kamera bulunan yeni apartman dairesinden bahsediyorsunuz. Bu durum, onun obsesyonunun doğal bir sonucu gibi görünüyordu. Ayrıca bize, olanları sadece onun kamerasından değil başka açılardan da görebilmemiz için imkan tanıyordu, bu açıdan bir kırılma noktasıydı.

Üç filminizin ana karakterleri Zetterstrøm ("Allegro"), Alex ("Reconstruction") ve Nicolas'ın temelde aynı sorundan mustarip olduğunu söyleyebilir miyiz? Hatta daha da ileri gidip neredeyse aynı karakter olduklarını düşünebilir miyiz?

Hepsi ortak bir zemini paylaşıyorlar ve hepsi aşk dediğimiz evrensel problemle mücadele etmek zorundalar. Temel problemleriyse, onlar için aşkların gerçek bir kadınla yaşanan ilişkiden ziyade, kişisel bir aşkın vizyonu olması. Başka bir deyişle, her biri aslında kendi algılarıyla mücadele etmek zorunda. Ancak bunu ilişkinin farklı evrelerinde yapıyorlar: başlangıç ("Reconstuction"), orta safha ("Allegro") ve final ("Offscreen"). Aslında hepsi aynı karakterler olabilir mi? Farklı aktörler tarafından canlandırılıyorlar, ama buna izleyenler karar vermeli diye düşünüyorum...

Bir sonraki filminiz nasıl gelişecek? Bizleri neler bekliyor?

Bir sonraki filmimde oldukça farklı ve radikal bir şey yapacağımı söyleyebilirim. Ne beklemelisiniz emin değilim, çünkü ben de tam olarak ne beklediğimden emin değilim.

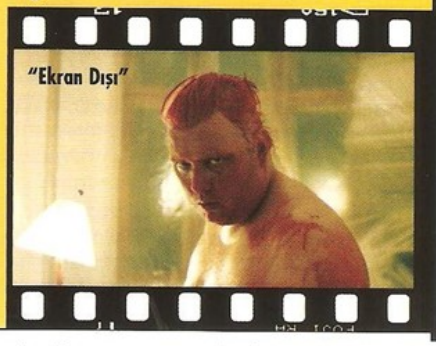
"Ekran Dışı"

Aykırı bir "11 Eylül sonrası" filmi

Yılın en çok ses getiren ve tartışılan filmlerinden "Shortbus" festivalin en çok ilgi görmeye aday ve kaçırılmaması gereken filmlerinden. Hele ki yanında, çoktan bir kült filme dönüşmüş "Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı" ile servis ediliyorsa. Bu özel gece yarısı gösterimine katılmadan önce, filmleri bir de yönetmen JOHN CAMERON MITCHELL'ın ağzından dinlemeye ne dersiniz?

ENGİN ERTAN

2001 yılında kendi oyunundan sinemaya uyarladığı "Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı" ile büyük ilgi gören, hem yönetmen, hem de oyuncu olarak pek çok ödül kazanan ve ümit vaat eden isimler arasına üst sıralardan giriş yapan Mitchell, geçtiğimiz yıl boyunca "Shortbus" ile yine epey ses getirdi. Yönetmenin ikinci uzun metraj filmi (bu sefer oyuncu kadrosunda yer almıyor), önceleri içerdiği gerçek sevişme sahneleriyle adından söz ettirmişti. Geçtiğimiz Cannes Film Festivali'ndeki ilk gösterimi sonrasındaysa filmi izleyenlerin ilgisi başka bir noktaya kaydı. Bizim de Aralık 2006 sayısındaki Londra Film Festivali değerlendirmesinde bahsettiğimiz üzere, "Shortbus" hümanist tavrı, doğallığı ve baştan sona kaybetmediği mizah duygusuyla yılın en sıcak ve en iyi filmlerinden birisiydi. 26. İstanbul Film Festivali'nde özel bir geceyarısı gösteriminde "Hedwig..." ile beraber seyirciye sunulacak filmin programın en iyilerinden olduğunu eklemeye gerek var mı, bilmiyoruz.

Kameranın önünde ve arkasındaki konumlarınız açısından "Hedwig..." ve "Shortbus" ne kadar farklı deneyimlerdi?

"Hedwig..."te kendimi yönetmekten fazla keyif aldığımı söyleyemeyeceğim. Çekilen her sahnede hem oyuncu, hem de yönetmen olarak düşünmek zorundaydım, hatta yeterince düşünmeye vaktim olmuyordu. Bu nedenle "Shortbus"ta bir oyuncu olarak yer almamak benim için büyük bir rahatlamaydı. Daha önce de söylediğim gibi, "Hedwig..."te yeterince düşünmeye vaktim olmadığı için beraber çalıştığım kişilere güvenmek durumundaydım. "Shortbus"ta ise en ufak detayları bile bizzat göz önünde bulundurma imkânım oldu.

Her iki film de sizin için son derece kişisel olmalı. Özellikle "Shortbus"taki karakterlerin hikâyeleri epey mahrem detaylar üzerine kurulu ve son derece doğallar. Bu duyguyu yakalamayı nasıl becerdiniz?

Bu senaryonun yaratım süreciyle ilgili. "Shortbus"ı çekmeden önce kafamdaki başlıca fikir "Seksin dilini şu ana kadar sinemada görülmemiş şekilde kullanmayı nasıl becerebilirim?" idi. Özellikle son dönemde çoğu Avrupa yapımı olan ve sekse yoğun şekilde yer veren filmler izlemiştim. Bu filmlerin çoğu grafik sevişme sahneleri içerirken, bir bakıma seksi kötü bir şey gibi yansıtıyorlardı. Seksi suç duygusuyla özdeşleştirerek ele alıyorlardı. Açıkçası ben de Katolik ve dindar bir ailede büyüdüm. Tüm bu dünya görüşünün seksi bir suç gibi algılamasını fazlasıyla yüzeysel buluyorum. Bundan özellikle uzak durmak istiyordum. Bulduğum çözüm ise şu oldu; senaryoyu yazmadan önce oyuncu seçimini yaptım. Daha sonra hikâye ve karakterleri onlarla yaptığımız görüşmeler ve doğaçlama yoluyla oluşturduk. Bu yaklaşık 2,5 yıllık bir süreçti. Oyuncular kendi hayatlarından, kendi duygusal yolculuklarından pek çok şeyi filme taşımış oldular. Bense daha ziyade onların doğaçlamalarını yönettim, bütünün anlamlı ve uyumlu olmasını sağladım. Ortaya çıkan karakterlerin tümü arayış içerisinde olan, diğer insanlara ulaşmaya, iletişim kurmaya çalışan kişilerdi. Başka insanlarla iletişim kurmak deyince, seks bunun en evrensel yollarından birisi, tıpkı müzik gibi. Belki de "Shortbus"ta seksi ve "Hedwig..."te müziği kullanışım yakın düşüyor; çeşitli duygular uyandırmak veya fikirler oluşturmak açısından. Gerçekten seks ve müzik tüm dünyanın konuştuğu iki evrensel dil.

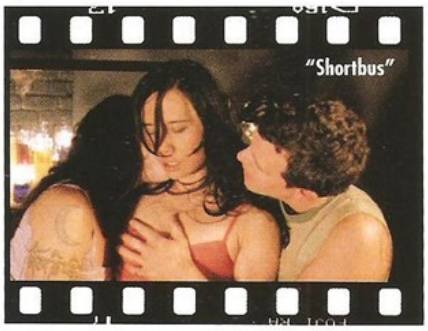

"Shortbus"ı henüz izlememiş olan çoğu kişi gerçek sevişme sahnelerine takılıyor ancak filmi tamamladıktan sonra ekseriyetle dürüstlüğüne ve sıcaklığına vuruluyorlar. Filme hâkim olan bu duygu sette de geçerli miydi? Sevişme sahnelerinde oyuncularınızın kendilerini rahat hissetmelerini nasıl sağladınız?

Söylediğim gibi, senaryo oyuncuların kendi deneyimlerinden yola çıkılarak oluşturuldu ve bu epey uzun bir süreçti. Dolayısıyla genellikle rahattılar. Elbette bir sevişme sahnesi çekmek bazen zor olabilir ama ağlayan birisini çekmek de kolay değildir. Oyuncularımdan talebim, kendilerini rahat hissetmek için neye ihtiyaçları olduğunu bana çekinmeden söylemeleriydi ve onlar için gerekli ortamı yaratmaya çalıştım.

Biraz önce "Shortbus"ta seksi ve "Hedwig..."te müziği kullanışınızı karşılaştırdınız. Müzikal bir sahneyle, bir sevişme sahnesini çekmek ne kadar benzeşiyor? "Shortbus"taki sevişme sahnelerinde de bir koreografi söz konusu muydu?

Açıkçası hayır. Koreografi ve seks deyince aklıma zamane pornoları geliyor. O kadar yapaylar, her şey o kadar tasarlanmış gözüküyor ki, günümüzde çekilen porno filmleri beğenmiyorum. Kendiliğinden gelişen hiçbir şey yok, dolayısıyla iyi vakit geçiren insanlar da... Her şey bir koreografiden ibaret. Benim için "Shortbus"ta önemli olansa seks sahnelerinin mümkün olduğunca doğal

Mitchell, henüz ziyaret etmediği festivaller arasında en merak ettiğinin İstanbul Film Festivali olduğunu söylüyor. Bu yıl davet edilmiş aslında ama son zamanlarda "Shortbus"ın tanıtımı için o kadar çok dolaşmış ki İstanbul'a gelecek hali kalmamış ne yazık ki.

gözükmesini ve oyuncuların kameranın varlığından çekinmemelerini sağlamaktı.

"Hedwig..."te de tüm müzikal sahneler koreografiye dayanmıyordu. Örneğin Hedwig'in kulüpte şarkı söylediği sahnelerde çoğu zaman vokalleri de canlı olarak kaydediyor ve her şeyi oluruna bırakıyorduk. Birden fazla kamera kullanmaksa işimizi kolaylaştırıyordu. "Shortbus"ta da aynı yönteme başvurdum ve sevişme sahnelerini birden fazla kamerayla çektim.

İki film arasındaki bir diğer benzerlikse animasyon sahneler. Kullanım amacı açısından sizce benzerlik taşıyorlar mı?

"Hedwig..."in sahne versiyonunda kullanılan büyük çizimler vardı. Şarkıların sözlerinin görsel karşılıklarını bulmak ve seyircinin lirikleri takip etmesini kolaylaştırmak için başvurulan bir çözümdü bu. Film uyarlamasını yaparken, bu çizimleri sinema diline kazandırmanın tek yoluysa animasyondu. "Shortbus"taysa New York'taki büyük elektrik kesintisi sahnesi için çok daha ucuz ve kolay bir çözüm olduğu için animasyona başvurduk. Elbette her iki filmin de masalsı bir boyutu var ve animasyon bu yapıyla da uyum sağlıyor. Aynı zamanda benim de çok sevdiğim ve pek çok şeyi kolaylaştıran, hesaplı bir anlatım yolu.

New York'tan bahsetmişken, "Shortbus"ın politik boyutuna da değinebiliriz. Gerçekten de aykırı bir "11 Eylül sonrası" filmi. Birlik olma duygusunu seks üzerinden yorumlamak daha önce başka meslektaşlarınızın tercih etmediği bir yol.

"Shortbus"ın açık şekilde politik bir film olduğunu düşünmüyorum ama elbette dolaylı yoldan günümüz dünyasıyla, özellikle de ABD'nin hâliyle, New York ve 11 Eylül ile ilintili. Muhafazakâr bir hükümet tarafından yönetiliyoruz ama bizler, pek çok New Yorklu ve Amerikalı, farklı deneyimlere ve çeşitliliğe daha açık insanların çoğunlukta olduğu ve bundan keyif aldıkları bir dünyada yaşamak istiyoruz. 11 Eylül sonrasında ölümlülüğün bir kez daha farkına varmak ve hemen arkasından Bush'un saçma tepkisiyle karşılaşmak, insanların korkularının başka amaçlar için kullanılması bizleri çok etkiledi. Terörizmin veya farklılığın veya eşcinselliğin veya genel olarak seksin ülke için bir tehlike arz ettiğine insanların inandırılması da... Bunun çok saçma olduğunu düşünüyorum. Bu son derece korkak bir tutum.

"Shortbus"ın internet sitesinde izlenebilen sansürsüz fragmanlarından birisinde; "'Shortbus' önümüzdeki 2 yıl içerisinde Bush'tan kurtulmak için ihtiyacınız olan her şeyi barındırıyor", diyoruz örneğin. "Shortbus"ın tüm bunlarla bağlantısıysa, korkuyla yönetilen bir hayat tarzını zorlaması, hayatın hiç incelemediğimiz taraflarıyla bizi yüzleştirmesi. Örneğin günümüzdeki ileri teknoloji sözüm ona bizleri iletişime geçiriyor ama aslında insanları ekranlara ve pencerelere hapsederek aramıza duvarlar örüyor. "Shortbus"taki karakterler ise bu duvarları yıkmaya çalışıyorlar. Çoğu birer gözlemci, hatta röntgenci. Bence tüm dünyayı saran hastalıklardan birisi de sadece seyirci kalmak ve katılmamak. "Shortbus" seks üzerinden hareket ederek, röntgenciliğin katılıma dönüşmesi üzerine bir film aynı zamanda. Elbette "Kurtuluşumuz sekste", gibi bir şey demeye çalışmıyorduk. Seks "Shotrbus"ta karakterlerin hayatlarındaki başka noktalara temas edebilmek için bir metafordu. Bazı insanlar için bekârlık veya tek eşlilik daha faydalı olabilir. Esas güzel olan hayatta sekse yaklaşımın veya hayatta sekse verilen yerin sonsuz çeşitlemesinin olması.

Varsayımsal bir soru olacak ama 70'li yıllarda çekilse "Shortbus" ne kadar farklı olurdu?

Kesinlikle başka bir film olurdu. 11 Eylül'den önce çekilse veya ben daha genç bir yaşta yönetsem farklı olacağı gibi. 60'lı ve 70'li yıllarda bence ABD cinsel ve politik açıdan henüz büyüme çağındaydı. İnsanlar belki naifçe ama büyük bir tutkuyla akıllarındaki ütopyanın gerçekleşip, gerçekleşemeyeceğini test ediyorlardı. Bugün hâlâ umut var ve bence bu çok kıymetli ama insanların dünya görüşünün daha olgunlaştığını düşünüyorum. Dolayısıyla "Shortbus" 70'lerde çekilse belki daha basit ama daha eğlenceli, biçimsel olarak da daha serbest ve deneysel bir film olurdu. Bense kendimi geleneksel anlatıya daha yakın görüyorum.

Elbette AIDS döneminden önce de filmin içeriği farklı olurdu. Gerçi "Shortbus"ta da bir sahne dışında açık şekilde AIDS'ten bahsetmiyoruz, kaldı ki senaryonun oluşum aşamasında oyuncuların da özellikle üzerinde durdukları bir konu değildi. Karakterlerin filmde bahsettikleri şeyler de buradan çıktı sonuçta. Oyuncuların bir kısmı gerçek hayatta da çiftler, uzun süreli ilişkileri var veya evliler. Örneğin onlar sevişme sahnelerinde prezervatif kullanmadılar. Fakat birbirleriyle ilk kez sevişen oyuncular hep korundular. Film 70'li yıllarda çekilseydi böyle bir şeyi düşünmeyecektik bile.

"Shortbus"ın sansürle sorun yaşayacağı konusunda bir endişeniz oldu mu?

Tam olarak emin değildim. Son yıllarda sinemada seksle ilgili bazı tabular yıkıldı, örneğin "9 Şarkı" gibi filmlerle. Belki biliyorsunuz, ABD'de filmi "Unrated" (Yaş Sınırı Almamıştır) ibaresiyle gösterime soktuğunuzda dağıtımını sınırlıyor ama MPAA (Amerikan Sinemacılar Birliği) ile uğraşmıyorsunuz. Avrupa ülkeleri veya Avustralya konusunda daha endişeliydim, örneğin "9 Şarkı"nın bu ülkelerdeki vizyon macerası epey sorunlu olmuştu. Fakat "Shortbus" şimdilik bir sorun yaşamadı. Asya ülkelerindeyse durum biraz daha farklı. Dağıtımcılara getirdiğim tek bir koşul vardı, "Eğer hükümetten dayatılan bir sansür varsa, gerekirse bazı bölümleri bulanıklaştırabilirsiniz ama filmden tek bir plan bile çıkartamazsınız". Elbette bu da uzlaşmak için çok ideal bir yol değil ama filmden sahne kesilmesine veya yasaklanmasına tercih ederim. Film Hong Kong'ta sınırlı gösterime girdi, Tayvan'da ise bazı bölümlerin bulanıklaştırılması gerekti. Japonya'da da aynı sistem uygulanacak sanırım. Geçenlerde Çin'e giden bazı arkadaşlarım ise "Shortbus"ın korsan DVD'sinin sokaklarda satıldığını söylediler. Uzun lafın kısası, seyirciye ulaşmak için bir şekilde yolunu buluyor. Türkiye'deki durumun nasıl olacağı konusunda bir fikriniz var mı?

Açıkçası buradaki sansür sistemini düşününce "Shortbus"ın vizyona girmesinin pek mümkün olduğunu sanmıyorum.

Anlıyorum. Peki festivaldeki gösterim?

Merak etmeyin, festivaldeki gösterimler sansürden bağımsız. Yani seyirci karşısına çıkacak kopya sansürsüz olacak.

Buna sevindim.

"Filmin yüzde 96'sı gerçek"

MURAT EMİR EREN

Kanadalı yönetmen GUY MADDIN, sinema dünyasının son yıllarda gördüğü en enteresan filmlerin altında imzası bulunan önemli bir sinemacı. Bu yıl Mayınlı Bölge bölümünde gösterilecek filmi "Beyne Vurulan Damga" ise sanatçının "normal işlemeyen" zihninden perdeye yansıyan çocukluk hatıralarına odaklanıyor.

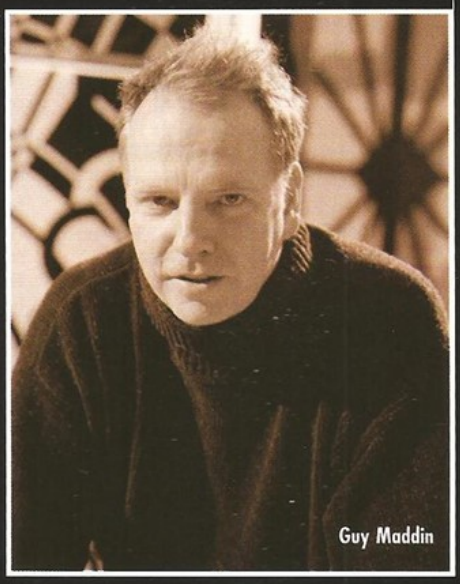
Guy Maddin

Oldukça üretken bir yönetmensiniz. Genel olarak çalışma düzeniniz nasıl?

Hızlı ve aralıksız çalışmayı seviyorum. Çocukluğu bir şekilde sağ salim atlatmış herkesin zihninde, musluğu açılmamış bir depo gibi birikmiş hikayeleri barındıran bir yer zaten vardır. Bir keresinde, kafamdaki bu deponun musluğunu çevirmiştim ve şimdi halen akıp giden o imajları yakalamaya devam etmek istiyorum... Fazla param olmaması bazen beni yavaşlatabiliyor, ama sadece bazen, çok sık değil. Sadece kendimi tekrar etmekten korktuğumda ya da gerçekten beni ürküten bir meseleyle karşı karşıya kalıp fazlasıyla yoğun bir dikkat göstermem gerektiğinde biraz yavaşlayabilirim. Ortada böyle bir durum yoksa, tam aksine, her yıl kilometrelerce ve kilometrelerce film çekmeyi çok seviyorum! Benim ilkel stilimle çalıştığınızda, hangi sahnenin şiirsel hangi sahnenin çöp olduğunu asla bilemezsiniz. Bu yüzden elimdeki malzemeyi altüst etmem gerekiyor. Ayrıca belki de yakında ölüp gideceğim.

"Brand Upon The Brain"de Guy Maddin bir karakter olarak da yer alıyor. Kişisel geçmişinize kısmen eğilmenizdeki temel sebep ne olabilir?

"Brand Upon The Brain" gerçek bir otobiyografi aslında, yüzde 96'sı tam anlamıyla gerçek. Haliyle, ortada benim filmim ve benim ailemle ilgili karmaşık bir ilişki yok, çünkü ikisi aslında aynı şey. Geriye dönüp de çocukluğumu düşündüğümde bu beni gerçekten hırpalıyor. Gerçekten tuhaf bir çocukluktu yaşadığım, hikayenin dışında kalmış bir çocukluk, peri masalıyla karışmış, korku filmleri ve genç detektiflerin maceralarına benzeyen bir janr, seks komedisini de bunun içine dahil edebiliriz belki. Anlayacağınız durum SON DERECE MELODRAMATİK!!! Bu filmdeki, tamamıyla benim hafızamda yer etmiş bir şiirsellikti, sadece oyuncu kadrosunun belirlenmesini, kostümlerin dikilmesini ve çekilmeyi bekliyordu. Hikayeye tek eklediğim şey bir deniz feneri oldu. Her zaman deniz fenerinde geçen bir film çekmek istemişimdir. Geriye kalan, annem ve kızkardeşimin ergenlik savaşları, istismar edilmiş çocuklar, yeni tormucuklanan göğüsler, bıyığı terlememiş ereksiyonlar, bunların yarattığı atmosfer ve annenin sürekli gözetleyen gözleri. Hepsi mevcut!

"Beyne Vurulan Damga"

Filmleriniz teknik ve görsel olarak oldukça farklı bir anlatım yolunu izliyor olsalar da hikaye anlatma hususunda hiç sıkıntı çekmiyorsunuz. Hikaye ve görsellik arasındaki bu dengeyi nasıl sağlıyorsunuz?

Bir hikayeyi doğru düzgün anlatmak hayli zor iş. Üstelik, birçok film görüntüleri geleneksel bir metotla ard arda dizmesine rağmen, her birinin patlak verdiği nokta da tam olarak budur. Bense hikayelerimi nörolojik, tedirgin edici ve heyecan verici görsellerle anlatmak istiyorum. Tercih ettiğim stille, izleyicileri kaybetmeyi göze alıyorum ya da onlara kocaman bir baş ağrısı hediye etmeyi, ancak benim zihnim, hafızam aynı bu şekilde çalışıyor ve ben inatla bu tarza yapışıp kalıyorum. Bu nörolojik bir durum ve tarzımın en önemli parçası.

Filmleriniz ("Brand Upon the Brain" de dahil olmak üzere) sessiz sinemanın birçok özelliğini üzerinde taşıyor. Genel olarak sessiz sinemayla ilişkiniz nedir? Sessiz sinema sizi nasıl etkiliyor?

Sessiz filmleri seviyorum çünkü hepsi inanılmaz bir biçimde gerçek dışı ya da stilize... Bu filmler, insanları hiçbir zaman izlediklerinin gerçek hayattan parçalar olduğuna ikna etmeye çalışmaz. İzleyenler daha çok, bir mim gösterisi izliyormuş gibi, hayata dair, operaya, baleye ya da resme daha yakın duran bir suret izliyormuş gibidir. Bu, filmdeki yüzeysel detayları es geçip, kişinin kendi hayatını filmde bulmasını sağlar. Bence bir izleyici, modern filmlerle kıyasladığımızda, sessiz filmlerle daha duygusal bir bağ kurabilir, ya da en azından peri masallarındaki gibi bir bağ. Peri masalları hayatımız boyunca bizimledirler, iyi olanları bizlere kendimizi o karakterlerde bulma imkanı verir, sonra da bizi asla bırakmaz. Bence sessiz filmlerin masalsı özellikleri de en az peri masalları kadar güçlü.

Bir sonraki filminizde Fernando Solanas ile birlikte çalışacağınıza dair haberler çıktı. Bu projeden biraz bahseder misiniz?

Solanas projesi, üzücü bir hata sonucu internet ortamında yer alıyor. Belki siz ya da okurlarınızdan biri "imdb" sitesine girip bu hatayı benim için düzeltebilir. Gerçi bu nasıl olur bilmuyorum...

USTALARDAN GÖRÜLMESİ GEREKEN 10 FİLM

1- Rüzgârlı Vadi / Miyazaki Hayao / (1984)
2- Zehirli Hayat / Douglas Sirk / ABD (1959)
3- Narayama Türküsü / Shoei Imamura / (1983)
4- Zavallılar / Atıf Yılmaz / (1974)
5- Son Gösteri / Robert Altman (2006)
6- Arzunun Kanunu / Pedro Almodovar / (1986)
7- Cabaret / Bob Fosse / (1972)
8- Özgürlüğün Zorbalık Hakkı / Rainer Werner Fassbinder
9- Petra von Kant'ın Acı Gözyaşları / Rainer Werner Fassbinder
10- Fanny ve Alexander / Ingmar Bergman (1982)

FESTİVALDEN 10 BELGESEL

1- Muhteşem! Eşcinsel Sinemanın Tarihi / Lisa
2- Ades & Lesli Klainberg
3- ÇİNGENELER: 'Kıvrım Kıvrım Yollar' / Jasmine Dellal / ABD
4- American Hardcore / Paul Rachman / ABD
5- Bu Filme Henüz Yaş Sınırlaması Getirilmedi / Kirby Dick / ABD
6- Helvetica / Gary Hustwit / İngiltere
7- Frank Gehry'nin Çizimleri / Sydney Pollack / ABD
8- ABD John Lennon'a Karşı / David Leaf & John Scheinfeld / ABD
9- Şu Boktan Dünya / Jeff Garlin / ABD
10- İran: Bir Sinema Devrimi / Nader Takmil Homayoun / Fransa

10 POLİTİK FİLM

1- İşte İngiltere Bu / Shane Meadows / İngiltere
2- Mutluluk Düşmanları / Eva Mulvad / (Belgesel)
3- İyimserler / Goran Paskaljevic / Sırbistan
4- Fidel'in Yüzünden! / Julie Gavras / Fransa-İtalya
5- Grev / Volker Schlöndorff / Almanya-Polonya
6- Dört Dakika / Chris Kraus / Almanya
7- Kadına Ağıt / Berrin Balay Tuncer & Önder M. Özdem / Türkiye
8- Tracey'nin Yaşamından Kesitler / Bruce McDonald / Kanada
9- Gökteki Suely / Karim Aïnouz / Brezilya-Almanya-Portekiz-Fransa
10- Ebu Garib'in Hayaletleri / Rory Kennedy / (Belgesel)

PASOLİNİ SEÇKİSİNDEN 10 FİLM

1- Dilenci / Accattone /(1961)
2- Mamma Roma (1962)
3- Aziz Matyas'a Göre İncil / Il Vangelo secondo Matteo / (1964)
4- Teorem / Teorema / (1968)
5- Medea (1969)
6- Domuz Ahırı / Porcile / (1969)
7- Dekameron / Il Decameron / (1971)
8- 1001 Gece Masalları / Il Fiore delle mille e una notte / (1974)
9- Salo ya da Sodom'un 120 Günü / Salò o le 120 giornate di Sodoma / (1975)
10- Kral Oidipus / Edipo Re / (1967)

SİNEMA DERGİSİ'NİN 10 FİLM ÖNERİSİ

1- Ben Bir Robotum Ama Sorun Değil / Sai bo gu ji man gwen chan a / Park Chan-wook
2- Yarım Ay / Niwe Mung / Bahman Ghobadi
3- Yalnız Yatmak İstemiyorum /Hei Yan Quan / Tsai Ming-Liang /Tayvan-Fransa-Avusturya
4- Marie Antoinette / Sofia Coppola / ABD
5- Yerdeniz Öyküleri / Gedo senki / Miyazaki Goro / Japonya (2006)
6- Son Gösteri / A Prairie Home Companion / Robert Altman (2006)
7- Shortbus / John Cameron Mitchell / ABD
8- Beyne Vurulan Damga / Brand Upon the Brain / Guy Maddin / ABD-Kanada
9- Miras / L'héritage / Géla Babluani & Temur Babluani
10- Beethöven'ı Anlamak / Copying Beethoven / Agnieszka Holland

Sinema Yazarlarının Önerileri

ATİLLA DORSAY

1- Kayıp Yıldız
2- Kötü Arkadaş
3- Kral ve Soytarı
4- Flanders
5- Hollywoodland
6- Kaldırım Serçesi
7- İngiltere Kralına Hizmet Ettim
8- Kalpler
9- Miras
10- Mala Noche
11- Petra von Kant'ın Acı Gözyaşları
12- Aziz Matyas'a Göre İncil

SEVİN OKYAY

1- Bir Ömür Yetmez
2- Edie
3- İsimsiz Kahramanlar
4- Flanders
5- Yeni Dünya
6- İngiltere Kralı'na Hizmet Ettim
7- Güz Bahçeleri
8- On Kano
9- 2:37
10- İşte İngiltere Bu

UYGAR ŞİRİN

1- Fanny ve Alexander
2- Kara Kitap
3- Paprika
4- Son Günler
5- Zehirli Hayat
6- Son Gösteri
7- Aziz Matyas'a Göre İncil
8- Köprü
9- Dixie Chicks: Kapa Çeneni de Şarkı Söyle
10- Ben Bir Robotum Ama Sorun Değil

Not: *İzleyip çok sevdiğim filmler de var, izlemeyip merak ettiklerim de.*

ERGİN ERTAN

1- Beyne Vurulan Damga
2- Fay Grim
3- Hayalet Dalgalar
4- İşte İngiltere Bu
5- Kaynak
6- Köprü
7- Marie Antoinette
8- Shortbus
9- Tarih Öğrencileri
10- Yalnız Yatmak İstemiyorum

Not: *Yakında Türkiye'de gösterime gireceklerle klasikler hariç.*

"Seyirci hayal kırıklığına uğramayacak"

"Deli Yürek: Bumerang Cehennemi"nde Güneydoğu'da oynanan siyasi oyunları işleyen yönetmen OSMAN SINAV, TV dizisi "Kurtlar Vadisi" ile mafyayı mercek altına almıştı. Bu kez kamerasını uyuşturucu dünyasına çeviren tecrübeli sinemacı, "PARS: KİRAZ OPERASYONU" ile dört bölüm çekilmesi öngörülen bir projenin ilk halkasını hayata geçirdi.

EBRU ÇELİKTUĞ

Osman Sınav, dört filmden oluşacak uluslar arası bir proje haline getirmeyi planladığı "Pars: Kiraz Operasyonu" ile bu kez büyük hesapların döndüğü uyuşturucu ticaretine kamerasını çeviriyor. Her seferinde bambaşka metotlar kullanan uyuşturucu satıcılarına karşı hep tetikte olması gereken özel eğitimli narkotik polisler için kullanılan pars kelimesi, filme adını veriyor. Kendisi gibi narkotik polisi olan babasının yıllar önce uyuşturucu mafyası tarafından öldürülmesinin ardından aynı mesleği seçen Atilla (Mehmet Kurtuluş) ve partneri Asena (Nida Şafak), uyuşturucu baronlarına kadar uzanan karanlık bir dünyanın içine dalıyor filmde. Mehmet Kurtuluş, Selçuk Yöntem, Uğur Polat ve Udo Kier gibi güçlü oyuncularla dolu kadrosu, geniş bütçesi ve aksiyon sahneleriyle dikkat çeken film üzerine Osman Sınav ile konuştuk.

"Pars: Kiraz Operasyonu"nun ortaya çıkışı nasıl oldu? Uyuşturucu artık herhangi bir sokak tezgahında pazarlanacak hale gelmiş durumda. Bu durum mu sizi harekete geçirdi?

Tehlike hep vardı, aslında pek farkında değildik. Uyuşturucu çok büyük bir rant kapısı. Senaryoyu çalışırken bu rantın ne kadar olduğuna baktığımızda gördük ki dünyada petrol dahil hiçbir şey bu parayı kazandırmıyor. Yani yaptığın yatırım, aldığın risk ve elde ettiğin paraya baktığında uğruna savaşlar yapılan petrol bile bu parayı kazandırmıyor. İnsan o zaman diyor ki, Afganistan Savaşı da acaba bu yüzden mi 30 yıldır sürüyor? Şöyle acı bir gerçek var Afganistan'da; ABD'nin girmesinden sonra uyuşturucu üretimi tarihinin en yüksek seviyesine ulaşmış. Tabii bunu sadece ABD işgaline bağlamıyorum, arada başka şeyler var. Dünyanın çarkı böyle dönüyor. Yani Irak'ta petrol için, Afganistan'da da bunun için mi bu kadar savaş var diye düşünüyorsun. Filme yaydığımız bir gerçek de şu: Afganistan'da 500 dolardan yola çıkan baz morfin, Hakkari'ye girdiğinde 8.000 dolar, Yüksekova'da işlenip İstanbul'a ulaştığında 25.000 dolar, Yunanistan'a geçtiğinde 50.000 dolar, Amsterdam ve Londra'ya ulaştığında 100.000 dolar, New York'ta sokağa çıktığında 150-160.000 dolar değerine ulaşıyor. 159.500 dolar kâr var yani!

Yönetmen Osman Sınav

Türkiye tam bir geçit durumunda zaten...

Evet, gün geçmiyor ki basında bir haber çıkmasın. Üstelik bu sadece bilineni. Aslında uyuşturucu yanında terörü taşıyor. Bir yerde terör varsa, mutlaka arkasında uyuşturucu transferi vardır. Bir süre sonra terörün amacı, kendisi, ideolojisi ortadan kalkıyor, bu yeraltı rantının peşine düşülüyor. Eskiden biz sadece geçiş yoluyduk. Mesela ben duyardım "Gavura gönderiyoruz"

Mehmet Kurtuluş

derlerdi. Sanki o insan değil, böyle cahilce bir vicdan rahatlatması...Ama bugün artık başka bir şeye dönüştü: Doğu'dan baz morfin Batı'ya gidiyor, ama o taraftan da sentetik geliyor. Ve artık Türkiye sadece bir geçiş yolu değil, bir pazar. Ürkütücü olan da şu: Türkiye, nüfusunun yüzde 50'si 25 yaşın altında bir ülke. Bu çok büyük bir zenginlik aslında ama bunu uyuşturucuyla buluşturduğunda dehşet bir şey.

Film nasıl gelişiyor?

Buradan yola çıkarak, bu meseleye dair bir film yapmaya çalıştık. Filmlerin amacı tabii insanlara araştırma bilgisi vermek değildir. Biz hikâye anlatırız sonuçta. Uyuşturucu sorunu filmi yapma nedenimiz. Filmin üçgeni; narkotik polisi, uyuşturucu baronları - yeraltı dünyası ve okullara yansıması. Nihai noktadaki küçük resimde okullar var; arkasındaki çok büyük ama hiç gözükmeyen büyük resimdeyse uyuşturucu baronları. Bir de ikisi arasındaki bağı çözmeye çalışan bir narkotik polisi... Çok güçlü, kişisel dramı olan bir hikâye. Bütün ailesini kaybeden bir narkotik polisinin hikâyesi. Ortada çok büyük bir oyun var. Zaten uyuşturucu işini yapanlar çok yaratıcı insanlar. Her defasında herkesi, işin uzmanlarını bile şaşırtacak yöntemler arıyorlar. Hiçbir zaman bir yöntemi tekrar etmiyorlar.

Senarist Aybars Bora Kahyaoğlu ile yolunuz nasıl kesişti?

Chicago'da sinema okumuş, Necip Fazıl üzerine bir belgeseli olan, uzun süre ABD'de yaşamış bir arkadaşımız. Birkaç yıl önce aramıza katıldı, benim de asistanım aynı zamanda. Her şeyden önce iyi bir senarist. Senaryo denen şeyin bir matematiği var. O küçük denklemlerle oynaman gerekiyor. Senelerdir dizi yaparken de film yaparken de bu meslekte en zorlandığım şey, beraber çalıştığım arkadaşlarıma da en zor anlattığım ya da bir türlü olmayan şey, senaryo. Baktığınız zaman Türk sinemasında genel bir problem vardır: filmlerin temposu başında başladığı gibi sonunu bulmaz. Mutlaka bir yerlerde sarkar, gevşer, bir şey olur. İşte bu, matematiğinin iyi çalışmamasından kaynaklanıyor. Denklemleri iyi kurulmamış, matematiğine iyi bakılmamış senaryolar birtakım sapmalara yol açıyor. Onları iyi çözmek lazım. Aybars bu anlamda iyi yetişmiş birisi. İyi bir okulda okumuş, sadece okumak yetmiyor tabii, bu konuda kafa yormuş bir arkadaşımız. Ben de hep senaryo üzerinde durdum. Film ya da dizi yapmakta bizim bir başarımız varsa, bu senaryoya çok bakmak, senaryo konusunda çok çalışmakla gelen bir şey. Yoksa herkes bir şekilde kamerayı koyuyor, öyle veya böyle çekiyor işte. Tabii ki orada da farklar var, herkes kamerayı aynı yere koymuyor, önemli olan orada 361. dereceyi bulmaktır. Fizikte 360 derece var ama sinema 361. derecede yatıyor. Ama bundan önce senaryoda anatomik yapının oranlarını iyi kurmak gerekiyor.

Mehmet Kurtuluş projeye nasıl dahil oldu?

Mehmet çok sıkı bir oyuncu. Benim 4-5 yıldır takip ettiğim bir adamdı. Güven Kıraç bizi tanıştırmıştı, çoğu filmini de izledim. Ta o zaman Avrupa'da geçen, uyuşturucu mafyasıyla ilgili bir şeyler düşünüyordum. Hikâyeler işte aslında böyle demleniyor. Beş yıl önce filmin fikir cümlesini Mehmet'e kurmuşum. O gelişiyor, takip ediyorsunuz falan ve teklif Mehmet'e gidiyor. Mehmet'i yurt dışında yaşadığı ve çalıştığı için çok iyi tanımıyordum ama gerçekten çok iyi bir oyuncu. Beden dilini, yüzünü, mimiklerini çok iyi kullanıyor. Konsantrasyonu çok yüksek. Çok disiplinli her şeyden önce. Oyuncu gibi yaşıyor her şeyi, her anı. O anda dünyada ne olursa olsun, o bir şey yapıyorsa konsantrasyonu asla bozulmuyor. Sette kıyamet kopsa, insanlar eğlenip espriler yapsa eğer o dramatik bir şey onuyorsa o gün, bunların hiçbirini duymuyor. Suratı bir an bile değişmiyor, o dramı yüzünde taşıyor. Eğer bir şekilde bunu bozacak bir şey varsa, o, 3 metrekarelik alanda kayboluyor. Nereye saklanıyor, nasıl kayboluyor, sette öyle bir yer de yok, resmen elli kişinin arasında adeta görünmez oluyor. Ben "Tamam, hazırız!" dediğim anda, kameranın karşısına geçiyor, nereden geliyorsa...

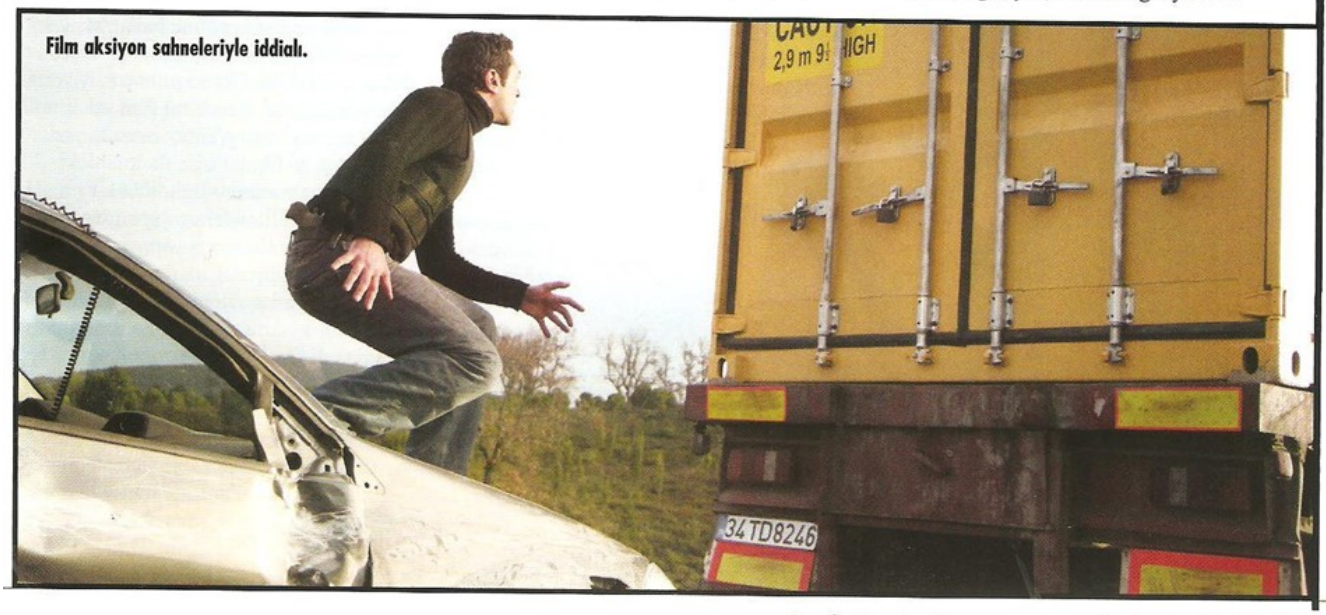

Film aksiyon sahneleriyle iddialı.

"Pars: Kiraz Operasyonu"

Selçuk Yöntem ve Udo Kier filmin ağır topları.

Yemek yemiyor bazen, ağırlaştırmasın diye, bazen de çok yiyor. Bedenini hücrelerine kadar nasıl kullanacağını iyi bilen bir oyuncu. Mehmet'in bir özelliği de dört beş dilde oynayabilmesi. "Pars", uluslararası bir proje özü itibariyle. Biz giderek co-production haline getirmeye çalışıyoruz, yani ikincisi, üçüncüsü ve dördüncüsü de olacak. Son "Pars", İstanbul-New York olacak diye düşünüyoruz mesela.

Konusu gene uyuşturucu sorunu etrafında mı şekillenecek?

Tabii, bunun üzerine bir takım başka hikâyeler gelişecek.

Filmin güçlü bir kadrosu var...

Filmde bilet kestirecek şöhretler yok ama çok iyi bir oyuncu kadrosu var. Mesela Murat Daltaban diye bir adam var, müthiş biri, çok iyi bir oyuncu, gizli hayranları var. Selçuk Yöntem öyle, Uğur Polat'ın inanılmaz bir 10 dakikası var filmde. Hikâye 16 yıl önce başlıyor, 16 yıl sonrasında Uğur'un oğlunu Mehmet (Kurtuluş) oynuyor. Kadın karakterlerimize gelirsek, Pelin (Batu) çok farklı, çocuk-kadın gibi, filmin tek naif kadın karakterini, öğretmeni oynadı. Nida Şafak bizim sürprizimiz, bütün fiziğiyle, tavrıyla çok iyi bir polis karakteri ve partner oldu çıktı. Hiçbir oyuncu bu kadar sahici duramazdı gibi geliyor şimdi bana. Oyuncu gibi değil çok sahici bir polis oldu. Haluk Piyes var, Mehmet'in kardeşi rolünde. Zaten misafir oyuncu olarak geldi, çok güzel iş çıkardı. Duygu Şen, hikâyenin okul ayağında, lisede Haluk'un sevgilisini canlandırdı. Çok cesur bir oyuncuydu. Bayağı insanla görüşmeler yapıldı o rol için, çünkü zor bir roldü.

Atilla'nın (Mehmet Kurtuluş) partneri Asena rolünde yeni bir oyuncuyu keşfedeceğiz: Nida Şafak.

Udo Kier'den de bahseder misiniz, onu oynatmak nereden aklınıza geldi?

Udo çok değişik bir yüz bir kere, bir rol bu kadar mı yakışır. Adamın tabii şeytani bir durumu var; zaten çok vampir, şeytan rolü canlandırmış. Almanya'dan kalkıp Hollywood'a gitmiş çok önemli bir karakter oyuncusu; 180 civarında filmde oynamış. Belki de bu rol, onun oynadıkları içinde en gerçek rollerden biri, yani vampir, şeytan rollerin dışında. Şöyle bir bakınca, "bir dakika" diyorsun, "bu adamda tehlike var"...Durduğu anda bile potansiyel bir tehlike var...(gülüşmeler). Udo ile ilgili şöyle bir şey söyleyeyim: tabii ki çalıştığım, çok sevip saygı duyduğum pek çok oyuncu arkadaşım var. Biraz önce de konuştuk, onların performanslarını da çok seviyorum ama Udo, bugüne kadar çalıştığım insanlar içinde, aynı dili konuşmadığımız halde, söylemek istediğimi en kısa sürede en doğru şekilde anlayan ve bunu çok kısa bir sürede doğru yoruma kavuşturan bir oyuncu. Hiçbir oyuncuyla bu kadar kısa sürede anlaşamadım. Daha cümlem biterken, tercümanım başlıyor ve "bir dakika ben anladım" diyor, "şunu demek istedin galiba; ama biraz da böyle bir şey var içinde; şu kadar bir şey mi demek istiyorsun?" İnanılmaz bir oyuncu. Çok profesyonel bir kere.

O da sizden dünya standartlarında bir yönetmen olarak bahsetmiş.

Çok keyifli çalıştık, daha şimdiden zorluyor, ikinci filmde olacak mıyım diye. "Olmam lazım, istiyorum" diyor. İnşallah galaya da gelecek. İnanılmaz çalışkan bir adam. Bir an bile teksti elinden bırakmıyor. Çekim bitmiş, ertesi gün çekim var, rahatız, oturmuş bir kahve içeceğiz, hala yarınki rolünü okuyor, sohbet ederken ezber yapıyor, aklına bir şey takılırsa bana soracak... Rolü gereği bastonla oynuyordu. Çekimlerin sonuna doğru, eline alıştırmak için bastonu otele götürdü ama getirmeyi unuttu. Çekime daha zaman vardı aslında. Daha ışık, set hazırlanacak, yani otele gidip bastonu alacak zaman var, ama bastonu unuttu diye, baston gelene kadar bana gözükmemek için elinden geleni yaptı. Bu kadar da nazik, ince bir adam.

Gişe beklentiniz nasıl?

Gişeye endeksli bir sinemacı değilim. Bu seneki seyirci profiline bakarsak, yani yerli ve yabancı filmlere olan dağılıma, çok iç açıcı değil. Geçen sene çok iyiydi, zirveydi. Çok da fazla kötü film var. Bunu söylemek acı bir şey Türk sineması için. Keşke çok iyi filmler olsa da totaldeki seyirci sayısını artırabilsek. Filmler yapılıyor, bazı filmler iş yapıyor, bir enerji doğuyor, artık sinema iş yapıyor diye de bolca film çekiliyor. Çok değil 7-8 sene önce yerli filmler sinemalarda yer bulamıyordu Amerikan filmlerinden. Şimdi yerli filmler önce yer buluyor, yabancı filmler onların arkasından geliyor. Ancak Türkiye'deki asıl problemimiz şu; toplamda seyirci sayısı çok fazla değişmiyor. Sektördeki film sayısındaki yükselme oranında seyircide yükselme yok. Bunu yükseltmemiz lazım. Biz küçük bir

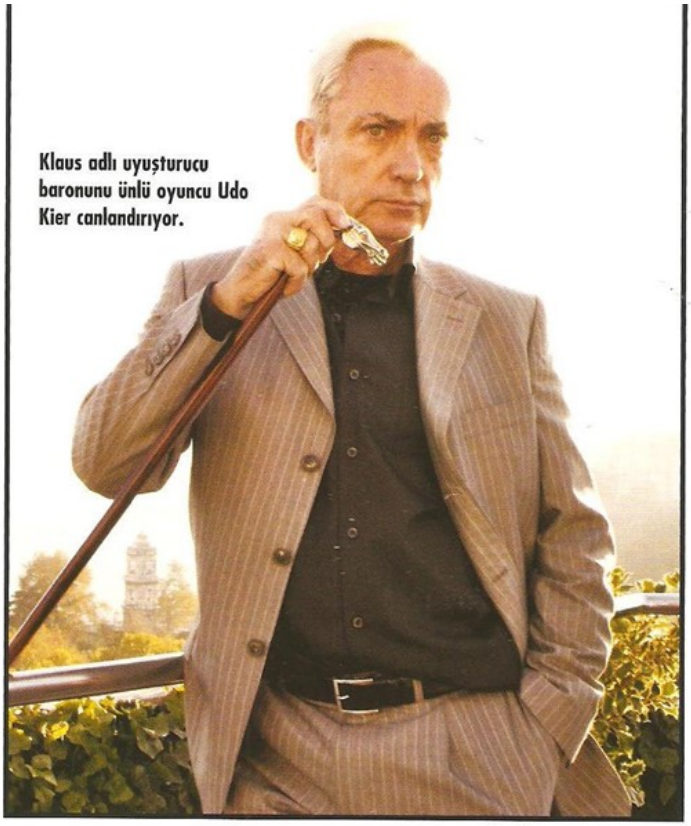

Klaus adlı uyuşturucu baronunu ünlü oyuncu Udo Kier canlandırıyor.

ülke değiliz, 70 milyonluk bir ülkeyiz. 70 milyonluk ülkede 3 milyon seyirci olunca seviniyoruz. Oysa seyirci sayısını çok daha fazla artırmamız gerekiyor. Bu da iyi filmlerle olacak. Biraz daha risk alıp iyi filmler yapması gerekiyor insanların. İyi filmlere seyirciler gelecek inancımı koruyorum. Biz televizyonda da benzeri durumlarla karşılaşıyoruz. İyi hikaye, iyi fikir varsa, seyirci seni mutlaka buluyor sabırlı olursan. Buna yüklenmemiz gerekiyor ve dış pazara yönelmemiz, dışarıya satmamız gerekiyor. Dünyada hiçbir sinema kendi ülkesi sınırları içinde kaldığı sürece çok iyi olamaz, çok iyi bütçelerle film yapılamaz; çünkü geri dönüşü yeterli olmaz o bütçelerle. Filmlerin mutlaka dışarı satılması lazım. Seyirci kaygısıyla film yapmıyoruz ama sonuçta tabii ki ciddi bir finansman söz konusu. Sinema zaten çok pahalı bir oyuncak. "Pars", pahalı bir film oldu, bizim de öngörülerimizin dışına çıktı. Çünkü ben sete gittiğim zaman prodüktörlüğümü unutuyorum ve hesap kitap bilmiyorum, onu da istiyorum, bunu da istiyorum. Amerika'da senaryolar yazılır, hikâye toparlanır ama çekime başlamadan önce bir "production write", yani "yapım yazımı" diye tabir edebileceğimiz bir süreç başlar. Yapımcı tarafından senaryo bir daha yazılır, tamamen maliyetler göz önünde tutularak. Senaryo yazarken de sette yönetmen olarak çalışırken de yapımcı kimliğimi unutuyorum ben. Yapımcı bir adam var Sinegraf'ta Osman Sınav diye, ne yapar sonra bilmiyorum (gülüşmeler).

Hem yapımcı hem yönetmen olmak büyük özgürlük getiriyor.

Ben yapımcılığı o yüzden yapıyorum zaten, yoksa yapımcılığı hiç sevmem, benim karakterimle uyuşan bir şey değil. Benim için hep bir yüktür aslında, ama tabii hayallerimi gerçekleştirmek için yapımcıyım. Hiç kimse benim hayallerimi gerçekleştirmem için hovardaca para harcayamaz. O yüzden, kendi yapımcılığını kendin yap, kaybedersen sen zaten kaybet, kazanırsan sen kazan, kime ne deyip yükleniyoruz...(gülüşmeler) "Pars"ta da böyle oldu, biraz fazla kaçtı. Bu para döner mi dönmez mi bilmiyorum açıkçası. İnşallah döner, beklentimiz bu yönde çünkü gerçekten iyi bir film yaptık, dünya standartlarında. Bu filmin bir özelliği şu; bugüne dek yaptığım bütün işlerde bu standarda doğru gitmeye çalışıyordum ama bu kez artık tam dünya standardında bir iş oldu diyorum. Avrupa'ya da gitseniz, başka bir yerde de bu film böyle yapılır denecek, dünyada rekabet edecek standartta bir film yaptım. Eksiği, içinde Brad Pitt yoktur, Matt Damon yoktur star olarak, ama benim oyuncularım onlardan daha değerli.

Yurt dışında gösterime girecek mi?

Avrupa'da tabii gösterime gireceğiz, dünya satışları için bir takım temaslarımız var, sürüyor.

Orada da hazır bir seyirci kitleniz var. "Deli Yürek: Bumerang Cehennemi" iyi iş yapmıştı değil mi?

Türkler açısından iyi bir kitlemiz var, zaten Almanya, Avusturya ve diğer ülkelerle beraber Türkiye ile aynı anda gösterime giren ilk büyük film "Deli Yürek"tir, ondan önce "Eşkıya" var ama bu kadar geniş dağıtılmamıştı. Galiba seyirci hayal kırıklığına uğramayacak. Türk sinemasında hepimizin üzüldüğü bir şey, hayal kırıklığı yaşamamız. Bunun nedenleri var tabii, bütçeler yetersiz, yeterli hazırlık zamanı yok filan. Artık bunları aşmamız lazım. Sinema yapan insanlar zeki olmalı, çünkü sinema hem çok para harcanan pahalı bir oyuncak hem de başka insanların hayatına giriyorsun, milyonlarca insana bir şey yapıyorsun. O zaman dersine çok iyi çalışman lazım. Bir değil on kere düşünmen lazım. Bu filmin iddiası bu bence; bunu söylemek bana düşmez ama galiba "bu oldu" diyecek seyirci. Bunun için çok çalıştım. Bütün ekibim de öyle... İnandılar çünkü... Çok zor sahneler vardı. 80 km hızla giden tırın üstünde kocaman bir crane, üstünde şaryo, ekip tırın üstünde, oyuncuyu sarkıt, adam düşse parçalanır. Tır savruluyor, bayağı zor sahneler oldu. Çek Cumhuriyeti'nden 14 kişilik bir dublör ekibi, Almanya'dan özel efekt ekibi geldi. Görüntü yönetmenimiz Danimarkalı, Torben Forsberg müthiş biriydi.

Türk sinemasında uyuşturucu üzerine ilk kez böyle bir film izleyeceğiz sanırım.

Film, sadece bir aksiyon değil, aksiyondan daha ağır bir şey var içinde, ciddi, kişisel bir dram var. Konuşmanın başında "uyuşturucu nedir ne değildir, ne kadar büyük bir rant kapısıdır"dan bahsettik. Evet "uyuşturucu kötüdür" ama sadece bunu söyleyen bir film değil bu. O kişisel hikâyelere baktığımızda, insan boyutuna indiğimizde "uyuşturucu kötüdür, uyuşturucu kullanan daha kötüdür" gibi bir şey çıkıyor; ama bununla sinema yapılmaz. Aslında uyuşturucuya yakın duran, uyuşturucu kullanan insanlar bence toplumda aşka en yakın duran insanlar; yani en hassas, en üzerinde durulması gereken, kötü denip itilmemesi, tam tersine kazanılması gereken, hassas ve belki de hayatımıza daha iyi renkler getirecek potansiyeli taşıyan insanlar. Bütün mesele, kendilerini aşkta ve aşkla yaşamada doğru ifade ettikleri zaman bundan kurtulacak olmaları. Onu yapamadığı an, yanı başında uyuşturucu duruyor. O yüzden aslında uyuşturucu hiç kimseye çok uzak değil. Uyuşturucuya yakın duran insanların yaşama tavrı içinde kendi yaratıcılıklarını ve duygusallıklarını çok doğru ve çok net ifade edebilmeleriyle kurtulacaklarını düşünüyorum. Yoksa o rantın önüne geçilemez, o rantın peşindekiler zaten çok büyükler. Filmde de zaten göreceksiniz: çok büyük bir oyun kuruluyor, bizim kahramanlarımız bir şey başarıyorlar ama arkasından çok daha büyük bir şey çıkıyor. İnanılmaz büyük oyunlar var. Bu oyunlara da devam edeceğiz (gülüşmeler)...

Başkent baharı festivalle karşılıyor

12-22 Nisan tarihleri arasında gerçekleştirilecek olon 18. ANKARA ULUSLARARASI FİLM FESTİVALİ, sinemaseverlere dopdolu bir program sunuyor. İşte festivalde öne çıkanlar ve sizin için seçtiklerimiz...

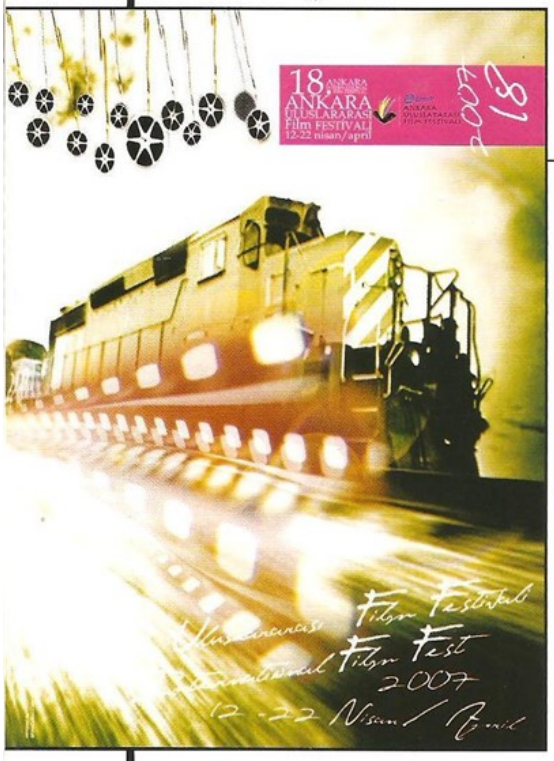

Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı tarafından düzenlenen Ankara Uluslararası Film Festivali, 12-22 Nisan tarihleri arasında 18. kez Ankaralılar'la buluşuyor. Geçtiğimiz yıllarda Mart ayında yapılan festival, bu sene Nisan ayında düzenleniyor. Festivaldeki bir başka değişiklik ise 17. Ankara Uluslararası Film Festivali'ne ev sahipliğini yapan Limak Holding'in bu yıl festivalin isim sponsorluğunu üstlenmesi. Dünya sinemasından ve Türk sinemasından çok sayıda yıldızın yer alacağı festivalin ev sahipliğini Limak Ambassadore Otel yapacak. Festival partisi ise 13 Nisan'da Saklıkent'te "Tabutta Röveşata" ve "Dondurmam Gaymak"ın müziklerine imza atan Baba Zula'nın katılımıyla gerçekleştirilecek. Festival kapsamında Savaş ve Barış ile Sinema ve Müzik konulu paneller de düzenlenecek.

Limak 18. Ankara Uluslararası Film Festivali'nde özel ödüller de sahibini bulacak. Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı bu sene Aziz Nesin Emek Ödülü'nü 1950'lerin sonundan bugüne kadar Türk sinemasına canlandırdığı birbirinden farklı karakterlerle verdiği büyük emek, kazandırdığı saygı ve Türk sinema oyunculuğu tarihinde bıraktığı "iz" için Fatma Girik'e; Kitle İletişim Ödülü'nü Türk sinemasının dünyada tanınmasına ön ayak olan Antalya Altın Portakal Film Festivali'ne; Sanat Çınarı Ödülü'nü de Türk edebiyatına yaptığı katkılardan dolayı Erhan Bener'e verecek.

Dünya sineması

Bu başlık altında toplanan bölümler arasında Hatırlıyorum adını taşıyan ve Federico Fellini'nin 8 filminin yer aldığı bölüm özellikle dikkat çekiyor. Çocukluk ve yeniyetmelik dönemlerinden yansımalarla örülü başyapıtları, keskin din eleştirisi kokan, koca göğüslü ve kalçalı kadınların arzı endam eyledikleri unutulmaz eserleri ile Fellini, festivalin bir nevi onur konuğu olacak bu sene. Fellini'nin ilk solo yönetmenlik denemesi olan ve bir evliliğin ilk iki gününü anlattığı "Lo Sceicco bianco - Beyaz Şeyh", yine başlangıç dönemine ait olan ve 5 genci merkeze alarak erkeklerin dünyasına zoom yaptığı "I Vitelloni - Aylaklar", ilk yıllarından itibaren İtalyan ustanın filmografisini hatmetmek isteyenler için mükemmel bir fırsat sunuyor. Ustanın başyapıtlarından "8 1/2" da bu bölümde yer alıyor. Yönetmenin "8 1/2. filmim" dediği (o güne kadar ikisi kısa, biri iki yönetmenli, altısı da uzun metraj yani toplam 7,5 film çekmiştir) bu yapım, bir yandan yönetmenin anılarına teğet geçerken bir yandan da bir sinemacının yaratma sancısını ve ruh halini yansıtıyor. Fellini'nin ilk renkli filmi olan ve başrolünde yönetmenin eşi Giulietta

"Beyaz Şeyh"

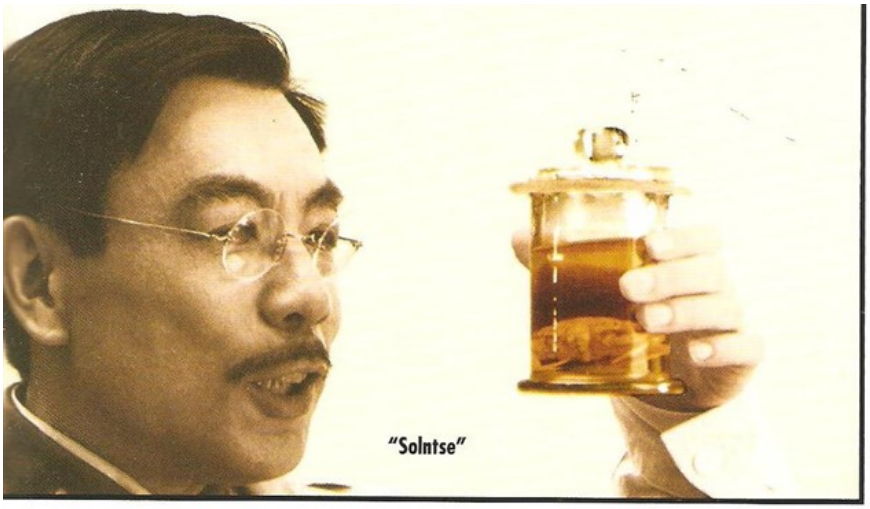
"Solntse"

Masina'nın oynadığı "Giulietta degli spiriti - Ruhların Jülyeti" ise düşler, anılar ve fanteziler içinde yaşayan bir ev kadınının sıra dışı hikâyesini anlatıyor. "Roma güzellemesi" olarak da tanımlayabileceğimiz, bu şehrin yönetmen üzerindeki etkilerini sergileyen "Roma" ve antik çağlardan esintiler taşıyan "Satyricon" da bu bölümde gösteriliyor. Hatırlıyorum'da yer alan son Fellini filmi ise "Il Casanova - Kazanova". Efsanevi kahramanı Donald Sutherland'in canlandırdığı filmde Fellini, klasik çapkın erkek imajının dışına çıkarak Kazanova'yı eşcinselliğe meyli olan, korkudan nasibini almış bir anti kahramana dönüştürüyor.

Aynı zamanda festivalin açılış filmi de olan "El Camino de los ingleses - Summer Rain", ünlü aktör Antonio Banderas'ın ikinci yönetmenlik denemesi. Bu sene Berlin Film Festivali'nden Label Europa Ödülü ile dönen film, 1970'lerin sonlarında, yaz tatilindeki bir grup arkadaşın ilk aşklarını, cinsellikle tanışmalarını ve saplantılarını anlatan bir büyüme öyküsü sunuyor. Bu filmin de dahil olduğu Dünyanın Her Köşesinden adlı bölümde

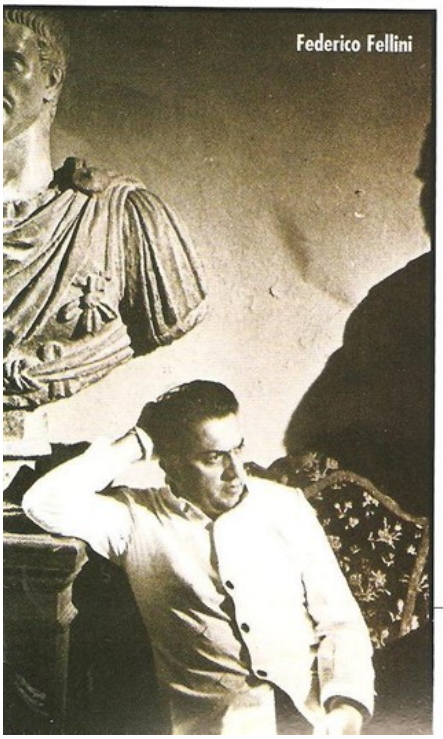
Federico Fellini

gösterilecek bir başka yapım, İtalya'dan mafya manzarası sunan "I Cento Passi - The Hundred Steps". 2001 yılında David di Donatello ödüllerini silip süpüren, aynı yıl Yabancı Dilde En İyi Film dalında Altın Küre adayı olan yapım, geleneklere karşı çıkarak mafyaya baş kaldıran genç Sicilyalı'nın trajedisini anlatıyor. Abbas Kiarostami'yi takip eden kuşak içinde Muhsin Makhmalbaf'la başı çeken Majid Majidi de bir filmiyle festivalde yer alıyor. "Beed-e majnoon - The Weeping Willow", Tahran Üniversitesi'nde hocalık yapan kör bir profesörün, kornea nakliyle yeniden görme yetisine kavuşması üzerine yaşadığı gelgitleri anlatıyor. Bu bölümde mutlaka görülmesi yapımlardan birisi de "Solntse - The Sun". Tarkovski'nin vârisi olarak tanınan Alexander Sokurov bu filmde, Hitler ve Lenin'den sonra "mutlak güç" serisine Japon İmparatoru Hirohito'yu da dahil ediyor. Klaus Härö'nün yönettiği ve pek çok festivalden ödülle dönen "Aideista parhain - Mother of Mine", 2. Dünya Savaşı sırasında zarar görmemesi amacıyla annesi tarafından Finlandiya'dan İsveç'e gönderilen Eero adlı çocuğun yeni bir ülkeye ve yeni bir aileye uzanan yolculuğunu anlatan güçlü bir dram. İran devrimini takiben 20 sene boyunca ülkesinde film çekmesi yasaklanan Bahman Farmanara'nın izin çıktıktan sonra çektiği üçüncü film olan "Yek boos-e koochooloo - A Little Kiss"de yönetmen, kanser hastası olan bir yazar ile Alzheimer hastası olan eski arkadaşının hayat muhasebesini konu alıyor. İtalyan yapımı "Le conseguenze dell'amore - The Consequences of Love", çoğu sinemaseverlere tanıdık gelebilir. Paolo Sorrentino'nun imzasını taşıyan bu film, Ferzan Özpetek'in "Kutsal Yürek"ini geçerek David di Donatello ödüllerine damgasını vurmuş, Altın Palmiye'ye de aday olmuştu. Film, suçla örülü geçmişini saklamak için İsviçre'deki bir otelde adeta "görünmez" bir hayat süren Titta adlı 50 yaşındaki adamın, arkasına saklandığı kurallardan kurtularak yeni ve gerçek bir yaşama adım atma serüvenini anlatıyor. Çin sinemasının 50'ler kuşağının Zhang Yimou ve Chen Kaige'le beraber en ünlü yönetmenlerinden Tian Zhuangzhuang'ın "Wu qingyuan - The Go Master" adlı filmi de festivalin görülesi yapımlarından. Film, Go (Çin'in ulusal oyunu) şampiyonu, usta Wu Qingyuan'ın yaşam öyküsünü konu alıyor.

Cehennemin içinden: Dünya savaşıyor

Festivalin savaş ve barış temalı bu özel bölümünde dünyanın gözü önünde yaşanan dramlara dikkat çekiliyor. Iraklı genç yönetmen Muhammed Al-Daradji'nin Paris Arap Filmleri Festivali, NETPAC, Bangladeş ve Kahire gibi festivallerden ödülle dönen "Ahlaam" adlı filmi bu bölümde yer alıyor. Film, Bağdat'ta savaşın dehşetiyle sarsılmış üç yaşam üzerinden Ortadoğu'nun en karışık ülkesinin bugününe ışık tutuyor.

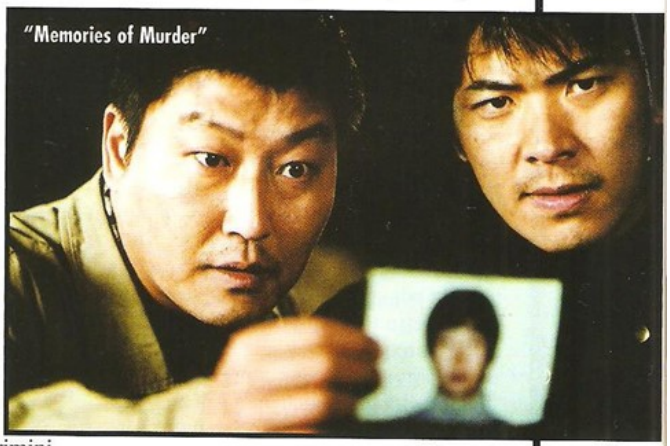
"Memories of Murder"

Rashid Masharawi'nin yönettiği "Haifa" ise İsrail Başbakanı Rabin ile FKÖ lideri Arafat'ın imzaladıkları barış anlaşmasından önce bir Filistin kasabasında yaşanan olayları ve yeni acılara gebe Orta Doğu atmosferini anlatıyor. Filistinli Muhammed Bakri'nin yönettiği, İsrail güçlerinin Jenin mülteci kampına saldırısı sonucu yaşanan insanlık dramını konu alan ve İsrail'in büyük tepkisini toplayan "Jenin, Jenin" de bu bölümde gösterilecek yapımlardan.

18. Ankara Uluslararası Film Festivali'nde bir Güney Kore filmleri

18. Ankara Film Festivali

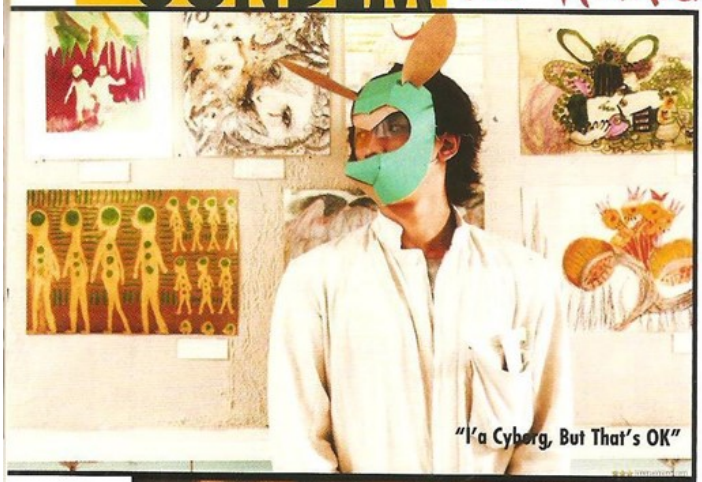
"I'a Cyborg, But That's OK"

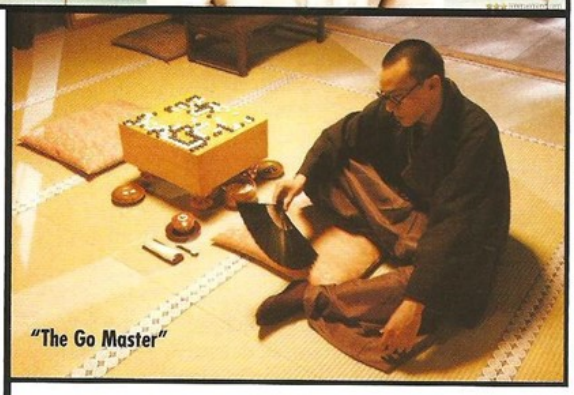
"The Go Master"

seçkisi de yer alıyor. Bu filmler içerisinde özellikle önerdiğimizi iki yapım var. Bunlardan ilki, 80'lerde gerçekten yaşanmış, Güney Kore'nin ilk seri katil davasında esinlenen "Salinui chueok - Memories of Murder". Film, önümüzdeki aylarda ülkemizde vizyona girecek olan "The Host"un yönetmeni Bong Joon-ho'nun imzasını taşıyor. Gösterildiği festivallerde büyük beğeni toplayan "Salinui chueok", kadınlara tecavüz edip onları öldüren bir seri katilin peşindeki polislerin macerasını dövüş koreografileri eşliğinde anlatıyor. Bu bölümün bir diğer önemli filmi de "Saibogujiman kwenchana - I'm a Cyborg, But That's OK". "Sympathy for Mr Vengeance", "Oldboy" ve "Sympathy for Lady Vengeance"dan oluşan intikam üçlemesini tamamlayan Park Chan-wook'un yeni filmi bu. Meşhur üçlemesi ile seyirciye kan banyosu yaptıran yönetmen bu sefer biraz durulmuş, seyirciye de nefes aldırmaya niyetli görünüyor. Zira "I'm a Cyborg, But That's OK", kendini cyborg zanneden bir kızla insanların ruhlarını çalabildiğini iddia eden bir adamın akıl hastanesindeki romantik ve komik macerasını konu alıyor. Hong Sang-soo'nun yönettiği "Haebyonui yoin - Woman on the Beach" ve Kang Yi-kwan'ın yönettiği, 2005'teki Toronto Film Festivali'nden FIPRESCI ödülüyle dönen "Sa-kwa" da bu bölümde gösteriliyor.

Özel gösterimler

Festivalde yer alan bölümlerden biri de 4 filmlik Arte Filmleri Özel Gösterimi... "A tout de suite" Benoit Jacquot'un yönettiği ve 2004 senesinde Cannes Film Fesitvali'nin Belirli Bir Bakış bölümünde seyirci karşısına çıkan, aşk ve suçun içiçe geçtiği bir dram. Olivier Assayas'ın yönettiği "Clean" ise rock yıldızı eşinin uyuşturucudan ölümü üzerine kendisi de hapse giren, serbest kaldıktan temiz bir hayata başlamak ve oğlunun velayetini kazanmak için çırpınıp duran bir annenin dramını konu alıyor. Nick Nolte'nin de yer aldığı ve başroldeki Maggie Cheung'un (Yoko Ono etkisi hissetmemek imkânsız) harika performansı ile dikkat çeken film aktrise 3 sene evvel Cannes Film Festivali'nde En İyi Kadın Oyuncu ödülü kazandırmıştı. "Sommer Vorm Balkon - Summer in Berlin", Andreas Dresen'in yönettiği ve aynı apartmanda yaşayan iki kadının dostluğunu konu alıyor. Başrol oyuncusu Jürgen Vogel'e Berlin'de Gümüş Ayı kazandıran "Der Freie Wille - Özgür İrade", tahliye olan tecavüz suçlusu bir adamın toplum içindeki yalnızlığını ve tatmin edilmemiş arzularıyla savaşını anlatmakta.

Beyazperdede Notalar adını taşıyan bölümde ise Brezilyalı ünlü şarkıcı Maria Bethania ve onun 40 yıllık kariyerini anlatan Fransa - İsviçre ortak yapımı "Maria Bethania: Music is Perfume" ile Afrikalı mültecilerin müziklerini ve yaşam mücadelelerini anlatan Amerikan yapımı "The Refugee All Stars" gösterilecek.

Kısalar

Festivalde canlandırmalar ve Bin Ladin'i yaratan koşulların anlatıldığı "Our Own Private Bin Laden" başta olmak üzere çeşitli belgesel filmler de seyirci karşısına çıkma imkânı bulacak. Ticari gösterim şansı olmayan kısa film, canlandırma ve belgesel dallarında düzenlenen yarışmayla da bu türlerin izleyicisiyle buluşması sağlanacak. Uluslararası Kısa Film Gösterimi ve Uluslararası Belgesel Film Gösterimi bölümlerinde tüm dünyada çeşitli festivallerde ödül almış kısa, canlandırma ve belgesel filmler sinemaseverlerin beğenisine sunulacak.

Uluslararası Kısa Filmler bölümünün flaş filmi, pek çok festivalden ödülle dönmesinin yanı sıra bu sene En İyi Kısa Film Oscar'ını da kazanan "West Bank Story". Filmin yönetmeni ve senaristi Ari Sandel, festivalin konuğu olarak ülkemize gelecek. İsrailli bir baba ve Amerikalı bir annenin oğlu olan Sandel,

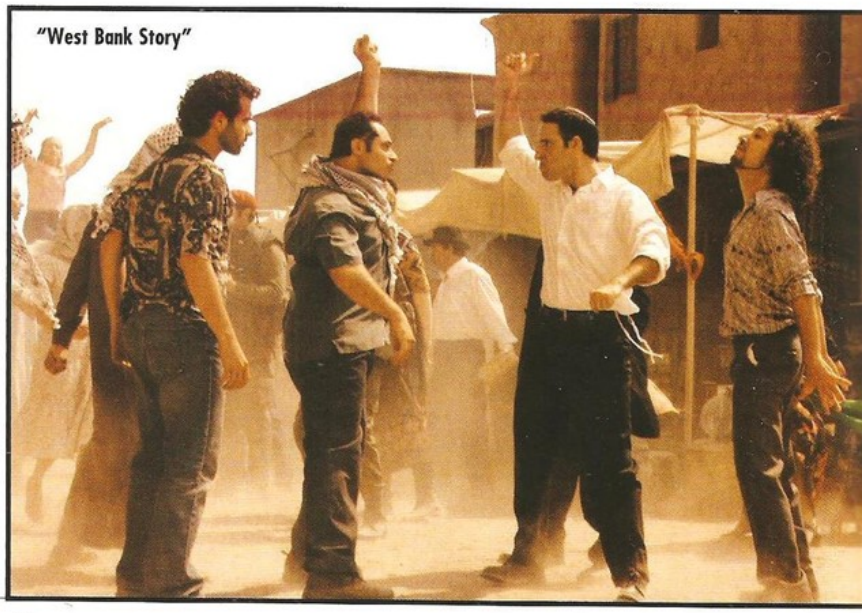
"West Bank Story"

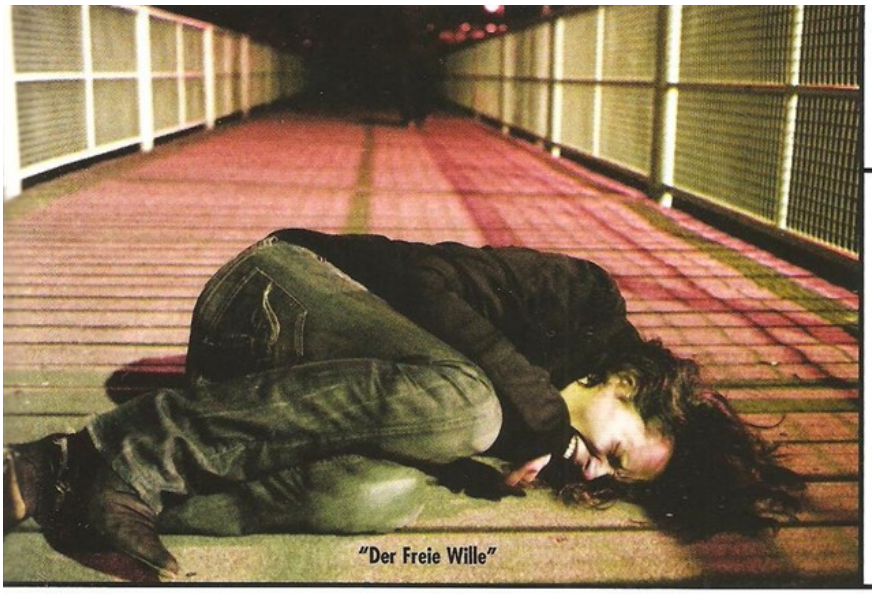
"Der Freie Wille"

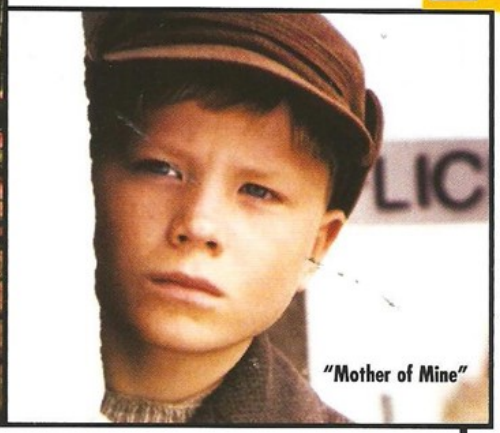
"Mother of Mine"

"West Bank Story"de İsrail-Filistin çatışmasını müzikal bir komediyle beyazperdeye taşıyor ve Orta Doğu'daki problemlerin ancak barış yoluyla çözülebileceğine dikkat çekiyor. Programda Rupert Wyatt'ın yönettiği ve başrolünde Brian Cox'un yer aldığı, İngiltere yapımı "Get the Picture"; Marc Craste'ın yönettiği, BAFTA ödüllü İngiliz animasyonu "Jojo in the Stars"; Igor Jimenez Galicia'nın yönettiği Meksika-İspanya ortak yapımı "La Otra Mitad"; Aki Nakazawa'nın yönettiği, Japonya-Almanya ortak yapımı "Negai wo hiki"; Joris Clerte'in yönettiği, Fransa yapımı "Ce Que Je Suis" ve Micha Wald imzalı, Belçika yapımı "Alice et Moi" de yer alıyor. Festival kapsamında Fransız kısa film yönetmeni Jean-Gabriel Périot için bir toplu gösterim düzenlenecek. 1974 doğumlu Périot, yapıtlarında siyaseti ve ideolojiyi bir araya getirmesi, estetikten ziyade siyasi söylemleri ağır basan tarzıyla tanınıyor.

Türk sinemasına özel

Türk sineması bölümünde ulusal yarışma, kısa film, canlandırma ve belgesel film yarışmaları yer alacak; ayrıca kısa film gösterimleri ve belgesel film gösterimleri yapılacak. Bu sene Ulusal Uzun Film Yarışması'na 19 yerli yapım başvurdu. Kader (Zeki Demirkubuz), 2 Süper Film Birden (Murat Şeker), Eve Dönüş (Ömer Uğur), Küçük Kıyamet (Taylan Biraderler), Joenjoy (Nur Akalın), Sis ve Gece (Turgut Yasalar), Çinliler Geliyor (Zeki Ökten), Barda (Serdar Akar), Aura (Orhan Oğuz), Sevgilim İstanbul (Seçkin Yasar), Polis (Onur Ünlü), Kardan Adamlar (Aytan Gönülşen), Dondurmam Gaymak (Yüksel Aksu), Hokkabaz (Cem Yılmaz - Ali Taner Baltacı), Beynelmilel (Sırrı Süreyya Önder - Muharrem Gülmez), Unutulmayanlar (Ayhan Sonyürek), Tramvay (Olgun Arun) ve Cenneti Beklerken (Derviş Zaim) büyük ödül için yarışacak.

Ulusal Uzun Film Yarışması'nın seçici kurulunda, akademisyen Nejat Ulusay, yönetmen Tunç Başaran, sinema yazarı ve tarihçisi Agah Özgüç, senaryo yazarı Emine Nevin Cangür, oyuncu Cengiz Korucu yer alıyor.

Limak 18. Ankara Uluslararası Film Festivali'nde Kısa Film alanında kurmaca dalında ise A.S Hakan Gök ve Şahin Altun'un "497", Burak Aksak'ın "Ayrılık", Armağan Pekkaya'nın "Bakiye 0", Anıl Armutçu'nun "Gerçek", Orhan Eskiköy'ün "Hicran", Ahmet Uluçay'ın "Kaza", Selcen Ergun'un "Karşılaşma", Mehmet Selçuk Bilge'nin "Mr. Unhappy Meets the Girl" ve "Mr. Unhappy Sees a Doctor", Eray Mert'in "Mütereddit" ve "Rümeysa", Ayşe Ünal'un "Pulpa - Aşk Üzerine Kısa Bir Film Daha",

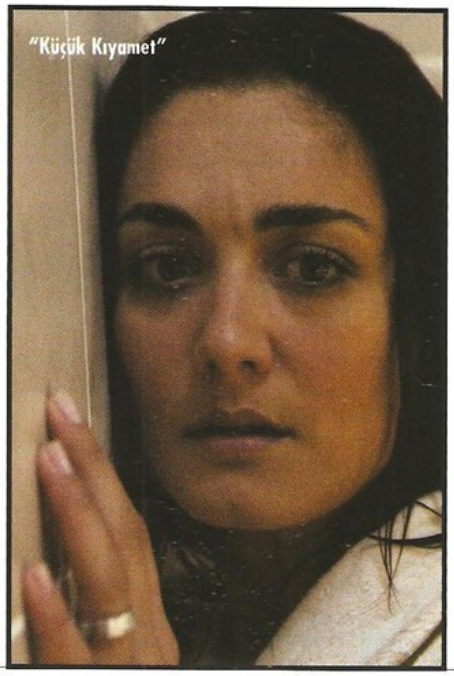
"Küçük Kıyamet"

Müjde Arslan'ın "Son Oyun", Ayhan Yarar'ın "Stil", Gizem Erbirer'in "Taş", Mehmet Bahadır Er'in "Umut" adlı filmleri ön elemeyi geçen filmler oldu.

Canlandırma dalında ise Ayçe Kartal'ın "Beyinsiz", Murat Kirişçi'nin "Gazap", Tunç Gencer'in "Gerçek Hayattan Öğütler", Birnur Karatimur Çutsay'ın "Gölge", Hakan Babacan'ın "Karakalem, Frankenstein", Denizcan Yüzgül'ün "Killing the God" ve "Özgürlük Yalnız Olmaz", gra215 Toplu Çalışması'nın "Metamorfoz", Gökhan Okur'un "Mobilizasyon Egzersizleri", Ümit Solak'ın "Nasrettin Hoca'dan Yazısız Mektup", Fuat Emre Bakır'ın "Rüyanın Düellosu", R. Nazım Ulusoy'un "Yır-tık" filmleri ön elemeyi geçti.

Deneysel dalda Emre Erer'in "Arayıştan Yakınlaşmalar", Levent Çetin'in "Çizik", Beste Çobanoğlu'nun "Routine", Orçun Behram'ın "Sütun", Bünyamin Bayansal'ın "Tekvir", A. Korcan Derinsu'nun "Tide", Gülgün Özek'in "Diana'yı Kurtarmak", Armağan Pekkaya'nın "Dreamcatcher 767", Aylin Kuryel'in "İstanbul'un Nesi Var Görüntünün Sesi Var", Ali Ardıç'ın "Kısa Film", Yasemin Aydın'ın "Suret", Ahmet Said Kaplan'ın "Teletex" adlı filmleri ön elemeyi geçen filmler oldu.

Festivalin Türk Kısa Film Tarihinden adlı bölümde ise şimdinin ünlü yönetmenlerinin, uzun metraja ısınma projeleri de diyebileceğimiz çoğu 80'li ve 90'lı yıllara ait kısa filmleri gösterilecek. Hilmi Etikan'ın Türk Kısa Film Tarihi adlı belgeselinin de yer aldığı bölümde Serdar Akar'ın "Kan Kardeşi", Kudret Sabancı'nın "Mutfakta Biri Mi Var?"ı, Fatih Akın'ın "Sensin" ve "Getürkt"ü, Kutluğ Ataman'ın "Hansel ve Gretel"i, Yeşim Ustaoğlu'nun "Otel"i, Natali Yeres'in "Aynalar Suiti", Meral ve Cemal Erez'in "İpler"i ve Tan Oral'ın "Sansür" adlı kısa filmi Ankaralı sinemaseverlerle buluşacak.

KITANO Japon sinemasının en önemli yönetmenlerinden biri. Ayrıca oyuncu, yazar, şair, kurgucu, müzisyen, ressam, karikatürist, şovmen ve spor yorumcusu... Yeteneklerini saymaya on parmağın bile yetmediği sanatçının sert şiddet görüntüleri kadar duygusal yoğunluğu ile de beğeni kazanan filmleriyle baş başayız bu ay. "Havai Fişekler"den "Kikujiro'nun Yazı"na, "Zatoichi"den "Bebekler"e dek uzanan büyüleyici bir seyir bizleri bekliyor...

On parmağında on

PINAR TINAZ GÜRMEN

Suskun yakuza, onun tepkisizliği karşısında tacizini daha da arttıran düşmanına uzun uzun bakar. Bakışı o kadar ifadeden yoksundur ki, ne yapacağını kestirmeniz güçtür. Hiçbir şey olmamış gibi arkasını dönüp gideceğini sandığınız anda, o aniden silahını çeker ve rakibinin şımarık gülüşünü bir anda donduruverir. Bunu durup dururken yapmamıştır. Yaptığından zevk de almaz. Sadece uzun zamandır birikmekte olan bir öfkesi vardır içinde. Fitili ateşleyen ise genellikle onurunu zedeleyecek bir sözdür. Kaldı ki, kişinin kendi kendisine verdiği bir sözü tutmadığında bile harakiri yapmasının söz konusu olduğu bir coğrafyada yaşamaktadır... Aidiyet duygusu fazla gelişmiş biridir kahramanımız. Bağlı olduğu yakuza ailesine, eşine, dostuna, her şeyden önemlisi de erkekliğine laf söyletmez.

pinargurmen@merkezdergi.com.tr

TAKESHI KITANO

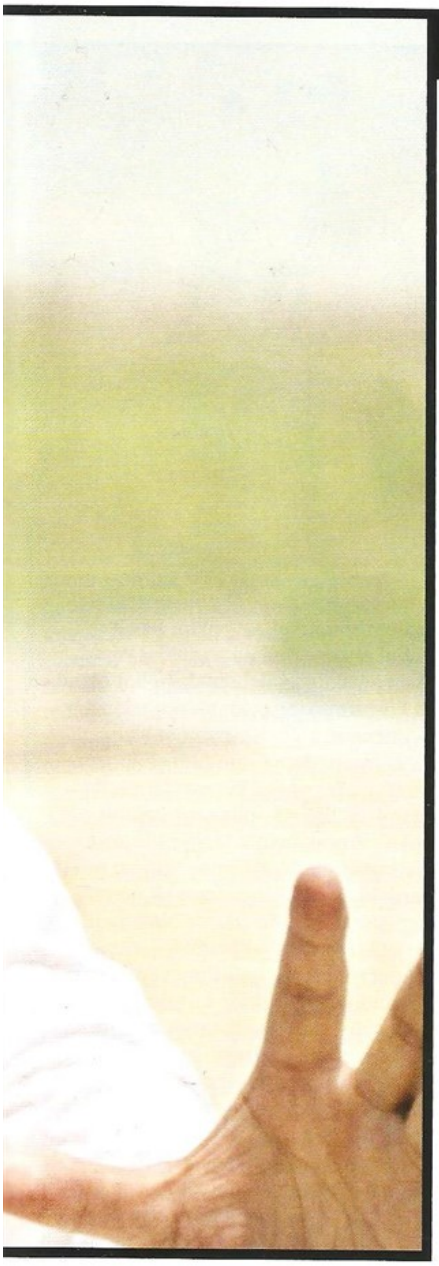

marifet

Sevdiklerinin kanını yerde bırakmaz. Namus dendiği zaman akan suları durdurur ve öfkelendiğinde bileğini bükmek neredeyse imkânsızdır. Tıpkı öfkesi gibi, sevgisi de baskı altındadır. Sevgiyi uluorta dile getirmekten kaçınır. Küçük ama etkili jestler kullanır kalbini açmak için. Kadercidir aynı zamanda.

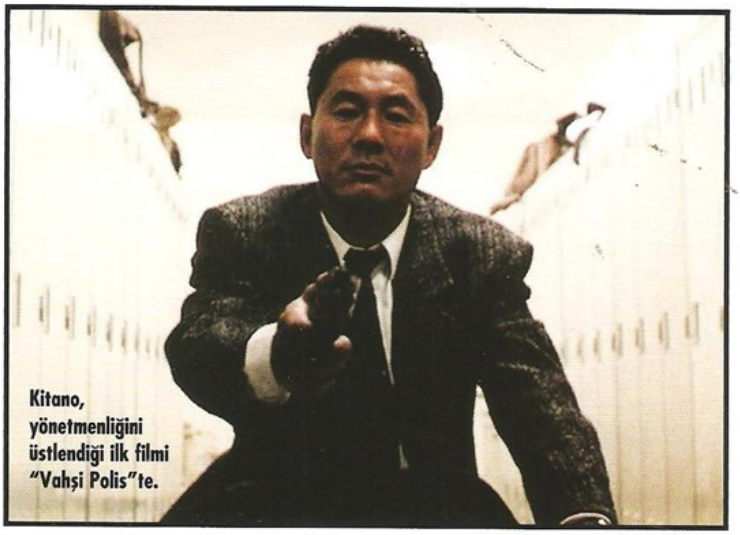

Kitano, yönetmenliğini üstlendiği ilk filmi "Vahşi Polis"te.

İnançlı, sabırlı, sadık ve vakurdur. Üstelik en kötü anlarda bile kendi kendisini alaya alabilecek kadar yüce gönüllüdür. Kısacası Kitano sinemasının değişmez yüzü olan kahramanımız, tipik bir Doğu insanıdır. Çekik gözleri Japon olduğunu ele vermese, onun Yılmaz Güney veya Kadir İnanır'la akraba olduğunu sanabilirsiniz. Belki de bu baskın Doğulu kimliği yüzünden Batı seyircisine her zaman ilginç gelir... Ama elbette ki, Kitano'nun tek kozu değildir Doğulu kahramanların cazibesi. Geleneksel Japon resminden ilham alan yatay kompozisyonları, kökeni hai-ku şiirlerine dek uzanan kısa ama vurucu anlatım şekli, Zen düşüncesi içinde özel bir önemi olan ve ikebanadan bonzaiye, hatta çay seramonilerine dek Japon kültürünün pek çok alanında gözlemleyebileceğimiz dinginlik ve sadelik ilkelerinin bir uzantısı olan uzun, sessiz ve çoğu zaman hareketsiz çekimleri ile baştan ayağa 'Japon' bir sinemadır yaptığı. O her ne kadar kendisini 'dünya vatandaşı' olarak tanımlasa da, eserlerine öz kültüründen çok şey kattığı su götürmez. Sık sık Kabuki tiyatrosuna özgü makyaj stillerini, maskları, Bunraku bebeklerini, Jiu-Jitsu ve Judo gibi geleneksel savunma sporlarını filmlerine taşır. Simgesel olarak sıklıkla kullandığı iki renk; kırmızı ve mavi, Japon resminin de temel taşlarındandır. Kırmızı yanardağ püskürmelerini çağrıştırdığından genellikle korkuyu ve yıkıcı tutkuları, mavi ise Japon adalarını çevreleyen okyanusun rengi olarak hem yalıtılmışlığın getirdiği huzuru, hem de hayatın bilinmezliğini simgeler. Kurgu anlayışı, zaman mefhumunu alt üst edecek denli serbest, tıpkı insan zihni gibi akıcı ve şaşırtıcıdır. Üstelik şiddet sahnelerinde kullandığı sert ve ani kesmeler, geleneksel Japon müziğinin karakteristiğine sahiptir. Kısacası, anlatılacak değil, görülecek bir sinemadır Kitano'nun yaptığı. Geleneksel ile modernin mükemmel biçimde iç içe geçtiği, en sert sahnelerde bile duyarlılığını yitirmeyen, yaratıcı sürprizlerle dolu bir sinema...

Pandora'nın Kutusu

Takeshi Kitano, atom bombası felaketinden sadece iki yıl sonra, 1947'de Tokyo'da dünyaya geldi. O sıra Japon halkı, gerek duygusal, gerekse ekonomik anlamda tam bir çöküş yaşıyor, yaralarını sarmaya çalışıyordu. Kitano ailesi de yaşanan bunalımdan nasibini almıştı elbette. Küçük Takeshi'nin çocukluk yılları yokluklar içinde geçti. Üstelik oldukça sert bir mizaca sahip olan babası ile bir türlü diyalog kuramıyor, git gide içine kapanıyordu. Sıkı bir disiplin altında yetişen, kendi hayatı hakkındaki kararlarda bile söz sahibi olamayan genç Takeshi, Meiji Üniversitesi'nin makine mühendisliği bölümüne kaydoldu. Her ne kadar mühendislik kulağa pek eğlenceli gelmese de, ilk kez ailesinin baskısından uzaklaşan delikanlı için üniversite hayatı cennetten farksızdı. Tiyatro, sinema, resim, müzik ve edebiyat ile ilk kez bu kadar yakınlaşıyor, daldan dala konarak geç kalmışlığının acısını çıkarmaya

çalışıyordu. Pandora'nın kutusu açılmıştı bir kez ve Takeshi Kitano'nun içinde saklı kalmış her duygu, her heves dışarı çıkmak için sabırsızlanıyordu...

Üç yıllık üniversite macerasının ardından, hayatını tiyatro yaparak geçirmek istediğine karar veren Kitano, okulu bıraktı. Ancak bu radikal kararı aile desteği olmaksızın göğüslemesi gerekiyordu ve hayatını kazanabilmek için taksi şoförlüğünden inşaat işçiliğine, garsonluktan tezgahtarlığa dek pek çok geçici işte çalıştı. Yaşamını bütünüyle değiştirecek olan fırsat ise, 1971 yılında "France-za" adlı bir gece kulübünde asansör görevlisi olarak çalıştığı sırada karşısına çıkacak, asık yüzüyle tezat oluşturan espirili konuşma şekli sayesinde kulübün baş komedyeni Senzaburo Fukami'nin dikkatini çeken delikanlı şöhret basamaklarını hızla tırmanacaktı...

"The Two Beats" ile Gelen Şöhret

Şarkı söylemeyi, dans etmeyi ve oyunculuk tekniklerini hızla öğrenen Kitano, sadece bir yıl sonra arkadaşı Kiyoshi Kaneko ile "The Two Beats" adlı bir ikili oluşturdu ve Japon televizyonunda boy göstermeye başladı. Kısa zamanda, içeriğini güncel olayların oluşturduğu ve yoğun şekilde argo espriler içeren bir atışma türünün, Manzai'nin en sevilen grubu haline gelen "The Two Beats", popülaritesini seksenli yılların sonuna dek korudu ve Kitano'ya haklı bir şöhret getirdi. 1981 yılından itibaren ikili şovlarının yanı sıra sinema filmleri ve televizyon dizilerinde tek başına da rol almaya başlayan Takeshi Kitano, ani bir kararla dramatik rollere geçiş yaptı. Onun sinema perdesinden hiç espri yapmadan geçip gitmesini çoğu seyirci yadırgasa da, Nagasi Oshima'nın 1983 yapımı filmi "Merry Christmast Mr.Lawrence/Mutlu Yıllar Mr. Lawrence" durumu değiştirdi. Gengo Hara tiplemesi ile gündeme oturan Kitano, bundan böyle sinemada bambaşka karakterleri canlandıracak, sıra dışı polis memurlarına ve acımasız yakuza üyelerine ustalıkla hayat verecekti.

"Kaynama Noktası"

Yönetmenlikte İlk Adımlar: "Vahşi Polis" ve "Kaynama Noktası"

Yönetmenlik ise hiç beklemediği bir anda çalıverdi kapısını. Kinji Fukasaku'nun bir filminde suskun ama sinirlenince ne yapacağı hiç belli olmayan yaman bir polis memurunu oynamaya hazırlanan Kitano, yönetmenin aniden işi bırakması ile kendisini kamera arkasında buldu. Gerçi uzun zamandır sette yönetmenlerin çalışmasını dikkatle izliyor, sinemada kompozisyon, mizansen ve kamera hareketleri konusunda kafa yoruyordu ama yönetmenliği düşlemek ile, o koltuğa oturmak farklı şeylerdi. "Sono Otoko, Kyobo ni Tsuki/Vahşi Polis" adını taşıyan bu ilk filminde özellikle ekibini yönetmek ve onlara fikirlerini kabul ettirmek adına zorluklar yaşadı. Aslına bakılırsa, ilgi duyduğu her alanda at koşturmaktan çekinmeyen yıldız bir oyuncunun aniden yönetmenlik yapmaya başlamasının film ekibi tarafından 'sıradan bir ego tatmini' olarak algılanmasında şaşılacak bir şey yoktu. Ancak bu ani terfiye burun kıvıranların atladıkları önemli bir nokta vardı ki, bu da Kitano'nun elini attığı her işten başarıyla çıkıyor olmasıydı...

1990 yapımı "Vahşi Polis", durağan kamerası, en aza indirilmiş diyalogları ve 'ifadesizlik' üzerine kurulan oyunculuk anlayışı ile farklı bir film oldu. Japonya'da fazla ilgi görmediyse de, Avrupa ve Amerika'da hemen dikkati çekti. Aynı yıl çektiği başka bir suç filmi; "San Tai Yon x Juugatsu/Kaynama Noktası" ile de beğeni toplayan Kitano, kısa zamanda gelecek vaat eden yönetmenler listesindeki yerini aldı.

Kitano sinemasının değişmez yüzü olan kahramanımız, tipik bir Doğu insanıdır. Çekik gözleri Japon olduğunu ele vermese, onun Yılmaz Güney veya Kadir İnanır'la akraba olduğunu sanabilirsiniz. Belki de bu baskın Doğulu kimliği yüzünden Batı seyircisine her zaman ilginç gelir...

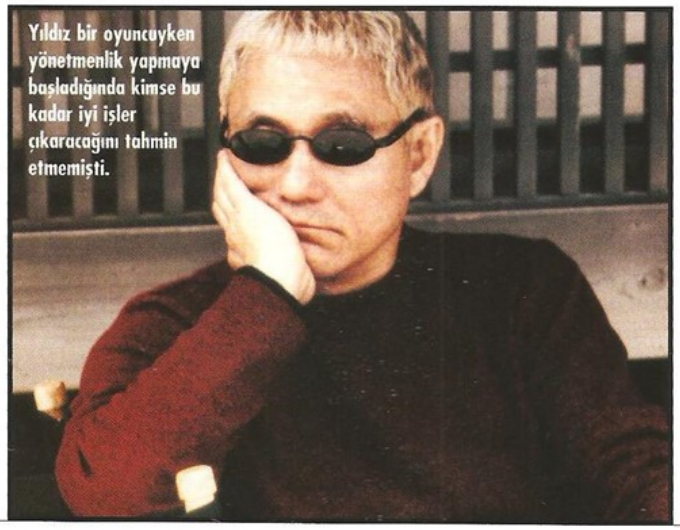
Yıldız bir oyuncuyken yönetmenlik yapmaya başladığında kimse bu kadar iyi işler çıkaracağını tahmin etmemişti.

Suskun Yakuzanın Kırılgan Kalbi: "Bir Deniz Manzarası" ve "Sonatine"

O güne dek, sivri dilli komediler ve sert suç filmleri ile gündeme gelen Takeshi Kitano, 1991 yapımı "Ano Natsu, Ichiban Shizukana Umi/Bir Deniz Manzarası" ile saklı kalmış bir başka yönünü tanıttı hayranlarına. O, sadece bastırılan öfkesini aniden dışa vuran kahramanların şiddet dolu öykülerini değil, kaybedenlerin hayal kırıklığını ve nahif umutlar

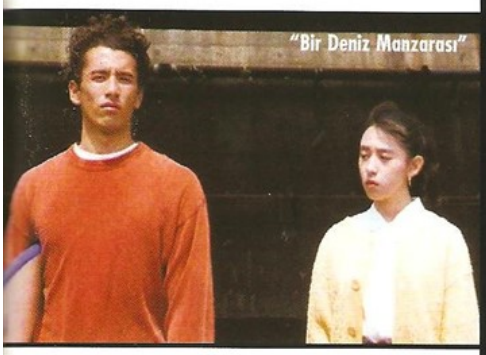
"Bir Deniz Manzarası"

ile yoğrulan hikayelerini anlatmakta da hayli yetenekliydi. İşitme engelli bir delikanlının eski bir sörf tahtası ile hayata tutunma çabalarını anlatan "Bir Deniz Manzarası", topluma uyum sağlamakta güçlük çeken Shigeru'nun kendi kendine sörf yapmayı öğrenmesi, hatta bir gün yarışmalara katılmayı düşlemesi ile, hiçten var edilmeye çalışılan bir yaşama ayna tutmuştu. Bu kez suç ve şiddet olgularından mümkün olduğunca uzak duran Kitano, diyaloglardan ziyade beden diline odaklanan anlatım stilini iyice oturttu. Simgesel öğelere de filmlerinde sıkça yer veren yönetmen yine uçsuz bucaksız okyanusu hayatın kendisi ile özdeşleştirmiş, kahramanının dalgalarla giriştiği mücadeleye de özel anlamlar yüklemişti.

"Bir Deniz Manzarası"nı, yaşadığı hayata daha fazla dayanamayıp, intihara karar veren bir tetikçinin son bir haftasını perdeye taşıyan 1993 yapımı "Sonatine" izledi. Özellikle Batı ülkelerinde ilgi ile karşılanan film, kısa zamanda bir arthouse klasiği haline geldi. "Sonatine"in o güne dek çektiği en deneysel film olduğunu söyleyen Kitano, bu yüzden eserine müziğe yeni başlayanlar için bestelenen kısa ve nispeten kolay sonat anlamına gelen "Sonatine" adını vermişti.

Yaşamından İlginç Ayrıntılar

■ **Takeshi** Kitano'nun şiir, roman ve hikaye türünde yayınlanmış elliden fazla kitabı var.

■ **Müzikle** uzun zamandır profesyonel anlamda ilgilenen ve klavye çalan sanatçının, bugüne dek yirmi dört albümü piyasaya sürülmüş.

■ **Hayranları** onun sakin ve çoğu zaman ifadesiz görünen bakışı için 'teddy bear look/oyuncak ayı bakışı' ifadesini kullanıyorlar.

■ **Ülkesinde** spor yorumculuğu da yapan Kitano'nun en sevdiği spor dalı golf.

■ **Kızı** Shoko Kitano Japonya'da sevilen bir müzisyen ve yönetmen 1998 yılında, sadece on beş yaşındayken ilk albümünü çıkaran kızına iki video klip çekerek destek olmuş.

■ **İngilizce'yi** çok iyi konuşabilmesine rağmen, röportajlarını her zaman Japonca veriyor ve tercüman kullanıyor.

■ **Senaryolarını** her zaman kendisi yazıyor. Filmlerinin kurgusunu kendisi yapıyor. Ona göre sinema, birden fazla kişinin yaratıcılığını kaldıramayacak kadar kişisel bir sanat.

■ **En** sevdiği filmler William Friedkin imzalı 'To Live and Die in LA/Los Angeles'ta Yaşamak ve Ölmek' ve Sam Peckinpah'ın unutulmaz eserlerinden 'Bring me the Head of Alfredo Garcia/Bana Alfredo Garcia'nın Kafasını Getirin'

■ **Filmlerinde** tanınmış oyunculara yer vermekten kaçınan yönetmen, bir starla çalışması şartsa, onu seyircinin alışkın olmadığı bir rolde kullanmayı tercih ediyor. Oyunun doğallığını zedeleyeceğini düşündüğünden oyuncularına sadece o gün çekilecek sahneleri gösteriyor.

■ **Şiddet** adına Kitano'yu en çok etkileyen görüntü, 1968 yılında Vietnam savaşı sırasında çekilen bir belge filmine ait. Amerikalı bir askerin Vietnamlı bir genci vurduğu anı şöyle anlatıyor yönetmen; 'Kamerada en ufak bir hareket yoktu. Ne aşağı inme ne de sağa, sola pan. Bugüne kadar gördüğüm en korkunç şeydi!'

■ **Kısa** süre önce gösterimde olan "Polis" filminin yönetmeni Onur Ünlü, filmini beğeni ile izlediği Kitano'ya ithaf etmişti.

■ **"Kikujiro'nun** Yazı" filminin, sert görüntüsünün altında merhametli bir kalp taşıyan kahramanı, ismini Kitano'nun babasından almış.

■ **"Kikujiro'nun** Yazı"nda Kitano'nun eski partneri Beat Kyoshi de konuk oyuncu olarak yer alıyor. (Otobüs durağında Kikujiro'nun yemek paketini çaldığı yaşlı adam!)

■ **"Bebekler"de**, kendi gözlerini kör eden Nukui rolünde izlediğimiz kişi, gerçek bir aktör değil, Kitano'nun özel şoförü Tsutomu Takeshige... Kitano bu rolü vererek, hayranı olan delikanlıya teşekkür etmek istemiş. Üstelik bu jest maliyete de olumlu yansımış!

Ani Dibe Vuruş; "Hiç Becerebiliyor musun?"

Kariyerinde emin adımlarla ilerleyen Kitano, 1995 yapımı bir komedi olan "Minna-yatteruka! /Hiç Becerebiliyor musun?" ile seyircilerine ilginç bir sürpriz yaptı. Ancak sürekli televizyon izleyen ve cinsel fantezilerinin esiri olan bir delikanlının hüsranla sonuçlanan çapkınlık öykülerini perdeye taşıyan film, Kitano'dan yıllardır bir komedi filmi bekleyen Japon seyircisine oldukça bayağı geldi. Onun durağan kamerasından ve soğukkanlı tiplemelerinden etkilenen Batılı seyirci içinse küfürlü konuşmaların ve belden aşağı esprilerin bombardımanına tutulmak tam bir şoktu... Sürprizlerin doğuracağı tepkiler de genellikle sürprizdir. Kitano'nun bu sürprizi de geri tepmiş görünüyordu. Olumsuz eleştiriler, taşlamalar birbiri ardına geldi. Sanki herkes el ele vermiş, kıvrak zekası ve ucu bucağı belli olmayan yetenekleriyle herkesi kıskandıran bu adamı yere sermeye niyetlenmişti. Başarısızlığa pek alışkın olmayan Kitano, muhtemelen aşırı duygusal yapısının da etkisiyle alkole sığındı. Bir gece geç saatte, oldukça alkollü olmasına rağmen motosikleti ile neden hız denemesine giriştiği hala merak konusu olan sanatçı, ciddi bir kaza geçirdi. Bazı çevrelerce başarısız bir intihar girişimi olarak da yorumlanan kazadan sonra bir ay hastanede yatan ve yüzü tamamen tahrip olan yönetmen, geçirdiği sayısız ameliyat sonunda yaşama döndü. Ancak yüzünün sağ tarafına yerleşen felç için yapılacak hiçbir şey yoktu...

"Sonatine"

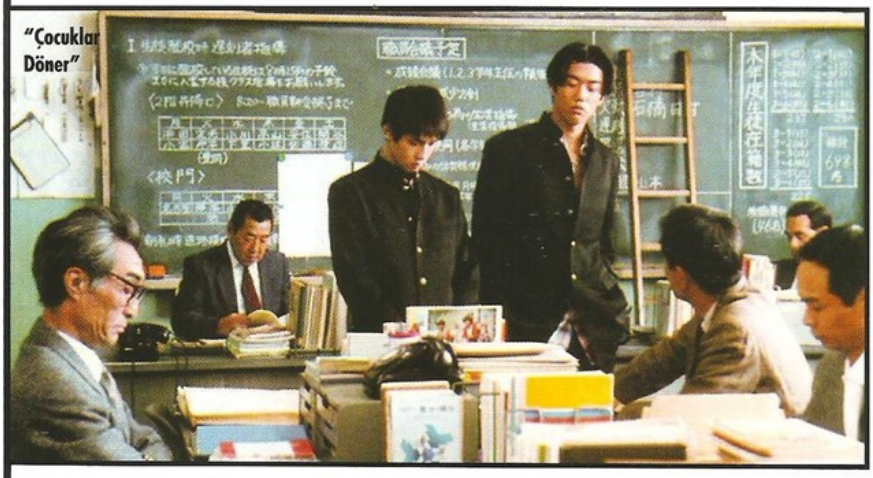
"Çocuklar Döner"

Yaşama Bir Şans Daha: "Çocuklar Döner"

Kazadan sonra içkiyi bırakan ve dinlenme döneminde resim çalışmalarına ağırlık veren Kitano, 1996'da dostlukları lise yıllarında başlayan iki delikanlının farklı yönlerde ilerleyen yaşam öykülerini odağa yerleştirdiği ve genel anlamda hayatın hesaplanamaz sürprizlerini ele aldığı "Kidzu Ritan/Çocuklar Döner" ile kamera arkasına geçti. Film adını, Kitano'nun bir şiir kitabından alıyor, yer yer otobiyografik özellikler de taşıyordu. Son derece gerçekçi bir anlatımı benimsemesinin yanı sıra, yoğun bir duygusallık ve ince bir mizah anlayışına da sahip olan filmin baş kahramanları Masaru ve Shinji, lisenin haylaz çocuklarıydı. Ders sırasında bahçede bisiklete binen, beklenmedik şakaları ile okul idaresini çılgına çeviren iki delikanlının masumiyetten uzak yaramazlıkları da vardı. Küçük öğrencilerden haraç almak veya onlara kötü davranan öğretmenlerinin yeni otomobilini ateşe vermek gibi... Masaru, Shinji'ye göre daha sert yaradılışlıydı. Kendisinden çelimsiz bir çocuktan dayak yiyince, bunu onuruna yedirememeyerek boksa başlıyor, önceleri iki arkadaşı yakınlaştıran bu spor, kısa zamanda yollarının ayrılmasına neden oluyordu. Masaru, toplumdan sürekli dışlanan bir yeni yetmenin kendine güven arayışı ile yakuzalara katılırken, Shinji, bariz bir yeteneğe sahip olduğu boksta sivrilmeye çabalıyor, ancak o da zamanını doldurmuş eski bir boksör olan Hayashi'nin kıskançlık dolu dostluğuna aldanarak yoldan çıkıyordu. İçki, sigara ve idrar söktürücü hapları alışkanlık haline getiren Shinji'nin hayalleri de kısa zamanda rafa kalkmaya mahkumdu...

Bu iki baş karakterin yanı sıra, okulda son derece çalışkan ve iyi huylu bir çocuk olan ama ne iş hayatında, ne de aşkta istediği mutluluğu elde edebilen Hiroshi'nin intiharı çağrıştıran trajik ölümüne de yer veren Kitano, hayata tutunabilme şansını filmin başından beri espri öğesi olarak kullandığı iki geç Manzai oyuncusuna tanıyordu. Hayatı en ciddiye almaz görünenlere şans gülmüş, ne çok çalışmak, ne yetenekli olmak, ne de nüfuzlu kişilere yakınlaşmak işe yaramıştı.

Kitano'nun doğal yaşam döngüsünü andırırcasına, bir çember doğrultusunda anlatmayı seçtiği hikaye, geri dönüşler ile örülüyor, daha sonraki yıllarda da sürekli olarak birlikte çalışacağı Joe Hisaishi imzalı orijinal müzik, filmin hüzünlü temasını başarıyla betimliyordu. Ayrıca Kitano her zaman yaptığı gibi ses efektlerini de müzikal anlamda kullanmış, özellikle boks sahnelerinde spor aletlerinin gıcırtılarından vuruş seslerine, nefes alış verilerden kalp atışlarına dek ortamda yer alan her sesi müzikal bir mantıkla kurgulayarak fark yaratmıştı.

Finalde Masaru ve Shinji'ye bir şans daha veriyordu yönetmen. Hala yirmili yaşlarını süren iki delikanlı için yeniden başlamak mümkündü. Üstelik bazen yüzeye çıkmak için tamamen dibe batmak ve zeminden güç almak gerekirdi. Tıpkı motosiklet kazasından sonra yaşama geri dönen ve kendisine yeni şanslar yaratmayı seçen Kitano gibi...

Yaşamın Beklenmedik Tatları, Hesaplanamayan Acıları: "Havai Fişekler"

"Çocuklar Döner" hem Japonya'da, hem de uluslararası platformda ilgi ile karşılandı. Özellikle duygusal anlatımı ve ilgi çekici senaryo kurgusu ile eleştirmenler tarafından övülen filmi, Kitano sinemasının en önemli eserlerinden biri olan 1997 yapımı "Hana-Bi/Havai Fişekler" izledi. Japonca'da 'hana' ateş, 'bi' ise çiçek anlamına geliyordu. Ani bir patlama ile açıveren ve aynı hızla da yok olan olağanüstü güzellikteki havai fişekler ile insan yaşamını özdeşleştirmişti filminde Kitano. Yaşam da aniden karşımıza çıkan güzelliklerden, yok oluşlardan, hayal kırıklıklarından ve yeni beklentilerden ibaret değil miydi?

Filmin ana karakteri olan Nishi, başarılı bir polis memuruydu. Meslek onurunu her şeyin üzerinde tutan, çalışma arkadaşları için hiç düşünmeden kendisini feda edebilen bir idealist. Ama ne var ki, kader ona hiç beklenmeyen oyunlar hazırlıyor, önce dört yaşındaki kızının ölümü ile sarsılan genç adam, bu kez de karısı Miyuki'nin kansere yakalanması ile ne yapacağını şaşırıyordu. Üstelik görev sırasında ölen arkadaşı Tanaka'nın dul eşine ve sakat kalınca ailesi tarafından bir başına bırakılan şefi Horibe'ye karşı da kendisini borçlu hissediyor, bu beklenmedik felaketlerle

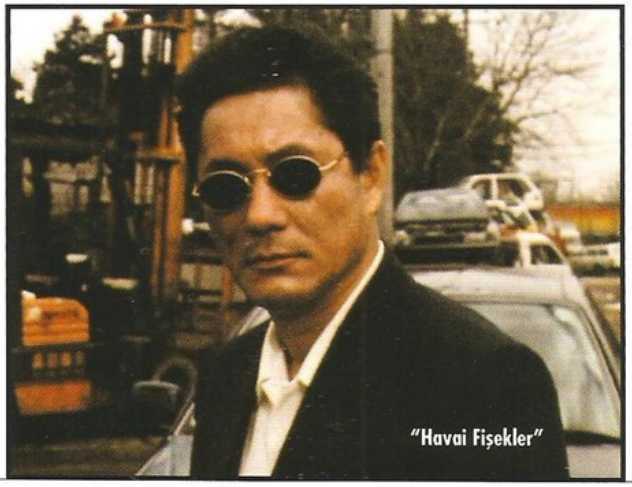
"Havai Fişekler"

Kitano'dan Deyişler

"Tarantino tarzı şiddetten hoşlanmıyorum. "Ucuz Roman" gerçekçi bir şiddeti resmetmiyor. Şiddeti gerçekmiş gibi göstermek güç gerektirir. Bu kolay değildir."

"Kurosawa sinema konusunda benim tartışmasız hocamdır ve eğer biri bana film nedir diye sorarsa, ona "Kagemuşa", "Yedi Samuray" ve "Raşomon"u görmesini söylerim."

"Sinema benim için art arda gelen mükemmel görüntülerdir."

"Hikaye tamamen bahane. Benim sinemam fikirden çok görsellik sineması."

"Ben bir yönetmenin işinin her şeyden önce parlak fikirlere sahip olmak olduğunu sanıyordum. Ama zamanla bu işin fikirleri gerçekleştirmek için uygun bir ortam yaratmak üzere birbirine eklenen birçok sorunu yönetmek olduğunu fark ettim."

"Bana filmlerimin Batılı sinema seyircisinin neden ilgisini çektiğini sormanız, hayvanat bahçesindeki pandanın çocukların neden ilgisini çektiğini sormanıza benziyor. Hiçbir fikrim yok. Nedenini bilseydim daha iyi filmler yapabilirdim."

"Hayat içerisindeki önceliklerimin arasında diğer yönetmenlerin filmlerini izlemek yer almıyor."

"Şiddet de tıpkı komedi gibidir. İnsanı ansızın en hazırlıksız olduğu yerinden vurur."

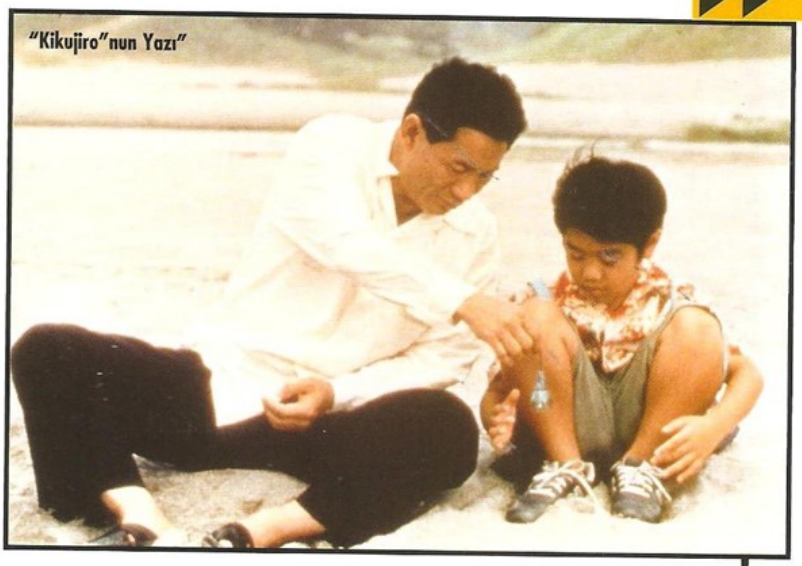
"Kikujiro"nun Yazı"

dolu yaşam içinde hayatta kalmış olmanın yükünü omuzlarında hissediyordu. Kitano, Doğu insanının görev ve sorumluluklarını kendi bireysel isteklerinin önünde tutan, yoğun acıma ve suçluluk duygularını merhamete dönüştüren ve ne acısında, ne de mutluluğunda aşırıya kaçan yapısını Nishi'nin şahsında başarıyla resmetmişti...

Nishi'nin mecbur olmadıkça konuşmayan, içe dönük ve sevimli eşinin son arzusu Fuji dağını görmek ve kocası ile son bir tatile çıkmaktı. Bu uğurda görevinden ayrılan, yakuzalardan aldığı borç parayı ödeyebilmek içinse soğukkanlılıkla banka soyan Nishi, son ana dek karısını mutlu etmek için çabalıyor, finalde ise silahında kalan son kurşunları karısı ve kendisi için kullanarak yaşama veda ediyordu.

Bu kez sorumluluk duygusu ve aşk üzerine duygusal bir hikaye anlatmıştı Kitano. Başrolünü de kendisinin oynadığı "Havai Fişekler", ölçülü görsel anlatımı, geri ve ileri doğru oldukça yaratıcı zaman sıçramaları gerçekleştiren kurgusu, patlayan silahların yanan çakmaklara veya tuvale sıçrayan boyalara bağlandığı sahne geçişleri, Joe Hisaishi imzalı hüzünlü müziği ve şiddeti tıpkı havai fişekler gibi anlık patlamalar halinde resmeden anlatım tarzı ile tüm dünyada beğenilen bir film oldu. Üstelik Kitano filmin görsel bütünlüğü içinde kendisine ait tabloları, eskizleri ve duvar resimlerini de, çoğu yerde simgesel anlamlar da yükleyerek başarıyla kullanmıştı. Örneğin, gökte yanan havai fişeklerin, fişek gösterisi izleyen anne baba ve kız çocuğun resmine bağlanışı, bir ailenin yok oluşunu anlatıyor, Horibe'nin kendisini bahar dalları arasında, yanı başında kılıçla çizdiği resim ise, sakat kalan adamın yaşadığı bunalıma gönderme yapıyordu... Kitano artık sinema çevrelerinin gözünde ustalık dönemine adım atmıştı. Filmin Venedik Film Festivali'nde Altın Aslan'ı kucaklaması da bunun en güzel kanıtıydı.

Sadece bastırılan öfkesini aniden dışa vuran kahramanların şiddet dolu öykülerini değil, kaybedenlerin hayal kırıklığını ve nahif umutlarla yoğrulan hikayelerini anlatmakta da usta bir sinemacı.

Yaz Tatilinde Neler Yaptım? : Kikujiro'nun Yazı

1999 yılında hayranlarının karşısına "Kikujiro na Natsu/Kikujiro'nun Yazı" ile çıktı yönetmen. Bu kez acımasız yakuzalardan, durmaksızın patlayan silahlardan ve düşmana zorla yutturulan manşung taşlarından uzaklaşmış, on yaşlarında sevimli bir oğlan çocuğu olan Masao'nun hiç görmediği annesini arayışını, samimi, duygusal ve esprili bir dille perdeye taşımıştı. Babasını bir kazada yitirmişti Masao. Büyükannesi ile yaşıyor ve annesinin sadece çok uzaklarda onun için çalışmakta olduğunu biliyordu. O yaz, tüm arkadaşları aileleri ile seyahate gidince yapayalnız kalan Masao, elli yaşlarında, küfürbaz, kaba ama bir o kadar da kalbi temiz komşusu Kikujiro ile birlikte hayatının yolculuğuna çıkacak, birbirinden ilginç insanlarla tanışıp eğlenecek, bin bir tehlike atlatıp sonunda annesini bulacaktı. Ama genç kadın kendisine çoktan yeni bir aile kurmuştu... Kitano'nun ince ruhunu içtenlikle ortaya koyduğu, bir çocuğun samimi ve saf bakış açısıyla perdeye yansıttığı hikayesi tüm dünyada beğeni ve şaşkınlık yarattı. Kitano'nun sert üslubuna alışkın olan hayranları ondan böyle bir film beklemiyorlardı kuşkusuz. Ama bize kalırsa, ortada şaşılacak bir şey yoktu. Yönetmen "Bir Deniz Manzarası" ve "Havai Fişekler" ile çok yakın zamanda duygusal yanının gücünü ortaya koymuştu. Üstelik filminin hemen hemen bütün karakterlerini, dışarıdan sert görünmelerine rağmen, içlerinde merhametli bir kalp taşıyan tiplemeler olarak yaratan yönetmen, bu tür önyargılara savaş açmak istemiş gibiydi. Küfür etmeden bir dakika bile geçiremeyen Kikujiro, Masao'yu mutlu etmek için türlü oyunlar tertip ediyor, motosikletleri, sert yüz ifadeleri ve siyah giysileri ile ilk anda ürkütücü görünen Fatso ve Baldy, küçük çocuğu

"Birader"

gülümsetmek uğruna uzaylı, yerli, ahtapot ve balık rollerine soyunuyordu.

Görsel anlamda da Kitano sinemasının en başarılı filmlerinden biri olan "Kikujiro"nun Yazı", yansımalardan, çoklu objektiflerden, bilinmezliği çağrıştıran mavinin ve korkuyu temsil eden kırmızının simgesel anlamlarından alabildiğine faydalanıyor, doğanın resmedilmesi adına da yönetmenin en başarılı kompozisyonlarını içeriyordu. Pinokyo'nun Mavi Perisi ile benzerlik gösteren Mavi Melek Çanı veya Masao'nun saflığı ile özdeşleşen beyaz kanatlarla süslü sırt çantası gibi simgesel öğelere de filminde yer veren Kitano, çocuğun korkularını, hayal kırıklıklarını ve mutluluklarını gerçeküstü dans sahneleri ile desteklemiş, müzik konusunda tahmin edilebileceği gibi yine Hisaishi ile etkileyici bir işbirliği yapmıştı.

Ancak filmin en can alıcı yanı elbette öykünün Masao'nun bakış açısı ile anlatılmasıydı. Duygusal sömürü amacıyla, büyüklerin büyüklere anlattığı ve bir çocuğun saflığının gözyaşı malzemesi yapıldığı alışıldık filmlere benzemiyordu "Kikujiro'nun Yazı". Yolculuk boyunca yaşadıklarını bir deftere not eden Masao'nun aklında kalanlardı seyirciye ulaşan. Evet annesine kavuşamamak onu üzmüştü ama Kikujiro'nun 'O kadın annen değilmiş, o buradan taşınmış' sözlerine de inanmayı seçmişti. Parkta ona tecavüz etmek isteyen sapık, aklında 'Gülümseyen Kötü Adam' olarak yer edecek, lunapark görevlileri tarafından dolandırıcılık ile suçlanıp ölesiye dövülen Kikujiro'nun merdivenlerden düştüğü yalanını makul bulacaktı. Masao kendisine acımaktan çok uzaktı. Olsa olsa yaşadıklarını anlamlandırmakta zorlanıyordu. Muhtemelen bu bakış açısıydı filmi 'duygu sömürüsü' batağına düşmekten kurtaran...

Yakuzalar Los Angeles'ta: "Birader"

Aynı yıl oyunculuk konusunda da önemli bir çalışmaya imza atan Kitano, Nagisa Oshima'nın epik samuray filmi "Tabu"daki rolü ile göz doldurdu ve hemen ardından filmografisinin Japonya dışında çekilen ilk filmi 2000 yapımı "Brother/Birader" için Los Angeles'a uçtu. Kendi topraklarından uzaklarda yine bir yakuza öyküsü anlatan sanatçı, gişede başarılı olmuşsa da, eleştirmenlerin gözünde ciddi bir düşüş yaşadı. Japonya'da bağlı olduğu yakuza ailesi çökertilen ve hakkında ölüm emri çıkan Aniki Yamamoto, sahte bir pasaportla Amerika'ya kaçıyor, beladan uzak durmayı yine başaramayıp, küçük çetesi ile önce Meksikalı, sonra da İtalyan meslektaşlarına meydan okuyordu. Ama işler hiç de beklendiği gibi gelişmeyecek, Los Angeles'daki gücü tartışılmaz olan İtalyan mafyası, zenciler ve Japonlardan oluşan bu çeteyi kısa zamanda yeryüzünden silecekti.

Kitano, "Zatoichi"nin setinde.

Kitano sinemasına özgü ani şiddet patlamalarına ve direkt kan göstermektense ışık ve kurgu oyunlarıyla daha etkili hale getirilen şiddet görüntülerine sahip olan "Birader", dostluk, aidiyet ve sorumluluk duygusuna yine Doğu insanının bakış açısı ile yaklaşıyor, olayların Batı kültürünün önemli bir merkezine yerleştirilmiş olması da ister istemez bir tezat yaratıyordu. Aniki ile çetenin siyahi üyelerinden Denny arasında kurulan dostluk, bu görüş farklılıklarını yansıtmak için başarıyla kullanılmıştı.

Ancak görsel anlamda Los Angeles'ı kullanmakta pek de başarılı değildi Kitano. Evet, başından beri kalabalığı, keşmekeşi sevmediğini herkes biliyordu ama çoğu sahne iç mekanda çekilecek, harici sahnelerde ise ya Japon mahallesi ya da Los Angeles olduğuna inanmak için bin şahit göstermek gereken bomboş bir şehir kullanılacaksa, o kadar yolu gitmenin ne anlamı vardı? Üstelik Japonya ve Amerika sahnelerinin görsel açıdan farklı karaktere sahip olmayışı, zaten belli belirsiz olan geri dönüş noktalarının tamamen kaybolmasına yol açmış, bu da belki masa başında yaratıcı öğelerle donatılmış bir senaryo kurgusunu, perdede anlaşılmaz hale getirmişti... Elbette bu zaaflar eleştirmenlerin gözünden kaçmadı ve "Birader" Kitano filmografisinin en sıradan çalışması ilan edildi.

Kitano için 2000 yılının moral kaynağı, Kinji Fukasaku'nun "Battle Royale/Ölüm Oyunu" filmi oldu. Tüm dünyada olay yaratan ve genel anlamda gençlere eşit imkanlar sunmaktan çok uzak olan eğitim sisteminin, ekmeğin aslanın ağzında değil, neredeyse midesinde olduğu iş dünyasında onları nasıl acımasız rakipler haline getirdiğini anlatan ve bu arada medyaya da sert eleştiriler getiren filmde aldığı küçük ama etkileyici rol, Kitano'nun başka bir öykü için 'motor' deme gücünü toplayabilmesini sağladı.

Tutku'dan Tutsaklığa Aşk Öyküleri: "Bebekler"

Çoğu eleştirmen tarafından Kitano sinemasının doruk noktası olarak nitelendirilen "Bebekler"de, üç sıra dışı aşk öyküsünü iç içe anlatmayı ve aşkın insanı akıl yolundan ayıran, önce adına tutku denilen bağlılığa, ardındansa kendi benliğini bile görmezden geleceği bir tutsaklığa hapseden gücüne şiirsel bir dille değinmeyi denemişti yönetmen. Biçimsel olarak çıkış noktası ise Japon tiyatrosunun eşsiz kukla gösterisi Bunraku'ydu. Her bir uzvu başka bir kişi tarafından hareketlendirilen ve yine başka bir grup tarafından seslendirilen Bunraku bebeklerinin gösterileri, müthiş bir koordinasyonun, karmaşık bir teknik becerinin ve renkten kompozisyona, diyaloglardan müziğe Japon sanatının her alanını içine alan yetkin bir yaratıcılığın ürünüydü. Kitano, tutku tarafından yönetilen kahramanlarını bu bebekler ile özdeşleştiriyor, hatta filmini Monzaemon Chikamatsu'nun "Meido no Hikyaku/Aşıkların Sürgünü" adlı Bunraku oyunu ile başlatarak, yaptığı göndermeyi sağlamlaştırıyordu. Öyle ki, filmin ana karakterleri Sawako ve Matsomoto, hikaye ilerledikçe söz konusu oyundaki Umegawa ve Chube'ye dönüşecek, bu dönüşüm hem vücut dilinin, hem de görsel özelliklerin değişimi ile desteklenecekti...

"Bebekler"

Kitano'nun kendine özgü karmaşık bir kurgu sistemi ile iç içe anlatmayı seçtiği aşk öykülerinden ilki kırmızı bir iple birbirlerine bağlı olarak dolaşan ve çevrenin alaylarına hedef olan iki meczup dilenciye aitti. Birbirlerini çok seven ve evlenmeye karar veren Sawako ve Matsomoto, Matsomoto'nun ailesinin oğullarını daha zengin bir kızla evlenmeye ikna etmesi ile ayrılıyor, düğün günü sevgilisinin intihara kalkıştığını ve ardından da aklını yitirdiğini öğrenen delikanlı, her şeyi yüz üstü bırakarak yaşamını bu korkunç hatayı düzeltmeye adıyordu. Sawako artık hiçbir şey hatırlamasa, dünyadan bihaber bir 'bebek' gibi davransa da, Matsomoto onun yanından bir an bile ayrılmayacak, önce otellerde, sonra otomobilin içinde, nihayetinde ise derme çatma bir çadırda yaşamak zorunda kalan aşıklar, zaman içinde iki dilenciye dönüşecekti. Matsomoto, çevredeki tehlikelerin bile farkında olmayan, fütursuzca kaçan topunun ardından caddeye koşan, sık sık başını alıp gitmeye yeltenen sevgilisini korumanın yolunu, onu bu kırmızı iple kendisine bağlamakta bulmuştu. Bu bağ, aynı zamanda Matsomoto'yu da Sawako'ya tabi kılıyor, zaman içinde kızı yaşama döndürmeyi başaramayan delikanlı, onunla birlikte delirmeyi seçiyordu. Batı seyircisine son derece ütopik gelen bu davranış, bizlerin 'çile doldurma' olarak da bildiğimiz, günahlarının affı için maddi dünyadan elini eteğini çekme durumu ile birebir örtüşüyordu. Matsomoto sevgilisinin delirmesinden kendini sorumlu tutmuştu ve onun tarafından affedilmesinin başkaca bir yolu yoktu...

Kitano, filminin ikinci 'kara sevda' hikayesinde yine gençlik yıllarında ayrılmak zorunda kalan iki aşığın öyküsünü anlatıyordu seyircisine. Delikanlı her cumartesi parkta

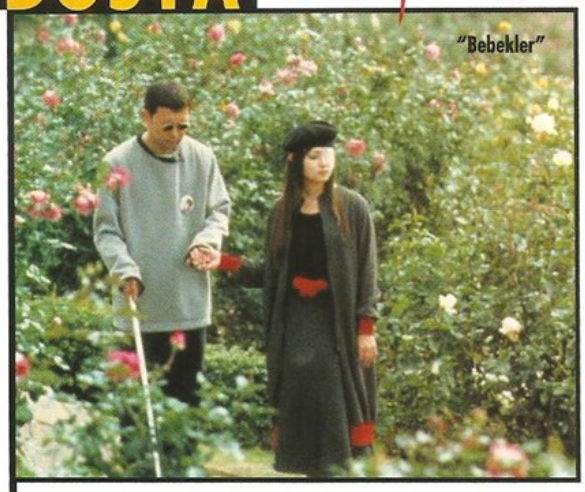
"Bebekler"

buluştuğu sevgilisine, daha iyi bir iş bulabilmek için gitmesi gerektiğini, ama bir gün ona geri döneceğini söylemiş, kız da bekleyeceğine söz vermişti. Ancak aradan otuz yıla yakın zaman geçmesine rağmen, beklenen kavuşma gerçekleşememiş, hiç sektirmeksizin her cumartesi sevgilisi ile buluşmak için parka gelen genç kız, her defasında hayal kırıklığı ile evine geri dönmüştü. Delikanlıya gelince, o artık bir yakuza patronuydu. Muhtemelen kızın kendisini çoktan unutmuş olduğunu sanıyordu. Anılarını tazeleme isteği duyduğu bir günde o parka gidip sevgilisini beklerken bulunca anlıyordu onca yılı boşa harcadığını. Yaşlı kadın ise artık hatırlamıyordu sevgilisinin yüzünü. Onun için önemli olan aşık olduğu kişinin cismi değil, aşkın kendisiydi. Yine karşılığını ancak Doğu kültürlerinde bulabilecek olan bu 'aşka aşık olma' halini başarıyla resmetmişti Kitano. Öyle ki kadın, yanı başına oturan bu yabancı adama, sevgilisi için hazırladığı yemeği ikram ederken, şöyle diyordu; 'Erkek arkadaşım herhalde gelmeyecek. Zaten yıllardır gelmiyor. Ama önemi yok. Çünkü siz geldiniz...' Seyircisine bu sahne ile bir umut ışığı yakan yönetmen, hikayenin finalinde yakuza patronunu öldürerek, her aşk hikayesinin sonunda bedensel bir kavuşma bekleyen Batılı hayranlarını bir kez daha şaşırtmayı seçmişti. Oysa bize göre bir 'kara sevda' öyküsünün mutlu sonla bitemeyeceği zaten malumdu...

Üçüncü öyküsünde ise bir trafik kazasında yüzü tahrip olan genç pop yıldızı Haruna Yamakuçi ile, tutkulu hayranı Nukui'yi taşıyordu perdeye Kitano. Kazadan sonra kabuğuna çekilen ve kimseyi görmek istemeyen Haruna, kör bir hayranının ziyaretine geldiğini öğrenince şaşırmıştı. Yalnızlığını kısa bir süre de olsa bu genç adam ile dindiren Haruna, onu tanımakta gecikmiyordu. Bu delikanlıyı, bir imza gününde sapasağlam gördüğünden emindi. 'Gözlerinize ne oldu?' sorusunu sıkılarak soran genç kızın aldığı cevap, yine can alıcı nitelikteydi; 'Görememenin daha iyi olacağını düşündüm..!' Delikanlı, sevdiği kadına ulaşmayı pek çok kez denemiş ama onun kimsenin kendisini görmesine razı olmadığını öğrenmişti. O zaman ona kavuşabilmenin tek yolu kalıyordu; kendi gözlerini kör etmek. Zaten bu gözler sevdiğini göremeyecekse, başka şeyleri görmesinin ne önemi vardı? Her ne kadar klişe senaryolara alışkın olan seyirci pop yıldızı ile kör hayranının dünya evine girmesini beklese de, Kitano yine 'kara sevda'yı bozmuyor, bu kez başka bir trafik kazası kör genci hayattan koparıyordu...

Sadece aşkın manevi boyutunu anlatan içeriği ile değil, görsel düzenlemelerinin büyüleyici yaratıcılığı ile de göz doldurdu "Bebekler"... Kitano bu kez kostümlere, mekanlara ve özellikle de renklere, en az oyuncular kadar önem vermiş, onları simgesel anlatımın birer öğesi olarak başarıyla kullanmıştı. Japonya'nın dünyaca ünlü tasarımcılarından Yohji Yamamoto'nun imzasını taşıyan kostümler, kahramanların değişen ruh hallerini mükemmel biçimde anlatıyor, özellikle ilk hikayedeki dilencilerin zaman içinde Bunraku bebeklerinin görünümüne kavuşmaları filmin en can alıcı görsel düzenlemesini oluşturuyordu. Kitano, sinemasını genellikle 'renksiz' olmakla itham eden eleştirmenlere bu kez gerçek bir renk şöleni sunmuştu. Hikayelerini dört mevsime yayan, özellikle de sonbaharın kırmızılara bürünen doğasını tutkulu aşklar ile özdeşleştiren Kitano, kırmızı rengi dilencilerin bağlı oldukları ipte, parkta sevgilisini bekleyen kadının ve pop şarkıcısına hayran olan gencin giysilerinde kullanarak, söz konusu simgeyi filmin tümüne yerleştirmişti. Aşk kırmızısının kullanıldığı en dokunaklı noktalardan biri ise, kör delikanlının ölümünden sonra kaza mahallinin yıkandığı ve yoğun kızıllığın yavaş yavaş kaybolduğu sahneydi. Nitekim böylesi bir aşk, ancak maşukun ölümü ile sonlanabilirdi... Filminin finalini, oyun sonrası duvardaki yerlerine asılan Bunraku bebekleri ve yuvarlandıkları uçurumda bir dala asılı kalan Sawako ve Matsomoto'nun hareketsiz bedenlerini paralel bağlayarak yapan Kitano, bu görsel gönderme ile yaşamın da bir oyundan ibaret olduğunu ima ediyordu.

Şiddet sahnelerine yok denecek kadar az yer veren "Bebekler" için 'En fazla şiddet içeren filmim' diyordu Takeshi Kitano. Burada şiddeti yaratan şey silahlar değil, aşkın kendisiydi. Şöyle sürdürüyordu sözlerini yönetmen; '...Garip olan şu ki, ölümü aşk veya romantizm ile sarmalarsanız, yüce bir şey haline geliyor...'

"Zatoichi"

Gören Gözlerin Körlüğü Üzerine; Kör Silahşor: Zatoichi

2003 yılında Kan Shimozawa'nın bir eserinden uyarlanan "The Blind Swordsman: Zatoichi/ Kör Silahşor:Zatoichi" ile tekrar gündeme geldi Kitano. 1962 - 1989 yılları arasında dizi film olarak Japon televizyonlarında geniş bir hayran kitlesi edinen Zatoichi efsanesi, bu kez

" Takeshis' "

Kitano'nun oyunu ve rejisi ile tüm dünyadaki sinemaseverler ile buluşuyordu. On dokuzuncu yüzyılda geçen öykünün mekanı, kanlı çetelerin halkını her anlamda sömürdüğü bir dağ köyüydü. Yaşamını gezgin bir çıkıkçı olarak sürdüren ama aslında yenilmez bir silahşor olan Zatoichi'nin yolu bu köye düşüyor, kör olmasına rağmen, çevresindeki sesleri anlamlandırarak, görenlerden çok daha iyi kılıç kullanan bu esrarengiz kahraman, köydeki dengeleri yavaş yavaş değiştiriyordu.

Filmin hiç kuşkusuz en ilginç yanı seslerin kullanımıydı. Görme duyusunun yokluğunda Zatoichi sesleri dinlemeyi çok iyi öğrenmişti. Tarlalarda çalışan, inşaat işleri yapan insanların çıkardıkları sesler, hatta dövüş sırasında kılıçlardan yükselen tınılar bile onun kulağına müzik gibi geliyor, sadece düşüş sesini dinlediği zarları tahmin etmekte hiç zorlanmıyor, herkesi güzel bir geyşa olduğuna inandıran genç kızın aslında erkek olduğunu sesinden fark ediyordu.

Gören gözlerden çok daha keskindi Zatoichi'nin kulakları. Anlaşılan o ki, gerçekleri görmek istemedikten sonra gözlerin insana bir faydası dokunmuyordu...

Şiddetin en sert haliyle sergilendiği bu samuray öyküsünü, kendine özgü espriler ve eşi bulunmaz bir duygusallık ile harmanlayan Kitano, hem eleştirmenlerden hem de izleyicilerinden tam not aldı. Film, özellikle iki geyşa kardeşin geçmişlerine değinen bölümlerin sözsüz kurgusu, finalde yer alan ve hem geleneksel hem de modern dansı bir arada sunan festival sahnesi, kumarbaz Shinkichi'den kendisini samuray zanneden akli dengesi bozuk delikanlıya, yıllarca kadın görünümünde kaldıktan sonra eşcinselliği benimseyen ve tekrar erkek kimliğine dönmek istemeyen geyşa Osei'den karısını tedavi ettirebilmek uğruna adam öldüren samuray Hattori'ye dek uzanan birbirinden ilginç tiplemeleri ile ilgi çekti. Filmin en can alıcı sürprizi ise, Zatoichi'nin aslında kör olmadığı ama duyarak dünyayı daha iyi algılayacağına inandığından kör gibi yaşadığı gerçeğiydi. Nitekim, finalde yakaladığı çetenin gizli liderini öldürmüyor, onu körlüğe mahkum ediyordu. Bu onun için ceza olmaktan çok, bir hayat dersiydi...

Kitano, "Bebekler"de kostümlere, mekanlara ve özellikle de renklere, en az oyuncular kadar önem vermiş, onları simgesel anlatımının birer öğesi olarak başarıyla kullanmıştı.

Deneysel Bir Özeleştiri: " Takeshis' "

Kitano, 2005 yılında seyirciyle buluşan son filmi "Takeshis" ile sinemasının hikayeden çok görsellik üzerine kurulu olduğu gerçeğini bir kez daha gözler önüne serdi. Gerek çekim teknikleri gerekse kurgu adına sayısız deneme içeren, yarattığı birbirinden ilginç tiplemeler ve gösteri dünyasının renkli karmaşasını betimleyen sahneleri ile Fellini filmlerini andıran "Takeshis"de iki ayrı rol üstlenen yönetmen, yıldız oyuncu Beat Takeshi ve ona tıpa tıp benzeyen ve filmlerde küçük roller kapmaya çalışan, silik ama hayal gücü oldukça güçlü Kitano'ya başarıyla hayat veriyordu. İki karakterin koşut başlayan öyküleri, rüyalar, hayaller ve film çekim sahneleriyle harmanlanarak, birbirinden ayrılması güç şekilde iç içe geçiyordu.

Acımasız kurallara sahip gösteri dünyasının yanı sıra, kendisini de eleştiri yağmuruna tutan Kitano, "Takeshis" ile ticari anlamda hayal kırıklığı yaşamış olsa da, eleştirmenler tarafından beğenildi. İşin doğrusu film, takip edilmesi oldukça zor bir kurguya sahipti. Ama sadece yönetmenin farklı espri anlayışının ürünü olan birbirinden ilginç tiplemeler ve kendi filmlerine yaptığı göndermeler bile filmi izlenmeye değer kılıyordu...

Artık ismi Japon sinemasının ustaları arasında anılan Takeshi Kitano, film yapmanın yanı sıra Tokyo Üniversitesi'nde sinema dersleri veriyor, ayrıca televizyon şovlarında boy göstermeyi, resim ve müzikle ilgilenmeyi de ihmal etmiyor. Yönetmenin kurgu aşamasındaki son filmi "Kantaku Banzai" ise muhtemelen yaz aylarında gösterime hazır olacak. Kamerasını yine kendisine doğrultan Kitano, şiddet filmleri çekmekte ustalaşmış bir yönetmenin başka türleri denemeye çalışması üzerine odaklanan ilginç bir hikaye ile hayranlarının karşısına çıkmaya hazırlanıyor...

"Angel Heart"

Cehennemi bir yolculuk

İZLEMEDEN OKUMAYIN!

Alan Parker'ın 1987 tarihli çarpıcı dedektiflik/korku filmi karışımı, 90'larda hız kazanan türler kaynaşmasına öncülük etmiş olmasının ötesinde, bugün bile popüler sinema ve hatta diğer görsel mecralar için estetik açıdan büyük bir ilham kaynağı oluşturuyor.

KUTLUKHAN KUTLU

Mickey Rourke ve Robert De Niro'dan unutulmaz bir oyunculuk gösterisi "Angel Heart".

Angel Heart" için "üstü kapalı bir klasik" denebilir. Şimdi dönüp baktığımızda, bu filmin modern sinemayı nasıl etkilediği gayet net bir şekilde ortaya çıkıyor. Özellikle görsel açıdan "Angel Heart", gerek Hollywood'da gerekse ötesinde birçok yönetmen için tükenmek bilmeyen bir ilham kaynağı oluşturuyor.

Öte yandan, Alan Parker'ın filminin, gösterime girdiğinde modern bir klasik olarak algılandığı, popüler sinema üzerinde önemli ve kalıcı bir etkiye sahip olacağının tahmin edildiği pek söylenemez. Aldığı eleştirilere şöyle bir bakınca, kabaca "güzel ama içi boş bir film" muamelesine maruz kaldığı görülüyor. Doğrusu, 80'lerin sinema yazını için çok da sıradışı olmayan bir yaklaşım bu. O sıralarda popüler sinemada yaşanmakta olan birtakım değişimlerin yadırgatıcı yanlarından kaynaklanan bu yaklaşım, Ridley Scott'ın bugün büyük bir klasik olarak kabul gören "Blade Runner"ının da ilk başta "atlanmasına" sebep olmuştu.

Amerikan Sineması, İngiliz Gözü

Bu noktada 80'lerin Amerikan sinemasından mutlaka biraz söz etmek gerek. Çünkü "Angel Heart"ın sinemada parlak izler bırakacağının anlaşılamamasında, dönemin sinemasal ruh halinin ve genel eğilimlerinin önemli yeri var.

Bu dönemde Hollywood hem belli formüllere göre üretilen, birbirini son derece andıran tür filmlerinin (örneğin korku filmi furyasının yığınla örneğinin) diyarı, hem de son derece ilginç, benzersiz, hatta bugün devrimci bulunabilecek birtakım girişimlerin doğum yeriydi. Ve bir yandan Spielberg, Scorsese ve Coppola gibi Amerikalı yönetmenler, "klasikler dönemi" olan 70'lerin mirasını devam ettirip ortaya

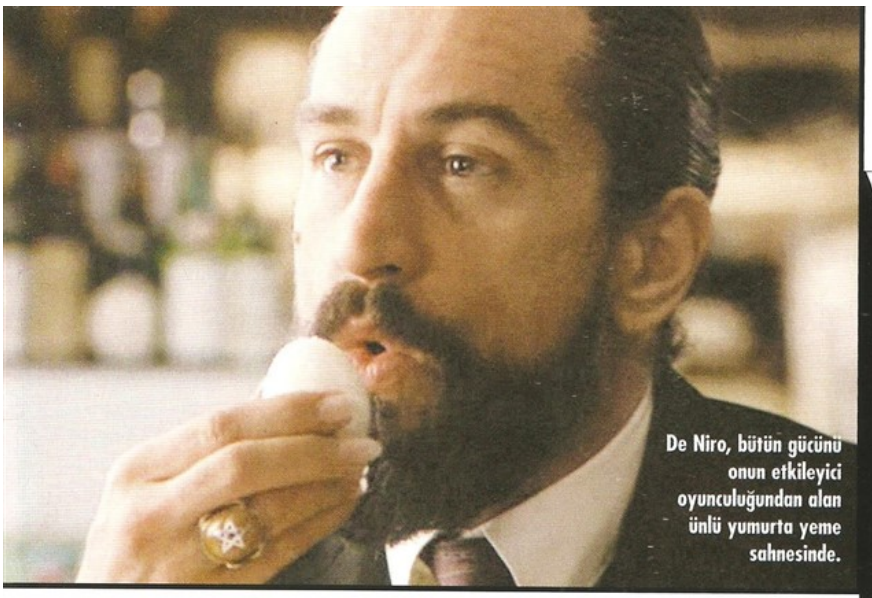

De Niro, bütün gücünü onun etkileyici oyunculuğundan alan ünlü yumurta yeme sahnesinde.

sinemasal açıdan zengin "ana akım" filmleri çıkarırken, bir yandan da "ithal yeni kan"la yeni bir sinemanın anahatlarını oluşturuyordu.

Çoğu reklamcılıktan yetişmiş bir grup İngiliz yönetmen, 70'lerin sonunda ve 80'lerin başında önemli Hollywood ürünlerine imza attı. Alan Parker, Adrian Lyne, Tony Scott ve Ridley Scott'ın dahil olduğu bu grup, kimi "hit"lerle ve kimi modern klasiklerle, dönemin popüler kültüründe yer yer Amerikalı meslektaşlarından daha derin izler bıraktılar: "Fame" (Parker), "Birdy" (Parker), "Alien" (Ridley Scott), "Blade Runner" (Ridley Scott), "Top Gun" (Tony Scott), "Flashdance" (Lyne), "Fatal Attraction" (Lyne)...

Reklamların popüler lisanı olan hızlı kurguyu sinemada hayli etkili bir şekilde kullanan bu yönetmenler, her şeyden önce görüntülerle bir dünya kurmaya inanan türden sinemacılardı. İki-üç saniyelik kısa planların hayli yaygın olduğu filmlerinde, sıklıkla değişen bu kareleri birarada tutan bir görsel bütünlük, baskın bir "atmosfer", filmin ruh halini belki de öykünün kendisinden de çok belirleyen bir görsel doku kurmaya özen gösteriyorlardı... Ve bu dokuyu belirlerken hayli geniş kaynaklardan yararlanıyorlardı. Bunun sonucunda, sadece sinema dışındaki görsel dalların değil, farklı sinemasal türlerin de izlerini taşıyan kimi filmler çıkardılar ortaya.

Örneğin dönemin sinemasında çok önemli bir güç olan Amerikalı yönetmenler eski popüler Hollywood türlerini büyük bütçelerle, görkemli bir şekilde modernize ederken, bu yeni kuşak İngiliz yönetmenler birçok farklı türden estetik unsurları (ve hatta hiçbir türe ya da filme ait olmayan görsel etkileri de) filmlerinde biraraya getirebiliyordu. Özellikle kara film, tek bir kareyle bile zihinde epey yankı yaratan stilize görselliğiyle, bu yönetmenler için önemli bir ilham kaynağı oluşturuyor gibiydi... Mesela Ridley Scott'ın "Blade Runner"ı 40'ların kara filmiyle, 60'lar Yeni Dalga bilimkurgusunu birleştiriyordu... Alan Parker'ın "Angel Heart"ı ise kara filmin izinden gidiyor ve bu janrı korku filmiyle birleştiriyor.

80'ler için bu tür karmaşası yeni ve büyük ölçüde tuhaf bir şeydi - bugün ise biz bu filmlere bambaşka bir perspektiften bakarak sinema tarihindeki yerlerini görebiliyoruz.

Klasik Bir Dedektiflik Filmi...

Hakkında hiçbir şey bilmeden karşısına geçip oturduğunuzda "Angel Heart" klasik bir dedektiflik öyküsü gibi başlıyor. Baştaki karanlık ve puslu ara sokaklar, onu takip eden loş mekanlar, hatta eski model arabalar... Ve tabii ki türün vazgeçilmez kahramanı, özel dedektif.

Mickey Rourke'un oynadığı Harry Angel bol paltosuyla, traşsız suratıyla, sıkça yaktığı sigaralarıyla, salaş bürosuyla ve daha sonra bir kilisedeyken bizzat Şeytan'dan uyarı almasına sebep olacak bozuk ağzıyla belli polisiye geleneklerini kucaklayan bir karakter. Defalarca hatırlattığı gibi, Brooklyn'li. Ufak tefek, tehlikesiz işlerle uğraşıyor. Derken bir gün cüzdanı şişkin bir müşteri kendisine ulaşıyor. Adının Louis Cyphre olduğu söyleyen (ki Harry büyük bir başarıyla bu ismi neredeyse her seferinde yanlış telaffuz ediyor) bu müşteri, Harry'yi bir "kayıp" vakası için tutmak istiyor: Kendisine ödenmemiş bir borcu olduğu halde ortadan kaybolmuşa benzeyen ünlü şarkıcı Johnny Favorite'i bulmasını istiyor ondan. Cpyhre'ın anlattıklarına göre, savaştan yüzü tanınmayacak

Film, klasik bir detektiflik hikayesi gibi başlıyor.

Angel Heart'ın ataları

Somewhere in the Night (1946)
Joseph L. Mankiewicz'in yönettiği bu kara film, bir "hafıza kaybı öyküsü" klasiği.

Mr. Arkadin (1955)
Orson Welles'in filmi, hem Yurttaş Kane-vari bir "karakter araştırması", hem de cinayetlerle çevrili bir hafıza kaybı öyküsü.

Rosemary's Baby (1967)
Rosemary ve kocası yeni bir apartmana taşındıktan sonra, hayatları tuhaflaşmaya başlıyor ve son derece korkutucu bir rüyanın ardından Rosemary hamile kalıyor... Şeytanla ilgili filmler, hatta genel olarak "doğaüstü gerilimler" içinde bir klasik.

Chinatown (1974)

Yine Roman Polanski'den, bu defa kara filmi 70'lere taşıyan bir başyapıt. Mickey Rourke'un "Angel Heart"ta taktığı burunluk, ister istemez filmin büyük bölümü boyunca burnu sargılı dolaşan Jack Nicholson'ı hatırlatıyor.

Blade Runner (1982)
Alan Parker adını daha önce duyurdu ama 40'ların kara film estetiğiyle bambaşka bir türü - bilimkurguyu - kaynaştırmada önce davranan, bir başka İngiliz yönetmen, Ridley Scott oldu.

MODERN KLASİKLER "Angel Heart"

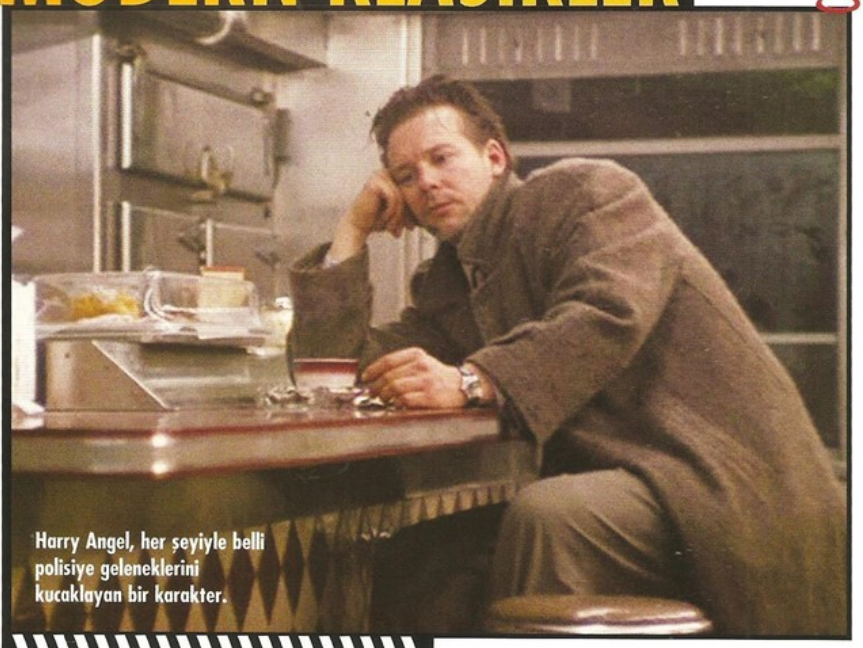

Harry Angel, her şeyiyle belli polisiye geleneklerini kucaklayan bir karakter.

ÖNCESİ

Boyundan büyük işe bulaştın, Angel...

"Angel Heart" birçok açıdan "hard-boiled" tabir edilen sert dedektiflik öykülerinin modern bir takipçisi. Raymond Chandler'ın ya da Dashiel Hammett'ın sokağın gerçek yüzünü ve suç dünyasının şiddetini yansıtmaya odaklanan ve Hollywood tarafından sinemaya bolca aktarılan hikayeleri türünden bir tarza sahip. O filmlerdeki estetikle, öykü kalıplarıyla bol bol besleniyor.

New York'lu dedektif Harry Angel da, suç öykülerine ve polisiyelere yer veren ve "pulp" tabir edilen (ki Tarantino'nun filmi "Pulp Fiction"ın adı da buradan geliyor) dergilerde görülen karakterleri andırıyor biraz. Daha az "sert", daha sıradan, daha gerçekçi ama genel havasıyla klasik dedektiflik öykülerine ait bir tip. Sokağı iyi bilmesiyle, iyi bağlantılara sahip olmasıyla, vakayı değil kendini düşünmesi ancak tehlikeyi hissettiğinde bile yüklü miktarda paraya hayır diyememesiyle, konuşma diliyle tam bir kara film anti-kahramanı.

Bütün bu açılardan, "Angel Heart"ı izlerken yer yer "The Maltese Falcon", "Out of the Past" hatta "Night of the Hunter" gibi kara film klasiklerini hatırlamamak zor. Dedektiflik öyküsü ve kara film estetiğiyle korku sineması unsurları ve biraz da "Güney Gotiği" biraraya gelince de, ortaya "Angel Heart"ın o eşsiz (ama daha sonra sıkça ilham kaynağı olarak kullanılan) dokusu çıkıyor.

şekilde yaralı halde döndüğü ve hafızasını kaybettiği söylenen Johnny'ye dair yıllardır hastaneden Cyphre'a düzenli rapor gönderiliyor... Ama gidip bakmak istediğinde Johnny'nin orada olmadığını öğreniyor. Harry'nin işi, bu eski şarkıcının izini sürmek.

Öykü 1955'te geçiyor - bu da Alan Parker'a her açıdan "klasik" kokan bir dedektiflik filmi estetiği yaratma fırsatı veriyor. Eski arabalarla, eski kıyafetlerle, loş mekanlarla, klasik dedektif ağzıyla bezeli bir film bu - ve özellikle ilk bölümündeki Harlem görüntüleri nefis bir dönem filmi dokusuna sahip. Cyphre'ın avukatının Harry ile irtibata geçtiği andan itibaren, biri öbürüne götüren ipuçlarıyla, "bilgi verme" sahneleriyle, vakayı çevreleyen cinayetlerle, tam bir polisiye gibi ilerliyor "Angel Heart".

...Ve Bir Korku Filmi

Öte yandan film en başından itibaren seyirciye gerek görsel gerekse işitsel olarak, işin içinde daha meş'um, korku verici bir şeyler olduğunun sinyallerini de veriyor. Hem filmin geneline yayılan kesif bir "kaçınılmaz sona doğru gidiş" hissi var, hem de polisiye dokunun içine serpiştirilmiş sarsıcı, kanlı, korku verici anlar... Filmin "gerçek dünyası"na ait değilmiş gibi görünen gerçeküstü sahneler: Harry, yüzünü göremediğimiz, arkası dönük duran, rahibe kıyafetli birine doğru uzanıyor... Loş bir mekanda, eski tip bir asansörün kapıları onu davet edercesine, gürültüyle açılıyor...

Ve öykü ilerledikçe bu kabus anları, giderek daha çok kanla doluyor, giderek akışa daha çok sirayet ediyor - ve filmin o meşhur sevişme sahnesinde, tavandan damlayan sular kana dönüşüp odayı ve yataktaki iki karakteri kırmızıya bularken, zincirleme bir "flashback" patlamasıyla her anlamda doruğa ulaşıyor. O nokta geldiğinde, niçin baştan beri bunca tedirgin edildiğimiz; niçin genellikle bir matematik güzelliğin, bilgi iletimi konusunda tam bir verimliliğin peşinde olan polisiye mekaniğinden düzenli aralıklarla koparıldığımız sorusunun cevabı büsbütün gözardı edilemez hale geliyor.

Tam anlamıyla alttan alta yürütülen bir korku öyküsü ile karşı karşıyayız. Bir izleyici olarak, izlediğimizin bir dedektiflik filmi kadar bir korku filmi de olduğunun farkındayız, ama film maruz kaldığımız bu korkunun adını koymuyor, kaynağını

Mickey Rourke ile Lisa Bonet'in, tavanından kan damlayan otel odasındaki sevişme sahnesi zamanında büyük olay yaratmıştı.

MODERN KLASİKLER "Angel Heart"

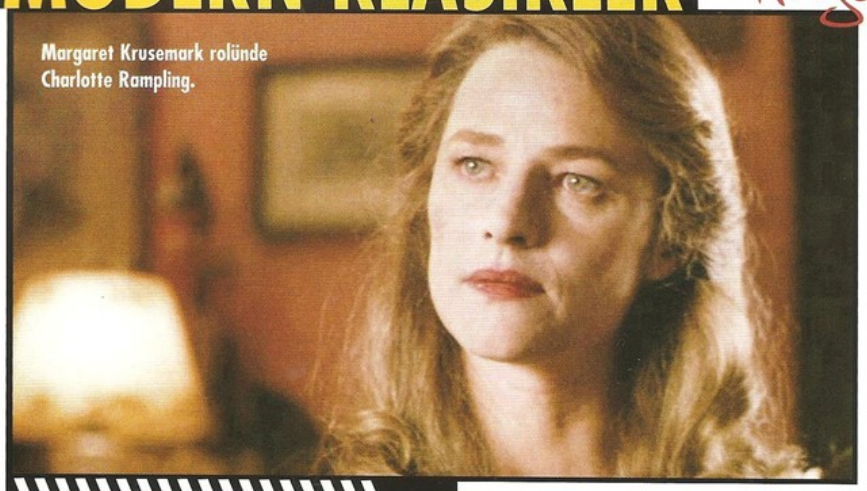

Margaret Krusemark rolünde Charlotte Rampling.

Angel Heart'ın peşinden

Jacob's Ladder (1990)
Kıyıda köşede, karanlığın içinde tuhaf yaratıklar görmeye başlayan Vietnam gazisi Jacob Singer'ın hikâyesi. Alan Parker'ın "Angel Heart"ını sevenler, 80'lerde Hollywood'a transfer olan bir başka İngiliz yönetmenin, Adrian Lyne'in aynı derecede karanlık, ürpertici, gerçeküstü bir dokuya sahip bu filmini de seviyor genellikle.

Seven (1995)

David Fincher'ın modern kara filmi, öyküsüyle değil ama bol bol karanlığa ve yağmura yer veren görsel üslubuyla "Angel Heart"ı epey andırıyor (hatta Alan Parker, Rourke'un doktorun evinden içeri girdiği sahnenin "Seven"da taklit edildiğini söylüyor).

Fallen (1998)
Kötücül bir gücün etkisi altına giren ve farkında olmadan cinayetler işleyen polis dedektifi John Hobbes'un öyküsü, "Angel Heart"tan birçok iz taşıyor. Sonundaki hayli farklı sürpriz de cabası.

The Ninth Gate (1999)
Yine bir Polanski filmi. Nadide kitaplar satan Dean Corso, şeytanın nasıl dünyaya çağırılabileceğini ayrıntısıyla anlattığı rivayet edilen bir kitabın peşine düşüyor.

Memento (2000)
Yeni nesil hafıza kaybı konulu filmlerin çoğu gibi, bu filmde de "Angel Heart"ın etkilerini görmemek zor - özellikle de "Memento"yu temelde bir kara film haline getiren "büyük tablo"yu göz önüne alınca.

salıveriliyor - ve ondan sonra da kendini Harry Angel olarak biliyor, Harry Angel olarak yaşıyor. Ta ki şeytan - ve nihayetinde kendisi - izini bulana dek.

Evet, ilk başta biraz kafa karıştırabilecek bir kimlik değişimi söz konusu burada - özellikle Johnny'nin aslında beden değiştirmemesine karşın eski tanıdıkları tarafından tanınmaması, yeni yüzünün eski yüzüne benzememesi meselesi için ekstra bir açıklama (yaralanma sonucu yüzünün tanınmayacak hale gelmiş olması şeklinde bir açıklama) gerekmesi işi biraz karmaşıklaştırıyor. Belki söz konusu ayinde Johnny'nin genç askerin "kalbini çıkarıp yemesi" gibi sarsıcı bir fiziksel detay verilmesi de, ayinin bedensel bir alışveriş ayiniymiş izlenimi yaratmasına sebep oluyor - oysa Johnny, kendi tehlikedeki ruhunun üstünü örtmek için, sadece ruhunu çalıyor genç askerin.

Ancak bütün bu açıklama faslının detayları bir yana, hayli çarpıcı bir sürpriz final bu. Her şeyden önce, gerekli bütün ipuçlarını en baştan beri vermesi, hatta yer yer cevabı gözümüze sokmasıyla, hiç hile yapmayan bir final. Ayrıca, dönüp baktığınızda aslında hiç de garip gelmeyen, izlediğimiz olay örgüsünün yegane mantıklı sonucu ve açıklaması bu olabilirmiş hissini veren bir final. 2000'lerde adet olduğu üzere seyirciyi bambaşka yönlere doğru savurup da son anda en beklenmedik yönden çarpan ve sadece kurgulanışındaki ve gizlenişindeki mekanik ustalıkla şaşırtan bir final değil... Baştan beri anlattığı her şeyle, gösterdiği her bir gelişmeyle, yarattığı atmosferle pürüzsüzce örtüşen bir final.

Bu final bize esrarengiz cinayetlerin nasıl işlendiğini anlatıyor... Harry'nin belli anlarda niçin tuhaf, kabus kabilinden gerçeküstü anlara sürüklendiğini anlatıyor... Dahası bu anlarda gördüğü şeylerin esrarın içinde nasıl bir yeri olduğunu da anlatıyor. Baştan beri filmin görsel/işitsel araçlarla yarattığı o "kötü bir yerlere doğru sürüklendiğimiz" duygusunu tatmin edici bir şekilde yerine oturtması da cabası. Alan Parker yazarlıktan gelme bir sinemacı, ama ilginç bir şekilde sineması diyaloglarıyla, temaları işlemedeki ayrıntıcılığıyla ya da

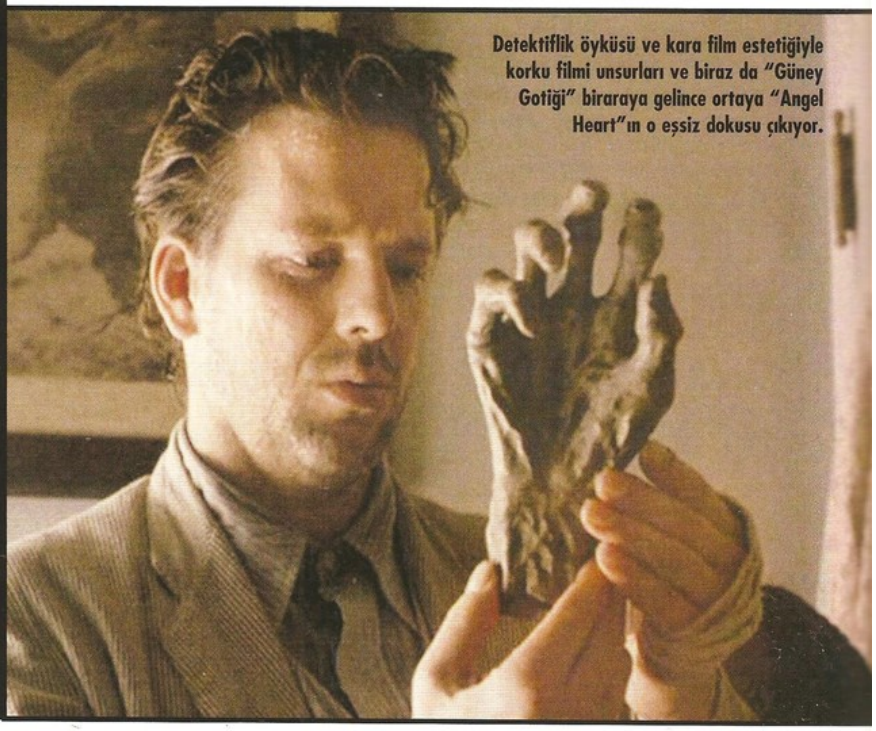

Detektiflik öyküsü ve kara film estetiğiyle korku filmi unsurları ve biraz da "Güney Gotiği" biraraya gelince ortaya "Angel Heart"ın o eşsiz dokusu çıkıyor.

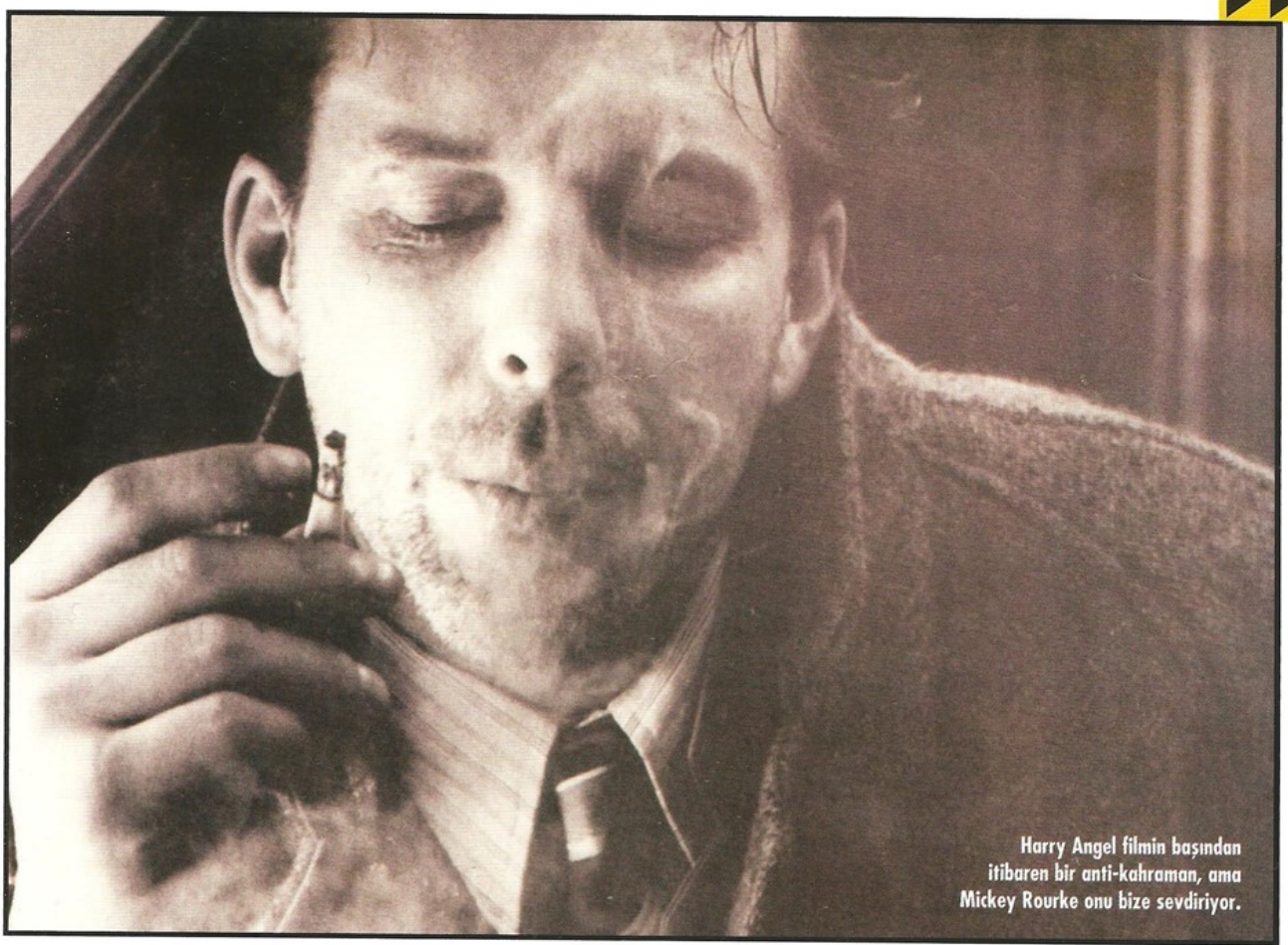

Harry Angel filmin başından itibaren bir anti-kahraman, ama Mickey Rourke onu bize sevdiriyor.

genel öykü yapılarıyla değil, görsel gücüyle dikkati çeken bir sinema... O yüzden bu finalin, "her şeyin nasıl olup da o noktaya geldiği" konusundaki karmaşık açıklaması iyi anlaşılamasa da, filmin salt görsellikle yarattığı "his"e sadık olması çok önemli ve "Angel Heart"ın gücünü artıran bir durum. Polisiye öykünün çözümü, filmin baştan beri oluşturduğu görsel bulmaca için de kaçamaksız bir çözüm teşkil ediyor aynı zamanda.

Geçmişe ve Geleceğe Dair Düşler

Finalin ardından şöyle bir geri dönüp bakınca, "Angel Heart"ın öyküsünün karanlık bir geçmişten çıkagelen "flashback"lerle ve geleceğin (özellikle cehenneme inişin) sinyalleriyle dolu olduğunu görüyoruz. Alan Parker, öykünün genel akışı içine serpiştirdiği bu sarsıcı sahnelerde tam bir rüyâ dokusu oturtuyor. Harry'nin düş görmeye başladığı ya da birinin (tabii ki nihayetinde kendinin) bilinçaltını arşınladığı hissini yaratan bu bölümler, filmin geneline de tekinsiz bir hava kazandırıyor. Ancak düşlerdeki gibi bir serbest görsel çağrışımla birbirine bağlanan güçlü, şaşırtıcı, akılda kalıcı imgelerle dolu bu sahneler. Ve tıpkı görsel çağrışıma epey yaslanan bir mecra olan video klipler gibi, hızlı kurguda çok verimli bir ifade biçimine kavuşuyorlar.

Renkli Siyah/Beyaz

Alan Parker'ın filminin genel olarak epey soluk, neredeyse renksiz bir dokusu var. Bilinçli bir tercih bu: Parker, bu sayede siyah/beyaz hissi veren bir renkli film ortaya çıkardıklarını söylüyor. "Angel Heart"taki o nefis "klasik dedektiflik filmi" dokusunu yaratan en önemli etkenlerden biri bu. Ayrıca, filmin her yanına sinen o kesif ümitsizlik duygusuna da epey katkıda bulunuyor.

Alan Parker'ın bu dedektiflik filmini en azından kendi dönemi için "taze" kılan şeylerden biri ise, New York'ta başlamakla birlikte, büyük bölümünün New Orleans'da geçmesi (halbuki

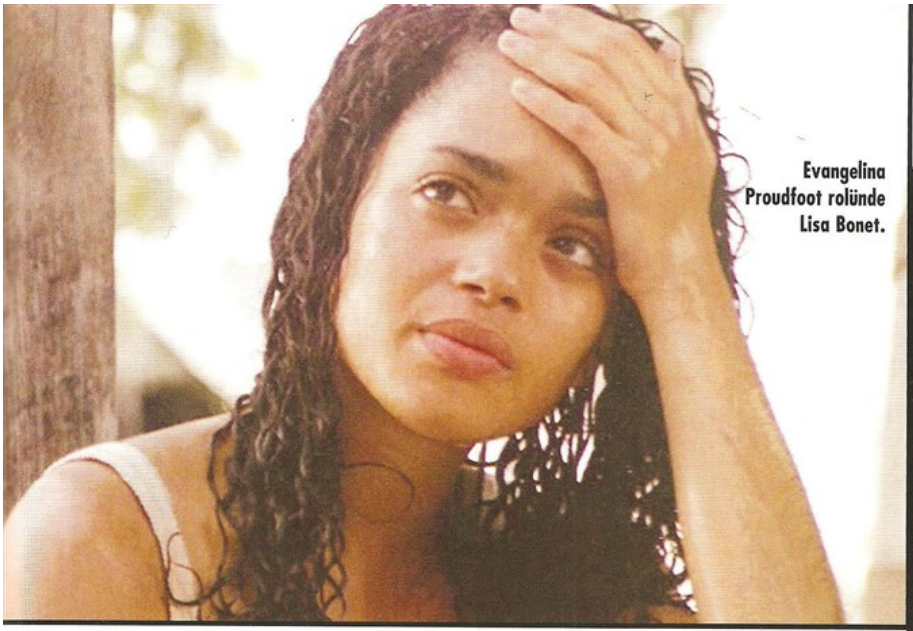

Evangelina Proudfoot rolünde Lisa Bonet.

söylemiyor. Harry Angel ile birlikte New York'tan New Orleans'a uzanıp geceleyin gizlice bir vudu ayini izlediğimizde ve Johnny Favorite'in okült ile son derece haşır neşir olduğunu öğrendiğimizde, genel bir doğrultuya kavuşuyoruz belki... Ama yine de aslında neler olup bittiği konusunda büyük ölçüde karanlıkta bırakılıyoruz. Bu açıdan da korku sineması ve polisiye, son derece etkili bir şekilde içiçe geçiyor "Angel Heart"ta: Polisiyenin "gizem"i, filmde baştan sona iliklerimize kadar hissettiğimiz gerilimin sürekli karanlıkta tutulan kaynağına denk geliyor.

Bu durumun bir sonucu olarak Alan Parker, temel bir korku öyküsü fikrine sırtını yaslamadan, yakıtını salt görsel/işitsel gücünden alan bir korku sineması yapıyor. Şaşırtıcı, büyüleyici bir şey bu - ve ancak sinemasal araçları Parker kadar etkili kullanabilen bir yönetmenin yapabileceği bir şey: Dönemin korku sinemasında adet olan "şok sahneleri"ne, ani ses patlamalarına, hatta belli bir "düşman"a bile başvurmadan bir korku filmi inşa ediyor. 80'lerin korku sinemasının formüllere, klişelere ve çoğu sapık katillerce işlenen cinayetleri göstermeye ne kadar düşkün olduğunu düşününce, "Angel Heart"ın bu dönemin korku geleneğiyle bir göbek bağı olmadığı aşikâr.

Kaçınılmaz Son

Hafızasını kaybetmiş ve yüzü değişmiş bir karakteri arayan dedektifin öyküsü, artık "Usual Suspects" ile, "The Sixth Sense" ile, "Fight Club" ile, "The Others" ile bilenmiş "sürpriz radarı"mızı hemen harekete geçiriyor tabii... Bugünün seyircisi böyle bir öykü akışının nereye doğru gittiğini belki 80'lerdekine kıyasla çok daha çabuk çıkarabilir. Evet, "Louis Cypher", aslında "Lucifer" - yani şeytan. Aranan kişi - Johnny Favorite - ise Harry'nin kendisi (bu arada Harry'nin soyadı, yani Angel, hayli ironik bir şekilde "Melek" anlamına geliyor).

Final geldiğinde, film boyunca hakkında ancak gelişigüzel görünen ipuçları öğrendiğimiz "büyük tablo", ayrıntısıyla ortaya çıkıyor: Johnny Favorite'in vaktinde şöhret karşılığında ruhunu şeytana sattığını, ancak şöhrete kavuştuktan sonra bu anlaşmadan paçayı kurtarmanın yollarını aradığını ve nihayetinde, okült bir ayinle, genç bir askerin ruhunu çaldığını öğreniyoruz... Ancak Johnny bu ayinin hemen ardından askere alınıyor ve orada ağır bir şekilde yaralanıp yüzü tanınmayacak hale geliyor... dahası, hafızasını da kaybediyor. Sevgilisi Margaret Krusemark ve Margaret'in çok zengin babası Ethan Krusemark, onu hastaneden alıp çıkarıyorlar. Oradaki doktora da, Johnny hâlâ hastanedeymiş gibi rapor göndermesi için para yediriyorlar. Sonra kim olduğunun farkında olmayan, yüzü sargılar içindeki Johnny, New York'a götürülüp kalabalık bir meydana

SONRASI

Doğaüstü polisiye

"Angel Heart"ın günümüz sinemasındaki etkileri hiç şüphesiz tek yönlü değil. En başta, gerçek boyutları doksanlı yıllarda ortaya çıkan türler kaynaşmasına öncülük etmiş filmlerden biri. Ayrıca ABD'nin güneyini cazip bir kara film coğrafyası olarak popüler sinemaya yeniden buyur etmesi açısından da ilham kaynağı teşkil ettiği söylenebilir. Parker'ın William Hjortsberg'in "Falling Angel" romanından uyarladığı film, ayrıca son zamanlarda çok popüler olan bir öykü modelinin, hafıza kaybı hikâyelerinin de modern sinemadaki önemli öncülerinden biri - özellikle de sonundaki sürprizle birarada düşünüldüğünde...
Ancak bunların arasında muhtemelen en çok öne çıkan, "Angel Heart"ın yakaladığı o tuhaf karanlık dedektiflik filmi modeli: akıl ve rasyonalizm çağının çocuğu sayılabilecek olan dedektiflik öyküsünü, doğaüstüyle biraraya getiren o mistik, esrarengiz, ürpertici karma tür. Doğaüstü poliye, "Angel Heart"tan sonra epey popülerleşti ve bu alanda estetik açıdan "Angel Heart"ın bariz etkilerini taşıyan birtakım filmler yapıldı... Yine karakterleri arasında şeytana yer veren "End of Days"den Denzel Washington'lı "Fallen"a, ne zaman bir doğaüstü dedektiflik filmi izlesek "Angel Heart"ı ve Mickey Rourke'un dedektif tiplemesini hatırlamamak zor. Parker'ın başyapıtının etkisinin sinemanın ötesine de geçtiğini görmek için ise, New Orleans'da işlenen vudu cinayetlerini konu alan (ve birçok açıdan "Angel Heart"ı andıran) "adventure" türündeki klasik bilgisayar oyunu "Gabriel Knight"ı hatırlamak yeterli...

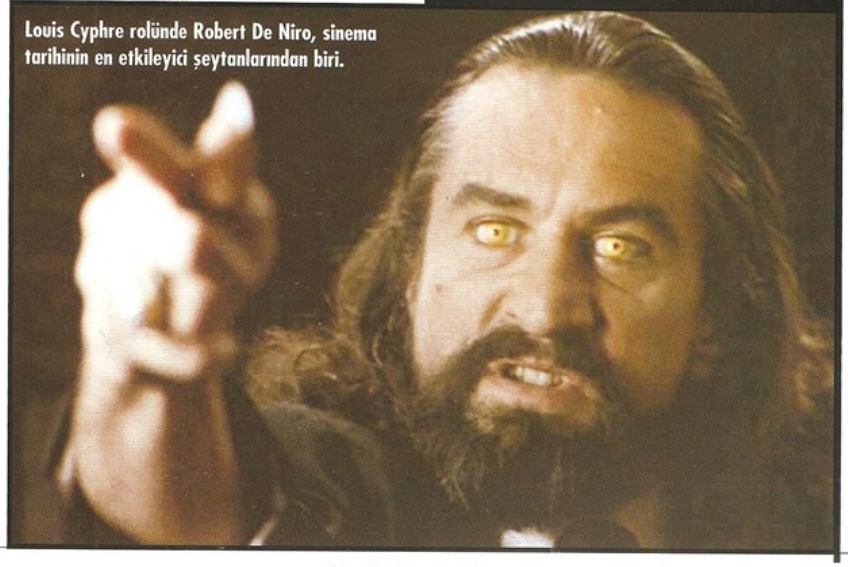

Louis Cyphre rolünde Robert De Niro, sinema tarihinin en etkileyici şeytanlarından biri.

"Angel Heart"

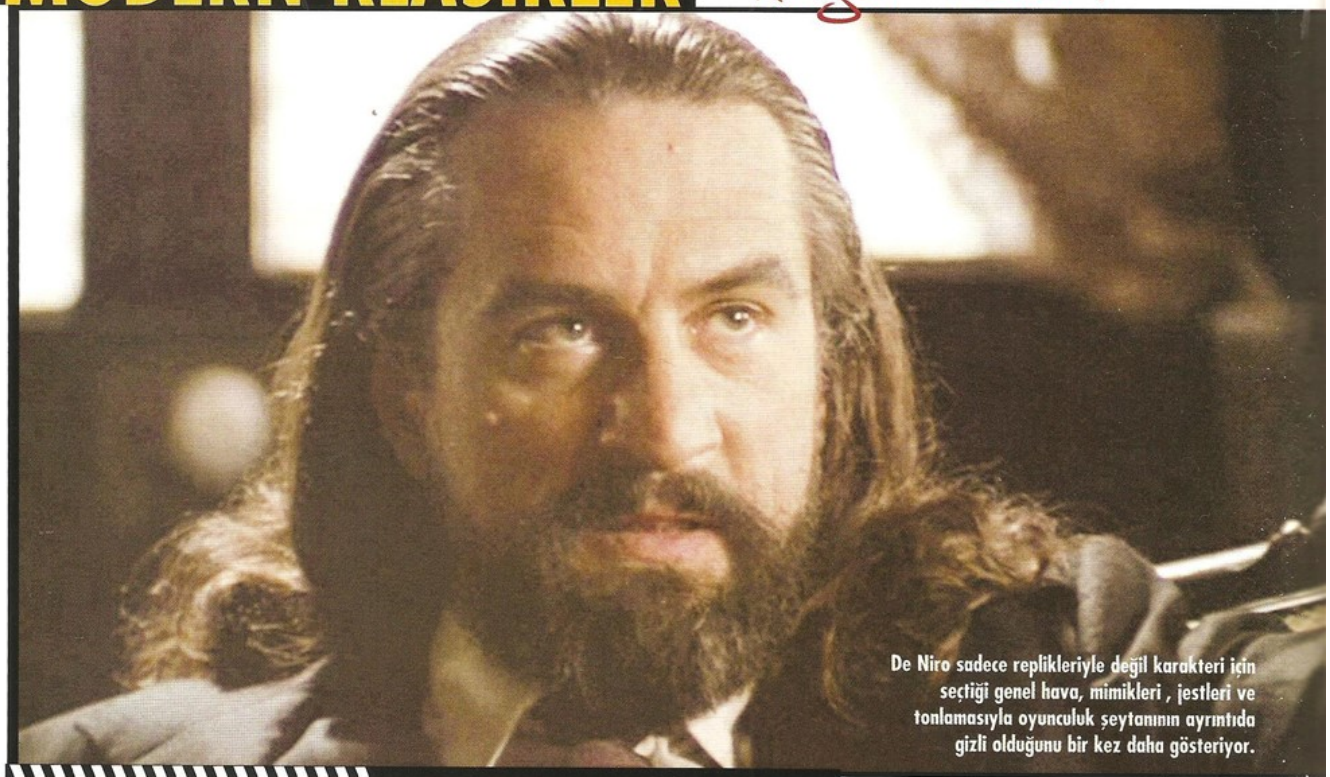

De Niro sadece replikleriyle değil karakteri için seçtiği genel hava, mimikleri, jestleri ve tonlamasıyla oyunculuk şeytanının ayrıntıda gizli olduğunu bir kez daha gösteriyor.

Sinemanın diğer şeytanları

Sinemada şeytanı oynama işi, karakterin ifade ettiği kötülüğü, gücü ve tehlikeyi yansıtabilecek karizmada ve ustalıkta oyunculara veriliyor genellikle. Bu da ortaya unutulmaz birtakım performanslar çıkarıyor. İşte De Niro dışındaki birtakım şeytan tiplemeleri

Jack Nicholson (Witches of Eastwick)

Kurnaz, muzip ve çapkın bir şeytan rolü var deseler aklınıza ilk kim gelir?

Gabriel Byrne (End of Days)

"Milenyum çılgınlığı" trenine yetiştirilen bu Arnold Schwarzenegger filminde şeytan rolü, genellikle hayli karizmatik olan Irlandalı usta aktöre teslim edilmişti.

Al Pacino (The Devil's Advocate)

Al Pacino, Keanu Reeves'in yetenekli ve genç avukatının kurnaz ve güçlü patronunda adını "sinemanın unutulmaz şeytanları" arasına yazdırıyor.

Max von Sydow (Needful Things)

Bu Stephen King uyarlamasında Max von Sydow'un hayli dolaylı yollardan çalışan şeytanı, bir kasabaya gelip insanlara en çok istedikleri şeyi satan bir dükkan açıyor.

Peter Stormare (Constantine)

Constantine'in cehenneme düşmesini sabırsızlıkla bekleyen bu şeytan, muhtemelen en çok beyaz takım elbisesiyle hatırlanacak.

Little Nicky (Harvey Keitel)

Bu komedide Keitel'in oynadığı şeytan, makamını oğullarından birine bırakmak istiyor. Ne var ki en iyi seçeneği, kötücüllükten nasibini almamış Küçük Nicky (Adam Sandler).

Peter Fonda (Ghost Rider)

İster istemez insanın aklına sürekli "Easy Rider"ı getiren Peter Fonda'nın Mephisto'su, tıpkı De Niro'nunki gibi anlaşmalara inanan soğukkanlı bir iş adamı.

Parker'ın senaryoyu uyarladığı romanda, yani "Falling Angel"da bütün öykü New York'ta geçiyor). Louisiana, bataklıklarıyla, blues ve caz dokusuyla, giderek artan sıcaklığı ve nemiyle (ve tabii buna paralel bardaktan boşanırcasına yağmurla), kentli dedektifi unutulmaz bir "güney ABD estetiği"nin içine yerleştiriyor Parker bu bölümde.

Bir Müzik Yolculuğu

New Orleans demişken, filmin blues ve caz ağırlıklı müzikal dokusundan söz etmemek olmaz. Alan Parker, filmlerinin müziğine çok önem verdiğini, bu sürece normalde bir yönetmenin harcayacağından çok daha fazla vakit harcadığını söyler. Nitekim filmlerinin müzikleri genellikle hayli etkileyicidir - ama "Angel Heart" bu konuda bambaşka bir yere sahip. Bu filmin müzikle ilişkisi, sadece Trevor Jones'un son derece atmosferik müziğiyle ya da filmde yer verilen eski blues, rythm and blues, gospel ve caz parçalarından ibaret değil (ki filmin soundtrack'inde John Lee Hooker'dan LaVern Baker'a önemli isimlere rastlıyoruz)...

Müzik, filmin öyküsünün konusunda kendine bir yer bulmuş durumda zaten - Johnny Favorite eski bir şarkıcı; ünlü bir şarkısı filmde çeşitli karakterler tarafından mırıldanılıyor ve çeşitli sahnelerde enstrümantel olarak kullanılıyor. Dahası, New Orleans'a gider gitmez Harry Angel,

caz ve blues'uyla nam salmış bu eski şehre adım atar atmaz kendini bir müzik dünyasında buluyor zaten: sokakta tap dans yapan çocuklar, canlı müzk yapılan kulüpler. Bütün bunlara ilaveten, filmde Johnny Favorite'in eski dostu Toots Sweet rolünde ünlü blues gitaristi ve şarkıcısı Brownie McGhee'nin rol aldığını da söylemeli.

Elbette güney Amerika'dan, blues'dan ve ruhunu şeytana satmaktan söz edince, ister istemez insanın aklına Amerikan blues folklorunda önemli yeri olan bir öykü geliyor: Efsaneye göre ünlü blues gitaristi Robert Johnson, Mississippi Deltası'nda bir dörtyol ağzında ruhunu şeytana satmıştı - gitardaki inanılmaz ustalığı da bunun eseriydi. Evet, belki Favorite bir blues müzisyeni değil (daha çok "hafif müzik" tabir edilebilecek bir tarzı varmış gibi görünüyor) ama yine de "Angel Heart"ın bu efsaneye de gönderme yaptığı düşünülebilir.

Mickey Rourke ve Şeytanı

"Angel Heart" görsel/işitsel etkileyiciliğinin yanısıra, oyunculuğuyla da dikkati çeken bir film. Ne yazık ki filmin oyuncularından belki de en çok Lisa Bonet ile Mickey Rourke'un tavanından kan damlayan otel odasındaki sevişme sahnesi vesilesiyle söz edilmiştir. Ne de olsa Lisa Bonet o sırada pek sevilen "Cosby Ailesi" dizisinin kızıydı - bu örnek TV ailesinin kızını böyle bir sahnede görmek, besbelli birçok izleyiciyi şoke etmişti ve ideal haber konusunu oluşturuyordu. Lisa Bonet'in karakteri Evangeline Proudfoot'un bir vudu rahibesi olması ve finalde aslında Harry Angel'ın kızı olduğunun ortaya çıkması da vaziyetin sansanyonel yanını iyice körüklüyordu.

Öte yandan "Angel Heart"ta bu "tabloidlerin ağzına layık haber" potansiyelinin ötesinde, nefis bir oyunculuk gösterisi vardı. Filmde şeytanı (yani Louis Cyphre'ı) Robert De Niro oynuyordu. Tedirgin edici raddede uzun tırnakları, sakalı, elindeki bastonu ve insanı ürperten sükunetiyle, unutulmaz bir şeytandı De Niro'nunki. Sadece replikleriyle değil, karakteri için seçtiği genel havayla, takındığı mimikler ve jestlerle, tonlamasıyla, finalde açığa çıkan gerçeği (yani asıl kimliğini ve baştan beri duruma hakimiyetini) havada bırakmayacak yatırımı nasıl detaycılıkla yaptığını görebiliyorsunuz. Özellikle bütün gücünü onun etkileyici oyunculuğundan alan yumurta yeme sahnesi, hâlâ bu filmden söz edince akla ilk gelen şeylerden biri (bazı dinlerde yumurtanın nasıl ruhun simgesi olarak görüldüğünden söz ederek, yumurtayı ağır ağır soyuyor, tuzluyor ve manidarlığı finalde ortaya çıkacak bir hareketle, Harry'ye ikram ediyor... onun reddetmesi üzerine de, buz gibi bir ifadeyle, yumurtayı ortasından ısırarak yemeye başlıyor...)

Ancak De Niro'nun dingin bir tehditkârlığa sahip şeytanı bir yana, "Angel Heart" Mickey Rourke'un filmi.

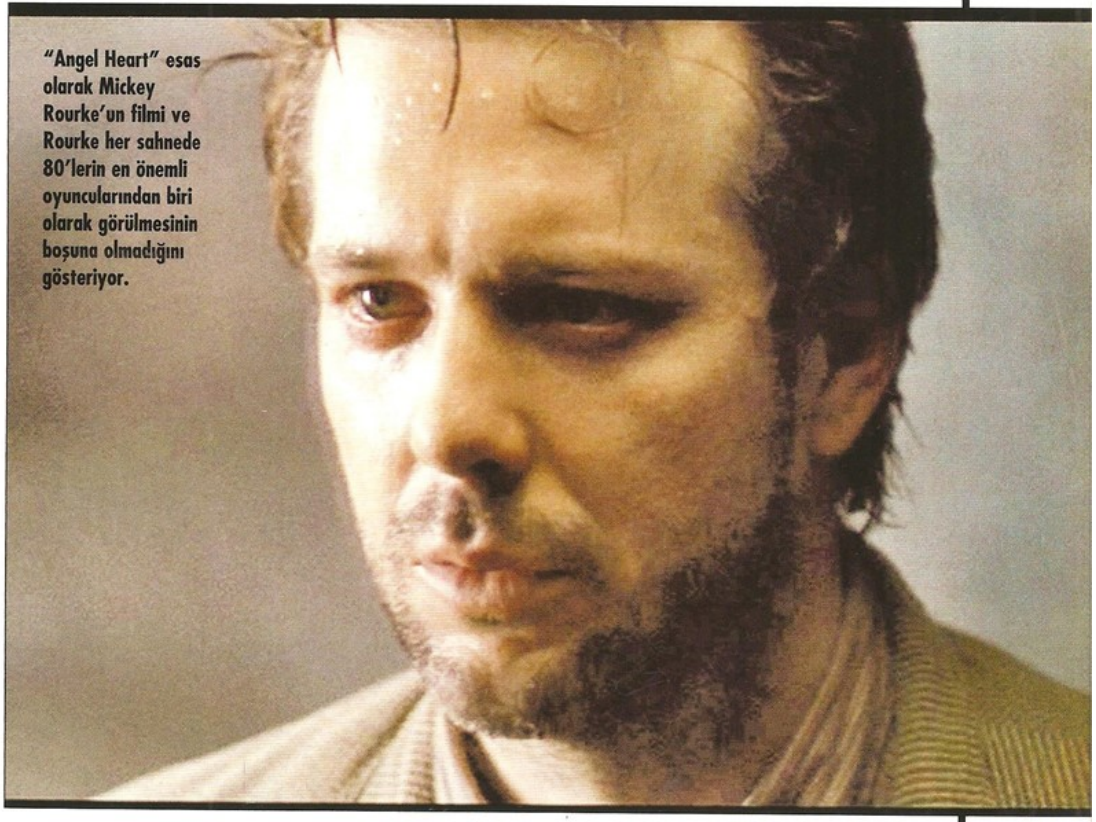

"Angel Heart" esas olarak Mickey Rourke'un filmi ve Rourke her sahnede 80'lerin en önemli oyuncularından biri olarak görülmesinin boşuna olmadığını gösteriyor.

Rourke, bu filmin neredeyse her sahnesinde neden kendisine 80'li yıllarda sinemanın en önemli oyuncularından biri olarak bakıldığını gösteriyor. Yarattığı tipleme hem karizmatik, hem de gerçek görünüyor. Alan Parker'ın içgüdüsel bir hakikiliğe sahip bir oyuncu olarak tanımladığı Rourke, hemen her sahnesine karakterini kafamızda daha da oturtacak bir şeyler getiriyor. Harry Angel ruhunu şeytana satmış, karanlık bir karakterin kalıntısı olduğu ortaya çıkmadan önce de bir anti-kahraman zaten... Ama Rourke, onu bize sevdiriyor. Bu yüzden de finalde eriştiğimiz bilgi, öyküyü çarpıcı bir trajedi haline getiriyor.

Özellikle Rourke'un Margaret Krusemark'ın evinde kırdığı vazonun içinden "adı bilinmeyen genç asker"in künyesi çıktığında, o künyede kendi ismini gördüğünde yaşadığı çöküş, Rourke'un kariyerinin doruk noktalarından biri olmalı. Bir yandan unuttuğu Johnny Favorite kimliğinin ve vakayı çevreleyen cinayetleri aslında kendisinin (şeytanın yönetiminde) işlediğinin bilincine varıp yıkılırken, bir yandan da uçup gitmekte olan Harry Angel kimliğine umutsuzca tutunmaya çalışarak, tekrar tekrar inkar ediyor: "Kim olduğumu biliyorum ben."

Bu sahnede Rourke'un kabullenişinin izini gözyaşlarında, inkarının izini ise yüzünde tutmakta zorlandığı gülümsemesinde görebiliyorsunuz. Saçları açılmış, tırnakları iyice uzamış, koltuğa muzaffer bir şekilde kurulmuş De Niro ile karşılıklı, unutulmaz bir sahneye imza atıyorlar. Bu filmdeki performansını hatırlayınca, Mickey Rourke'un kendini 90'larla birlikte profesyonel boksa verip sinemadan uzaklaşmasına üzülmemek çok zor.

SOUNDTRACK

Hazırlayan: Murat Emir Eren
meren@merkezdergi.com.tr

Rocky Balboa

Bu yıl altıncı ve son filmiyle müthiş bir final yapan Rocky efsanesi, yeni film "Rocky Balboa"nın soundtrack'indeki seriyi akıllara kazıyan müzikleriyle yeniden gündemde.

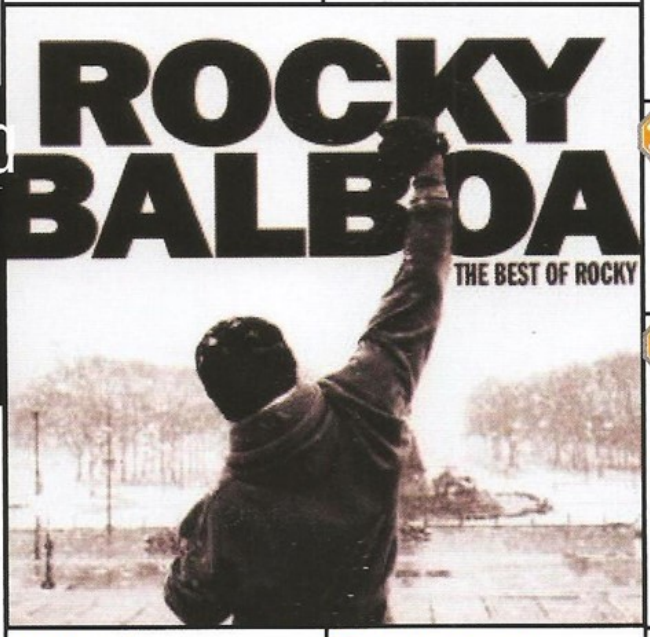

1 Gonna Fly Now
Beste: Bill Conti Söz: Carol Connors and Ayn Robbins Vokal: DeEtta Little ve Nelson Pigford.
Rocky efsanesinin açılış jeneriği ve artık 30 yıllık bir klasik. Geçmişte yaşasa belki bir Barok dönem bestecisi olabilecek sanatçı Bill Conti'nin muazzam bestesi. Film gösterime girdiği yıl Oscar adayı olan parça, hem tüm filmlerin açılışında hem de Rocky'nin Philadelphia Sanat müzesi merdivenlerinin tepesinde tamamladığı antremanını izlediğimiz sırada kulaklarımıza çalınıyordu.

2 Eye Of The Tiger
İcra Edenler: Survivor
Söz/Beste: Frankie Sullivan ve Jim Peterik
Survivor'ın 1982'de piyasaya sürülen aynı adlı albümünde yer alan Eye Of The Tiger, hemen aynı yıl içersinde çekilen "Rocky III"le birlikte patlama yapmış, ismi tüm dünyada filmle birlikte anılır olmuştu. Parça, üçüncü filmde Rocky'nin Clubber Lang'e kaybettiği maç sonrasında Apollo tarafından baştan yaratıldığı sekanslara eşlik ediyordu. Halen daha jimnastik salonlarında ve vücut geliştirme merkezlerinde işitmeniz mümkün.

3 Going The Distance
Beste: Bill Conti
Conti'nin olağanüstü yeteneğini bir kez daha gösterdiği parça ismini de Rocky'nin ilk filmdeki "Önemli olan mesafeyi kat etmek" yani "sonuna kadar gitmek" temalı küçük tiradından alıyor. Parça, Rocky'nin kondisyon idmanları esnasında ve ringde finale yaklaşırken heyecanın doruk yaptığı anlarda yer alır hemen her filmde.

4 Living In America
Söz/Beste: Dan Hartman
Solist: James Brown
Dördüncü filmde Apollo ve Ivan Drago arasındaki maçtan önce James Brown bizzat filmde görünüp parçayı icra eder. Gösterişi, şaşaayı seven Apollo, maçtan önce büyük bir şov hazırlamıştır ve şarkı da bunun bir parçasıdır.

5 Redemption
Beste: Bill Conti
Parça "Gonna Fly Now" üzerine bir güzelleme gibi durmakla birlikte, arada kimi yeni melodiler de yok değil. Redemption'ı dört filmin ve son film Rocky Balboa'nın çeşitli kısımlarında işitiyoruz.

6 Fanfare For Rocky
Beste: Bill Conti
Boks salonunda Rocky için yapılan çağrıyı temsil eden parça, ikinci filmde kendisini gösteren kısa bir orkestral beste.

7 Burning Heart
İcra Edenler: Survivor
Beste: Frankie Sullivan ve Jim Peterik
Üçüncü filmde Survivor'la yaptığı işbirliği ortalığı duman edince, dördüncü filmin soundtrack'inde de yine Survivor'dan bir parça alan Stallone, bu kez Burning Heart'ı ekler efsaneye eşlik eden müziklere.

8 Conquest
Beste: Bill Conti
Going The Distance ile birlikte Conti'nin en önemli bestelerinden biri olan ve fetih manasına gelen "Conquest", yüzyıllar öncesinden günümüze miras klasik müzik eserleriyle boy ölçüşebilecek bir başyapıt belki de... Özellikle ilk filmde, Rocky ve Apollo arasındaki dövüşün en heyecanlı bölümlerinde, bizler yastığı koltuğu yumrukluyor, gözümüzü ekrandan alamıyorken kulağımıza çalınıyordu ve yaylıların yarattığı gergin atmosfer kalp atışlarımızı hızlandırıyordu.

9 Adrian
Beste: Bill Conti
İlk iki filmden miras kalan bu beste, hikâyenin hassas karnı Adrian Balboa'ya ithaf edilmiş, bir hayli naif, romantik ve kısa bir parça.

10 No Easy Way Out
Söz/Beste: Joe Chiccarelli
İcra eden: Robert Tepper
Rocky serisindeki en etkileyici ve nostaljik anlardan biri de, Apollo'yu kaybeden Rocky'nin lüks arabasına atlayıp şehirde sürat yaparak gözyaşlarına boğulduğu, maziyi anımsadığı ve ekranda klibi andıran bir montajla eski filmlerden görüntüleri izlediğimiz sekanstır... İşte o Rocky klibini andıran sekansta çalan şarkı da "No Easy Way Out" oluyor.

11 Rocky's Reward
Beste: Bill Conti
Tıpkı Redemption gibi bu parça da albümdeki bir diğer parçanın farklı bir miksi. Conquest adlı olağanüstü beste üzerine farklı çalgılarla geliştirilmiş bir başka beste... Conti'nin bu bestesi, albümde yer alan ve sadece "Rocky Balboa"d işittiğimiz nadir eserlerden.

12 Alone In The Ring
Beste: Bill Conti
"Rocky Balboa"da, İtalyan Aygın'nın kendisine lisans vermeyi reddeden kurul karşısında yaptığı duygu yüklü konuşmanın peşi sıra kulağımıza çalınıyor.

13 Heart's On Fire
Söz/Beste: Vince DiCola, Ed Fruge
İcra eden: John Cafferty
Serinin dördüncü filminde, Rocky'nin Sovyetler Birliği'ndeki idman sahnelerinde yer alan bu şarkı, hayli gaza getirici ve neşeli bir parçadır. Bu şarkı eşliğinde Rocky kütükleri yerinden oynatır, pulluk çeker, dağlara tırmanır.

14 Can't Stop The Fire
Beste: Bill Conti ve Ashley Irwin
Bu neşeli ve kısa beste de Rocky aleminde tam olarak beşinci filme denk geliyor.

15 Mickey
Beste: Bill Conti
1979 yapımı ilk "Rocky" filminde yer alan kısa bir beste de, boks hocası Mickey'e adanmıştır. Aynı şekilde kurt hocayı kaybettiğimiz üçüncü filmde de yer alır bu parça.

16 Overture
Beste: Bill Conti
Bill Conti'nin "Rocky" için bestelediği üç önemli bestenin, Going The Distance, Gonna Fly Now ve Conquest'in bir araya geldiği bir diğer miks de "Overture".

17 It's A Fight
Beste: DJ Paul, Juicy J. Three 6 Mafia İcra edenler: Three 6 Mafia
Bu yıl gösterime giren "Rocky Balboa"nın sürprizlerinden biri de bu Hip Hop şarkısı. Antonio Tarver'ın canlandırdığı Mason Line Dixon ringe çıkarken çalan şarkı, aynı zamanda filmin kapanış jeneriğinde de kısa bir süre yer alıyor.

18 Gonna Fly Now
Beste: Bill Conti
Solist: Natalie Wilde,
Miks: John X ve DJ Bliss
Bill Conti klasiğine, DJ Bliss ve John X 'ten farklı bir yorum. Parça, Going The Distance'tan sample'lar eklenerek ve vokalleri değiştirilerek bir hayli hoş ve farklı bir lezzet kazanmış.

NOT: Conti haricinde serinin müziklerinde emekleri geçen Vince DiCola ve Frank Stallone'ye ait besteler, serisnin daha önceki tarihlerde piyasaya sürülen soundtrack'lerinde yer alıyor.

DVD Rehberi

Hazırlayanlar:
Murat Erşahin, Kerem Akça

KRİTİK

- Ayın DVD'si/ Who's Afraid of Virginia Woolf / Kim Korkar Hain Kurttan?
- Ayın sürpriz DVD'si/ Art School Confidential / Jerome'un Planı

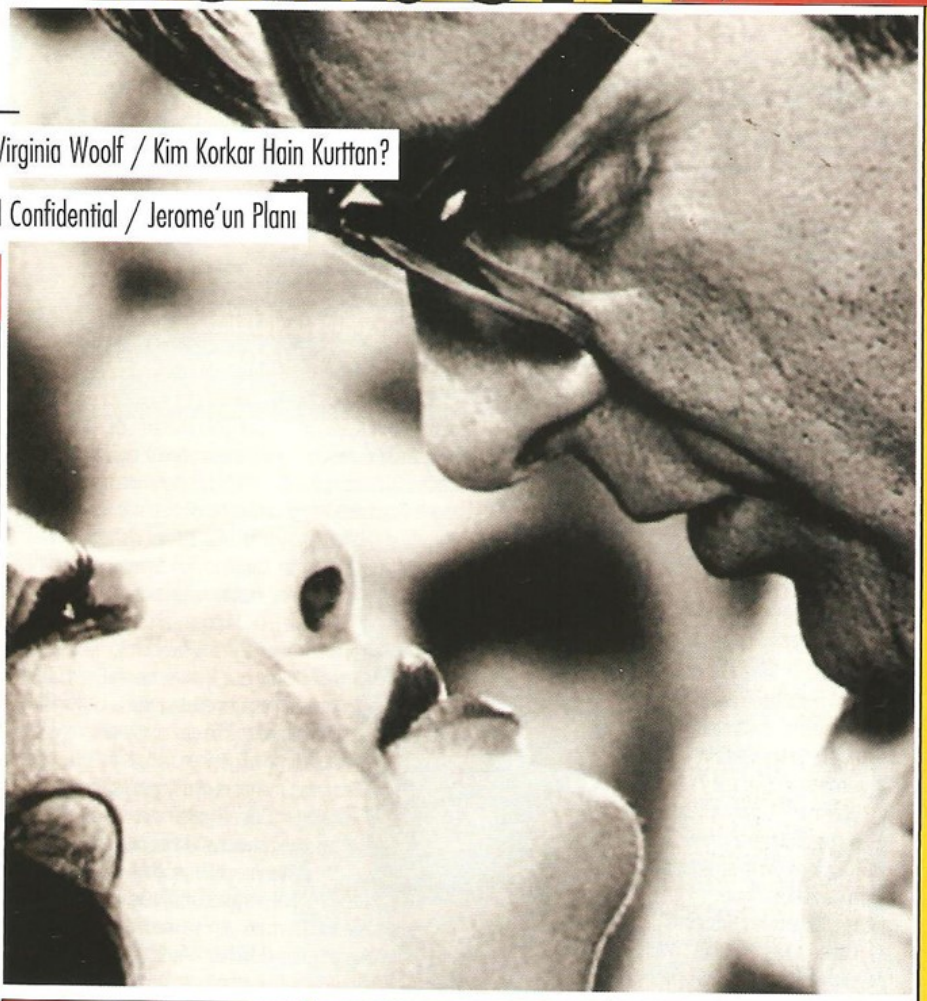

İNDEX

Who's Afraid of Virginia Woolf / Kim Korkar Hain Kurttan?	✪✪✪✪✪
Art School Confidential / Jerome'un Planı	✪✪✪✪
Lady in The Water / Sudaki Kız	✪✪✪✪
Beş Vakit	✪✪✪✪✪
Bound / Tuhaf İlişkiler	✪✪✪✪✪
Beyond The Valley of Dolls	✪✪✪✪
Domino	✪✪✪✪
Spider / Örümcek	✪✪✪✪
The Producers / Yapımcılar	✪✪✪✪
The Night Listener / Gecenin Sesi	✪✪✪
Caché / Saklı	✪✪✪✪✪
Thank you for Smoking / Sigara İçtiğiniz için Teşekkürler	✪✪✪✪
The Illusionist / Sihirbaz	✪✪✪
The Prestige / Prestij	✪✪✪✪
Over The Hedge / Orman Çetesi	✪✪✪
Flushed Away / Fare Şehri	✪✪✪✪
Permanent Vacation	✪✪✪
Stranger Than Paradise	✪✪✪
Down by Law	✪✪✪✪✪
Mystery Train	✪✪✪✪✪
Night on Earth	✪✪✪✪
Dead Man	✪✪✪✪
Broken Flowers / Kırık Çiçekler	✪✪✪✪✪
A Scanner Darkly / Karanlığı Taramak	✪✪✪
Primer / Kapsül	✪✪
The Benchwarmers / Yedek Kulübesi	✪
The Break-Up / Ayrılık	✪✪✪✪
The Guardian / Koruyucu	✪✪
2 Süper Film Birden	✪✪
İlk Aşk	✪✪
Douches Froides / Soğuk Duş	✪✪
Tasogare Seibei / Alacakaranlık Samurayı	✪✪✪✪
Bunhongsin / Kanlı Ayakkabı	✪✪✪
The Ant Bully / Bitirim Karınca	✪✪
Hwal / Yay	✪✪✪✪
Ils / Onlar	✪✪✪✪
Dandelion / İlk Aşk	✪✪✪
A Bronx Tale / Günaha Davet	✪✪✪✪
Silent Hill / Sessiz Tepe	✪✪✪✪
The Wedding Singer / Evlilik Öpücüğü	✪✪✪
Nicotina / Nikotin	✪✪

2 FİLM 3 SİHİRBAZ

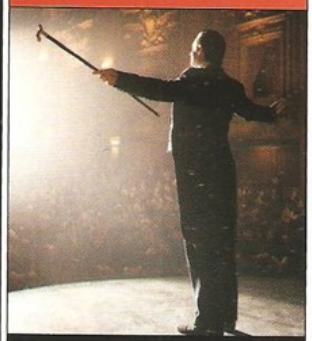

Sihirbazların dünyasında geçen ve geçtiğimiz sezon bir kaç ay arayla gösterime giren "The Illusionist" ve "The Prestige" filmlerini karşılaştırdık.

DREAMWORKS ANIMATION

3 boyutlu animasyonun öncülerinden Dreamworks Animation yapımı iki yeni filmin DVD'si piyasada. Şirketin animasyon dünyasındaki geçmişine göz atıyoruz.

JIM JARMUSCH

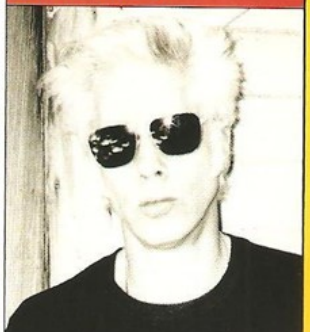

Sinema tarihinin en önemli minimalistlerinden ve Amerikan bağımsız sinemasının en önemli esin kaynaklarından birisi...

DVD KLASİK: KAZABLANKA

AYIN DVD'Sİ

Who's Afraid of Virginia Woolf / Kim Korkar Hain Kurttan?(1966)

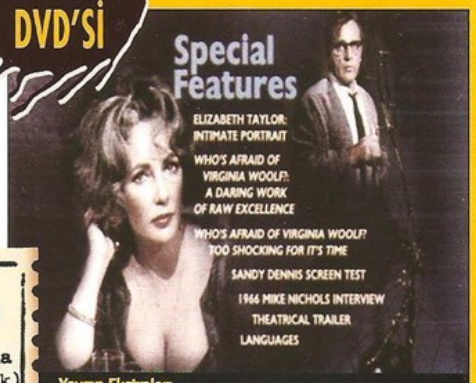

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: ✓ **(2 adet)**- Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

İki Diskli Özel Versiyon

```
Y: Mike Nichols
O: Richard Burton, Elizabeth
Taylor
Bölge: 2 (Türkiye) 125 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 1.0 Mono
Türkçe, İngilizce Altyazı
Warner / Tiglon
```

1966 yılıydı. "The Graduate / Aşk Mevsimi" (1967), "Working Girl / Çalışan Kız" (1988), "Postcards from The Edge" (1990), "Closer / Daha Yakla" (2004) gibi filmlerle tanıdığımız Mike Nichols, sinema dünyasına giriyordu. "Who's Afraid of Virginia Woolf", Vietnam döneminin bireyler üzerindeki negatif psikolojisini anlatıyordu. Kariyeri boyunca Jack Nicholson, Dustin Hoffman, Harrison Ford, Meryl Streep, Gene Hackman gibi birçok önemli yıldızla çalışan yönetmen, bu ilk eserinde de Richard Burton ile Elizabeth Taylor'ı bir araya getirme şansı yakalıyordu. Edward Albee'nin tiyatro oyunundan sinemaya uyarlanan yapım, dönemin tipik tiyatro uyarlamalarından biri olma özelliği taşıyor; özellikle 80'lere kadar edebiyatla birlikte sinemanın ana kaynağı olan tiyatro, bu filmle büyük sükse yapıyordu. Mike Nichols'un tiyatro yönetmenliğinden gelmesi ve beyazperde uyarlaması yaparken sinemaya uygun bir yönetmenlik sergilemesi de, bu başarının ana kaynağıydı. Küçük bir parantez açarsak; o dönemde tiyatro uyarlamalarının, Elizabeth Taylor'un oynadığı "The Cat on a Hot Tin Roof" (Richard Brooks, 1962) gibi yapıtlarla altın dönemini yaşadığını söyleyebiliriz. Mike Nichols da filme kattığı bu özellikle, Akademi'nin ilgi odağı olmayı başardı. "Who's Afraid of Virginia Woolf", film ve yönetmen dahil 13 adaylık elde ederek 5 dalda Oscar'a ulaştı; kadın oyuncu (Elizabeth Taylor) ve yardımcı kadın oyuncu gibi önemli dallarda ödülü kucakladı. Ayrıca, 'Hays Code' döneminin baskıcı sansür sisteminden kurtularak yeni bir oluşuma giden M.P.A.A.'den ilk 18 yaş sınırı alan film de oldu. Sebebi, fazlasıyla küfür ve uygunsuz diyalog içermesiydi. İşin gerçeği, bir stüdyo filminin içinde ilk kez böylesine çarpıcı bir dil kullanılıyordu. Ufak bir not olarak; Quentin Tarantino'nun diyalogu öne çıkaran sinemasının (bu yönüyle), bu filmden esinlendiğini belirtebiliriz. Filmin esas derdi, evlilik kurumuna içerden bakarak, Amerikan orta sınıfındaki aile kurumunu ele almaktı. Bunun için de birbiriyle iyi geçinen, ama hayattan memnun olmayan bir çifti seçiyordu. Onların yaşama ve birbirlerine alaycı bakışlarını merkeze alıyor; yanlarına, daha yeni evlenmiş bir çifti yerleştiriyordu. Böylece, hikâye iskeletindeki dramatik yapı ve motivasyon öğeleri de oluşturulmuş oluyordu. Martha-George (Elizabeth Taylor-Richard Burton) çifti ile Nick-Honey (George Segal-Sandy Denis) çifti, yoğun bir drama iskeleti oluşturuyorlardı. Bu psikolojik dramın kara komedi tonunun zaman zaman yükseldiği de oluyordu. Ana çiftimizin tecrübeli ve evlilikten bıkkın hali, yazılan akılcı diyaloglarla evlilik kurumuna olan tutucu yaklaşımı yıkıyordu. Aynı zamanda, filmin alaycı ismi -ki Disney'in "Üç Küçük Domuz" eserindeki 'Who's Afraid of Big Bad Woolf' şarkısının mizahi versiyonu-, burjuvaziye ve dönemin sosyo-politik atmosferine gönderme yapıyordu. Mike Nichols filmini, tecrübeli çiftin genç çifte oynadığı diyalog ve hikâye oyunları üzerine kuruyor; bunu yaparken gerilimi ve psikolojik analizleri öne çıkarıyordu. Zamanı geldiğinde akılcı kamera hareketleriyle karakterlerin ruh hallerine odaklanıyor ve durumun vehametini vurguluyor; böylece filmi standart bir tiyatro uyarlaması olmaktan kurtarıyordu. Nichols'ın kariyerinde daha sonra da göreceğimiz stilize yönetmenliğinden izler taşıyan filmi, "American Beauty"nin esin kaynaklarından biri olarak da görebiliriz.

Kutu: 2 diskli klasik siyah.

Diğer Ekstralar: İkinci diskteki eklere baktığımızda, 3 özel bölüm dikkatimizi çekiyor. 'Elizabeth Taylor: Samimi bir Portre' (67 dk), DVD'nin en kapsamlı belgeseli. Elizabeth Taylor'ın hayatına odaklanıyor. "Giant"da beraber oynadığı Rock Hudson, annesi Sara Taylor, "Cat On a Hot Tin Roof"un yönetmeni Richard Brooks, "Lassie Come Home"da beraber oynadığı Roddy McDowall, kostüm tasarımcısı Helen Rose, keşfedicisi Sam Marx ve birçok filmde beraber çalıştığı yönetmen Vincente Minelli ile yapılan söyleşileri öne çıkarıyor. İkinci özel bölüm, 'Who's Afraid of Virginia Woolf?: İşlenmemiş Bir Güzelliğin Cesur Çalışması' (20 dk). Bu belgesel, filmin yapım hikâyesine uzanıyor. Teknik ekibin yorumlarını öne çıkarıyor. Üçüncü özel bölüm 'Who's Afraid of Virginia Woolf?: Zamanına Göre Şok Edici' (11 dk) ise, filmin aldığı 18 yaş sınırının arka planını anlatıyor. Sansür kuruluyla ilişkinin hangi aşamalardan geçtiğini, tanıklar ve kanıtlar aracılığıyla masaya yatırıyor. 1966 yılında Mike Nichols ile yapılmış bir söyleşi de yer alıyor DVD'de. 8 dakikalık bu söyleşi, yönetmenin genç haliyle sinemaya bakışını gözler önüne seriyor. Son olarak, Sandy Denis için yapılan deneme çekimlerini izleyebiliyoruz. Arka arkaya dizilen görüntülerin tamamı 7 dakikayı buluyor. Eklerde, İngilizce altyazı bulunuyor.

Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪

Bu DVD'den neler öğrendik?

1. Popüler kültür ikonu Elizabeth Taylor'ın düğününün bile basına malzeme olduğunu.
2. Akademi'nin Elizabeth Taylor'ı, hasta olduğu için ödüllendirip aklınca özür dilediğini.
3. Warner Bros'un başkanı Jack Warner'ın, tiyatro oyununun sinema haklarını 1963 yılında aldığını.
4. Genç Mike Nichols'ın setteki hakimiyetini.
5. M.P.A.A. Sansür Kurulu'ndan, Warner Bros. başkanı Jack Warner'a gelen 18 yaş sınırı koyma bildirisinin orijinal kopyasının nasıl bir şey olduğunu.

AYIN SÜRPRİZ DVD'Sİ

Art School Confidential / Jerome'un Planı (2006)

Y: Terry Zwigoff
O: Max Minghella, John Malkovich
Bölge: 2 (Türkiye) 99 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 Dolby Digital
TR / İNG Altyazı
Sony Pictures Home Entertainment

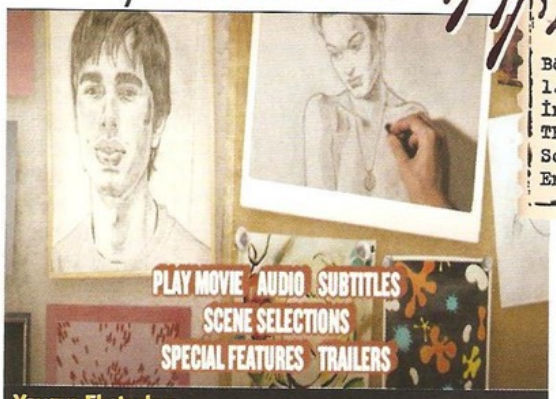

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

Amerikan konvansiyonel sineması -dünya sinemasındaki hâkimiyetinin de verdiği özgüvenle- çeşitli kalıplar, hikâye iskeletleri ve karakter prototipleri kullanır. Bunlar, türlerine göre değişkenlik gösterirler. Bu nedenle de günümüzde, klişe veya basmakalıp olarak tanımlandıkları olur. Amerikan bağımsız sineması ise, 1960'lardan beri bu kalıpları yıkmaya çalışmıştır. Bu ideoloji, 1990'ların sonunda daha da belirgin hale gelmiştir. Dördüncü filmiyle karşımıza çıkan Terry Zwigoff da, bu ideolojiyi benimseyen bağımsız yönetmenlerden. "Crumb" (1994) ile ilk filmini belgesel olarak çeken yönetmen, sinemasının yönünü çizmiş; 'yeraltı çizgi romanı' çizeri Robert Crumb'ın hayat hikâyesine girerek, ana akım sinemanın uzağında seyredeceğini göstermiştir. Zira bu isim, 1970'lerde Marvel, DC Comics gibi popüler çizgi romanların çok uzağında seyreden bir akımı başlatmış; Harvey Pekar ("American Splendor"dan tanıdığımız) gibi çizerler ise onun arkasından gelmiştir. Zwigoff, bu karakteri ele alışıyla alternatif karakterler ve ana akım modeli bozan bir hikâye yapısı kullanacağını belli etmiştir. İkinci filmi "Ghost World" (2000) en önemli eseridir. Çizgi roman çizeri Daniel Clowes'un (ki "Art School Confidential"da da Zwigoff'la beraber çalışıyor) eserinden uyarlanan film, yarattığı anti-kahramanlarla, klasik gençlik filmi modelini alt üst edişiyle ve kullandığı solgun renklerle dikkat çeker. Bilindiği üzere Clowes'un içinde bulunduğu 'alternatif çizgi roman' akımı, 'yeraltı çizgi romanı' ekolünün 90'lardaki temsilidir. Bu nedenle de karşımıza çıkan, bir karşıt kültür tasviridir. Thora Birch, Scarlett Johansson, Steve Buscemi gibi dönemin başarılı ama alternatif

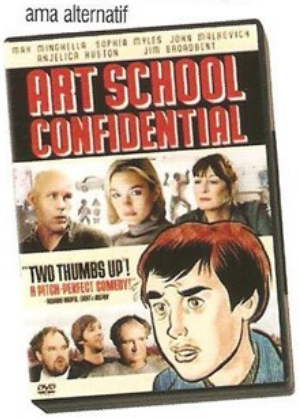

oyuncularının rol aldığı filmde, alışılmışın aksine okulun en popüler veya en ezik öğrencileri yerine en entelektüel ve sıradışı karakterleri kullanılmıştır. "Ghost World", Zwigoff'un en tipik filmidir. 2003 yılındaki üçüncü filmi "Bad Santa" ise, bildik 'Noel' filmlerinin modelini bozan bir filmdir. Merkeze alkolik, seks düşkünü, uyuşturucu kullanan bir Noel baba karakteri yerleştirmiş; alt türün tutucu mesajlarını bir kalemde silmiştir. Yan karakterleri iyi işlese de, esas öne çıkan Billy Bob Thornton'un canlandırdığı ana karakterin derinliği ve uçanlığı olmuştur. "Art School Confidential" , yine karakterler üzerine giden, oyuncu yönetimini öne çıkaran, alaycı bir tavır sergileyen, solgun ama pastel renkler kullanan bir Zwigoff filmi. Bu sefer lisenin veya üniversitenin yerini sanat okulu (yani alternatif bir mekân) alıyor. Başrole entelektüel bir ressam olan Jerome (Max Minghella) yerleştiriliyor. Hikâye iskeleti, 'teen slasher', gençlik filmi, tuvalet komedisi gibi alt türleri ters yüz ederek oluşturuluyor. Bir sinema öğrencisi, okulda 'teen slasher' çeken yönetmen olarak kullanılıyor. Cinsel deneyim yaşamamış bir genç olan Jerome'un sanat tutkusu ve resme bağlılığı öne çıkarılıyor. Amerikan konvansiyonel sinemasının ürettiği gençlik filmlerindeki eğilimlerin tamamı değiştirilerek ana akım tür sinemasının bir tür antitezinin ortaya koyulduğu film, absürd dünyası, gerçekçi finali ve alternatif çizgi roman akımını yansıtan görselliğiyle tipik bir Terry Zwigoff eseri.

Kutu: Klasik şeffaf.

Diğer Ekstralar: İki belgesel öne çıkıyor. 'Art School Confidential'ın Yapımı' (9 dk), ekibin ve oyuncuların yorumlarıyla paralel akan kamera arkası görüntülerini içeren bir yapım belgeseli. 'Sundance Belgeseli' (7 dk), filmin ve ekibinin Sundance Film Festivali'ndeki gösterim sonrası macerasına değiniyor. Bunların dışında 'Çıkarılmış Sahneler' (12 tane - 11 dk), 1 'Alternatif Sahne' (1 dk) ve 'Çekim Hataları' (5 dk) sunuluyor. Eklerde, İngilizce altyazı mevcut.

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

ESİN KAYNAKLARI:

1 Donnie Darko: Director's Cut / Yönetmenin Kurgusu (2001)
(BirFilm / Palermo)
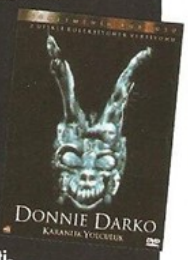

Bütün Amerikan bağımsız filmlerinin esin kaynağı haline gelen bu modern klasik, özellikle gençlik filmlerine yaklaşımı ve yarattığı çizgi romandan çıkmış anti-kahramanla dikkat çekiyordu. Richard Kelly'nin eşsiz eseri, ileride daha çok can yakacak! Film ve DVD'yle ilgili detaylı bilgiye, Eylül 2006 sayımızdan ulaşabilirsiniz.

2 The Warriors (1979)
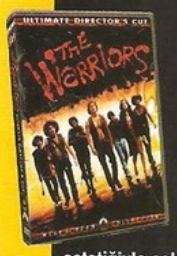

(1. Bölge - Ultimate Director's Cut)
Walter Hill'in çete savaşlarını konu alan filmi, dönemin ruhunu yansıtan yapısıyla dikkat çekiyordu. Çizgi roman estetiğiyle çekilen yapım, sokak kültürünü tanımlayarak alternatif çizgi roman uyarlamalarının ilklerinden oluyordu. Sonradan külte dönüşmesi de boşuna değildi.

3 American Splendor / Görkemli Hayatım (2003)
(PRA Films / Tiglon)

Alternatif çizgi roman uyarlamaları deyince ilk akla gelen yapımlardan. Harvey Pekar'ın hayat hikâyesini anlatan film, kullandığı çizgi roman estetiği ve solgun renklerin ağırlıkta olduğu renk skalasıyla dikkat çekiyordu.

Lady in The Water / Sudaki Kız (2006)

Y: M.Night Shyamalan
O: Bryce Dallas Howard, Paul Giamatti
Bölge: 2 (Türkiye) 105 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG / TR 5.1 Dolby Digital
TR Altyazı
Warner / Tiglon

"6. His", "Ölümsüz", "İşaretler" ve "Köy" filmlerinin yaratıcısı M.N. Shyamalan'ın son filmi, yönetmenin hayal gücünden beslenen naif bir peri masalı. Shyamalan, çocukları uyumadan önce, onlara anlattığı masallardan birini görkemli bir yapım tasarımıyla beyazperdeye uyarlamış. İnsanoğlunun hayattaki amacı ve rolü üzerine kendi fikirlerini söyleyen, inanç sistemi üzerinden göndermelerde bulunan masalımsı öykü, Philadelphia'da orta sınıf insanların oturduğu bir binada geçiyor. Cleveland Heep (Giamatti), yöneticisi, tamircisi, yani her şeyi olduğu Cove apartmanının rutin işlerini yaparken, bir gece havuzun içinde Story adındaki gizemli genç kadına rastlar. Story, havuzun altındaki dünyadan geldiğini ve tehlikede olduğunu iddia etmektedir. Cleveland, Story'nin bir su perisi olduğunu anlayınca inanılmaz olaylar birbirini izlemeye başlar. Adına sadece masallarda rastladığımız su perileri efsaneye göre, bizim dünyamızdan kendi dünyalarına yaptıkları tehlikelerle dolu yolculukta, kötü niyetli yaratıklar tarafından takip edilmektedirler. Story'nin özgürlüğüne giden yolun açılabilmesi için Cleveland ve hepsi birbirinden ilginç olan diğer apartman sakinleri, bir dizi şifreyi çözmek ve hayatlarını tehlikeye atmak zorundadırlar. Karamsar ve mutsuz apartman yöneticisi rolünde Paul Giamatti, nefis bir performans sergiliyor. 'Peri Kızı Story' rolündeki Bryce Dallas Howard da, "Köy"de ve "Manderlay"de olduğu gibi yine çok iyi. Tamamen yönetmenin hayal gücünün ürünü olan ve büyük bir titizlikle tasarlanıp beyazperdeye yansıyan masal dünyası, büyüleyici bir görsellik içeriyor. Shyamalan'ın önemli rollerden birini bizzat üslendiği film, uzun süre akıldan çıkmayacak nitelikte.

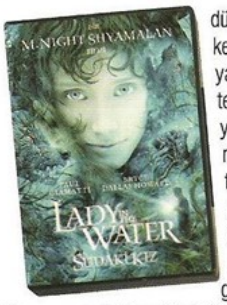

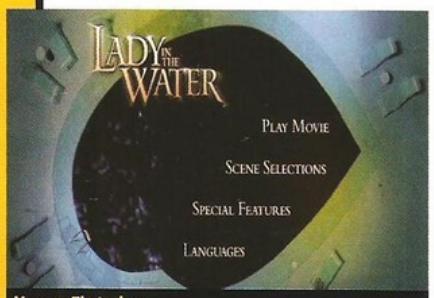

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

Kutu: Klasik siyah.
Diğer Ekstralar: İki belgesel öne çıkıyor. 'Sudaki Kız: Uyku Zamanı Hikâyeleri' (5 dk), filmin masal dünyasına giriyor. 'Sudaki Kız'ın Yansımaları', 6 bölüme ayrılıyor. 'Tanıtım ve Senaryo' (4 dk), 'Karakterler' (12 dk), 'Görünüş' (5 dk), 'Yer' (3 dk), 'Yaratıklar' (4 dk), 'Başlangıç ve Son' (8 dk), standart bir yapım belgeselini oluşturuyorlar. Bunların dışında 'Denemeler' (2 dk), 'Çekim Hataları' (3 dk), 'Çıkarılmış Sahneler' (5 dk) izlenebiliyor. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Beş Vakit (2006)

Kayalıklara dayanmış, denize bakan ama büyük maviliğe uzak, yoksul bir köy. Ezan sesiyle beşe bölünen gün. Beş ayrı zaman içinde 'aynı'lıkla yaşayan köy halkı... Ağır ağır büyüyen çocuklar, aileleri ve onların hep o 'aynı'lığa kilitlenmiş ömürleri. Aynı işler, aynı düşler, aynı tutkular aynı nefretler, aynı hayal kırıklıkları arasında, umutsuzca farklılık arama çabası yaşam; çocukların, Ömer, Yakup ve Yıldız'ın sıklıkla yaptığı gibi, kocaman bir sessizlik içinde, toprağa uzanıp ölmeyi dilemek ya da bir an önce büyümeyi, denize inmeyi... Kaderi değiştirmenin çok güç olduğu bir Anadolu kasabasının güzelim fotoğrafı Reha Erdem'in "Beş Vakit"i. Fransız Florent Herry'nin titiz görüntü yönetmenliği eşliğinde yaşadığımız topraklara içli bir ağıt yakmış Erdem. Anadolu'daki 'zaman'ın gerçek resmini çizmiş. Her şeyden önemlisi, içeriye 'içerden' bakmış. Mütevazı, ölçülü, yalın ve dürüst. Bülent Emin Yarar, Taner Birsel, Köksal Engür, Cüneyt Türel ve Tilbe Saran gibi usta oyuncuların yanı sıra, beyazperdede ilk rollerini oynayan Özkan Özen, Ali Bey Kayalı, Elit İşcan ve Selma Ergeç de çok iyi birer performans sergiliyorlar. 39. SİYAD (Sinema Yazarları Derneği) ödüllerinde, 'En İyi Film', 'En İyi Yönetmen' ve 'En İyi Görüntü Yönetmeni' dallarında ödül kazanan duygu yüklü dram, Uluslararası İstanbul Film Festivali ve Adana Altın Koza Film Festivali'nde 'En İyi Film' seçilmişti. Zamanın ritmi ve insana dair hemen her şey...

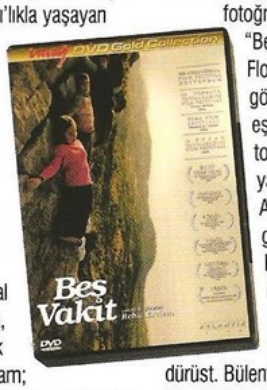

Y: Reha Erdem
O: Özkan Özen, Bülent Emin Yarar
Bölge: 2 (Türkiye) 110 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
TR 5.1 Dolby Digital
İNG Altyazı
İmaj / Tiglon

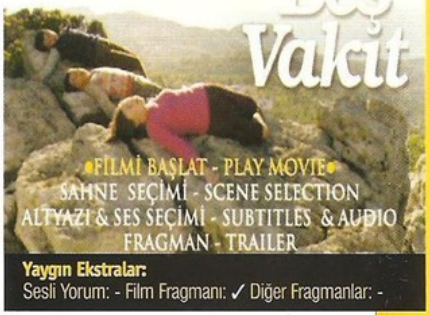

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

Kutu: Klasik siyah.
Diğer Ekstralar: Yok
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

KISA, KISA... KISA, KISA...

Palermo, önümüzde aylarda box set geleneğini sürdürecek. Bu sefer orijinal ve keyifli bir box set raflardaki yerini alacak. Japonya'da çekilen "Godzilla" filmlerinden oluşan bu özel set, kült film severler için bulunmaz nimet. Sette seriye ait 6 veya 7 film olması bekleniyor.

A.E. Film, bu ay içerinde koleksiyonluk box setlerine bir yenisini daha ekleyecek. "The 39 Steps" (1935), "The Lady Vanishes" (1938) ve "The Man Who Knew Too Much" (1956) filmlerinden oluşan Alfred Hitchcock seti, raflardaki yerini alacak. DVD'lerle ilgili detaylı bilgiyi, gelecek sayılarımızda bulabilirsiniz.

Bound / Tuhaf İlişkiler (1996) (Sansürsüz Versiyon)

Wachowski Kardeşler, ilk filmleriyle değil sonraki filmleriyle dikkat çeken yönetmenlerdi. Geniş kitlelerce tanınmalarından sonra merak edilen ve sonradan ilgi gören ilk filmleri "Bound", onların stilize sinemasının ilk işaretlerini taşıyan bir filmdi. Bu filmi, ilk çekildiği zaman keşfeden kimi sinefiller de olmuştu mutlaka ancak "Bound", büyük çoğunluğun dikkatini "The Matrix" (1999) sonrasında çekti. Sinema tarihinin en stilize 'neo-noir'larından biridir film. Neredeyse tamamı tek bir mekânda geçmesine karşın, gangster dünyasının arka planında gelişenleri, iki ana karakterin gözünden verişiyle dikkat çekmiştir. Erkeksi Corky (Gina Gershon), bir dairede boya badana işleri yapmaktadır. Seksi komşusu Violet (Jennifer Tilly) ise, gangster sevgilisi (Joe Pantoliano) aracılığıyla fahişelik yapmaktadır. Bir gün bu ikili karşılaşır ve aralarındaki elektrik, onları yavaş yavaş lezbiyen bir çift olmaya iter. Bunun altındaki motivasyonlar iyice derinleştirilerek, hikâye inandırıcı hale getirilir. Film, gerilim atmosferi, ilginç kamera hareketleri, kurgu numaraları, türe hâkim hikâye iskeleti ve yönetim ustalığıyla dikkat çeker.

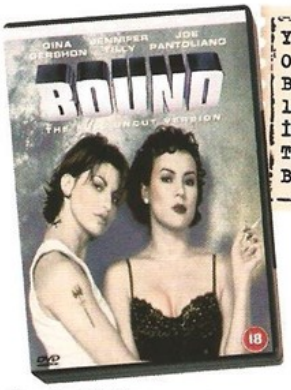

Y: Andy & Larry Wachowski
O: Gina Gershon, Jennifer Tilly
Bölge: 2 (Türkiye) 104 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG 5.1 DD, TR 2.0 DD
TR Altyazı
BirFilm / Tiglon

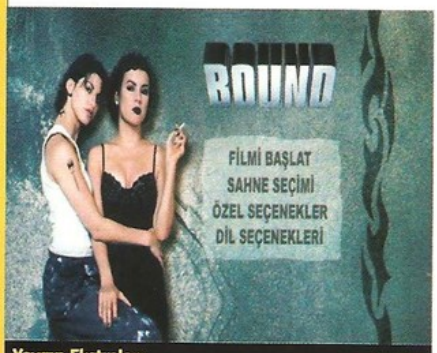

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: ✓ Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

Kutu: Özel kabartmalı kartondan klasik siyah kutu.

Diğer Ekstralar: Sadece kısa bir yapım belgeseli bulunuyor. 'Kamera Arkası' adlı bu ek, 5 dakika uzunluğunda ve Türkçe altyazıya sahip. Sadece setten görüntüleri sunması tadını damağımızda bırakıyor.

Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Beyond The Valley of Dolls (1970)

İki Diskli Özel Versiyon

1960'ların sonunda, Steven Spielberg, Martin Scorsese, Francis Ford Coppola gibi yönetmenler, Amerikan sinemasının yönünü değiştirdi. O sıralarda, Amerikan bağımsız sineması da ilk adımlarını atmıştı. 'Sexploitation' (cinsel istismar), 'exploitation' (istismar) ve 'blaxploitation' (siyahi istismar) filmleri de ortaya çıkmış; sansüre bu yolla karşı koymaya çalışılmıştı. Aynı dönemde Russ Meyer, istismarın cinsellik tarafını; Herschell Gordon-Lewis ise şiddet tarafını temsil ediyordu. İki isim de sinemaya kült, camp (bilinçli bayağılık estetiği), kitsch (bayağılık estetiği) gibi kavramları getirerek alternatif kitlelere hitap ediyorlardı. Russ Meyer, bağımsız kimliğinden kurtularak, 1970 yılında "Valley of The Dolls"un (1967) devam filmine imza attı. İlkine baktığımızda karşımıza, Jacqueline Susann'ın çok satan romanından uyarlanan, klasik sinemaya yakın duran ve ayakları yere basan bir dram çıkıyordu. Kasabadan Los Angeles'a gelen ve şöhret dünyasının içinde kaybolan üç genç kızın hikâyesi anlatılıyordu. "Beyond The Valley of Dolls"ta ise karşımıza, bu klasik yapılı filmi hicveden ana iskeletle oynayıp pastiş bir yapı kuran cinsellik ve şiddeti öne çıkarmaya çalışan absürd bir komedi çıkıyor. Üç kız, Los Angeles'ın yolunu tutup, uyuşturucu, seks ve rock n'roll dolu bir dünyada kayboluyorlar. Ancak bu sefer filmin alaycı tavrı, türler arasında gezinen havası, camp görsel yapısı, formalist kurgusu ve yapay olmaya çalışan oyuncuları, yapıtı tipik bir Russ Meyer filmi yapıyor.

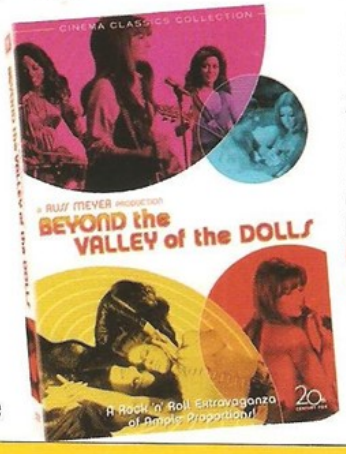

Y: Russ Meyer
O: Cynthia Meyers, John Lazar
Bölge: 2 (Türkiye) 102 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG 2.0 Stereo
TR Altyazı
Fox / Tiglon

KOLEKSİYONCULARA ÖZEL

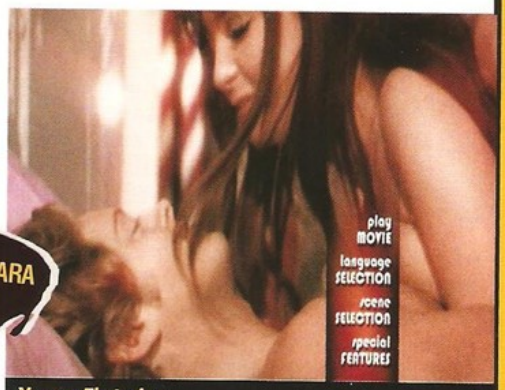

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: ✓ Film Fragmanı: - Diğer Fragmanlar: -

Kutu: Çift diskli klasik şeffaf.

Diğer Ekstralar: İkinci diskteki İngilizce altyazılı ekler, kült oyuncu John La Zar'ın açılış konuşmasıyla (2 dk) başlıyor.
Ondan sonra gelen 5 yapım belgeseli, filmin özetini çıkarıyor. 'Vadi'nin Üstü, Altı ve Ötesi: Bir Müzikal, Korku, Seks ve Komedi Filminin Yapımı' (30 dk), yapım hikâyesine; 'Dibe Bakmak: Bebeklerin Müzikleri' (11 dk), müziğe; 'Ötenin En İyisi' (12 dk), en iyi bölümlere; 'Seks, Uyuşturucular, Müzik ve Cinayet: İşte Şimdinin Tanımı, Bebek!' (8 dk), dönemin sosyal yapısına; 'Casey & Roxanne: Aşk Hikâyesi' (4 dk), olay yaratan lezbiyen seks sahnesine odaklanıyor. Son olarak ise toplamı 8 dakikayı bulan 2 deneme çekimi, 'teaser' ve fotoğraf galerisine göz atabiliyoruz.

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪

Domino (2005)

Y: Tony Scott
O: Keira Knightley, Mickey Rourke
Bölge: 2 (Türkiye) 122 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG / TR 5.1 Dolby Digital
TR Altyazı
Medyavizyon / Kanal D Home Video

Hollywood yıldızı bir baba ve model bir annenin kızı olan Domino Harvey (Knightley), varlık ve refah içindeki hayat tarzından çok sıkılmıştır. Küçüklüğünden beri karşı çıktığı jet sosyetenin hayat tarzından sıyrılarak, kendi çılgın hayatını yaşamaya başlar. Genç kız, istekli ödül avcıları arayan kişilerin verdiği bir seminere katılarak ölümcül tehlikelerle dolu bir hayata adım atar. Bir dönem mankenlik de yapmış olan Domino Harvey'in sansasyonel gerçek yaşamından yola çıkan filmin yönetmeni, aksiyon filmlerinin usta ismi Tony Scott. Filmin senaryosunu imzalayan isim ise, 'karanlık mücevher' "Donny Darko"nun yaratıcısı Richard Kelly.

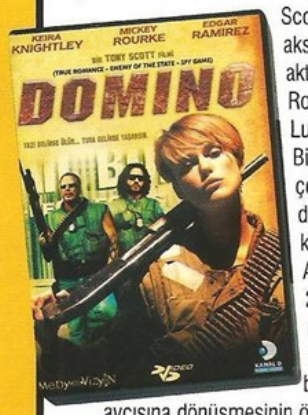

Scott'un üzerinde on yıl çalıştığı dramatik aksiyonun başrolünde güzel ve yetenekli aktris Keira Knightley yer alıyor. Mickey Rourke, Christopher Walken, Mena Suvari, Lucy Liu, Edgar Ramirez, Jacqueline Bisset filmin diğer ünlü isimleri. 62 günde çekilen filmde, hem 35 mm., hem de high definition kamera kullanılmış. Filmin kahramanı Domino Harvey'in, filmin Amerika gösteriminden önce Haziran. 2005'te aşırı dozda aldığı ağrı kesiciler nedeniyle henüz 35 yaşındayken öldüğünü not düşelim. Genç bir kızın, bambaşka bir gerçekliğe girip, bir ödül avcısına dönüşmesinin öyküsü, Scott'un tempolu anlatımı ile nefes kesen ve bazı anlarda gerçekten hüzünlü olan, aksiyon yüklü bir dram olarak çıkıyor karşımıza.

Kutu: Klasik şeffaf.

Diğer Ekstralar: İki belgesel dikkat çekiyor. 'Ben Bir Ödül Avcısıyım: Domino Harvey'nin Hayatı' (20 dk), Domino Harvey'nin gerçek yaşam öyküsüne uzanıyor. 'Tony Scott'ın Görselliği' (10 dk), filmin görsel dünyasına bir bakış atıyor. Türkçe altyazılı eklerde bunların dışında, 'Çıkartılmış-Alternatif Sahneler' (7 tane - 7 dk) ve 'teaser' bulunuyor.

Film: ✪✪✪✪

Ekstralar: ✪✪✪

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

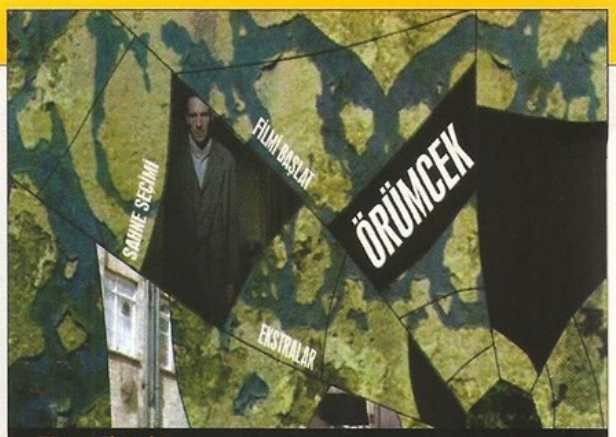

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

Spider / Örümcek (2002)

Y: David Cronenberg
O: Ralph Fiennes, Miranda Richardson
Bölge: 2 (Türkiye) 94 dakika
1.78:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
TR / İNG 5.1 Dolby Digital
TR Altyazı
Limon Yapım / D Productions

Psikiyatrik tedavi için uzun süre bir klinikte yatan Dennis Cleg, Doğu Londra sokaklarına geri döndüğünde, çocukluğundan tanıdığı sokakların sesleri, görüntüleri, hatta kokuları, geçmişe dair sonsuza dek gömülmüş hatıraları canlandırır. Geçmişi sorgulayan şizofren bir adam, 'yap-boz'a dönüşen bir hafıza, basit gözüken bir meselenin 'girift' detayları... Aklını kaybetmekten kötü olan tek şey, ona tekrar kavuşmaktır. Usta yönetmen David Cronenberg'in sihirli dokunuşuyla beyazperdeye yansıyan film, İngiliz yazar Patrick McGrath'ın aynı adlı romanından adapte edilmiş. Önemli festivallerden ödüllerle dönmüş, 2002 tarihli gizemli dram, Cannes Film Festivali'nde 'Altın Palmiye'ye aday olmuştu. Başrolü üstlenen Ralph Fiennes'in akıl almaz performansına ayak uyduran ünlü isimler ise Miranda Richardson ve Gabriel Byrne. Polonyalı görüntü yönetmeni Peter Suschitzky'nin filmin atmosferine 'cuk' oturan titiz görüntüleri, uzun süre akıldan çıkmayacak nitelikte. Samuel Beckett ve Franz Kafka tatları barındıran dram, karanlık, soğuk yapısı, ışık, mekân kullanımı ve ilginç kırılma noktaları ile, sinemaseverler için gerçek bir başucu filmi.

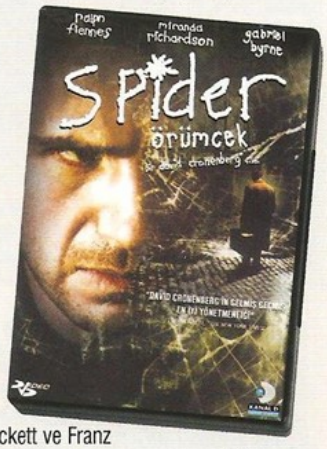

Kutu: Klasik siyah.

Diğer Ekstralar: Türkçe altyazılı üç kısa bölüm bulunuyor. 'Başlangıç: 'Örümcek' Nasıl Oluştu?' (8 dk), çekimler sırasında filmin nasıl bir süreçten geçtiğine açıklık getiren bir David Cronenberg röportajı. 'Ağı Örmek: 'Örümcek'in Yapılışı' (9 dk), David Cronenberg, yazar Patrick McGrath ve Gabriel Bryne'ın yorumlarıyla filmin hikâyesine değiniyor. 'Örümceğin Ağına Yakalananlar: Oyuncular' (12 dk), oyuncuların ve David Cronenberg'in karakterler hakkındaki yorumlarını içeriyor. Bunların dışında filmografiler de var.

Film: ✪✪✪✪

Ekstralar: ✪✪

2 Film, 3 Sihirbaz

İlk kez 19. yüzyılın sonunda ortaya çıkan sihirbazlar, 2006-2007 sezonunda iki ayrı filme konu oldu. "The Illusionist" ve "The Prestige", ortak ve farklı noktalarıyla belli ruh hallerini yansıtan filmlerdi.

İllüzyon ya da sihirbazlık, 19. yüzyılın ortalarında Fransa'da doğmuş, sanayi devriminin gerçekleştiği bir dönemde fakir, düzensiz ve sıkıntılı bir yaşam süren halkın eğlence kaynağı olmuştu. Sinema salonları yokken tiyatroyla beraber halkın eğlence hayatında önemli bir yere oturan illüzyon şovları, gösteri sanatının atalarındandır aslında. 2006-2007 sezonunda, bu gösteri sanatının ilk dönemini anlatan iki kurmaca film izledik: "The Illusionist" ve "The Prestige". İki film de dönemin ruhunu yansıtmaları ve sihirbaz karakterlerin dünyalarına girmeleriyle dikkat çekerek, yılın en çok beğenilen filmlerinden oldular. Bunun yanında, bir de azımsanmayacak gişe başarısı elde ettiler. Peki bu eğilim nasıl doğdu ve hangi formülleri kullanıyor acaba? Hollywood'da her yıl Oscar aday adayı olabilecek ciddi dönem filmleri veya epik filmler çekiliyor biliyorsunuz. 19. yüzyılın sonları veya 20. yüzyılın başlarında geçen bu iki filmin de aynı anlayışın ürünü olduğu söylenebilir pekala. Gerçi her iki film de yüksek Oscar iddiasıyla pazarlanmadı. Ancak kaliteli prodüksiyonlar olarak aklımıza kazınmayı ve ciddi hikâyeleriyle sükse yapmayı başardılar. "The Illusionist"ın aldığı bir (görüntü yönetimi), "The Prestige"in aldığı iki (görüntü yönetimi ve sanat yönetimi) Oscar adaylığı da bu tezimizi destekliyor. Elbette bunda, Christian Bale, Edward Norton, Paul Giamatti gibi güçlü oyunculara yer verilmeş olması da önemli rol oynuyor. Eğilim olarak bakacak olduğumuzda, karşımıza film-noir türünün ilk dönemini hatırlatan bir film modeli çıkıyor. Işık kullanımı, o siyah-beyaz dönemin renkli versiyonu olarak karşımıza gelirken; hikâye iskeleti de suçlu-polis kovalamacası üzerine kuruluyor. Bu arada 'suçlu var mı, yok mu?' sorusuyla belli bir gizem duygusu yaratılıyor. Suçlu olarak peşine düşülen sihirbazlarımız ise, aslında bildiğimiz suçlulardan farklılar. İnsanları illüzyon yoluyla kandırmakla; yani hırsızlık, soygunculuk ya da cinayetle değil 'dolandırıcılık'la suçlanıyorlar. Peki bu iki filmdeki üç sihirbaz, nasıl bir hikaye iskeletinin içine yerleştiriliyorlar? Öncelikle dramatik neo-noirlar (renkli olduklarına göre bu tanımı yapabiliriz) izliyoruz. Ancak polisiye yönleri de öne çıkıyor. Kovalamaca yaşanırken asla günümüz aksiyonlarının veya 80'lerin macera filmlerinin yüksek temposu kullanılmıyor. Planlı ve zekice bir araştırma veya suç süreci işliyor. Bu modelin içine, aşk öyküleri de yerleştiriliyor. Tabii bu filmler asla, bildiğimiz epik aşk filmlerinden değil. Noir, polisiye, aşk türlerini harmanlayarak bir tür kırması oluşturuyorlar. Bunun yanında, illüzyon ile gelen bir de fantastik dünya mevcut. Ancak bundan kaynaklanan sürrealizm, asla uçuk veya abartılı değil. Son derece olgun ve hikâyenin gerektirdiği şekilde kendini gösteriyor filmde. Yani iki filmin birçok ortak özelliği var. Peki, 'birbirlerinden nasıl farklılaşıyorlar' diye soracak olursanız, hikâyelere girelim deriz. "The Illusionist"de Viyana'da çalışan bir illüzyonistin yaşam öyküsü anlatılıyor. Edward Norton'un canlandırdığı karakter, yanlış işler çevirdiği gerekçesiyle, bir polis memuru (Paul Giamatti) ve ülkenin prensi (Rufus Sewell) tarafından gözetleniyor. Ancak bir türlü açığı yakalanamıyor. Çocukluk aşkı Sophie (Jessica Biel), prensin sevgilisi olarak hikâyeye girdikten sonra da, iki taraf arasındaki mücadele, gizemli ve gerilim dolu bir hâl alıyor. Film, arada flashbackler kullansa da genel anlamda doğrusal bir zaman akışı var. Görüntü yönetimi, sanat yönetimi ve yapım tasarımına gösterilen özen, sürekli önemli ve şık bir film izlemekte olduğumuzu hatırlatıyor bize.

"The Prestige"de ise, karşımıza iki sihirbaz çıkıyor. Eskiden beraber çalışan bu ikili, kötü bir olay yüzünden ayrılıyorlar. Rekabete giriyorlar. Birbirlerinin illüzyon numaralarının dolandırıcılık olduğunu kanıtlamak için büyük bir çaba gösteriyorlar. Bu sırada, aşk objesi olarak Scarlett Johansson'un karakteri giriyor devreye. Ancak bu seferki hikâyenin kurgusu doğrusal değil. Yönetmen Christopher Nolan, "Following" ve "Memento"dan tanıdığımız, hikâyenin kurgusuyla ve seyircinin algısıyla oynayan sinema diline geri dönüyor. Böylece, ikilinin birbirlerine oynadıkları oyunları, karmaşık bir şekilde izliyoruz. Nolan, filmin sonunda ve başındaki ilgi çekici sekansları, doğrusal hikâye iskeletinin dışına çıkarak kurguluyor. Yani, bu sefer öne çıkan arka plan değil, sinema dili. İki sihirbazın psikolojik savaşı, belleklerindeki karmaşıklığa inerek sunuluyor. Zaten iki filmin asıl ayrıldıkları nokta da bu: "The Illusionist", klasik bir anlatı yapısı kullanırken; "The Prestige", doğrusal hikâye kurgusunu bozuyor. Her iki film de sihirbazların illüzyon diye adlandırılan oyunlarını farklı şekilde kullanıyor.

İKİ FİLMİN YENİ ÇIKAN DVD'LERİ:

The Illusionist / Sihirbaz (2006)

Tiglon - 1.78:1
ING 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR alt
Ekstralar: Sesli Yorum (Neil Burger), 'Kamera Arkası' (10 dk), 'Röportajlar' (28 dk), 'The Illusionist'in Yapımı' (4 dk), 'Jessica Biel'le The Illusionist' (2 dk), Fotoğraf Galerisi, Sinema Fragmanı
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

The Prestige / Prestij (2006)

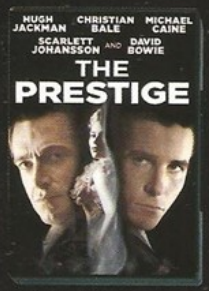

Tiglon - 2.35:1
ING / TR 5.1 DD - TR alt
Ekstralar: 'Yönetmenin Not Defteri: Christopher Nolan'ın Filme Dair El Çabukluğu' (19 dk - 5 bölüm), Prestij Sanatı (3 galeri), Sinema Fragmanı
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

The Producers / Yapımcılar (2005)

Y: Susan Stroman
O: Matthew Broderick, Nathan Lane
Bölge: 2 (Türkiye) 129 dakika
2.40:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG 5.1 Dolby Digital
TR Altyazı
Sony Pictures Home Entertainment

Yıl 1968'di. Mel Brooks, "The Producers"ı yazıp yönetti. Sinema dünyası, bir komedi oyuncusu, bir komedi filmi yönetmeni ve bir mizah yazarı kazandı. Bu tarihten sonra türe 'parodi' anlayışını getiren yönetmen yenilikçi bir tavırla, "High Anxiety", "Spaceballs" gibi eserlere imza atıyordu. 2001 yılına gelindiğinde Brooks, ilk yapıtı "The Producers"ı bir Broadway müzikali için yeniden yazdı. Oyun, Nathan Lane ve Matthew Broderick'i başrole yerleştiriyor, filmdeki karakterlerin yanına yeni karakterler ekleyerek mizah dozunu yükseltiyordu. Lane ve Broderick, oyunda yaklaşık 2 sene boyunca rol aldılar. Eser, daha sonra 2005 yılında müzikal türünde bir sinema filmine dönüştü.

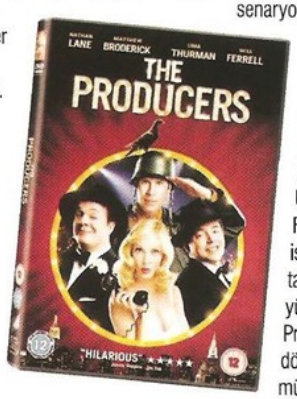

Yönetmenlik koltuğunda Susan Stroman yer alırken, Mel Brooks'un kalemi yine işin içindeydi. Nathan Lane ve Matthew Broderick, meşhur Bialystock ve Bloom karakterlerini tekrar canlandırıyorlardı. Bialystock, standart başarılı yapımcı prototipinin zıddı, kaybeden bir yapımcı; Bloom ise, hayatı boyunca fazla para kazanamamış bir muhasebeci olarak zihnimize kazınıyordu. Bialystock'un klasik yapımcı prototipinden ayrılan karakteri, Bloom'un saf ama açgözlü karakteri, filmin temel mizah malzemesi olarak dikkat çekiyordu. Bir Broadway müzikalini batırıp vergi kaçırarak para kazanmayı amaçlayan iki yapımcının hikâyesini anlatıyordu film. İki yapımcının, en kötü oyuncuları, en kötü senaryoyu ve en kötü yönetmeni bulma çabaları, abartılı karakterler aracılığıyla perdeye yansıtılıyor; vodvil havasında bir yapı kuruluyordu. Bu karakterlerden ikisini Uma Thurman ile Will Ferrell'in canlandırması ise, komedinin tansiyonunu iyiden iyiye yükseltiyordu. "The Producers", bizlere klasik dönem Hollywood müzikallerini hatırlatıyor; incelikli koreografisiyle dikkat çekiyordu.

Kutu: Klasik şeffaf.
Diğer Ekstralar: En dikkat çekici ek, yapım belgeseli (15 dk). Filmin yapım öyküsüne odaklanıyor. Onun dışında, Çıkartılmış Sahneler (8 tane - 20 dk) ve Çekim Hataları (15 dk) izlenebiliyor. Eklerde altyazı bulunmuyor.
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: ✓ Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

The Night Listener / Gecenin Sesi (2006)

Y: Patrick Stettner
O: Robin Williams, Toni Collette
Bölge: 2 (Türkiye) 86 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG / TR 5.1 Dolby Digital
TR Altyazı Kanal D
Home Video

Gabriel Noone (Williams), radyo programı da yapan başarılı bir yazardır. Özel hayatında problemler yaşayan 'gay' yazar, kısa süre önce sevgilisinden ayrılmıştır ve bu ayrılığın olumsuz etkileri, iş yaşamı dahil günlük hayatının her anına yansımıştır. Günün birinde editörünün verdiği bir romandan oldukça etkilenir. Kitabın yazarı, aile içi tacize maruz kalmış 13 yaşında bir çocuktur. 'Pete' adlı bu yazarla tanışmaya karar veren kahramanımız, çocuğa telefonla ulaşmayı başarır ve bu sayede çocuğu evlat edinmiş Donna (Collette) ile tanışır. Fakat ortada açıklanması zor, gizemli bir durum vardır. Pete ile Donna'nın aynı kişi olması ihtimali, olayları farklı bir yere sürükler. 'Komik adam' imajıyla tanınan usta aktör Robin Williams, son zamanlarda dramatik, problemli ve karanlık karakterlerle haşır neşir olma eğilimini bu filmde de sürdürüyor. Dram ağırlıklı bir gerilim olan "Gecenin Sesi", gazeteci-yazar ve sinemacı Armistead Maupin'in aynı adlı romanından beyazperdeye uyarlanmış. Filmin yönetmeni ise, ilk uzun metrajı "The Business of Strangers" ile Sundance Film Festivali'nde 'Jüri Büyük Ödülü'ne aday gösterilmiş Patrick Stettner. Robin Williams'a eşlik eden isimse, her rolün altından başarıyla kalkan yetenekli Avustralyalı aktris Toni Collette. Özel hayatında sorunlar yaşayan problemli bir yazarın, gizini soruşturduğu bir roman ve onun gizemli yazarının peşinden atıldığı macerayı konu alan film, oldukça dramatik anlar içeriyor. İnsanoğlunun ruhuna yakından bakan, duygusal, naif ve içli bir film "Gecenin Sesi". Mütevazı, ölçülü ve etkili bir yapım.

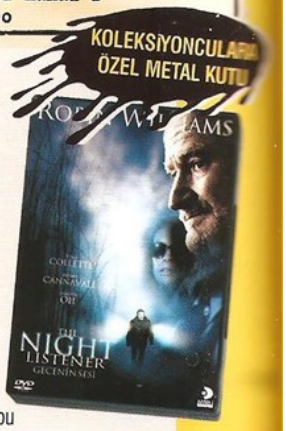

Kutu: Özel metal kutu.
Diğer Ekstralar: Tek belgesel olan 'Kamera Arkası' (11 dk), filmin uyarlandığı romanın yazarı ve senaryonun iş birlikçilerinden Armistead Maupin'in yorumlarını öne çıkarıyor. Türkçe altyazılı ekstralarda bu ek dışında, bir de çıkartılmış sahne (3 dk) bulunuyor.
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

DREAMWORKS'UN ANIMASYON KOLU:

DreamWorks Animation

Animasyon son yıllarda yükselen bir ivme içerisinde. Bunun nedeni 3 boyutlu animasyon tekniğiyle üretilen süper prodüksiyonların her yaştan izleyiciyi perdeye bağlaması. DreamWorks Pictures'ın yan şirketi olarak çalışan DreamWorks Animation da türün bu yönde gelişmesini sağlayan ilk oluşumlardan ve özellikle "Shrek/Şrek" serisiyle dikkat çekiyor.

EN ÇOK GELİR GETİREN 3 DREAMWORKS ANIMATION YAPIMI:

1. Shrek 2 / Şrek 2 (2004)
2. Shrek / Şrek (2001)
3. Madagascar / Madagaskar (2005)

EN İYİ 3 DREAMWORKS ANIMATION YAPIMI:

1. Shrek / Şrek (2001)
2. Shrek 2 / Şrek 2 (2004)
3. Chicken Run / Tavuklar Firarda (2000)

Walt Disney Pictures, animasyon türünü ilk olarak 1950'lerde, sinema dünyasına soktu. İki boyutlu animasyon tekniğini kullanan şirket, yakalamak istediği kitleye rahatça ulaşabilmekteydi. Ancak ilerleyen dönemlerde yeni bir tekniğe ihtiyaç duyuldu. Şirket, hitap ettiği düşük yaş sınırını yükseklere çekmek istiyor; geniş bir yaş grubuna yayılmayı hedefliyordu. Bu nedenle de 'Pixar Stüdyosu' adlı yeni bir şirketle anlaştı. Bu şirket, elle yapılan iki boyutlu animasyon tekniğini piyasadan kaldırdı. Yerine, bilgisayarda yapılan üç boyutlu yeni bir teknik getirdi. Bu tekniğin insan gücüne de ihtiyacı olması ve daha geniş bir kadroya gereksinim duyması, endüstrinin gelişmesini sağladı. Animasyon, Pixar'ın devreye girdiği 1995 yılından beri diğer türlerle yarışmaya başladı. Şirketin ilk filmi "Toy Story"nin yaklaşık 135 milyon dolar gelir elde etmesi de, bunun en önemli sebeplerindendi. Bu noktadan sonra, 7'den 70'e her yaş grubuna hitap eden animasyonların geniş bir kitlenin ilgisini çekmeye başladığını fark eden diğer şirketler de kollan sıvadı. DreamWorks Pictures, DreamWorks Animation adlı bir alt şirket kurdu. DreamWorks Animation şirketi, hala ilk hedef olarak çocukları gören Pixar animasyonlarının üzerine bir tuğla koymayı amaçlıyordu. Bunun için de, büyüklere hitap eden animasyonlar çekmeye başladı. 1998 yılındaki "Antz", şirketin ilk animasyonuydu. Ancak çok büyük sükse yapamadı. Tekniğiyle adından söz ettirmeyi başarsa da, hikâyesiyle seslendiği kitlenin nabzını tutamamıştı. 2000 yılında, şirketin sadece dağıtımını üstlendiği "Chicken Run" geldi. Nick Park ile Peter Lord gibi iki önemli kısa animasyoncunun ilk uzun metrajlı çalışması olan film, DreamWorks Animation için önemli bir adım oldu. Film, stop-motion animasyon tekniğini kullanıyordu. Detaylara önem verse de, üç boyutlu animasyondan farklı bir alana kayıyordu. Ve sonra "Shrek" çıkageldi. Nasıl Pixar'ı temsil eden animasyon "Toy Story" olduysa, DreamWorks Animation'ı temsil eden animasyon da "Shrek" oldu. Çünkü şirketin yolunu çizen bir model kullanıyordu. Sonra "Toy Story" gibi, iki de devam filmine kavuştu (2004 ve 2007). "Shrek", animasyonlarda kullanılan klasik masalların yapısını ters yüz ediyordu. Başrole bir bataklık canavarını prens olarak koyup, yanına bir başka bataklık canavarını prenses olarak yerleştiriyordu. Öykü, standart bir 'prens tarafından kurtarılan prenses' masalı gibi aksa da asla böyle sürmüyordu. Prenses, bir bataklık canavarına dönüşüyor; iyimser mesajlar rafa kaldırılıyordu. Bu anti-kahramandan güç alarak, postmodern bir yapı kuruluyordu ayrıca. Animasyonda herkesin bildiği filmlerden ve masallardan çeşitli öğeler kullanılıyor; böylece pastiş gözüken bir model oluşturuluyordu. Bunun yanında animasyon tekniğinde ilk kez böylesine üç boyutlu bir görsellik, dramatik anlam yaratılmış oluyordu. Sonuçta son derece yenilikçi bir film modeli ortaya koyulmuştu. "Shrek"in modeli, 2004'de "Shark Tale"de de kullanıldı. Bu sefer denizin altında bir New York kuruluyor; gangster filmi iskeleti inşa ediliyordu. "Flushed Away"de (2006) ise lağımda bir yeraltı dünyası filmi yaratılıyordu. Tabii, DreamWorks Animation, "Shrek" gibi her yaşa hitap eden animasyonlar yapmadı sadece. Bütün animasyonları görsel teknik olarak üç boyutlu olsalar da model olarak farklılaşıyorlardı. "Madagascar" (2005) ve "Over The Hedge", hayvan karakterlerini konuşturan ve onların sevimli görünümleriyle ilgi çekmeyi amaç edinen animasyonlardı örneğin ve Pixar'ınkilerden pek bir farkları yoktu. Ancak şirket 2005 yılında, Nick Park-Peter Lord ikilisinin kısa animasyondaki kahramanları Wallace ve Gromit'i bir uzun metraj animasyona konu etti. "Wallace & Gromit in The Curse of The We-re Rabbit", postmodern bir yapı kuran, büyüklere açtığı entelektüel alt metinlerle dikkat çeken görkemli bir yetişkin animasyonuydu. Son durumda DreamWorks animasyonlarının olgun tarafı, Peter Lord-Nick Park ikilisinin animasyon anlayışıyla temsil edilir oldu sinema dünyasında.

Yeni çıkan DreamWorks Animation DVD'leri

Over The Hedge / Orman Çetesi (2006)
Paramount / Tiglon - 1.85:1
ING / TR 5.1 DD - TR Alt
Ekstralar: Sesli Yorum (yönetmen), 'Hedge'in Arkasında' (12 dk), 'Oyuncu Ekibiyle Karşılaşın' (16 dk), 'Verm-Tech Infomercial' (3 dk), 'Jingle Burps' (1 dk), Over The Hedge'in Tekniği' (6 dk), Galeriler (5 Bölüm), İnteraktif Oyun (2 tane), Tanıtım filmi, DVD-Rom özellikleri, Diğer Fragmanlar
Film: ✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪✪

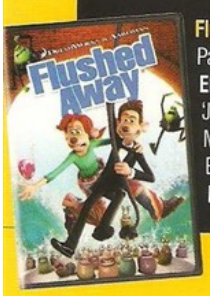

Flushed Away / Fare Şehri (2006)
Paramount / Tiglon - 1.85:1 ING / TR 5.1 DD - TR Alt
Ekstralar: Sesli Yorum (Yönetmenler), 'Slug-Songs', 'Build-A-Slug', 'Jammy Dodger Fly-Thru', 'Meet The Cast', 'Learn to Draw Roddy', 'The Music of Flushed Away', 'Dreamworks Animation Video Jukebox', Build-A-Slug, Learn to Draw Roddy, İnteraktif Oyunlar, Diğer Fragmanlar
Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪✪

Caché / Saklı (2005)

Y: Michael Haneke
O: Daniel Auteuil, Juliette Binoche
Bölge: 2 (Türkiye) 113 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
FR / TR 5.1 Dolby Digital
TR Altyazı
Belge Film / Palermo

Georges, televizyonda edebiyat programı hazırlayan, karısı ve çocuğuyla birlikte son derece huzurlu bir yaşamı olan bir entelektüeldir. Günün birinde kimden ve nereden geldiği belli olmayan bir paket alır. Paketin içinden, George'un ailesiyle birlikte çekilmiş görüntülerinin olduğu bir video kaset çıkar. Yeni paketler geldikçe, George, bunu ciddi bir tehdit olarak görür ve kasetleri gönderen kişinin kendisini yakından tanıdığına karar verir. Geçmişi, onu rahatsız etmektedir. İzleyicilere huzursuz seyirler dileyen usta sinemacı Michael Haneke, psikolojik gerilim içeren siyasi taşlamasıyla karşımızda. Cannes Film Festivali'nde 'Altın Palmiye' adayı olan film, Haneke'ye 'en iyi yönetmen' ödülünün yanında, FIPRESCI (Uluslararası Sinema Yazarları Birliği) ödülünü de kazandırmıştı. Her zaman olduğu gibi kamerasını yine bir burjuva ailesine ve onların steril (!) yaşamlarına çeviren Haneke, suçluluk, sorumluluk, hafızasızlık temaları etrafında kurduğu filminde Batı'yla üçüncü dünya ülkeleri arasındaki uçuruma da dikkat çekiyor. Yoğun, zor, insanı sersemleten, sarsıcı, politik yönü ağır basan unutulmaz bir film yapmış Haneke. Ülkemizdeki sinemaseverlerin özellikle "Ölümcül Oyunlar", "Bilinmeyen Kod", "Piyanist", "Kurdun Günü" gibi filmlerinden tanıyıp, sevdiği yönetmen, belki de en iyi filmine imza atmış. SIYAD (Sinema Yazarları Derneği) tarafından da '2006'nın en iyi yabancı filmi' seçilen "Caché / Saklı" düşündürücü ve ciddi bir yedinci sanat ürünü.

KOLEKSİYONCULARA ÖZEL KUTU

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

Kutu: Kabartmalı karton kaplı klasik siyah.
Diğer Ekstralar: Sadece Türkçe altyazılı bir 'Michael Haneke ile Röportaj' (24 dk) eki bulunuyor. Film üzerine görüşlerini bildiren yönetmen, yapıtın 'ahlak değerleriyle ilgili bir film' olduğunu belirtiyor.
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: ✓ Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

Thank you for Smoking / Sigara İçtiğiniz için Teşekkürler (2005)

Y: Jason Reitman
O: Aaron Eckhart, Maria Bello
Bölge: 2 (Türkiye) 88 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG 5.1 Dolby Digital
TR Altyazı
Fox / Tiglon

İlk Nick Naylor, sigara üreticilerinin ve dolayısıyla sigara tiryakilerinin haklarını savunan ateşli bir sözcüdür. Sigaranın sağlığa verdiği akıl almaz zararlara karşı, bütün dünyada delice tüketilmesi, Naylor'ın işinin devamını sağlamaktadır. Sigaranın olumsuz imajını düzeltmek için yeni taktikler ve kampanyalar planlayan Nick, karşısında dikilip duran sağlık örgütleri ve sigaraya savaş açmış bir politikacıyla savaşacaktır. Nick'i en çok ilgilendirense, oğlunun, onunla ve savunduklarıyla ilgili fikrinin değişip değişmediğidir. Eğlenceli ve zekice senaryosuyla dikkat çeken filmin yönetmeni, komedinin ustalarından Ivan Reitman'ın oğlu Jason Reitman. Yönetmenin ilk uzun metrajı, güldüren, düşündüren hınzır bir taşlama. İki dalda (Müzikal Komedide En İyi Film ve En İyi Erkek Oyuncu) Altın Küre adayı olan filmde, başrolü üstlenen Aaron Eckhart'ın performansı, gerçekten olağanüstü. Sinemalarımıza en son "Black Dahlia / Cehennem Çiçeği" ile konuk olan Eckhart'ı, sinemaseverler 2002 tarihli Neil LaBute filmi "Possession / Tutku" ve 2003 tarihli bilimkurgu "The Core / Kor" ile hatırlayacaklar. 1993 doğumlu ve çok yetenekli genç oyuncu Cameron Bright, usta aktörler Robert Duvall, William H. Macy ve Sam Elliott ile Maria Bello, Katie Holmes ve Rob Lowe'ın zenginleştirdiği kadrosuyla dikkat çeken film, Christopher Buckley'in aynı adlı romanından beyazperdeye uyarlanmış.

Kutu: Klasik siyah.
Diğer Ekstralar: Altyazısız eklerde, iki belgesel dikkat çekiyor. 'Filtresiz bir Komedi: Thank you for Smoking'in Yapımı' (9 dk), röportajlarla şekillenen bir yapım belgeseli. 'Amerika: Bir Dönmedolapta Yaşamak' (5 dk), sigaranın ülkedeki konumuna değiniyor. Bunları geçince karşımıza, yönetmenin yorumuyla da izlenebilen 'Silinmiş Sahneler' (13 tane - 15 dk) ve üç fotoğraf galerisi çıkıyor.
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

BU AY ÇIKANLAR

TIGLON
A Touch of Spice
Babel
Blink
Borat
Dünyayı Kurtaran Adamın Oğlu
Entourage: Sezon 3
Flags of Our Fathers
Flicka
Flushed Away
Grizzly Man
Hollywoodland
Idlewild
İklimler
Quincaenera
Santa Clause 3
Saw 3
Something New
The Island of Dr. Moreau
The Prestige
The Prince & Me 2

PALERMO
Ae Fond Kiss
Cenneti Beklerken
Crash point Zero
Deadly Cargo
Eve Giden Yol 1914
Fierce People
Final Destination 3
Le Temps Retrouvé
Man of The Year
Prime
Rhapsody in August

D PRODUCTIONS
Children of Men
Çinliler Geliyor
Küçük Kıyamet
Prozac Nation
Sherrybaby
The Heart is Deceitful Above All Things
The Return
Tsotsi
Tuesdays with Moarrie

A.E. FİLM
Dead Ringers
Never Let Go
For Queen and Country
The 39 Steps
The African Queen
The Lady Vanishes
The Man Who Knew Too Much (1956)
The Naked Truth

SONY
All The King's Men
Open Season

JIM JARMUSH

Stil Sahibi Minimalist

Sinema tarihinin en önemli minimalistlerinden Jim Jarmusch, 1980'den 2005'e kadar birçok filme imza attı. Kanal D Home Video'nun iki ayrı box-set halinde piyasaya sürdüğü Jim Jarmusch filmleri DVD'lerinin çıkışını fırsat bilerek, yönetmenin sinemasını kısaca hatırlamak istedik.

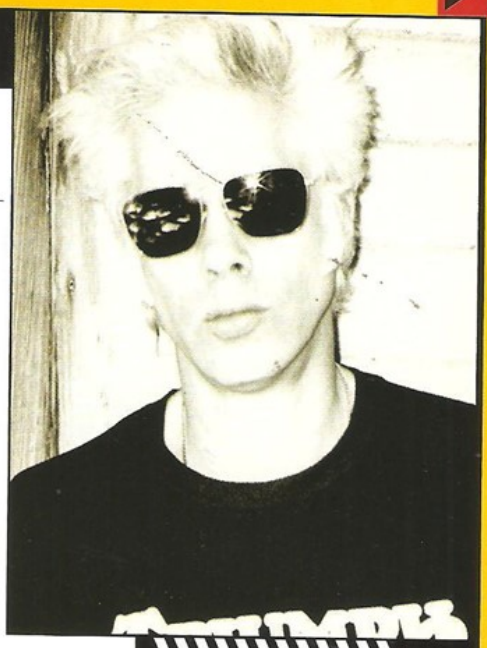

Jarmusch, sinema tarihinin en önemli minimalist yönetmenlerinden. Böyle kabul edilmesinin en önemli nedeni, filmlerinde temasal bütünlük ile görsel bütünlüğü birleştirmesi. Herhangi bir Amerikan bağımsız filmini izlerken 'Jarmusch filmi izliyorum' diye tahmin yürütme şansımız yüksek. Bu da onun sinemasının ne kadar çok ismi etkilediğini kanıtlıyor... Kariyerine, 1980'de başlayan yönetmen, yaklaşık üçer sene arayla, 7 kurmaca film ve bir de belgesel çekti. Eserlerinin neredeyse tamamında, yol kavramının üzerine gitti. Yola çıkan bir veya birden fazla karakteri merkeze yerleştirip, yolda yaşananlardan çok, varılan yerdeki ruhsal değişimi ve kimlik arayışını masaya yatırdı. İlk filmi "Permanent Vacation" ve ikinci filmi "Stranger Than Paradise", bu modeli ilk hissettiren yapımlar oldular. Yönetmen, birincisinde, yola çıkan 20 yaşlarında bir çocuğun kimlik arayışını perdeye taşırken, ikincisinde, kuzeninin gelişiyle yolculuğa çıkan New York'ta yaşayan yalnız bir adamın hikâyesini anlattı. İki film de yalnız kalan ve varoluş sorunlarıyla boğuşan karakterlerin izini sürüyor; bu karakterlerin hayattan kopuşları, minimalist bir anlatım ve görsel yapıyla perdeye yansıtılıyordu. Filmlerin siyah-beyaz olması, Jim Jarmusch'un tarzına özel bir ruh katıyordu. İlk iki filmiyle oluşturduğu model, 1986'da "Down By Law" ile ufak da olsa değişime uğruyordu. Bu sefer merkeze, hapishanede tanışan üç karakteri yerleştirip, onların kimlik arayışlarını anlatıyor, bu kez dramdan çok komedi ön plana çıkıyordu. Film, aslen minimalist bir komediydi ve en saf haliyle siyah-beyaz bir Jarmusch filmiydi. Bu üç film, hem Jarmusch sineması, hem Amerikan bağımsız sineması, hem de arthouse sinema açısından büyük bir önem arz ederek sinema tarihine geçtiler. Onun sayesinde, 1970'lerde Amerikan sinemasında çokça gördüğümüz yol filmleri (Bkz. Two-Lane Blacktop), daha entelektüel ve stilize bir yapıya kavuştular. Ancak asıl önemlisi hikâye iskeletinin bağımsız sinemanın hammaddesi haline gelmesiydi. Hal Hartley'den Gregg Araki'ye kadar birçok önemli yönetmen, Jarmusch'un temasal bütünlüğünü, görsel yapısını ve hikâye iskeletini kendi anlayışlarına uyarlayarak kullandılar. "Stranger Than Paradise", Cannes Film Festivali'nde 'Altın Kamera' ödülü alarak Amerikan bağımsız sinemasının uluslararası platformda kabul görmesini sağladı. Komediyi minimalist bir yapı içine yerleştiren "Down by Law" ise, Amerikan bağımsız sinemasında daha sonra ortaya çıkacak birçok yönetmenin esin kaynağı oldu. Örneğin, Alexander Payne, Wes Anderson gibi isimlerin, Jarmusch'a çok şey borçlu olduğunu söyleyebiliriz. Jarmusch, daha üçüncü filmiyle sinemanın geleceğini şekillendirmeyi başardı. Bunu, günümüzden geriye doğru baktığımızda daha iyi görmemiz mümkün. 1989'a geldiğimizde, Jarmusch dördüncü ve ilk renkli filmini çekti. Kendi modelini, yine farklı bir düzene oturttu. "Mystery Train" (1989) ve "Night on Earth" (1991), kısa hikâyelerden oluşan iki filmdi. Birincisi aynı otelde buluşan üç öyküyü, ikincisi ise farklı ülkelerin taksilerinde geçen beş öyküyü anlatıyordu. Bu filmler, çok hikayeli ve çok karakterli yapılarıyla Robert Altman'ın kullandığı modele yaklaşsa da, asıl olarak durum komedisini ve absürd komediyi öne çıkarıyordu. Kariyerinin daha önceki bölümünde de belli ettiği kültür farkları temasını, minimalist bir sinemayla masaya yatırıyordu yönetmen ve böylece yine farklı bir yola sapıyordu. Buna rağmen, temasal ve görsel bütünlüğünü korumaya devam ediyordu. 1995'de gelen "Dead Man", tek hikâyeli film modelini western kalıplarına uyarlıyordu. Aynı zamanda da yönetmenin siyah-beyaz sinemaya dönüş eseriydi. Bir anti-kahramanı merkeze yerleştirip, onun yolculuğunu anlatıyordu. 1999'da çektiği "Ghost Dog: The Way of Samurai", yönetmenin en formalist ve farklı filmiydi. Bir katilin hayat hikâyesini anlattığı bu filmde daha öznel ve daha biçimci bir sinemayı tercih ediyordu Jarmusch ve böylece sinemasının ana özelliklerinden biri daha ortaya çıkıyordu. Jim Jarmusch, genelde anti-kahramanları, ezilenleri ve en önemlisi de sokak kültürü içinde yetişen bireyleri anlatan bir yönetmendi. Bu karakterlerin hikâyelerini anlatırken, hayatın getirdiği yalnızlığı öne çıkarıyordu genellikle. 2003'de "Coffee and Cigarettes" -ki 80'lerde çektiği bir grup siyah-beyaz kısa filmi bir araya getiriyor- ile çok hikâyeli film modelini kullanırken, 2005 yılında çektiği "Broken Flowers"la tamamen köklerine dönüyor ve yine bir yol filmi anlatıyordu ama bu sefer her zamankinden renkli bir yol filmi...

EN İYİ 3 JIM JARMUSCH FİLMİ:

1. Stranger Than Paradise (1984)
2. Mystery Train (1989)
3. Broken Flowers (2005)

YENİ ÇIKAN JIM JARMUSCH DVD'LERİ:

Permanent Vacation (1980)
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

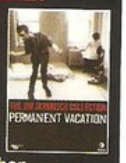

Stranger Than Paradise (1984)
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

Down by Law (1986)
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

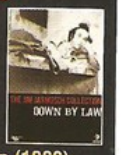

Mystery Train (1989)
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

Night on Earth (1991)
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

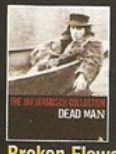

Dead Man (1995)
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

Broken Flowers / Kırık Çiçekler (2005)
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

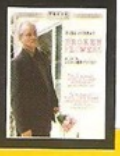

L'Eclisse/The Eclipse (1962)

CRITERION COLLECTION

Y: Michelangelo Antonioni
S: Michelangelo Antonioni, Tonino Guerra, Elio Bartoloni, Ottiero Ottieri
O: Monica Vitti, Alain Delon, Francisco Rabal, Louis Seigner, Lilla Brignone, Rosanna Rory, Mirella Ricciardi
1.Bölge
Çıkış Tarihi: 15 Mart 2005
Koleksiyon No: 278

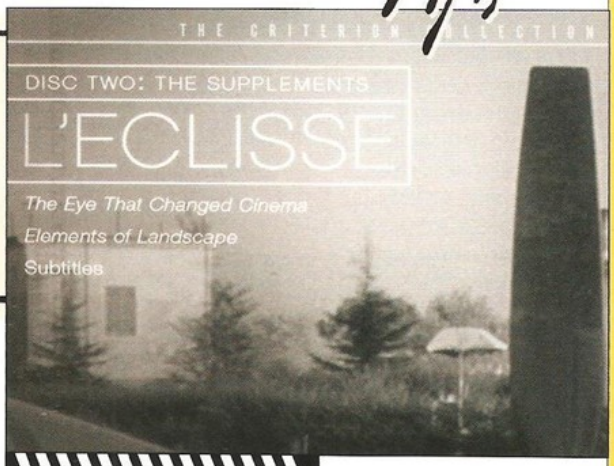

Modern sinema, ilk adımını 1960'da atmış, klasik sinemanın, sinema anlayışını belirlediği bir dönemde, yeni bir ekol olarak sanat dünyasına bomba gibi düşmüştü. O zamana kadar klasik anlatı yapısını, hikayelerin ve oyuncuların üzerine giden film modelini kullanan yönetmenler, 1960 yılı itibarıyla kendilerine yeni bir kulvar açmışlardı. 60'larda çeşitli ülkelerde yenilikçi akımlar devreye girmiş, bu akımlar Amerikan klasik sinemasına karşıt olarak doğmuşlardı. Sadece anlayış değil film modelleri de değişmeye başlamıştı. Bu değişimin en önemli merkezlerinden birisi de 1960 yılı İtalya'sıydı: Federico Fellini'nin "La Dolce Vita", Michelangelo Antonioni'nin "L'Avventura", Luchino Visconti'nin ise "Rocco e i suoi fratelli / Rocco ve Kardeşleri" ile gövde gösterisi yaptığı o altın *yıl... Klasik anlatı yapısını kullanan* film modellerinin, bir anda yıkılıp auteur etkili yeni film modellerinin devreye girdiği dönem... Auteur sinemasının doğuşu.... Antonioni, 1950'lerdeki ilk döneminde, yeni gerçekçilik akımının etkisinde filmler yapmış, 1960 yılında ise bir devrime imza atmıştı. Zira üstadın dönemin toplumundaki yabancılaşmayı masaya yatırdığı üçlemesinin ilk filmi "L'Avventura" o yıl piyasaya çıkmıştı. 1961'de "La Notte", 1962'de "L'Eclisse" ile, modern dünyadaki ilişkilerin portresini çıkaran üçlemesini tamamlamış oldu yönetmen. "L'Avventura"da uzak bir adada kaybolan bir kadının peşinde varoluşçu bir gizemin izini sürüyor ve sonuçlanmayan bir ilişkiyi perdeye taşıyordu; "La Notte"de, bir burjuva evindeki çarpık ilişkilerin imkânsızlığını perdeye yansıtıyordu; "L'Eclisse"teyse, evliliğin yabancılaştırdığı bir kadının başka bir adamla heyecan arayışını anlatıyordu. Antonioni, üç filminde de iletişimsizlik, yabancılaşma, yalnızlık gibi kavramları masaya yatırır. Hepsinde de minimalist bir görsel yapı kullanan, genelde geniş ve orta planları tercih eden yönetmen, bu sayede ana karakterin toplumdan kopuşunu alabildiğine etkileyici kılar. Çok az diyalog kullanıp, derdini seçtiği çerçeveler ve sessizlikle anlatabilmesi ustalığının en önemli göstergelerindendir. Ancak asıl önemli olan, anlatı yapısını klasik modelleri bozan bir sinema dilinin üzerine kurmasıdır. Antonioni'nin üç filminde de lineer ve klasik bir hikâye akışı yoktur. Sürekli soyut objeler, ince metaforlar kullanılır. Soyut dünya öne çıkar. Özellikle, üç boyutlu çerçevelerin içindeki objeler ve aynen 'distopik' bir bilimkurgu filmi gibi işleyen minimalize edilmiş dünya portresi, sinemasının ana iskeletini oluşturur. Onun sinemasını, en kaba hali ile bu şekilde açıklayabiliriz. "L'Eclisse"in yapısının detayına indiğimizde, karşımıza bu söylediklerimizin örneklemeleri çıkıyor. Öncelikle, filmin açılış ve kapanış sekansı asla standart bir izleyicinin beklediği gibi gerçekleşmiyor. Yönetmen, açılış sekansında, perdeleri kapalı bir evin içinde duygusal bir gerilim içindeki bir karı-kocanın psikolojisini anlatıyor. Yaklaşık 20-25 dakika boyunca, sessiz bir ev içi portresi sunuyor. Kadının (Monica Vitti), evlilik hayatından ne kadar sıkılmış olduğunu gösterdikten sonra dış mekânlara geçiyor. Kadın, heyecan verici bir başka adamın peşine düşüyor. Ancak film tam olarak Luchino Visconti'nin "Ossessione"sinde (1943) ilk kez devreye sokulan 'üç bireyli ilişki filmi' gibi işlemiyor. Yani tabiri caizse, kadın karakterimiz tutkuyla bağlı olduğu adamın üstüne atlamıyor. Evet, tutkuyla bağlanıyor adama ama uzaktan uzağa. Bu tutkuyu ve aşkı gösteren sahneler, Antonioni estetiğiyle yansıtılıyor. Roma'nın taşrasında konformist bir yaşam süren çiftimizin ayrılması, adeta şehrin dışındaki sıkıcı yaşama bağlanıyor. Mesleği borsa simsarlığı olan ikinci adam (Alain Delon) devreye girdiğinde, karşımıza borsanın gürültülü ortamı çıkıyor; ya da 'kapitalizmin haykırışı' *diyebiliriz. Aslında Monica Vitti*, gürültüyü sakinliğe tercih ediyor. Ancak bunun uzun sürmeyeceğini de biliyor. Antonioni, borsadaki sekansları fazlasıyla gürültülü, kalabalık ve uzun göstererek, kapitalizmin karmaşasını gözler önüne seriyor. Böylece, modern dünyada aşkın imkânsızlığına doğru yol alıyor. Roma'nın sokakları, inşası yarıda kalmış binalar, sokaktan geçenler ve daha nicesi, unutulmaz kapanış sekansının veya Vitti'nin ruh halinin hammaddeleri oluyorlar. Filmin güneş tutulması veya ruhsal kararma anlamına gelen ismi ise metaforik bir şekilde, modern veya teknolojik bir güneş tutulmasına dönüştürülüyor. Kapanış sekansıysa, bildiğiniz, tahmin ettiğiniz veya edebileceğiniz bir şekilde seyretmiyor kesinlikle. Tam tersine Antonioni, tam da kendisinden beklendiği gibi, sinema tarihinin en etkileyici, en anlamlı, en dolu, en yaratıcı, en akılda kalıcı, en entelektüel finallerinden birine imza atıyor.

Bu ay çıkan Criterion DVD'leri:

Brute Force (Jules Dassin, 1942)
La Haine (Mathieu Kassovitz, 1995)
Overlord (Stuart Cooper, 1975)
The Documentaries of Louis Malle (Louis Malle, 6 film)

Casablanca / Kazablanka (1942)

DVD KLASİK

Yönetmen : Michael Curtiz
Senaryo : Julius J. Epstein, Philip G. Epstein, Howard Koch (Murray Burnett ve Joan Alison'un "Everybody Comes to Rick's" adlı oyunlarından
Oyuncular : Humphrey Bogart, Ingrid Bergman, Paul Henreid, Claude Rains, Conrad Veidt, Peter Lorre, Sydney Greenstreet, S. Z. Sakal, Madeleine LeBeau, Dooley Wilson
1942 / ABD / 102 dk. İngilizce / Türkçe altyazılı 2. Bölge (Türkiye)

Sinema tarihinin kuşkusuz en önemli yapımlarından, Hollywood'un beyazperdeye yansıyan özel klasiklerinden biridir "Casablanca". Murray Burnett ve Joan Alison'un yayınlanmamış oyunları "Everybody Comes to Rick's", Warner Brothers şirketi tarafından o dönem için astronomik sayılan bir ücrete, 20 bin dolara satın alınmış ve uyarlama senaryo 1942'de Julius Epstein, Philip Epstein ve Howard Koch tarafından "Casablanca" adıyla beyazperdeye aktarılmıştır. Usta yönetmen Michael Curtiz'in (1886-1962) yönettiği dev klasiğin başrollerini, dönemin iki yıldızı, Humphrey Bogart ve Ingrid Bergman paylaşmışlar, efsane isimlere, iki iyi karakter oyuncusu, Claude Rains ve Paul Henreid eşlik etmişlerdir. İlk gösterimi 23 Kasım 1942'de New York'ta yapılan film, 8 dalda Oscar'a aday gösterilmiş, 'En İyi Film', 'En İyi Yönetmen' ve 'En İyi Senaryo' dallarında heykelciğin sahibi olmuştur. İkinci Dünya Savaşı'nın başlarında Avrupa'dan Amerika'ya, özgür bir yaşama giden yol, Lizbon'dan geçmektedir. Lizbon'a ulaşmak içinse Fas'ın başkenti Kazablanka'ya uğramak gereklidir. Nazilere karşı mücadele veren direniş örgütü lideri Victor Laszlo da bütün ümidini Casablanca'nın en meşhur gece kulübünün sahibi olan Rick'e bağlamıştır. Eski serüvenci Rick'in barı, hemen herkesin bir araya geldiği ilginç bir yerdir. Kumarbazlar, Nazi subayları, maceraperestler, kaçak pasaport arayanlar, bunları temin edenler, casuslar, direnişçiler, adi suçlular, müzisyenler ve aşıklar... Victor ve güzel eşi Ilsa'ya yardım edecek olan Rick'in en önemli sorunu ise, Ilsa'nın, eski sevgilisi olmasıdır. Kadınlara ve yaşama olan inancını kaybetmesini sağlayan kadın, delice sevdiği insan karşısındadır işte. Ve Rick, piyanist Sam'in 'yeniden' çaldığı (Play It Again, Sam - Tekrar Çal Sam) "As Time Goes By" şarkısıyla kalbinin derinliklerine gömdüğü aşkını yeniden alevlendirir. Bütün ideallerini ve duygularını yitirmiş olan Rick, kendini tehlikeye atıp Victor'a, delice sevdiği kadının kocasının kaçmasına yardım edecek midir? 'Hiç eskimeyen, 'zaman içinde donmuşa benzeyen bir film' olarak nitelenen "Casablanca", gelmiş geçmiş en romantik filmlerden biridir. İkinci Dünya Savaşı'nın karanlık, yorgun, sıkkın atmosferinde geçen film, bir yandan mutlu ve alışılmış aşk öykülerinin, bu acımasız ve hızlı dönen dünyada inandırıcılığını yitirdiğini vurgularken, diğer yandan aşka sunulan selamların en asil ve içten örneğidir. ABD'nin savaşla birlikte değişen politikalarına göndermeler yapan film, bir yandan da kaba güç, faşizm ve savaş karşıtı bir söylem içerir. Kazablanka, bütün düşlerin gerçek olduğu ve her an her şeyin olabileceği gerçek dışı bir kenttir. Aşk, özveri, anılar, vatanseverlik, faşizme karşı süren mücadele, kişisel tutkular ve özgürlük tutkusu, bu kente fon oluştururken, biz öykünün ortasındaki büyük romantizmi izleriz. İki sevgilinin yıllar sonra karşılaşması, Alman marşına karşı La Marseillaise'in söylenmesi, 'Sam'in yeniden çalması', havaalanındaki unutulmaz final sahnesi, bütün zihinlere kazınmış, 'gişe filmi' yapmak amacıyla yola çıkılan işin, bir 'sanat filmi'ne, 'unutulmaz bir klasiğe' dönüşmesine neden olmuştur. Gizli ajanların, Nazi askerlerinin, direnişçilerin kol gezdiği Kazablanka'da gelişen öykü esnasında, Paris, Almanlar tarafından işgal edilmiş, Fransızlar, de Gaulle önderliğinde direniş göstermekte ve Amerika, birinci dünya savaşı sonrası sürdürdüğü dışa kapalı politikasını devam ettirmektedir. Filmin sonundaki 'Louis, bu güzel bir arkadaşlığın başlangıcı olabilir' sözü, Avrupa ile ABD'nin dostluğuyla güçlenen batı demokrasisinin güçlenerek sürmesini simgelemesi açısından önemlidir. Dünyayı sarsan bütün bu gelişmeler arasında, karmaşık ve belirsiz bir atmosferde yaşanan umutsuz bir aşk, insan olarak kalabilmenin ve hâlâ 'aşka' inanabilmenin sembolü olmuştur. Her tür olumsuz gelişmeye rağmen, aşk sonsuza dek sürecek ve 'Paris bizim kalacaktır'. Umberto Eco'ya göre, 'postmodern' olmayı başarmış yapım, bir yandan da, yüreğine taş basarak aşkı değil, gelecekteki özgür dünyayı seçen kahramanıyla romantizm yüklü bir fedakârlık masalıdır. Bogart ve Bergman dışında, filmin diğer oyuncuları da "Cazablanca"yı ölümsüz kılmışlardır. Paul Henreid, Çek özgürlük savaşçısı Victor Laszlo, Claude Rains, iyi yaşamayı seven Fransız oportünist Renault, Dooley Wilson, piyanist-şarkıcı Sam, usta Alman oyuncu Conrad Veidt ise gestapo şefi Albay Strasser'i büyük bir başarıyla canlandırmışlardır.

DVD Kritik

A Scanner Darkly / Karanlığı Taramak (2006)

Tiglon - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR Alt

Yakın bir gelecekte, bir uyuşturucu dalgası dünyayı sarmakta ve beyin hücrelerine zarar vermektedir. Arctor adlı çift karakterli bir ajan, bu gizemin izini sürer. D maddesinden etkilenenleri araştırır. Amerikan bağımsız sinemasının en deneysel yönetmenlerinden Richard Linklater'in animasyonu, ancak kendiniz izleyerek sırrına erebileceğiniz bir teknikle çekildi. Gerçek oyuncu performansları temel alınarak yaratılan bu deneysel animasyonda Keanu Reeves, Robert Downey Jr. ve Winona Ryder rol almıştı.

Film: ✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪✪

Primer / Kapsül (2004)

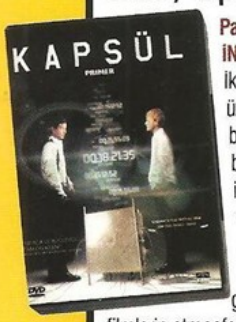

Palermo - 1.85:1
İNG / TR 2.0 DD - TR Alt

İki arkadaş, bir biyoloji deneyi üzerinde çalışmaktadır. Yenilikçi bir şey yapmaya çalışır ve yeni bir ürün yaratırlar; ancak pazar için çok pahalı olduğunu düşünürler. Bu noktadan sonra birbirlerine olan güvenleri kaybolur. Film, bellek dünyasına girerek "Pi", "Memento" gibi filmlerin atmosferini hatırlatıyor. Sundance Film Festivali'nde Büyük Ödül alan Shaune Carruth imzalı yapım, ilginç bir deneme.

Film: ✪✪ **Ekstralar:** ✪

The Benchwarmers / Yedek Kulübesi (2006)

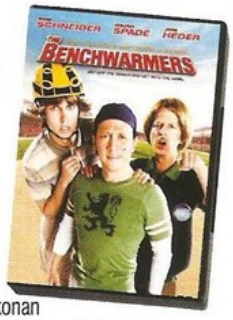

Sony - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR Alt

Hayatlarında sürekli arka planda kalmış üç kafadar, şanslarını beysbol sahalarında denerler. Aşk ile iş hayatları kötü giden ve her yerde salak yerine konan Gus, Richie ve Clark; eğlenceli bir ekip oluştururlar. Önce, bir çocuk takımıyla karşılaşırlar. Ardından çocuklar liginde mücadele etmeye başlarlar. Rob Schneider, Jon Heder, David Spade ve Jon Lovitz'li kadrosuyla dikkat çeken film, 'slapstick' komedi anlayışıyla ayakta durmaya çalışıyor.

Film: ✪ **Ekstralar:** ✪✪✪

The Break-Up / Ayrılık (2006)

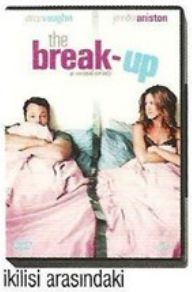

Tiglon - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR Alt

Beraber yaşayan Gary-Brooke çifti ayrılma noktasına gelir. Ancak çeşitli sebeplerle ikisi de evi terk edemez. Böylece aynı evin içinde sınırları belli farklı bölgeler içinde yaşamlarına devam etmeye karar verirler. Gerçek yaşamda da bir ilişki yaşayan Vince Vaughn-Jennifer Aniston ikilisi arasındaki kimyadan destek alan eli yüzü düzgün bir romantik komedi.

Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

The Guardian / Koruyucu (2006)

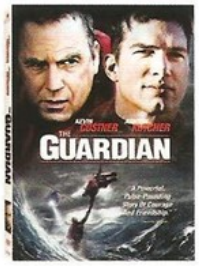

Tiglon - 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD - TR Alt

Efsanevi cankurtaran Ben'in (Kevin Costner) kariyeri, tüm ekibinin hayatını yitirmesiyle sonuçlanan başarısız bir kurtarma operasyonuyla ciddi bir darbe alır. Ben'e iki seçenek sunulur: ya işi bırakacak ya da bir sahil güvenlik okulunda eğitmen olacaktır. İkincisini tercih eden usta cankurtaranın, ukala öğrencisi Jake'i (Ashton Kutcher) adam etmeye uğraşırken bir yandan da kendisiyle ve geçmişiyle hesaplaşmasını konu alan film, gösterime girdiğinde farklı tepkiler almış, kimilerince gülünç kimilerince etkileyici bulunmuştu.

Film: ✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

2 Süper Film Birden (2006)

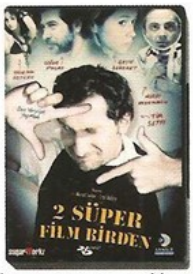

Kanal D HV - 1.85:1
TR 5.1 DD- İNG Alt

Necati, film çekme hayaliyle yanıp tutuşan bir yönetmendir. 'Yerçekimi Sıfır' adlı projesini bir türlü yapımcılara kabul ettiremez; çünkü filmi, amatör oyuncularla, senaryosuz ve video kamerayla çekilecek bir yapıttır. Bir gün, eline yanlışlıkla geçen bir bantta, bir mafyanın şantaj görüntülerine rastlar. Böylece, gangster dünyasının içine düşer. Bu olay, yönetmenlik hayallerini derinden etkileyecektir.

Film: ✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

İlk Aşk (2006)

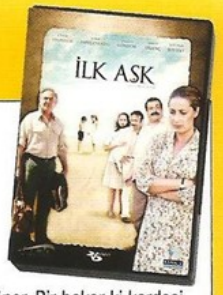

Kanal D HV - 1.85:1
TR 5.1 DD - TR Alt

Kore gazisi Asaf (Çetin Tekindor), Ege'deki köyüne geri döner. Bir bakar ki kardeşi Azmi (Tarık Pabuççuoğlu), karısı Nevin (Vahide Gördüm) ile evlenmiştir. Yeğeni Kemal'in (Halit Ergenç) ise eşi Aysel'den (Dolunay Soysert) küçük bir çocuğu olmuştur. Ege'de geçen film, üç farklı kuşaktan insanların aşk hikayelerini anlatan eli yüzü düzgün bir melodram.

Film: ✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

Douches Froides / Soğuk Duş (2004)

Palermo - 1.66:1
FR 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR Alt

Mikael, judo tutkunu fakir bir gençtir. Ailesiyle maddi ve manevi sorunlar yaşamaktadır. Bir gün, öğretmeni olan genç bir kıza vurulur. Aralarındaki aşk ilişkisi, ilginç bir yöne sapar. Mikael'in zengin erkek arkadaşı Clement de işin içine girince hikâye, bu üçlü arasındaki cinsel tutku ilişkisine odaklanır. Yönetmen Anthony Cordier, amatör oyuncular ve el kamerası kullandığı filminde karakterler arasındaki gerilimi doruğa çıkarıyor.

Film: ✪✪ **Ekstralar:** ✪

Tasogare Seibei / Alacakaranlık Samurayı (2002)

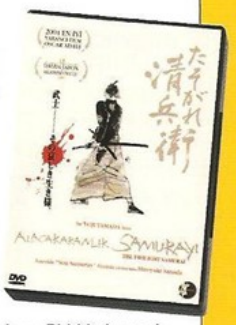

Palermo - 1.77:1
JAP / TR 5.1 DD - TR Alt

19. yüzyıl Japonya'sında fakir bir samuray olan Seibei'nin yaşamdaki tek amacı, yakın zamanda ölen eşinin ardından iki kızını mutlu bir şekilde büyütmektir. Bir gün kocasından yeni boşanmış Tomoe ile karşılaşır. Birbirlerine aşık olurlar. Ancak kişisel çekincelerin yanında, feodal yapının geçirdiği dönüşüm iki aşığın birlikte olması için yeter engeldir. Üstüne üstlük, bağlı olduğu aşiret Seibei'yi eli kanlı ve korkusuz bir fedai olarak görmekte, hatta öyle biri haline gelmesi için uğraş vermektedir. Dünyanın en uzun film serisi "Tora-san"ın yönetmeni emektar Yoji Yamada'nın filmi, Uzak Doğu filmlerinde alışık olduğumuz 'kahramanlık' kavramına farklı bir bakış getiren bir film. Toplumsal baskılar yüzünden cinayete sürüklenen bir samurayın, ev içi hallerini ve bunun da ötesinde ruh altı durumunu inceleyen film, oldukça incelikli bir dram.

Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪

Bunhongsin / Kanlı Ayakkabı (2005)

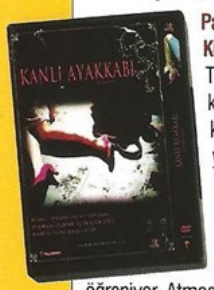

Palermo - 2.35:1
KOR / TR 5.1 DD - TR Alt

Tipik bir Uzakdoğu korku filmi var karşımızda. Bu sefer lanet kavramı, bir çift kırmızı ayakkabı yoluyla devreye giriyor. Başroldeki kadın karakterimiz, metroda bir çift kırmızı ayakkabı buluyor ve bu ayakkabıların sahibine ölüm getirdiğini öğreniyor. Atmosferiyle öne çıkan bu korku filmi, Hans Christian Andersen'in masalından esinlenmesiyle ilginç bir yere oturuyor.

Film: ✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪✪

The Ant Bully / Bitirim Karınca (2006)

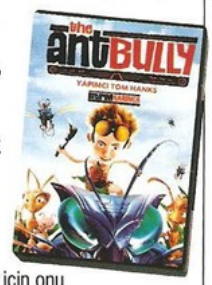

Tiglon - 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD - TR Alt

Bir taşra sakinidir Lucas, tüketim toplumunun küçük bir temsilcisidir aynı zamanda. En büyük eğlencesi bahçesindeki karıncalara işkence etmektir. Sonunda bir gün büyücü karınca, Lucas'a bir ders vermek için onu karınca boyutlarında küçültür. Karıncaların dünyasında geçirdiği süre boyunca hayat hakkında çok önemli dersler alan Lucas, kendini ve etrafındakileri sevmeyi öğrenir. Üç boyutlu animasyonların çocuklara hitap edenlerinden.

Film: ✪✪ **Ekstralar:** ✪✪✪

Hwal / Yay (2005)

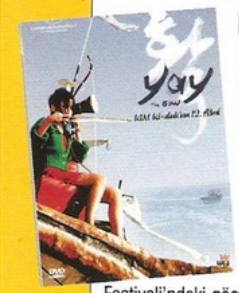

Palermo - 1.85:1
KOR / TR 5.1 DD - TR Alt

"İlkbahar, Yaz, Sonbahar, Kış ve Tekrar İlkbahar", "Fedakar Kız", "Boş Ev" gibi filmleriyle ülkemizde de çok sevilen Kim Ki-duk'un Cannes'da yarışma dışı gösterilen on ikinci filmi, 'filmekimi' ve Antalya Film Festivali'ndeki gösterimlerinin ardından vizyona da girmişti. Usta yönetmen, incelikli filminde yine mecazi anlatıma başvuruyor, minimalist yaklaşım, sözler yerine bakışlarla vücut buluyor. Filmlerinde kelimeleri en aza indirgemeye çalışan usta yönetmenin filmi, tek bir mekânda, açık denizdeki bir balıkçı teknesinde geçiyor. Altmış yaşlarında bir adam, on altı yaşlarında güzel bir kızla birlikte bir balıkçı teknesinde yaşamaktadır. Kız, on yedi yaşına girdiğinde evleneceklerdir. Ama başka bir balıkçının genç oğlu kızla yakınlaşınca dengeler bozulur ve kız, kendini yaşlı adamın tutsağı olarak görmeye başlar. Kızın değişen tavırları yaşlı adamı öfkelendirir; genç adam kızı alıp götürmek istediğinde aralarındaki gerilim doruğa ulaşır. Kim Ki-duk severler kaçırmamalı.

Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

Ils / Onlar (2006)

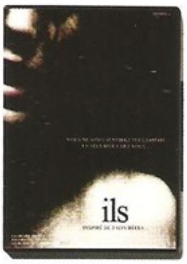

Kanal D HV - 1.85:1
FR / TR 5.1 DD - TR Alt

Romanya'ya yerleşen bir çift, ormanın ortasında bir evde yaşamaktadırlar. Bir gece, evde garip olaylar olur. Ancak sebebi bir türlü anlaşılmaz. Gerilim dolu bir atmosferin hakim olduğu filmin finalinde bizi sinema tarihinin en tedirgin edici ve gerçekçi sonlarından biri beklemektedir.

Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

Dandelion / İlk Aşk (2004)

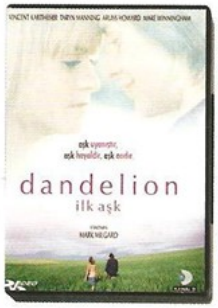

Kanal D HV - 2.35:1
İNG / TR 5.1 DD - TR Alt

Bu etkileyici duygusal-dram, bağımsız yönetmen Mark Milgard'ın ilk yönetmenlik denemesi. Özellikle görüntülerinin etkileyiciliğiyle dikkat çeken yapım, on altı yaşındaki bir karakterin iç dünyasını yansıtır. Karakterimiz, küçük bir kasabada, aile sevgisinden ve aşktan uzak bir yaşam sürmektedir. Doğanın ortasında olması, hayattan yabancılaşmasını sağlamaktadır. Bir gün kendisi gibi bir kıza rastlayınca hikâyesi daha trajik, gerçekçi ve karamsar bir noktaya doğru gider.

Film: ✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

A Bronx Tale / Günaha Davet (1993)

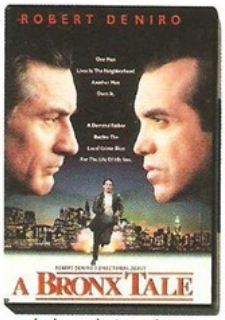

Tiglon - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR Alt

Film, Bronx'da bir gangster çatışmasına şahit olan küçük bir çocuğun öyküsüne odaklanıyor. Callogero, Sonny'nin (Chazz Palminteri) birini öldürdüğüne tanık oluyor. Sonrasında gangster olarak yetiştiriliyor. Ancak babası Lorenzo (Robert De Niro), onun böyle bir hayatı seçmesinden rahatsız oluyor. Böylece gerilim dolu anlar başlıyor. Robert De Niro, Chazz Palminteri'nin senaryosundan çektiği ilk filmindeki yönetmenlik performansıyla başarılı bulunmuştu.

Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

Silent Hill / Sessiz Tepe (2005)

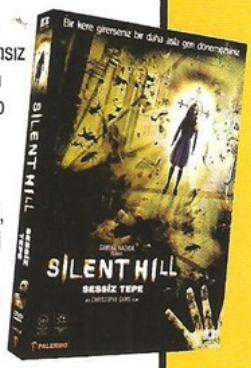

Palermo - 2.35:1
İNG / TR 5.1 DD - TR Alt

Playstation'ın en çok satan aynı adlı oyunundan beyazperdeye uyarlanan "Silent Hill", oyun dünyasından beyazperdeye son transferlerden biri. 2001 tarihli "Kurtların Kardeşliği" adlı stilize aksiyon filminden hatırlayacağımız Fransız yönetmen Christopher Gans'ın imzasını taşıyan filmin senaryo yazarı ise, Kanadalı senarist-yönetmen ve yapımcı Roger Avary. Filmin büyüleyici görselliği ve yapım tasarımıyla, Gans'ın dinamik ve sürükleyici anlatımı "Sessiz Tepe"yi önemli bir esere dönüştürüyor. Fantastik bir dramın korku-gerilim öğeleriyle sarıp sarmalandığı ve kusursuz bir kurguyla kotanlmış film, gerçek sinemaseverler için bir armağan.

Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪✪

The Wedding Singer / Evlilik Öpücüğü (1998)

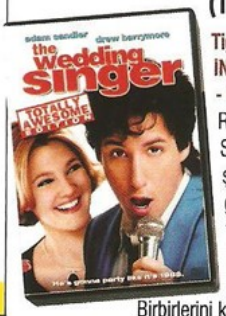

Tiglon - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR Alt

Robbie (Adam Sandler), düğünlerde şarkı söyleyen bir gençtir. Julia ise bu törenlerin garsonudur. İkisi de başkasıyla ilişki yaşamaktadır. Birbirlerini keşfedip aşık olmaları, filmin iskeletini oluşturur. 1980'lerin hit müzikleriyle de dikkat çeken eğlenceli bir romantik-komedi.

Film: ✪✪✪ **Ekstralar:** ✪

Nicotina / Nikotin (2003)

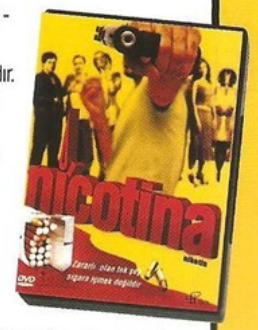

Palermo - 1.85:1
İSP 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR Alt

Lolo, genç bir 'hacker'dır. Sürekli, seksi komşusu Andrea'yı gözetlemektedir. Ancak Lolo'nun bir meşgalesi daha vardır: Bir mafya çetesine satmayı planladığı, banka hesaplarına girmeye yarayan CD üzerinde çalışmaktadır. Sokak kültüründen çıkma uçuk karakterlerin cirit attığı Meksika usulü bir kara komedi.

Film: ✪✪ **Ekstralar:** ✪

Gömülü hazineler

Hazırlayan: Alkan Avcıoğlu
alkanavcioglu@merkezdergi.com.tr

Tales From the Gimli Hospital (Guy Maddin, 1988)

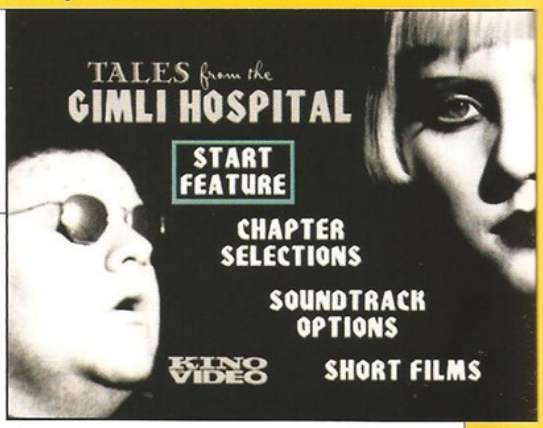

Sinemanın en alışılmadık yönetmenlerinden, "Kanada'nın David Lynch'i" lakaplı Guy Maddin'in ilk filmi 1980'ler underground sinemasının en tuhaf ve keşfe değer örneklerinden biri.

Hikaye: Büyükanneleri tarafından iki çocuğa anlatılan bir masalı konu alır film. Ainar the Lonely ve oda arkadaşı Gunnar'ı anlatan bu masal salgın hastalık nedeniyle kurulmuş geçici bir hastanede geçer. Ainar ve Gunnar bir yandan hemşirelerin dikkatini çekmek için yarışırken bir yandan gittikçe tuhaflaşan hikayeler anlatırlar. Hastaların sağlıkları giderek kötüleşirken Gunnar da kör olur. Bu arada sırlar ortaya çıkmaya ve iki arkadaş birbirine düşman olmaya başlar.

Jean Epstein 1920'lerde "Niye belirli bir şekilde düzenlenmiş olaylar kalıbını, bir kronolojiyi, olguların ve duyguların örgütlenmiş ardıllığını varsayan öyküler anlatmalı?" diye sorguluyordu sinemayı. Bir Guy Maddin filmini anlatmaya hikayesinden başlamak yapılabilecek en kötü şeylerden birisidir. Zira Maddin'in deneysel filmlerinin belirleyici özellikleri arasında hikâyeyi saymak çok zordur ve Jean Epstein'in yukarıdaki cümlesinde kast ettiği sinema anlayışı aynen Maddin'in ilk filminde vücut bulur. Geleneksel hikâye akışını reddeden, görüntüyü ve sesi deforme ederek 1920'lerin filmlerindekine benzetmeye çalışan Maddin'in sinemaya anakronik bir estetik enjekte etmeye çalışan stili ilk filminde, olduğu gibi kendini gösterir. Üstelik "Tales From the Gimli Hospital"ın düşük bütçeli prodüksiyon özellikleri de bu stile keskinlik kazandırır. Zaten yönetmen daha sonra çekeceği filmlerde de teknolojiden az faydalanmayı tercih etmişti: Siyah beyaz filmi, yüksek kontrastı, grenli görüntü veren lensleri, tarihe karışmış iris efektleri ve soundtrack'i bir 80 yıl öncesine kadar götüren ses manipülasyonları. "Tales From the Gimli Hospital"daki travmatik, psikoseksüel anlatısını bu şekilde biçim ve teknik unsurlar üzerinden şekillendirdiğinde ortaya son derece özgün bir sonuç çıkıyor. Zaten Guy Maddin'in sineması günümüz sinemasında benzerine rastlanacak türde değil. "Tales From the Gimli Hospital" yalnızca avant-garde sinema adına son derece orijinal bir iş olarak değil Guy Maddin gibi bir ismi sinemaya takdim ettiği için de önemli.

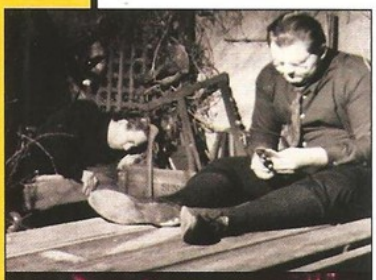

Film, bir uyku vakti masalı gibi başlamasına karşın Maddin'in yarattığı imgelemler ve atmosfer ile "Eraserhead"le akraba sayılabilecek türden bir kabusa dönüşüyor. Susan Sontag "fotoğrafik imgenin deneyimlediğimiz bir şeyden duygu eksiltiğini ve çoğu zaman o şeyin fotoğraflanmış halinin gerçek halinden daha rahatsız edici olduğunu" belirtirdi. Maddin'in de Alman Ekspresyonist Sineması'nın stratejileriyle görselleştirdiği o şeyler buna muadil rahatsız edici. Filmin geleneksel sinema izleyicisine sunduğu içine girmesi kolay olmayan sinemasal dünyası bu rahatsız edicilikle de pekişiyor. David Lynch dışında anımsattığı Jean Cocteau, F.W. Murnau ve Carl Dreyer filmlerinden farkı ise Maddin'in günümüzden geçmişe bakan post-modernist vizyonu ve absürd mizah duygusu. Karakterlerin vücutlarındaki devasa yaralar, mezar sahnesi, klostrofobik hastane odası ve karanlığa bulanan atmosferi izleyiciyi ne kadar ürkütebilirse de, plajdaki kızların dikkatini çekmek için kuru ve dağınık gözüktüğünü düşündüğü saçlarını yağlı yapmak adına kafasından aşağı ölü bir balık sıkıp saçlarını arkaya doğru yapıştıran adam o kadar güldürebilir.

Alman Ekspresyonist Sineması'nın ve 20. yüzyılın ilk yarısındaki avantgarde sinemanın oluşumuna bakarsak sinema sanatının hikâye merkezli gidişatına bir tepki görürüz. Bu tepki çevresindeki oluşumu resim ve fotoğraf sanatçılarının yenilikçi girişimleri yaratmıştı. Bu yenilikçi girişimler sinemanın merkezinden hikâyeyi alıp yerine görselliği koymayı amaçladı. "Tales From the Gimli Hospital" da, Guy Maddin'in salt sinemanın sessiz dönemine ve eski melodramlara duyduğu özlem ile yarattığı bir film değil. Bu görsel arayışı devralan ve fazlası olarak da sinemanın temsil yaratma özelliğini elinin tersiyle iten bir film. Ve gerek bu biçimsel denemelerini gerek de içeriğini aşırılık üzerinden kurması "Tales From the Gimli Hospital"ı tıpkı diğer Maddin filmleri gibi radikal kılıyor. Bu öyle bir aşırılık ki film ayak bastığı janrların özelliklerini köküne kadar kullanmasına rağmen sonunda o janrın bir nevi zıttı haline geliyor.

Guy Maddin en büyük başarıyı 2003 tarihli filmi "Dünyanın En Hüzünlü Müziği" ile yakaladı. Ne var ki yönetmenin kült bir figüre dönüşmesi ve filmlerinin gitgide daha fazla ses getirmesi pek bir değişiklik yaratmıyor genellikle. "Tales From the Gimli Hospital", daha çıktığı sene kulaktan kulağa yayılan bir underground sinema hit'i olmasına rağmen Maddin'in kaderi, benzer şeyler yaşayan yönetmenler arasında David Lynch'ten ziyade Alejandro Jodorowsky'e benziyor: Hem ana-akım sinemanın hem de bağımsız sinemanın dışında bir yönetmen. "Tales From the Gimli Hospital" Guy Maddin'in hikâyesinin başlangıcına dair bir şeyler görmek isteyen ve sıra dışı filmler aramaya devam edenlerin keşfini bekliyor.

TALES FROM THE GIMLI HOSPITAL

"Tales From the Gimli Hospital"ın Türkçe ve ingilizce altyazı içermeyen DVD'sine www.kino.com adresinden ulaşabilirsiniz. DVD'de yönetmenin son derece keyifli yorumları ve hiç de azımsanamayacak iki kısa filmi ("The Dead Father" ve "Hospital Fragment") bulunuyor.

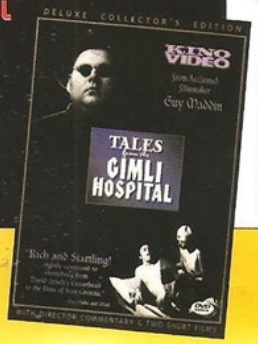

Zelig (1983)

Woody Allen'ın 1983 tarihli filmi sadece yönetmenin kariyerinin zirve noktalarından birini teşkil etmekle kalmaz, aynı zamanda mockumentary (sahte belgesel) külliyatı içerisinde de zikredilmesi gereken ilk filmlerden biridir. 'Bukalemun insan' Leonard Zelig'in hayatını belgesel üslupla ele alan "Zelig", Allen'ın klasik filmlerine yön veren fikirlerinin ve anlatım biçimleri üzerinden kendini var eden komedisinin adeta bir özeti, kusursuz bir uygulamasıydı. Eski haber bültenleri, gazete küpürleri ve röportajlar ile yakalanan belge ağırlıklı anlatım, tumturaklı, ukala bir anlatıcı dış ses ile cilalanıyordu. Ancak tüm bu anlatım kurmaca bir karakterin üzerine inşa ediliyordu. Popüler kültürün izdüşümlerini ve geleneksel hikâye anlatım biçimlerini ustalıkla avantajına kullanan film hala birçoklarına göre yönetmenin en dahiyane çalışması olarak görülüyor. Bir solukta geçen bol kahkahalı 80 dakikanın birçok parlak noktası röportajlar ve dış sesin ön plana çıktığı dakikalardı. Ancak kuşkusuz filmin klasikleşen sahnesi "Daha fazla gözleme istemiyorum / No more pancakes" başlığıyla anılan seans sahneleriydi. Dr. Eudora Fletcher aylar süren seanslarda kendisini doktor olarak tanıtan Zelig'in gardını düşürememişti. Ta ki aşağıdaki parlak fikri bulana kadar...

Dr. Fletcher: Dr. Zelig. Acaba bir sorunu çözmemde yardımcı olabilir misiniz?
Zelig: Elimden geleni yaparım. Ama elbette, hiçbir şey için söz verilmez.
Dr. Fletcher: Geçen hafta, son derece eğitimli bir grup insanla beraberdim. "Moby Dick" adlı roman hakkında konuşuyorlardı. Kitabı okumadığımı söylemeye çekindim, bu yüzden yalan söyledim. O kadar hoşlanma gitmek istiyorum ki, öbür insanlar gibi olmaya karşı koyamayacak derecede.
Zelig: Bu doğal bir şey.
Dr. Fletcher: Ama bazen o kadar abartıyorum ki, düğümlenip kalıyorum.
Zelig: Siz bir doktorsunuz. Bununla nasıl başa çıkacağınızı bilmeniz gerekir.
Dr. Fletcher: Ama işin aslı ben gerçekte doktor değilim.
Zelig: Değil misiniz?
Dr. Fletcher: Doktormuşum gibi yapıyorum, arkadaşlarıma uyum sağlamak için. Biliyorsunuz, onlar doktor.
Zelig: Bu önemli.
Dr. Fletcher: Ama siz doktorsunuz, bana yardım edebilirsiniz. Bana yardım etmelisiniz.
Zelig: Aslına bakarsanız, ben böyle düşünmüyorum.

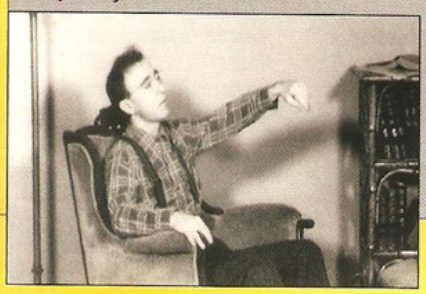

Dr. Fletcher: Bütün hayatım yalan oldu. Her an kılıktan kılığa giriyorum.
Zelig: Yardıma ihtiyacınız var, hanımefendi.
Dr. Fletcher: Geçen gece, rüyamda ateşin içine düşüyordum. Bu ne anlama geliyor?
Zelig: Bu çok kötü. Bilmiyorum.
Dr. Fletcher: Doktor, biliyorum ben karmaşık bir hastayım.
Zelig: Bilemeyeceğim.
Dr. Fletcher: Ben neden acı çekiyorum?
Zelig: Nasıl bilebilirim ki? Ben doktor değilim.
Dr. Fletcher: Değil misiniz?
Zelig: Hayır. Doktor muyum?
Dr. Fletcher: Kimsiniz siz?
Zelig: Ne demek istiyorsunuz? Bunlar zor sorular.
Dr. Fletcher: Leonard Zelig?
Zelig: Kesinlikle. Ama o kim?
Dr. Fletcher: Sen.
Zelig: Ben hiç kimseyim. Ben hiçbir şeyim. Ben... Tutun beni. Düşüyorum.
Anlatıcı Ses: Dr. Fletcher, böylece Zelig'in dikkatini dağıtır ve yönünü şaşırmasına neden olur. Gardı düştüğünden, Zelig'i kolayca hipnoza sokar. Nihayet, post-hipnotik telkin vasıtasıyla onu transa sokabilecektir.
Zelig: (Hipnoz altında) Erkek kardeşim beni dövüyor. Kız kardeşim erkek kardeşimi dövüyor. Babam kız kardeşimi, erkek kardeşimi ve beni dövüyor. Annem babamı, kız kardeşimi, beni ve erkek kardeşimi dövüyor. Komşular ailemizi dövüyor. Aşağı bloktan insanlar komşularımızı ve ailemizi dövüyor. Ben on iki yaşındayım. Bir sinagoga giriyorum. Hahama hayatın anlamını soruyorum. Bana hayatın anlamını söylüyor ama ibranice olarak. İbranice bilmiyorum. Bana 600 dolar karşılığında ibranice dersi vermek istiyor.

(Anlatıcı sesin tekrar araya girmesinden sonra bir başka seansa kesme yapılır)
Dr. Fletcher: Tamamen açık sözlü olacaksın. Transtasın. Benim olmanı istediğimi sandığın kişi değil kendin olacaksın. Şimdi, burası hakkında ne düşünüyorsun?
Zelig: Olabileceklerin en kötüsü. Taşradan nefret ederim. Otlardan ve sivrisineklerden nefret ediyorum. Ve yemekler. Aşçılığın berbat. Gözlemelerin. Onları sen bakmıyorken çöpe atıyorum. Anlattığın fıkraları eğlenceli sanıyorsun ama sadece uzun ve manasızlar. Sonu olmayan şeyler.
Dr. Fletcher: Anlıyorum. Peki ya başka?
Zelig: Seninle yatmak istiyorum.
Dr. Fletcher: Bu beni şaşırttı. Benden pek hoşlandığını düşünmüyordum.
Zelig: Seni seviyorum.
Dr. Fletcher: Öyle mi?
Zelig: Çok tatlısın. Çünkü sandığın kadar zeki değilsin. Karmakarışıksın ve sinirlisin ve berbat bir aşçısın. Şu gözlemeler... Seni seviyorum. Sana bakmak, göz kulak olmak istiyorum. Daha fazla gözleme istemiyorum.

Sinema Çıkışı

Lale Mansur

MURAT EMİR EREN

Bu ay "Mutluluk" filminde izleyeceğimiz oyuncuyla kendi seçtiği bir film üzerine konuştuk. Hangi filmden söz ettiğimizi doğru tahmin edip, cevabı meren@merkezdergi.com.tr adresine gönderen ilk on kişi DVD kazanıyor.

a-Adem'in Trenleri b-Blood Diamond c-İskoçya'nın Son Kralı d-23 Numara

Bale eğitimi alan ama yıllar sonra oyunculuğu tercih eden Lale Mansur, bu alandaki yeteneğini, rol aldığı filmler, tiyatro oyunları ve televizyon dizileriyle kanıtlamış durumda. Şu sıralar televizyon dizisi "Hatırla Sevgili"nin çekimleriyle meşgul olduğundan pek fazla sinemaya gidemiyorsa da sinema dünyasıyla hep haşır neşir olduğunu söylüyor. Röportajımızda konuşmak üzere seçtiği filmden çok etkilenen oyuncuyla "Antiloplar" oyunu için sahneye çıkmadan hemen önce konuştuk.

Gerçek olaylardan yola çıkılarak çekilen filmde, uluslararası arenada birçok ülkenin karıştığı bir insanlık suçu söz konusu. Uluslararası komplo teorileri ilginizi çeker mi? Hayatımızı bazı zamanlar başka güçlerin idare ettiğini düşünüyor musunuz?

Ülkedeki gidişat ile ilgili bazı şeyler var ki çok açık, artık komplo teorisi filan değil, açıktan yapılan şeyler. Elbette bizlerin de çok büyük sorumluluğu var bir takım tahriklere kolayca kapılıp kapılmamak konusunda. Tıpkı filmin geçtiği coğrafyada yaşayan bir takım insanların, yaptığı hatalarla durumu ülkeleri için daha da beter hale getirmeleri gibi. Orada yabancı ülkelerin yarattığı kaos ortamına karşı çıkacağım derken, o düzenin bir parçası haline gelmiş yerli halktan birçok insan... Aslında şu anda rol aldığım tiyatro oyunu da bu konuyla ilgili. Oyunda bir isveçli çift, büyük ideallerle Afrika'ya geliyorlar. Oradaki insanlara yardım edilecek, kuyular açılacak, sular çıkarılacak, insanların ihtiyaçları giderilecek. Derken, bir de bakıyorlar ki bir süre sonra onlar da, halkı yoksullaştıran sistemin bir parçası haline gelmişler.

Sık seyahat ettiğinizi biliyoruz. Filmin geçtiği bölgelere gittiniz mi daha önce hiç?

Şöyle bir tesadüf oldu. Ben az önce bahsettiğim oyuna başlamadan önce, geçtiğimiz yıl Kenya'ya gitmiştim, seyahat için. 15 gün boyunca epey bir bölgesini gezdim. Orada gördüklerim gerçekten hayret uyandırıcıydı... Allahtan İngiliz değilmişim diye sevinebildim ancak. İngilizlerin geçmişte ve hali hazırda o bölgeye yaptıkları şeyler korkunç çünkü. Mesela aids hastası bir anne baba... Aids ilaçları veriliyor onlara yardım kuruluşları tarafından, ama onlar ilaçları başkalarına para karşılığı satıyorlar ki çocuklarının karnını doyurabilsinler. Ölüp gidecekler ama başka bir geçim kaynakları yok. Böyle bir vaziyet...

Hikayede aynı kıtanın vatandaşı olan ama farklı ırklardan iki ana karakter var. Her ikisinin de hayatı birbirinden kötü durumda. Kısacası bir yerden sonra ırk ve etnik köken anlamını yitiriyor. Bunu nasıl yorumluyorsunuz?

Her ülkenin "siyahları" var. Bunu sembolik olarak söylüyorum, bir ırkla ya da ten rengiyle ilgili değil. Her ülkenin zenginlikle, rahatlıkla yaşayan, kendisinden başkasını da düşünmeyen bir topluluğu olduğu gibi, bunun cefasını çeken bir topluluğu var. Bizim ülkemizin de tabii ki "siyahları" var.

Filmin sonundaki "kaynağını bilmediğiniz ürünü almayınız" mesajı biraz kaçak oynamak gibi değil miydi?

Çok da öyle düşünmedim ben. İnsanları aldığı ürünle ilgili sorgulayıcı bir tavra yöneltmesi güzel bir şey, ama tabii ki o ürün müşteriye gelene kadar ne gibi evrelerden geçiyor, hangi büyük şirketler nasıl yollarla bu işten para kazanıp, kimlerin canını yakıyor ona çok değinilmemiş. Yine insanların bir bilinç kazanması ve şirketleri kaynağı belli ürünler satmaya sevk etmesi önemli. Ben yasakçı bir zihniyetten ziyade, bir takım güçleri, mecbur etmeye yönelik eylemleri daha doğru buluyorum. Yani insanlar geçmişi "kirli" ürünleri, kanlı ürünleri almazsa, bunlar piyasadan yavaş yavaş silinecektir belki de...

Karakterlerden bir tanesi bir gazeteci. Bu karakter bir sahnede, büyük şirketlerin reklamlarını yayınlayarak para kazanan bir yayında çalıştığı halde dünya meselelerine duyarlı haberler yaparak vicdanını rahatlattığı suçlamasıyla karşılaşıyor. Politik açıdan aktif bir insan olarak, bu çelişki ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

O ikisi bir biçimde yanyana yürümek zorunda bence. Yani evet, dünyada para üzerine kurulmuş bir sistem de var, o idealist gazeteci kız gibi, bir takım şeyleri düzeltmek için çabalayan insanlar da var. Allahtan varlar... Bir dönem düşünce özgürlüğü ile ilgili eylemlerimizden ötürü hakkımda 11 yıl hapis cezası istenmişti. Az buz bir şey değildi... O zaman bizler, kendi fikrimize uygun olmadığı halde, başka fikirleri de savunmuştuk. Çünkü demokrasi bunu gerektiriyordu. Bu tip mücadeleler, sistemin içinde bir biçimde kendine yer bulabilmeli.

Bu tip, sistemle ilgili iğneleyici kelamlar eden filmlerin Amerika'dan çıkmasını ironik buluyor musunuz?

Amerika çok tuhaf bir ülke. Geçtiğimiz yıl Nicolas Cage'in oynadığı bir film izlemiştim. "Savaş Tanrısı" diye. Ben çıktığımda ağzım beş karış açık kaldı. Acaba savaş karşıtı insanların ürettiği bir film mi bu, yoksa savaş karşıtlığı meselesinden de ekmek yiyelim diye mi yapılmış diye.... Bilemiyorum. Anlayamamıştım. Tokat gibi bir filmdi elbette. Bu filme gelince, sonuçta dünyada bu olaylara karşı bir duyarlılık oluştuğu için bu tip öyküleri çekiyor olabilirler, belki gerçekten olaylara dikkat çekmek için böyle filmler yapıyor olabilirler. Yine de bunun çok iyi satacağını biliyorlar. Başrole iki tane önemli yıldızı yerleştirerek bunu garantiye alıyorlar zaten...

Filmin bir sahnesinde hikayedeki gazeteci karakteri, göçmen kampını göstererek "Belki CNN'de 15 saniye görünür, ama hepsi o kadar..." diyor. Bu tip haberlere, görüntülere rastladığınız zaman mesleğinizle ilgili olarak bir isteksizlik duyuyor musunuz? Bir sürü şey anlamını yitiriyor mu?

Elbette oluyor, ama bizim silahımız, örgütlenmemiz yok, elimizde mesleğimiz var sadece. Buna devam etmek zorundayım diyerek kendime geliyorum. Yine de, ne kadar çok insanın bizimle aynı fikirde olduğunu ve barışçı olduğunu en azından Hrant Dink'in cenazesinde görebildik...

SİNEFİL KİMLİĞİ:

Favori filmleri
"Sophie's Choice", "Dekaloglar", "Mystery Train"

Favori oyuncular
Cate Blanchett, Helen Mirren, Anthony Hopkins, Edward Norton

Favori yönetmenler
Ken Loach, Hal Hartley, Jim Jarmusch, Abbas Kiarostami, Kryzstof Kieslovski

Çalışmak istediğiniz yönetmenler
Reha Erdem, Zeki Demirkubuz, Derviş Zaim ve saymış olduğum diğer yönetmenler.

Yarısında çıktığınız film
Eskiden hiç çıkmazdım artık çıkıyorum.

resmi iletişim TURKCELL
resmi taşıyıcı DHL
resmi konaklama THE MARMARA
öncü sponsor Eczacıbaşı

sinema KOLEKSİYON

TRENDEKİ YABANCI
(Strangers On A Train, 1951)

Büyük usta Alfred Hitchcock'un imzasını taşıyan "Strangers On A Train", yazar Patricia Highsmith'in kaleme aldığı aynı adlı romandan sinemaya uyarlanmıştı. Başrollerini Farley Granger, Ruth Roman, Robert Walker gibi isimlerin paylaştığı film, çekildiği yıl En İyi Görüntü Yönetmeni dalında Oscar'a aday gösterilmişti.

Film, profesyonel tenis yıldızı Guy ve trende tanıştığı Bruno'nun öyküsüne odaklanıyor. Psikolojik sorunları olan bir aileden gelen Bruno, bir trende ünlü tenis yıldızı Guy Haines ile tanışır. Guy, politik bir kariyer hedeflemektedir ve bir süredir senatörün kızı Ann ile birliktedir. Önündeki en önemli engel kendisinden boşanmayı kabul etmeyen eşidir. Aynı şekilde Bruno da babasından kurtulmak istemektedir. Onu öldürürse ilk şüpheli olarak tutuklanacağını bildiğinden harekete geçemeyen Bruno, Guy'a bir takas teklif eder. Bruno, Guy'a dert olan karısını, Guy da Bruno'nun babasını öldürecektir. Böylece herkesin problemi çözülmüş olacak ve kimse şüpheli görünmeyecektir. Bruno, Guy'ın başlarda şaka olarak görüp gönüllü olduğu bu planı ciddiye alınca işler içinden çıkılmaz hale gelir. Film gösterime girdiğinde homoseksüel çağrışımlı sahneleri Amerika'daki kopyalarından çıkarılmıştı, ancak Avrupa'da film sansüre uğramamıştı. Hitchcock ise, her filminde olduğu gibi bu filminde de küçük bir rolde izleyiciyi selamlamayı ihmal etmemişti.

2007 OSCAR ÖDÜLLERİ
En İyi Yabancı Film Adayı
2007 ALTIN KÜRE ÖDÜLLERİ
En İyi Yabancı Film Adayı
2006 AVRUPA FİLM ÖDÜLLERİ
En İyi Film, En İyi Erkek Oyuncu
En İyi Senaryo Ödülleri
2006 ALMAN FİLM ÖDÜLLERİ
En İyi Yönetmen, En İyi Erkek Oyuncu
Ödülleri
Martina Gedeck
Ulrich Mühe
Sebastian Koch
Ulrich Tukur
Bir Florian Henckel von Donnersmarck Filmi
BAŞKALARININ HAYATI
DAS LEBEN DER ANDEREN
www.chantierfilms.com

HERO - KAHRAMAN FİLMİNİN YÖNETMENİNDEN
BİR ZHANG YIMOU FİLMİ
ALTIN ÇİÇEĞİN LANETİ
CHOW YUN FAT GONG LI
CURSE OF THE GOLDEN FLOWER
TIGLON

MATT DAMON
ANGELINA JOLIE
ROBERT DE NIRO
ALEC BALDWIN
BILLY CRUDUP
MICHAEL GAMBON
WILLIAM HURT
JOHN TURTURRO
KİRLİ SIRLAR
THE GOOD SHEPHERD
"EN İYİ AJAN FİLMİ"
"CIA FİLMLERİNİN GODFATHER'I"
KYLE SMITH, NEW YORK POST

KİMİ İNSAN KENDİ GÜNAHLARINI TAŞIR.. KİMİLERİ DE BAŞKALARININ GÜNAHLARINI..
NURGÜL YEŞİLÇAY
CEM ÖZER
adem'in trenleri
www.ademintrenleri.com

ALTIN ÇİÇEĞİN LANETİ
MAN CHENG JIN DAI HUANG JIN JIA

Yönetmen: Zhang Yimou. **Oyuncular:** Chow Yun-Fat, Gong Li, Jay Chou, Junjie Qin, Li Man, Liu Ye, Ni Dahong. **Senaryo:** Zhang Yimou (Cao Yu'nun oyunundan). **Görüntü Yönetmeni:** Zhao Xiaoding. **Müzik:** Shigeru Umebayashi. **Yapım Tasarımcısı:** Huo Tingxiao. **Yapımcı:** William Kong, Zhang Weiping , Zhang Yimou. **Süre:** 111 dk. **Yapım:** Hong Kong, Çin (2006). **İthalatçı:** Tiglon. **Dağıtımcı:** Bir Film.

Gösterim Tarihi: 23 Mart

Konu: Çin, 10. yüzyıl, Tang Hanedanı'nın son zamanları... İmparator Ping (Chow Yun-Fat), ikinci oğlu Prens Jai (Jay Chou) ile beraber çiçek festivali için saraya geri döner. İmparatoriçe (Gong Li) hastadır. İmparatoriçe ve üvey oğlu Veliaht Prens Wan (Liu Ye) yasak ilişki yaşamış, tuzağa düşürülmekten korkan Prens, imparatorluk doktorunun kızı olan gizli aşkı Chan (Li Man) ile saraydan kaçmayı hayal etmiştir.

Yönetmen: Zhang Yimou "Hong gao liang-Red Sorghum", "Daihao meizhoubao-Operation Cougar", "Ju Dou", "Da hong deng long gao gao gua-Raise the Red Lantern", "Qiu Ju da guan si-The Story of Qiu Ju", "Huozhe-Lifetimes","Yao a yao yao dao waipo qiao-Shanghai Triad", "You hua hao hao shuo-Keep Cool", "Wo de fu qin mu qin-The Road Home", "Yi ge dou bu neng shao-Not One Less", "Xingfu shiguang-Happy Time", "Ying xiong-Hero", "Shi mian mai fu-House of Flying Daggers" ve "Qian li zou dan qi-Riding Alone for Thousands of Miles"ı yönetti.

Oyuncular: Gong Li'nin "Hong gao liang-Red Sorghum", "Qin yong-A Terracotta Warrior" ve "Xi tai hou-The Empress Dowager" ile başladığı sinema kariyerinde rol adlığı filmler arasında "Xi chu bawang-King of Western Chu", "Yao a yao yao dao waipo qiao-Shanghai Triad", "Hua hun-A Soul Haunted by Painting", "Feng yue-Temptress Moon", "Chinese Box", "Jing ke ci qin wang-The Emperor and the Assassin", "Piao liang ma ma-Breaking the Silence", "Zhou Yu de huo che-Zhou Yu's Train", "2046", "Eros", "Memoirs of a Geisha", "Miami Vice" ve "Hannibal Rising" var.

sinema

BAŞKALARININ HAYATI
DAS LEBEN DER ANDEREN

Yönetmen: Florian Henckel von Donnersmarck. **Oyuncular:** Ulrich Mühe Sebastian Koch, Martina Gedeck, Ulrich Tukur, Thomas Thieme, Thomas Arnold, Hans-Uwe Bauer, Ludwig Blochberger, Matthias Brenner, Werner Daehn. **Senaryo:** Florian Henckel von Donnersmarck. **Görüntü Yönetmeni:** Hagen Bogdanski. **Kurgu:** Patricia Rommel. **Müzik:** Stéphane Moucha, Gabriel Yared. **Yapım Tasarımcısı:** Silke Buhr. **Yapımcı:** Quirin Berg, Max Wiedemann. **Süre:** 130 dk. **Yapım:** Almanya (2006). **Dağıtımcı:** Chantier Films.

Gösterim Tarihi: 9 Mart

Konu: Berlin Duvarı'nın yıkılışından beş yıl önce Demokratik Almanya Cumhuriyeti gizli polis örgütü Stasi, sıkı bir kontrol ve gözetleme sistemi uygulamakta, "başkalarının hayatları" hakkında her şeyi bilmektir. Işine çok bağlı bir Stasi polisi ve uzman sorgu yargıcı olan Gerd Wiesler (Ulrich Mühe), ünlü oyun yazarı Georg Dreyman (Sebastian Koch) ile ilgili kanıt toplama görevini üstlenir. Dreyman ve kız arkadaşı Christa-Maria'nın (Martina Gedeck) sevgi, edebiyat ve özgür düşünceyle dolu dünyasına girdikçe kendi varoluşunun eksik yanlarını fark eder. Wiesler, Dreyman hakkında edindiği bilgileri saklarsa Stasi'deki kariyeri sona erecek, açıkladığı takdirde ise Dreyman'ın hayatıyla oynamış olacaktır.

Yönetmen: 2007 senesinin Yabancı Dilde En İyi Film Oscar'ını kazanan "Başkalarının Hayatı", Florian Henckel von Donnersmarck'ın ilk uzun metrajlı filmi.

Oyuncular: Alman aktör Ulrich Mühe "Olle Henry", "Hälfte des Lebens", "Sansibar oder Der letzte Grund", "Hard Days, Hard Nights", "Das Spinnennetz", "Sehnsucht", "Rönnes Reise", "Schtonk!", "Benny's Video", "Der Blaue", "Rennschwein Rudi Rüssel", "Peanuts - Die Bank zahlt alles", "Engelchen", "Sterben ist gesünder", "Funny Games", "Das Schloß", "Sieben Monde", "Feuerreiter", "Straight Shooter", "Goebbels und Geduldig", "Amen.", "Spy Sorge", "Hamlet_X" ve "Schneeland" adlı sinema filmlerinde rol aldı.

sinema

ADEM'IN
TRENLERİ

Yönetmen: Barış Pirhasan. **Oyuncular:** Cem Özer, Nurgül Yeşilçay, Ümit Çırak, Derya Alabora, Asuman Dabak, Hakan Bilgin, Fıratcan Aydın, Zeynep Özbay, Atıf Emir Benderlioğlu, Münire Apaydın. **Senaryo:** Ismail Doruk. **Görüntü Yönetmeni:** Peter Steuger. **Kurgu:** Aylin Zoi Tinel. **Müzik:** Ender Akay. **Sanat Yönetmeni:** Nezih Dikişoğlu. **Yapımcı:** Ozan Ergun, Metin Soltay. **Yapım:** Promete Film-Istisnai Filmler, Türkiye (2006). **Dağıtımcı:** Kenda.

Gösterim Tarihi: 2 Mart

Konu: Bekir'in (Atıf Emir Benderlioğlu) kirletip terk ettiği Hacer'i (Nurgül Yeşilçay) ailesinden korumak için nikahına alan Hasan Hoca (Cem Özer), genç kadına hiç elini sürmez. Bir gün Bekir'in döneceğine inanan Hoca, yoksulluğuna rağmen Hacer'e ve dünyaya getirdiği Fatmacık'a (Zeynep Özbay) karşılık beklemeden yıllarca bakar. Bir Ramazan günü Manisa'nın uzağındaki küçük tren istasyonuna Hasan Hoca'nın imam olmasıyla bu durum değişir. Hoca hiç ummadığı biçimde burada Bekir'le karşılaşır. Artık emaneti ona iade etmek zorundadır.

Yönetmen: Barış Pirhasan "Küçük Balıklar Üzerine Bir Masal", "Usta Beni Öldürsene" ve "O da Beni Seviyor"u yönetmişti.

Oyuncular: Nurgül Yeşilçay "Herşey Çok Güzel Olacak", " Şellale", "Mumya Firarda", "Asmalı Konak: Hayat", "Eğreti Gelin" ve "Anlat İstanbul"da rol aldı.

sinema

KİRLİ SIRLAR
THE GOOD SHEPHERD

Yönetmen: Robert De Niro. **Oyuncular:** Matt Damon, Angelina Jolie, Alec Baldwin, Tammy Blanchard, Billy Crudup, Robert De Niro, Keir Dullea, Michael Gambon, Martina Gedeck, William Hurt. **Senaryo:** Eric Roth. **Görüntü Yönetmeni:** Robert Richardson. **Kurgu:** Tarık Anwar. **Müzik:** Bruce Fowler, Marcelo Zarvos. **Yapım Tasarımcısı:** Jeannine Claudia Oppewall. **Yapımcı:** Robert De Niro, James G. Robinson, Jane Rosenthal. **Süre:** 125 dk. **Yapım:** ABD (2006). **Dağıtımcı:** UNP Filmcilik.

Gösterim Tarihi: 9 Mart

Konu: Yale Üniversitesi'nde okuyan Edward Wilson (Matt Damon) keskin zekâsı, lekesiz adı ve Amerikan değerlerine olan içten inancı sayesinde haber alma örgütünün dikkatini çeker. Ikinci Dünya Savaşı sırasında Strateji Servis Ofisi'nde (CIA'in öncüsü) çalışmaya başlar. CIA'nin gizli kurucularından ve örgütün deneyimli casuslarından biri olarak ün kazanan Wilson, kendisi için endişelenen karısı Clover (Angelina Jolie) ve oğluna rağmen her koşulda işini yapmaya kararlıdır.

Yönetmen: "Kirli Sırlar", Robert De Niro'nun "A Bronx Tale"den sonraki ikinci yönetmenlik denemesi.

Oyuncular: Matt Damon "Mystic Pizza", "The Good Mother", "School Ties", "Geronimo: An American Legend", "Courage Under Fire", "Glory Daze", "Chasing Amy", "The Rainmaker", "Good Will Hunting", "Saving Private Ryan", "Rounders", "Dogma", "The Talented Mr. Ripley", "The Legend of Bagger Vance", "Finding Forrester", "All the Pretty Horses", "Ocean's Eleven", "Gerry", "The Third Wheel", "The Bourne Identity", "Confessions of a Dangerous Mind", "Stuck on You", "EuroTrip", "Jersey Girl", "The Bourne Supremacy", "Ocean's Twelve", "The Brothers Grimm", "Syriana" ve "The Departed"da rol aldı.

sinema

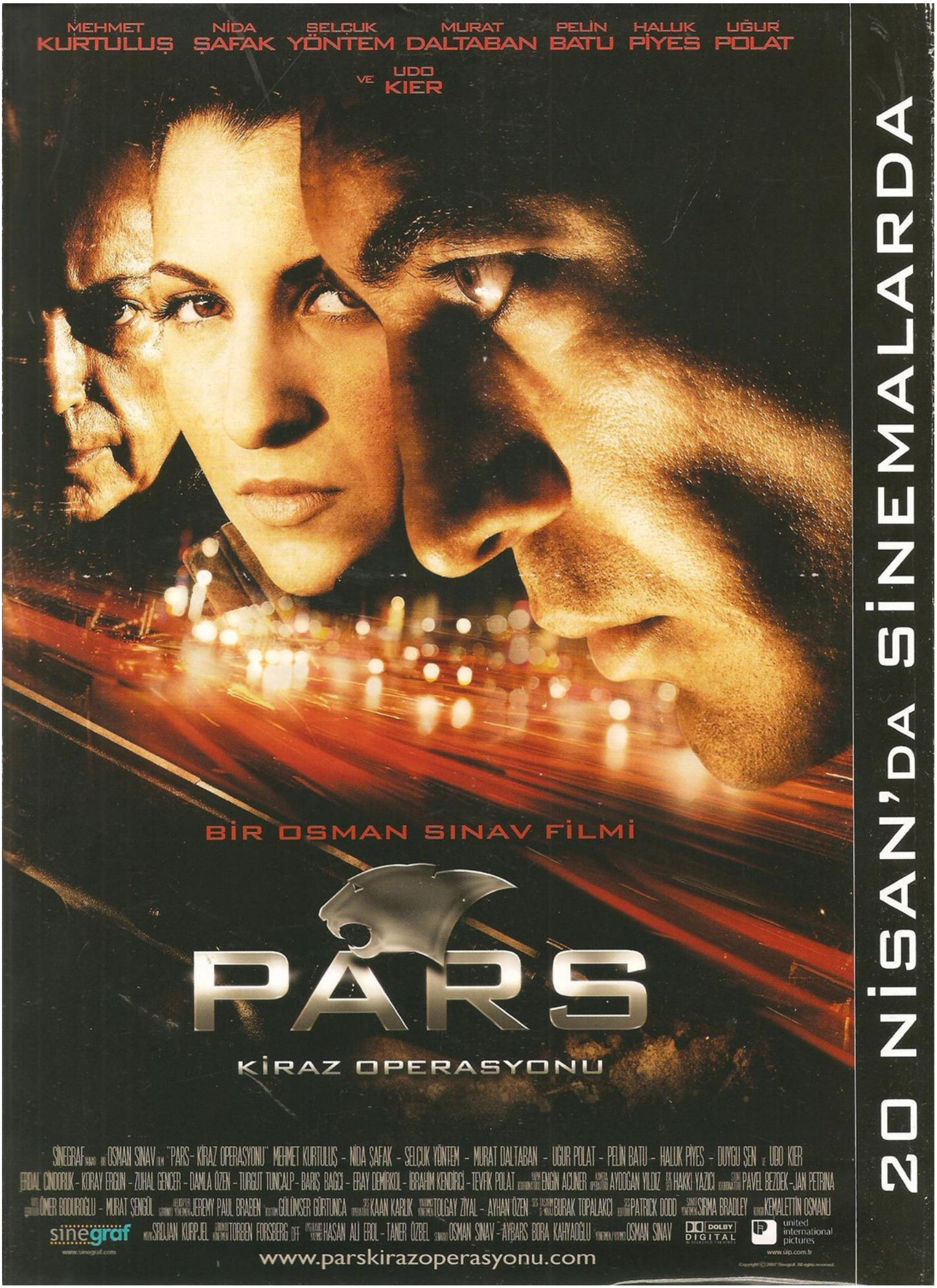
MEHMET KURTULUŞ
NİDA ŞAFAK
SELÇUK YÖNTEM
MURAT DALTABAN
PELİN BATU
HALUK PİYES
UĞUR POLAT
VE UDO KIER
BİR OSMAN SINAV FİLMİ
PARS
KİRAZ OPERASYONU
20 NİSAN'DA SİNEMALARDA
www.parskirazoperasyonu.com
sinegraf
www.sinegraf.com
DOLBY DIGITAL
united international pictures
www.uip.com.tr